

CENSURA
QVORVNDAM
SCRIPTORVM, QVÆ

SVB NOMINIBVS SANCTO-

rum & veterum Auctorum, à Ponti-

*fificijs (in quæstionibus potissimum
hodie controuersis) citari
solent.*

*In qua ostenditur, scripta illa, vel esse supposititia,
vel dubie saltem fidei.*

Auctore Roberto Coss Ecclesie Leodiensis, in agro Ebo-
racensi pastore, & olim in florentissima Academia
Oxonienſi, Collegij Eboracensis socio.

Omnibus credere, & nulli credere, est aquæ vitiosum.

LONDINI,

Excudebat Richardus Field, impensis
Guilielmi Barræ.

1643.

CENSUS
OF
SOUTH CAROLINA

1850
The following table shows the population of South Carolina in 1850, by sex, color, and age. The population of the State was 353,391, of which 150,000 were males and 203,391 were females. The population of the State was 353,391, of which 150,000 were males and 203,391 were females.

U.S. CENSUS BUREAU
WASHINGTON, D.C.

REVERENDISSIMO IN CHRISTO PATRI GVLIELMO IAMESIO EPISCOPO DVNELMENSI

N ista pro fide decertatione, qua nobis hodie intercedit cum Pontificijs, mirum est quod procedat aduersariorum nostrorum impudentia. Tanto enim inanis gloria studio ducuntur, ut nihil eos pudeat vanitatis & fraudum, modo vincere, & victoriam reportare, videri possint. Istis non placet illud Alexandri Magni. Nolo furari victoriam: aridet magis illud Poeta, Virtus, an dolus, quis in hoste requirat? *Marte, an arte, nihil curant.* Atque hinc est, quod tam multas artes comminiscantur, quibus Babylonem suam ornent, ut imperitos rerum adolescentulos in fraudem illiciant. Hinc est, quod libros Apocryphos, nempe Machabæor. (quibus Iustinum Historicum anteponendum censuit Sigonius) sub venerando nomine Scripturæ Canonice obtrudant: & Pontificum Romanorum decreta, sub specioso nomine Ecclesiæ: & Conuentus priuatos, ob priuatam rem coactos, sub amplissimo nomine generalis Concilij: & veterum hereticorum & recentium Monachorum somnia, sub nominibus antiquorum & sanctorum Patrum. Per has, & eiusmodi fraudes, multum incommodantur

Lindan pref.
Panopliæ.

Apud Posseu. in
Biblioth. lib. 4.
c. 13.

Nos per Ecclesiam intelligimus Pontificem Romanum, inquit Gretzerus to. 1. de sent. Belar. pag. 1450.

*Ecclesia Christi: at per nullam magis, quam dum partus
 infeliciter clausus scriptoribus supponunt & in nomen &
 familiam doctissimorum Patrum ascribunt. Hanc fran-
 dem sic patefecerunt apud nos, Iohannes Iuellus, beata
 memoria Episcopus, & orbis scientiarum (quo hic orbi
 non erat dignus) Iohannes Rainoldus, ut scripta que
 ferebantur sub nomine Dionysij Arcopagite, Abdiæ,
 Martialis, Amphilochoij, Constantini, & veterum Ro-
 manorum Pontificum, ac apud quos nostros magno in
 precio habebantur, iam nobis nauseam faciant, & pru-
 dentioribus etiam inter ipsos Pontificios risum moueant.
 Quorum studiis dum ego plurimum delectabar adolescens,
 colligere cepti in vnâ quasi Synopsin, omnia spuria &
 adulterina scripta, quæ mihi inter legendum per multos
 annos occurrebant, eaq; in meos usus seponere. Quæ iam
 senescens, amicorum suâs & consilio, in lucem & conspe-
 ctum prodire patior, idq; tuo nomine, (reuerentissime
 Præsul) ut habeant adolescentes minus in hac spuriali
 vulgaria exercitati, quo frangant animos aduersariorum,
 & obturent ora, dum venenata sua dogmata ex com-
 munitis & ineptissimis scribiginibus stabilire conan-
 tur: & Dominatio tua intelligat, me eundem esse quem
 quondam nosti, Ecclesia Dei beneuolentem, & pietatis tue
 qua olim in florentissima Academia Oxoniensi studia
 mea recreata sunt, non immemorem.*

Dominationis tuæ obsequentissimus

Robertus Cocus.

Prefatio

Prefatio ad Lectorem.

n. Reg. 4. 14.

o Plutarchi in vita
Agefilai.

PA. in Parlam. an.
39. Eliz. c. 4.

q Harding ad In-
elli prom. art. 1.
r Harris in Collo-
quio cum Io. Rai-
noldo, c. 2. diuic. 3.

improbitas, & Romanorum fraudum insidie, terrorem incutiebant, ut con-
questi sint nonnulli cum *Elizet* Ieruo, quando ciuitatem, in qua cum do-
mino suo commemorabatur, hostili exercitu obsecram videbat, * *Eben domi-
ne, quid faciemus?* Ad eximendum hunc terrorem imperitis tecum ado-
lescentulis, patres nostri huic militie assuefacti, perinde tractarunt cohorte
Italicas, ac *Agefilas* olim barbarorum copias: ut enim ille quos in
bello ceperat captiuos vestibus exuendos curauit, nudosque mulieribus
suis intuentes exposuit, & sic qui vestiti hostibus formidabiles erant, ex-
uti, tanquam pumiliores ab omnibus deridebantur. Sic doctores nostri in hac
de fide contentione, cum *Hardingum*, *Dormannum*, *Stapletonum*, & alios
animaduertent, ingentes Doctorum exercitus ex vniuerso terrarum or-
be contrahere, & commentitijs titulis, laudibusque immeritis insignitis,
tanquam terribilis palam ostentare; vestibus spoliarent, & detractis larum
nudos proiecerunt exercitum *Israelis*, manifestum facientes ex ijs qui ipsis
exciderunt, non eos esse ipsos quorum prae se ferebant speciem, sed *afinos*
Leorum pellibus inditos, *bubulcos* Prophetarum pallijs amictos, *spuria*
denique & *heretica commenta*, nobilium & antiquorum auctorum nomi-
nibus commendata; & ita tandem re explorata, ludibrio, & contemptum,
omnibus expoluerunt. Ex tamen, quae est impudentia *Italicarum* legio-
num per seكتورum, *Pigmei*; istos & *nani* in aciem adducere denud non e-
rubelescent, & pro lectissimis, fortissimisque *Israelis* viris, ipsi regibus, (pe-
tatiq; iudici) viris commendare, ut ex nostrarum Sacrificulorum petiti-
one ad *Serensium Britanniae* regem abunde patet. Producentur enim ibi
tanquam seniores testes & omni exceptione maiores, ad fidem facien-
dam *doctrinae Pontificiae*, *Constitutiones Apostolicae*, *Bionis*, *Arcapagiae*
Rienensis, *Asacleti* & *Alexandri Epistolae*; *Origenes in Lamentum* & *Psalmum*
37. *Ambrosii* precatio ad *Missam*, *Commentarii in Apocalypsin*, *Au-
gustinus de tempore*, de *Sanclo*, de *visitatione infirmorum*, de *restitutione Ca-
tholicae conuersationis*, de *vera & falsa poenitentia*, *Paulinus in vita Ambro-
sii*, *Iustinus Crimonensis*, & alij huius generis, quos *afinos* esse ex auribus,
iam dudum deprehenderunt nostri, & hodieuo die lateor ipsi aduersa-
rij, qui sunt in hac militia exercitissimi. Quatuordecim operapretium
dixi, *pumiliores* istos palantes passim, & a ducibus nostris (ubi in eos inci-
derunt) denudatos, & a suis ipsorum iudicibus vagorum mare signari-
bus aduersos, & *Columbarum* affixos, in vnum colligere, adeoque quod? *Lex*
postulat, ad perpetuam eorum infamiam, in publicas tabulas referre, ac
Petrus Warbeckus pro *Richardo Duce* *Eboracensi*, (condidisti errores, pro
loquacissimis curibus, obscurissimis nebulosis, pro nobilissimis scripto-
ribus, & perniciossimis haereticis, pro sanctis Patribus, diuina celebrantur.
Contra hoc institutum, *Romanistarum* progenies, plenis (quod aiunt)
buccis intonabit, vt potest quod eorum impudentiam & infamiam omnibus
patefaciat: clamabit? vnus, *Hac nimirum euasio est, sed omnium miserrima,*
& a ratione & consuetudine doctissimorum alienissimam clamabit? alius, *sem-*
peritice tenetis faciem & expeditam, modo strenue pergitis, respuite omnes au-
thores, qui contra vos faciunt, & suppositios esse dicite, ita nempe per est pa-
stronus impudentes, pudendam causam, pudendis vjs modisq; defendendi. Exci-

pic

Propositio ad Lucium.

piet postremo ² aliam, perindeque hanc esse tantum barbariorum, impru-
vno hereticorum barbarum scripturam, quibus antiquitatem sibi ostendunt ad-
ventum aduersarij, alio in pernegatur indolens, vel impudenti periti supe-
rare. Quamobrem Ecclesie Christi hanc ego propece indidit meo cano-
nes, tanquam globulus pice & lini, draconum tunicibus inpingendos, ne
nocceant. Primum, dum vitæ & precioso teporemus, & scripta adulterina a ge-
nuis distinguimus, nihil conamur aliud, quam quod nos ³. Apostolus mo-
nuit, quod ab antiquis Ecclesiis Patribus in mandatis habemus, quod ipsi
Patres antiquissimi faciliatum, quod nos summi *Italicarum* legionum
duces, suo exemplo docuerunt, & quod ipsi aduersarij, ut æquum & iustum
approbarunt.

Primum luculenter patet ex 1°. ad Thessal. 2. 1. *Regamus vos fratres per
aduentum Domini nostri Iesu Christi, ne cuius a mente dimoveamini, neque
terræamini, neque per spiritum, neque per sermonem, neque per epistolam tan-
quam per nos scriptam.*

Secundum patet ex Patribus in Concilio Niceno 1. congregatis, sic e-
nim illic conclusum est, ² *Docet omnem Christianum cum libris aliquot adul-
terinos audit, aut legit, respicere: nec omnino animum adhibere.*

Tertium patet ex Serapione Episcopo Antiocheno, Augustino Hippo-
nensi, & alijs. Sic enim ³ *Serapion, Nos Petram & reliquos Apostolos, sicut Chri-
stum recipimus, quæ autem sub eorum nomine falsa ab alijs conscripta sunt
declinamus. Sic ⁴ Augustinus: Preservantur quædam, quæ ipsorum esse dicuntur
ab eis, qui profuso sensu passim quod volunt, credunt: Sed ecclesiæ canonis
non recipiunt. Non quod eorum hominum qui Deo placuerunt reprobantur autori-
tas, sed quod illa non creduntur esse ipsorum. Sic & ⁵ Bedæ, Liber Ezechie-
lis Apocryphus scripturus ab Ecclesia deputatur, non quia distat tanti Patri-
archæ ab icy villatenus possit, aut falsa debeant affirmari, sed quia ille liber,
qui sub nomine eius offertur, non verè ab illo scriptus, sed sub translatum
eius, ab alio quodam edidit videtur.*

Quartum patet ex ordinario præi Pontificionum: nam licet aliqui eo-
rum aliquando dicant, miserum esse confugium, offerre librum aliquem
esse spurium & suppositum, cogantur tamen suppliciter hos miserum
confugio vi.

Eusebium in Epistola ad Lucium Britannia regem dicit, *Regem esse Dei
vicarium in regno suo. Quid ad hoc Pontificij? Multa sunt in illa Epistola
quæ probabiliter suadent confectam esse, inquit ⁶ Pasconius. Illa Epistola ad
Lucium, magis refert ministrum Anglicanum, quam Episcopum Romanum,
inquit ⁷ alius.*

Albanus in Synopsi rejicit libros Tobie, Iudith, Ecclesiastici, Sap. &
Machab. & Canone Scripturæ. Quid ad hoc Pontificij? *Respon-
sum sit a quibus-
dam dubitatur? inquit ⁸ Serapion. Demonstres producens Albanum esse
autorem eius libelli, quæ Synopsi inscribitur, inquit ⁹ Gressens,*

In principio libri de Alentioribus apud Cyprianum, significat author, se
universali Ecclesie præsidere, & Apostolatam gerere super quem Christus san-
davit Ecclesiam, & Christi vicariam sedem abinire; & sibi traditum esse clauis
legendi & solvendi, &c. Quid ad hoc Pontificij? Liber ille non videtur Cypr-
ani,

*Anglo-Rhem. an.
nov. in Act. 17. 14*

*t Actio 6. to. 5. B.
pit. Caranza.*

*n Euseb. hist. eccles.
l. 6. c. 10. Ruffino
interp.*

*x. De ciuit. Del. 1.
184. 38.*

*y Comment. in
epist. Indæ.*

*a Tripl. conser.
Angl. par. 1. c. 8.
b Apolog. cause
Cathol. cap. 5.*

*c C 6m. in Iudith.
prot. 4.
d lib. 1. cap. 10.
dekn. B. 10. 1.*

Professors and Lecturers.

Lib. de script. de
de cad. m. 550.

f Annal. to. 3. ad an
352. nu. 15.

g Nu. 13.

h. Lib. de script.
Ecccl ad an. 37p.
i. Lib. i. de amic
gratia, cap. 13.

1875

k Ad Tuelli replic.
contra sacrificium
Missæ, sect. 11. p.
173.
Epist. 70.

in Lib. 2. de Rom.
Pont. cap. 24.

in Notation, in B.

p Annal. to. 5. ad
22. 407. m. 11.

[illegible]

In Basilij questionibus compendiose explicatis, quæ sit & 95. videtur Ambrosius damare traditionem, item q. 4. 299. videtur collere de medio d. Jamen necati mortalis, & venialis. Quid ad hoc Pontificij Basilij questionum compendiose explicatis non sunt in d. talis inquit d. Bellarminus, sit alibi, Kaldæ probabile est ea questionem eduxit esse ab homine parum probata fidei, inquit, dem.

Bilary Epistola ad Atramiliam, testatur Rijksum Episcopum Pictavensem fuisse matrem. Quid ad hoc Parisiis? Nisi quia ne filiales penitus classificari aut legiti- admodum impudens in oculis causa proponenda sit, istis, iniquam veritatem scilicet, tam facile de pectore eripiamus. Inquit Hardingus in responsione ad Inellum Episcopum: Satis benelem.

Inter Epistolam *Ad Rom.*, habetur una sub nomine *Dom. d. d. Rom.* in qua dicit, *ibi non posse competere formam indicandi, quandoquidem non potest fieri Concilium Episcopatus indicium, et similiter, Romae, eiusdem calculi arbitrio indicis videretur.* Quid ad hoc Respondi, *illa non datur.* *Ad*

Tom. 1. operum *Chrysostomi* habeturque, in Psal. 4. qui incipit *Pulchre*
est *Psalmus*, in quo legitur: *Non solumus iustificari, fides*, qua est virtutis
suffragium. *Quid ad hoc Porphyrio*? Hanc hominibus, neque apud *Græcos*
magis haberi, neque apud *Chrysostomum* amplexo, inquit. *Nobilis* *Apludinus*.

[illegible]

Prefatio ad Lectorem.

Exstat in Bibliotheca Florentina, temporibus Petri Montepulci, Episcopi-
la Chrysostomi ad Casarium Monachum, in qua scriptum sit. *Panem post*
consecrationem non vocari amplius panem, licet natura panis in eo perma-
neat. Quid ad hoc Pontificij? Nihil huiusmodi scriptis Chrysostomus, neque
etiam in toto Chrysostomi opere, vilius est liber, vel Epistola ad Casarium Mo-
nachum, inquit Bellarminus.

Exstat Libellus seu Epistola, sub nomine Gregorij Nysseni, qua totus in
eo, est, ut improbet ad loca sancta peregrinationem. Quid ad hoc Pontifi-
cij? Baronijs quidem legitimum eum Gregorij patrum agnoscit Annal. To. 4.
ad An. 386. nu. 39. verum Bellarminus, forte non esse Nysseni ait, & licet ser-
te, heretici librum hanc sub nomine Gregorij Nysseni impostuerunt, in-
quit Possellius.

Epiphanius in epistola 60. inter opera Hieronymi dicit, se scivisse velan-
pendens in foribus Ecclesia, tinctum, atque depictum, & habens imaginem
quasi Christi; vel sancti cuiusdam. Quid ad hoc Pontificij? ille epistola non
est Epiphani, inquit Dutou. Verba illa non sunt Epiphani, sed supposititia,
inquit Sanderus. Sunt potius alicuius iconoclastarum figmentum quam Epi-
phani germanum scriptum, inquit Baronijs.

Aug. ad Orosium q. 49 dicit, universam Ecclesiam acceperit Christi sangui-
ne dicere Amen. Quid ad hoc Pontificij? Respondet, inquit Bellarminus, li-
brum illum non esse Augustini, ut eruditissimè sentiat.

Valentinianus Imperator consulit Ecclesiam Ravennatensem, ob decorem Aposto-
lica dignitate, bonorum pallij, & omnis doctrinæ pontificali usus, sicut ceteri
fructus Metropolitane, ut legitur in Rescriptis Valentiniani, ad Iacrum Ra-
vennatensem. Quid ad hoc Pontificij, qui dicitur Pallium non nisi à Romano
Pontificibus, Archiepiscopis solitum fuisse impartiri, ab Imperatoribus nun-
quam? Hoc Rescriptum vestrum commentum est, & spurium, inquit Baronijs.

Inter Epistolas Leonis, habetur vana, cuius titulus est, Dominus Patribus
merito beatissimis, &c. Leo, Victorius, Eusebius, Episcopi. Cuius subscriptio
est, Leo episcopus scribit, Victorius episcopus scribit, Eusebius episcopus scri-
bit. Quid ad hoc Pontificij, qui loquuntur de Rom. Pontifice, quasi esset
in Ecclesia, quod anima in corpore, totus in toto, & totus in quolibet parte?
Hanc epistolam non esse Leonis Papæ, titulus & subscriptio indicant, inquit
Binnius.

Leo in Epistola 2. ad Constantinum dicit, Honorium Episcopum Roma-
num fuisse hereticum in sexto Concilio generali condemnatum. Quid ad hoc
Pontificij? Bisiola dicit, Literas Leonis falsitas, & supposititias, multis
argumentis congrui ab autore Annalium.

Fulgentius de fide ad Petrum, citatur à Bertramo contra transubstantia-
tionem. Quid Respondent Pontificij? Ratio convincit non esse Fulgentij, ne-
que aliquid auctoritatis habet, quod Bertramus ex hoc verba quædam citat
Fulgentij nomine, inquit Possellius.

Gelasius contra Eutychem dicit, Non desinis esse substantia panis & vini
in Sacramento. Quid ad hoc Pontificij? Liber ille non est Romani Pontificis,
inquit Bellarminus. Ortbodoni una sermè sententia, eum illud Gelasij esse
negarunt, inquit Baronijs.

q Loc. comm.

r Lib. 2. de Euch.
cap. 11.

f Lib. 3. de cultu
Sanct. cap. 8.
e Præf. ad Lectr.
1. Apparat.

u Cont. Whitig.
389.
x De Imag. La.
y Annal. ad 391.
na. 59
z De Mist. l. c.
11.

b Annal. to. 5. ad
an. 432. m. 6.

c Notæ to. 1. Code.
p. 999.
d Epit. Annal.
Baro. ad an. 683.

e Apparat. Petr.
Diaconus.
f De Sacram. Eu-
char. l. 2. c. 27.
g Annal. ad an.
496. m. 2.

Præfatio ad Lectorem.

Theodorus Studius in epist. 98. vocat Concilium Nicenum 2. non *Oecumenicum*, sed *Locale*. Quid ad hoc Pontificij? Certe quidem cum eam Epistolam legi, in eam existimationem adductus sum, ut existimarem non ipsius *Theodori*, vitæ indignam quæ vel cuiuslibet homini, Catholico adscribatur, in qua tot aded aperta mendacia proferuntur, inquit ^h *Baronius*.

Tarasius in Epistola ad *Hadrianum* Papam, accusat illum *Simonie*: fraternalis vestra, & sacerdotalis dignitas, magna laborat infamia, &c. Quid ad hoc Pontificij? Certe quidem qui eam primus edidit *Theodorus Balsamo*. *Romanæ Ecclesiæ* acerbissimus hostis, in suspensionem adducitur *Impostura*, vitæ & schismatificissus homo, nihil magis scribendo laborat, quàm ut *Ecclesiæ Romanæ* notam inaurat, eandemq; contemptibilem reddat, inquit ⁱ *Baronius*.

Extant quatuor libri sub nomine *Caroli Magni* contra *Imagines*: Quid ad hoc Pontificij? Fictitius est *Carolus*, *Pseudo-Carolus*, & adulterinus liber, inquit ^k *Copius*. *Carolo* studium commentum suum adversus cultores imaginum sub nomine *Caroli Magni* de cultu imaginum emisit, inquit ^l *Possevinus*, & ^m *Sixtus Senensis*. Dico eos libros non esse *Caroli*, neque eiusmodi quibus fides aliqua adhiberi potest, inquit ⁿ *Bellarminus*.

Extat, inter *Orthodoxographæ*, Epistola ad *Nicolaum* Papam, sub nomine *Vladrici Episcopi Augustani*, in qua multa habentur contra *Cœlibatum* sacerdotum. Quid ad hoc Pontificij? Dico, eam Epistolam videri confictam, & confictam ab aliquo imperito defensore coniugij *Ecclesiasticorum*, inquit ^o *Bellarminus*. Magis redolet *Vladricum Huttensem* novum *Euangelicum*, quàm *S. Vladricum Augustanum Episcopum*, inquit ^p *Pilaus*. Non est factus *Vladrici*, sed illius nomine à corruptore aliquo suppositus, inquit ^q *Florimondus*.

Extat liber de corpore & sanguine *Christi*, sub nomine *Bertrami Monachi Corbiensis Canobij*, in quo multa contra *Transubstantiationem*. Quid ad hoc Pontificij? Suppositum est, inquit ^r *Gretserus*, aliqui *Berengarianæ* hæresis fautor libellum hunc confaxit post mortem *Bertrami*, & nomine illius supposuerunt, inquit ^s *Parlousius*. *Oecolampadius* contra diuinam *Eucharistiam* sub nomine *Bertrami* *Stylerij* librum scripsit ad *Carolum Magnum*, inquit ^t *Possevinus* & ^u *Sixtus Senensis*.

Gildas Albanicus & regia *Britannorum* stirpe, scripsit de *Victoria Arælij* atque *Ambrôsij*, & *Britannos* recepisse *Euangelium* tempore *Tiberij Imperatoris*, dicit. Quod ad hoc Pontificij? Liber est suppositus, inquit ^v *Parlousius*.

Luitprandus Ticinensis scripsit libros 6. de rebus gestis in *Europa* suo tempore, in quorum postremo, refert *Ioh. Papam* 12. ordinasse sacerdotes in stabulo inter equos: iussisse in patri concubinas: cyathum diabolo propinasse, &c. Quid ad hoc Pontificij? Scimus illa capita censeri *Luitprandi*, cuius superiores libri censentur, nec eam rem hæcenus in controversiam esse deductam: verumtamen existimo capita illa potius *Appendicem* esse ad *Luitprandum* ab auctore adhuc inexto elaboratam, quàm *Luitprandi* continuatum opus, inquit ^y *Baronius*. Atque, *Baronius* non sine causa suspicatur, à capite 6. sexti libri *historiam* non esse *Luitprandi*, sed alienius *anonymi auctoris*, inquit ^z *Bellarminus*.

Berna

h Annal. ad an.
787.

i Ibid.

k Dial. 4. cap. ult.
l Præfat. ad Lect.
m. 1. Appar.
n Præf. in Bibl.
sanctam.
o Lib. 1. de Imag.
cap. 15.

p Lib. 1. de Clericis,
cap. 33.
q Lib. de continen-
tia, cap. 14.
r Idem fab. Ioan-
næ, cap. 17.

s Lib. 3. cap. 10. de
iure & more pro-
hibendi libros
malos.
t Tripl. conuers.
part. 2. c. 10.
u Præf. ad Lect.
v. 1. apparat.
w Præf. in Bibl.
x Lib. citato, part.
1. cap. 4.

y To. 10. annal.
ad 983. num. 1.
z Lib. de scripte.
Ecc. ad an. 986.

Præfatio ad Lectorem.

Nemo Cardinalis describit vitam & gesta Hildebrandi, qui Rom. Pont. factus, Gregorius 7. dictus est atque narrat cur Gregorius ille depositus fuerit, ac multa miranda de Benedicte 9, Sylvestro 2, &c. Quid ad hoc Pontificij Fictus ille Nemo Cardinalis, Lutheranorum arte & industria in lucem prodit, inquit * Florimondus. Aliquis Lutheranus est huius libri author, & sub Nemoius titulo edidit, inquit * Bellarmius.

Concessio facta à Leone Octono Imperatori apud Gratianum dist. 63. c. 23. sic habet, Concedimus atque largimur domino Othoni primo, eiusq. Successoribus in perpetuum facultatem eligendi successorem atque summa sedis Apostolicæ Pontificem ordinandi, &c. Quid ad hoc Pontificij? Ascititia est concessio, impostura est, & commentitium decretum: Deo gratias quod Impositor insulsus, ineptus, stolidus, talis extiterit, qui adeo offeclata mendacia vestire nesciverit, sed opprobrio sempiterno nudata deridenda reliquit, inquit * Baronius.

^d Gratianus dicit, Anastasium 2. Romanum Pontificem fuisse diuino nutu percussus, eo quod communicasset Photino hæretico. Quid ad hoc Pontificij illud caput est omnino confictum, inquiunt * Censores Gregoriani.

Glossa in lib. 1. Sexti, titulo de Renunciatione, dicit, Cyrinacum Episcopum Romanum, reliquisse Papatum, & se catui Vrsula, & vndecim milium virginum adiunxisse. Quid ad hoc Pontificij? Glossa hoc nullius est momenti, ut potè quod neque in antiquioribus exemplaribus inuenitur, neque ab autore ipsius, & alia quodam, per panemthesin cognoscitur inmixtum, & meritis hodie tanquam nothum, in emendatione auctoritate sedis Apostolicæ libri sublatum esse reperitur, inquit * Lippolous.

Bernardus lib. 5. ad sororem dicit, In turpi voto muta decretum. Quid ad hoc Pontificij? Ille liber ab alio quodam monacho conscriptus est, inquit * Duræus.

Franciscus in Epistola ad suos fratres, iubet unam tantum Missam, vno in loco celebrari. Quid ad hoc Pontificij? Hæc Epistola non agnoscitur à fratribus ordinum minorum pro vera Francisci epistola, inquit * Eckius.

ⁱ Brigitta dicit reuelatum sibi fuisse, animam Traiani ex inferis in sublimem gradum euectam precibus Gregorij magni. Quid ad hoc Pontificij? Non fiat ut credam, quid huiusmodi fuisse sanctissimum fuminis reuelatum, vel ab ipsis esse conscriptum, sed tantum ipsarum nomine, ab alijs promulgatum, inquit * Baronius.

Bonifacius 8. scribit ad Philippum regem Francorum, Scire hoc te volumus, te nobis tum in rebus spiritualibus, tum in temporalibus subiectum esse. Et Philippus rex Francorum referbit, Scias tua maxima satuitas, nos alicui non subesse, &c. Quid ad hoc Pontificij? Paulus Æmilinus est in ea opinione, ut Epistolæ istæ, inter regem & Pontificem, supposititias esse putet, inquit * Stapletonus.

Concilium Eliberinum c. 36. statuit, Pissuras in Ecclesia esse non debere. Quid ad hoc Pontificij? Suspicio in illo canone impostura: In eam suspiciorem adducor ut aliquis Claudij discipulus eiusdem canonis author fuerit, & talis impostura egregius concinnator, inquit * Baronius.

Synodus Frankfordiensis, reiecit Pseudosynodum Græcorum, quam pro adorandis Imaginibus fecerant. Quid ad hoc Pontificij? Quemadmodum, ex

a Fabula Loimæ.
10. p. 28.

b De Ro. Pontif.
4. c. 13.

c Annal. ad an.
774.
d Dist. 19. c. 9.

c ibid.

f De vita Sancti
4. p. 770. Colon.
1596.
g Conc. White. fol.
96.

h In Enchirid. esse
Bellar. de Missa. l.
2. c. 10.
i Rencel. l. 4. c. 13.

k Annal. ad an.
604.

l Cont. Hornum E-
pisc. Winton. lib.
3. cap. 28.

* To 1. Annal. ad
an. 57. m. 121.

* Regino lib. 2.
Anno 794.

Præfatio ad Lectorem.

Pauli cerebro natum Minervam fingunt Poeta, ita hoc Synodus Apologistorum in Angliâ, proles, & commentum est, inquit Copus.

Concilium Constantinopol. 2. c. 5. Ratuit Episcopum Constantinopolitanæ civitatis habere primatus honorem debere post Romanum Episcopum. Quid ad hoc Pontificij? His canon plane addititius est atque suppositus, inquit Baronius.

In sexto & septimo Concilio generali, Honorius Papa in albo hæreticorum enumeratur. Quid ad hoc Pontificij? Acta 6. & 7. Synodorum Pæpigrapha sunt, & minime germana. Nihil dubitamus, Acta illa quæ circumferuntur sexta Synodi nomine nunquam verè Acta in vlla legitima Synodo, sed maxima sui parte commentitia, & mendacia, nec mirus ea quoque quæ hoc ipso penè anno prodierunt Synodi septimæ, in plerisque certa falsitatis nota confersa fermentata sunt, inquit Pighius.

Atque ut hoc modo argumentis occurrunt læpissimè ipsi aduersarii, ita & eam respondent rationem laudant. Cum Baronius premittit testimonio ex Clementis Constitutionibus desumpto, præpondet sermo verbo liberari posse si Apocryphum esse librum exciperet, & esse hoc honestum confugium. Cum Pasque verba facit de Epistola Epiphani contra Imagines, & quo modò nostrates Copus & Sanderus respondeant, verba illa non esse Epiphani, sed supposititia, aperte fatetur, illam respondendi rationem esse interitum, præstantem & verissimum remedium.

Ex quibus liquet copiarum Italicarum duces non posse nobis illud vitio vertere, quòd sordidum à precioso, & scripta adulterina à genuinis separare, quin per latera nostra vulnere Apostolum Paulum, qui illud sedulo monuit faciendum, & antiquissimos Ecclesiæ Patres, vna cum præcipuis militiæ suæ ducibus, qui illud ipsum factitarunt, & tanquam rectè factum Ecclesiæ Dei commendarunt. Quod igitur in alia causa Pelagiano cuidam dixit Augustinus, Dic tuius Ambrosio si audeas quæ mihi tam petulantè obijcis: idem ego Hardingo, Harro, & Rhemenfisibus nostris: dicite S. Apostolo Paulo, antiquissimis Ecclesiæ Patribus, Serapioni, Origeni, & Augustino, Episcopis in secundo Concilio Nicæno congregatis, & lectissimis doctoribus vestris, Bellarmino, Baronio, Postumio, Parsonio, Dureo, &c. Dicite inquam istis si audeatis, quæ nobis tam petulantè obijcitis, eos nempe impudentes esse patronos, vni modò, pudendos inijisse ad commune hæreticorum asylum, idque ministerium confugere. Atque hoc vobis dicendum est necessariò, si huic intuitu meo de adulterinis scriptis deprehendis & conarguendis, amplius reclamare velitis. Quare spero vos nobis æquiores futuros impoterum, quàm ut hæreticorum affines dicatis, dum adulterina scripta à genuinis discernimus. Cogitantes cum Gregorio vestro, proprium esse hæreticorum libros abs se sictis magnorum virorum nominibus falsò insignire, suarum commenda speciosas præstantium doctorum titulis decorare: & cum Parsonio vestro, Nebulones esse perditissimos, non solum qui opera spuria clavis adscribunt auctoribus, verum eos etiam, qui pro veris & genuinis obtrudunt.

Nec hic quicquam iuvabit dicere, quod Torrens dixit de operibus, quæ falsò Augustini nomine feruntur, *Esia, non sint eorum libri omnes quorum nomina præ se ferunt; et certe quidem aequalium eorum plerique sunt, doctorum iuxta ac piorum hominum plane omnia. Manifestum enim est, bene mag-*

on Dialo. 5. c. 13. p. 642.

n Annal. ad an. 381. nu. 35.

o De Ag. 6. & 7. Syno. ad Lecto.

p Annal. to. 1. ad an. Chr. 32. nu. 18. & 19.

q De adorat. 1. a. disp. 5. c. 3.

r Contra Iulianum, lib. 2.

f De iure & more prohibendi lib. mal. l. 2. c. 5.

t Trip. coniect. Angl. pars 1. c. 4. p. 36.

u Præfatio ad Aug. confess.

Præfatio ad Lectorem.

nam partem eorum quæ falsa nominibus circumferuntur, vel ad hæresim
fuisse confarcinatum, vel ab ijs editam, qui nullo modo, cum ip̃s quorum
nomine feruntur, sunt comparandi. *Clementis* enim recognitiones quædam
habent incerta, multa fabulosa, nonnulla insuper Catholicis dogmatibus aduer-
santia, inquit *Sixtus Senensis*. Commentarii in *Iobannem* quæ *Origene* nomi-
ne circumseruntur, doctrinam de Trinitate scilicet vocant & hæresim, &
tres personas, tria cornua diaboli. * Quæstiones nomine *Augustini* de veteri
& novo Testamento, *Melchisedechum* constituunt Spiritum sanctum, quod
Augustino Iudice hæreticum est. Epistola ad *Augustinum*, de miraculo *Hie-*
ronymi, quæ *Cyrillo Hierosolymitano* adscribitur, conficta est ab hæretico *Mo-*
notelista, ut testatur *Baron*. At qui illa scripserint, docti ac pii, non fuerunt,
nec ullo modo cõparandi cum *Clemente*, *Origene*, *Augustino*, *Cyrillo*, quorum
titulis decorantur. Præterea, quod scribit *Beellarminus* de vno scripto com-
mentitio, id quidem potest de omnibus nominibus verè affirmari. * Hisso-
ria *Lini* verè conficta est, si conficta est, non est ullius auctoritatis. Illud igitur
concludam de maximâ parte scriptorum quæ adulterina & spuria sunt,
quod *Pererius* Iesuita de quodam statuit opusculo, quod *Ioannes Annianus*
Berosus, *Metasthenes* & *Philom* falsò attribuit. Valeat & in perpetuum valeat
hæc Chronologia *Anniana*, & quæ toties à viris doctis profulgata & iniquitate est,
iaceat in posterum sempiterna hominum obtinione sepulta, ne sit posthac qui
eam exhumare, & ad fidem aliquam atque auctoritatem quasi ad vitam reuo-
care audeat. Satis sit adhuc eam, cum non erat bene nota, imposuisse multis: Nunc
detectis atque in apertum prolatis fucatis eius mendacijs & fallacijs, si quem
circumvenierit ac deceperit, nimis profectò stupidum & vecordem eum fore ne-
cesse est. Valeant & in perpetuum valeant scripta supposititia, quæ *Patriar-*
chis, *Christo*, *Apostolis*, *Martialis*, *Dionysio*, *Abdia*, *Lino*, *Melitonio*, *Clementi*,
alijsque antiquis & sanctis authoribus ascripta, & quæ toties à viris doctis
stigmatibus notata, & iniusta sunt, iaceant in posterum sempiterna homi-
num obtinione sepulta, ne sit posthac quisquam, qui ea exhumare, & ad
fidem aliquam & auctoritatem quasi ad vitam reuocare audeat: scilicet quæ
adhuc cum non erant bene nota, imposuisse multis; nunc detectis eorum
fraudibus & fallacijs, si quos deceperint, nimis profectò stupidus & vecor-
des eos esse necesse est.

x Bibl. l. Clem.
y Erasim. censur.
z Bellar. de gra.
primi hom. c. 3.

a Annal. to. 6. ad
an. 430. nu. 46.

b De Rom. Ponti.
lib. 2. cap. 9.

c Comment. in
Dan. l. 11. p. 543.

INDEX AVCTORVM ALPHABETICVS, IN QVO

qua quisque ætate vixit:& qua quisque
pagina reperiri potest, ostenditur.

An. Domini.	Pag.	An. Domini.	Pag.
A			
74. <i>Abdias Babylonius.</i>	44	444. <i>Celestinus Papa.</i>	113
840. <i>Aimoinus.</i>	232	284. <i>Caius Papa.</i>	39
109. <i>Alexander Papa I.</i>	31	221. <i>Calixtus Papa I.</i>	35
374. <i>Ambrosius.</i>	134	99. <i>Clemens Papa I.</i>	16
380. <i>Amphilochius.</i>	150	306. <i>Constantinus Magnus.</i>	87
95. <i>Anacletus.</i>	29	254. <i>Cornelius Papa.</i>	38
560. <i>Anastasius Nicenus.</i>	218	250. <i>Cyprianus.</i>	75
398. <i>Anastasius Papa.</i>	110	430. <i>Cyrillus Alexandr.</i>	205
70. <i>Andrea Passio.</i>	55	365. <i>Cyrillus Hierosol.</i>	120
167. <i>Anicetus Papa.</i>		D	
1080. <i>Ansel. Cantuar.</i>	233	367. <i>Damasus Papa.</i>	148
238. <i>Antherus Papa.</i>	36	71. <i>Dionysius Areopagita.</i>	50
<i>Apostolorum Canones per Cle-</i>		285. <i>Dorotheus.</i>	115
<i>mentem.</i>	3	E	
<i>Aristeus ante Christum natum.</i>		180. <i>Eleutherius Papa.</i>	35
279		365. <i>Ephrem.</i>	125
285. <i>Arnobius.</i>	85	370. <i>Epiphanius.</i>	ibid.
340. <i>Athanasius.</i>	93	1500. <i>Erasmus.</i>	236
420. <i>Augustinus.</i>	179	440. <i>Eucherius.</i>	209
70. <i>Aurelianus.</i>	57	260. <i>Eusebius Alex.</i>	83
B		520. <i>Eusebius Cremomens.</i>	167
370. <i>Basilius Magnus.</i>	116	430. <i>Eusebius Emissemus.</i>	117
700. <i>Beda.</i>	229	309. <i>Eusebius Papa.</i>	40
1130. <i>Bernardus.</i>	235	112. <i>Euaristus.</i>	35
530. <i>Bonifacius Papa 2.</i>	114	430. <i>Euodius.</i>	205
C		F	
500. <i>Casarius Arelatensis.</i>	214	239. <i>Fabianus Papa.</i>	37
		273. <i>Felix Papa.</i>	38
		358. <i>Fa-</i>	

An.Domini.

358. *Felix Papa 2.*

500. *Fulgentius.*

G

370. *Greg. Nazianzen.*

380. *Greg. Nyssen.*

600. *Greg. Magnus.*

H

160. *Hegesippus.*

44. *Hermas, sine Pastor.*

390. *Hieronymus.*

154. *Higinus Papa.*

220. *Hippolytus.*

I

34. *Iacobus Apostolus.*

800. *Idiota.*

32. *Iesus Christus.*

70. *Ignatius.*

406. *Innocentius Papa 1.*

398. *Ioh. Chrysostomus.*

730. *Ioh. Damascenus.*

506. *Ioh. Papa 3.*

70. *Ioseph. Ben Gorion.*

630. *Isidorus.*

337. *Iulius Papa 1.*

545. *Iunilius Africanus.*

150. *Iustinus Martyr.*

530. *Iustinianns.*

L

250. *Laclantius.*

32. *Lentulus.*

440. *Leo Papa 1.*

683. *Leo Papa 2.*

70. *Linus Papa.*

255. *Lucius Papa.*

Pag.

108

216

125

171

218

65

13

152

33

69

10

231

2

59

111

172

230

114

49

226

107

209

64

217

92

1

222

228

15

38

An.Domini.

400. *Marcus Eremita.*

44. *Marcus Evangelista.*

336. *Marcus Papa.*

305. *Marcellus.*

297. *Marcellinus.*

Mario Virgo.

71. *Martialis.*

420. *Maximus Taurinensis.*

311. *Melchisedes Papa.*

150. *Meliso.*

1080. *Oecumenius.*

365. *Optatus.*

230. *Origenes.*

P

44. *Pastor. vide Hermas.*

420. *Pulsius Nolanus.*

35. *Paulus Apostolus.*

34. *Petrus Apostolus.*

600. *Petrus Diaconus.*

400. *Philo Carpathius.*

158. *Pius Papa.*

223. *Pontianus Papa.*

540. *Primasius.*

44. *Prochorus.*

460. *Prosper.*

R

390. *Ruffinus.*

S

123. *Sixtus Papa 1.*

432. *Sixtus Papa 3.*

630. *Sophronius.*

175. *Soter.*

Pag.

203

8

106

40

39

12

53

204

40

67

235

71

212

11

7

225

202

34

36

217

14

213

169

33

210

227

34

370. *Stepha-*

An. Domini.	Pag.	An. Domini.	Pag.
37. <i>Stephanus Episcopus Mav-</i>		820. <i>Tarpinus.</i>	232
<i>ritania.</i>	110	V	
T		194. <i>Viktor Papa.</i>	34
142. <i>Telephorus Papa.</i>	33	270. <i>Victorinus Pictaviensis.</i>	86
200. <i>Tertullian.</i>	70	400. <i>Vigilius Trident.</i>	214
180. <i>Test. 12. Patriarch.</i>	68.	227. <i>Urbanus Papa.</i>	36
430. <i>Theodoret.</i>	207	Z	
365. <i>Titus Bostrensis.</i>	116.	260. <i>Zeno Veronensis.</i>	84
1265. <i>Tho. Aquinas</i>	236		

INDEX CONCILIORVM, QVO- **rum vel acta, vel Canones, vel Epi-** **stolæ aliquot dubiz fidei censentur.**

An. Domini.	Pag.	An. Domini.	Pag.
102. <i>Antiochenum.</i>	237	325. <i>Rom. 1. sub. Syluest.</i>	240
680. <i>Constantinopol. 6.</i>	245	325. <i>Rom. 2. sub Syluest. abid.</i>	
1439. <i>Florentinum.</i>	246	347. <i>Sardicense.</i>	244
325. <i>Nicaenum 1.</i>	241	303. <i>Synnessanum.</i>	238

CENSURA QVO- RUNDAM SCRIPTORVM VETERVM

Aristes Historia est supposititia.

IN Bibliotheca Patrum. In 7. edis. 3. habetur liber inscriptus *Aristes de 72. Scripturae sacrae interpretatione ad Philocratum fratrem hystoriae*. Hic liber citatur a Baronio, vt probet: Iudeos non nisi manibus lotis adorare consueuisse: & a Bell. vt probet: Septuaginta interpretes peculiari modo Spiritum sanctum assistentem habuisse, ne qua in re errarent.

Liber Aristes falsus est, & supposititius, inquit Leo Castrius, disputatione de translatione S. Scripturae.

Circumferitur libellus Aristes nominis de 72. Interpretibus, confectus, vt patet, ab aliquo recentiore, inquit.

Dicendum, libellum illum de 72. Interpretibus, Aristes, confectum esse, & ab aliquo ex Iosepho, & Aristes, & alijs quibusdam compilatum, inquit Salmeron Iesuita. Quod & probat pluribus argumentis, quae apud eum curiosus lector reperiet.

Leontis Epistola est supposititia.

IN monumentis Patrum inter Epistolas orthodoxorum Theologorum Latinorum habetur primo loco *Epistola Leontis, Hierosolymitae Praesidis, ad S. R. Q. R.* Quae citatur a Ioh. Molano, vt probet: commodè percipi posse, quales fuerit Christi forma & statura: Et a Mendoza Sahmani ticensi professore, vt probet: Christum capillos habuisse paulo prolixiores, & infra aures dimissos.

f Impref. Basil. 1569. tom. 1.

g Lib. 4. de Pisanis cap. 43.

h Caus. Theol. 9.

i Annot. in Ter-
tul. Apolog. ca.
11. m. 184.
k Declinat. cont.
Donationem
Constantini.

Taceo de Epistola Lentuli, ne forte a quibusdam reprobatur. In-
quit Pamelius. Epistola nomen Lentuli inproba cunctis a est;
inquit Valla.

In Lentuli Epistola describitur Christus capillos ab hu-
meris volitantes habens, & in medio capitis discrimen iux-
ta morem Nazarenorum. Vbi, si putidum commentum de
Nazarenis discrimine, in capitis medio, non satis idonea
suspicionis causa Pontificijs visa est, ut insulsum aliquem
fraterculum aut monachum sub cucullo Lentuli latere au-
tumarent: ac Christum aluisse comam & capillos Nazara-
eorum more, tanquam ex voto fuisset Nazareus, vel inde
animaduertere debebant fictum esse, quod Christus vi-
num biberit, a cuius potione, qui Nazareus voto obstri-
cti erant, abstinerebant, inquit magnum illud Oxoni
deus, Iohannes Rainoldus.

l Num. 6. 5.

m Math. 11. 19. &
26. 29.
n Num. 6. 3.
o De Ro. Eccle.
Idolo. lib. 2. ca.
3. nu. 24.

Epistola Iesu ad Abagarum est supposititia.

Pod Eusebium lib. 1. ca. 13. habetur Episto-
la Iesu ad Abagarum Principem Edesse. Quae
refertur a Cardinale Baronio in Anna-
les suos: & cuius meminit, non solum au-
thor Legenda Aurea, sed & Petrus de
Natalibus, dicentes: In ciuitate Edessa, mul-
ti heretici, Iudei, vel idolorum cultor viuere possent: sed nec
barbari eam aliquando sanare potuerunt, ex quo Abagarus
rex ipsius urbis Epistolam manu Saluatoris scriptam accipere
meruit. Si quando gens aliqua contra eandem ciuitatem venit,
die qua lecta fuerit Epistola, per puerum super murum, eadem
die hostes aut territi fugiunt, aut pacati recedunt. Haec illi.

Quidam quo nugae suas, vel pestifera dogmata lectis com-
mendant, gratiosa praeferunt nomina, siue quo magis aduocant
aut auctores, siue quo deponuntur citius sub magni nominis um-
bra, acriter latiusque sepe in uentus. Hinc uidelicet insequen-
tes illa impudensissima, Epistola Iesu ad Abagarum, & Abagari
ad Iesum, inquit Erasmus.

Eusebius refert Christum dedisse literas ad Abagarum, &
gem, sed neque illa propria Christi manu exarata, neque unquam

f Epist. ad Ies.
pae. fix. Tom. 4.
operum Hiero.
impress. Patil.
1533.

ora

ab

ab Ecclesia proinde decepti a fide. Inquit Cisterciensis I.

Galasius Epistolam illam ad Abagarium expofu, inquit

Canus. *Canonum Apostolorum sunt suppositiij.*

Omnia primo Concillorum impress. Coloniz. 1530. habentur *canones Apostolorum* numero quin quaginta, quorum ultimus illa est in qua agitur de trina in Baptismo immersione. Atque in editione Petri Crabbii 1551. de Laurentij Suriij 1557. &

Seuerini Binnij. 1606. habentur *canones* 84. qui olim diuisi erant in 85. ut patet ex Concilio Constantinopolitano 6. in Trullo. can. 2.

De autoritate horum canonum videtur inter se diligantur Pontificij: quidam ex illis, quin quaginta priores *canones* tantum approbant, in quibus sunt Bellarminus, Baronius, Possennius: alij vero omnes recipiendos esse censent, vt Turrianus & Lambertus Gruterus.

Hi *Canones* citantur passim a Pontificijs. Bellarminus citat canonem 1. vt probet, Episcopum non nisi a tribus Episcopis ordinandum esse: can. 3. & 4. pro ritu Altarium, vt ex eo stabiliat Missam esse sacrificium propriè dictum. Canonem 12. 13. & 15. pro distinctione & nomine Clericorum & Laicorum. can. 27. pro celibantorum qui sunt sacris ordinibus initiati. can. 58. pro insolubilitate matrimonij quoad vinculum. can. 68. vt probat, Quadragesimale Ieiunium ab Apostolis Domini institutum, atque Ecclesie vniuersæ traditum fuisse. Stapletonus citat can. 2. vt probet, Presbyterum ab vno semper Episcopo ordinatum esse, & can. 24. vt probet, ad Rom. Pontificem licere ex toto orbe appellare. Alanus Cardinalis canonem postremum citat, vt libros Machabeorum canonicos esse eumcat.

Hos *canones* summis laudibus euehant multi Pontificij, & pro canonibus Apostolorum Ecclesie Dei venditantes. *Apostolorum canones*, sermo *Apostolorum*, inquit Lindanius. *Istos canones ab Apostolis constitutos, à hoc quoque Clemente conscriptos esse, multis & certis argumentis adducor ut credam, ait*

et hanc. 1. co.
trou. cap. 1. de sa-
era scriptura.
u Loc. com. lib.
11. cap. 6.

ad Rom. Pon.
lib. 1. cap. 17.

ad Ant. 2. ad an.
102. nu. 14.

De Rom. Pon.
lib. 1. cap. 17.

De Rom. Pon.
lib. 1. cap. 17.

De Rom. Pon.
lib. 1. cap. 17.

De Rom. Pon.
lib. 1. cap. 17.

De Rom. Pon.
lib. 1. cap. 17.

De Rom. Pon.
lib. 1. cap. 17.

De Rom. Pon.
lib. 1. cap. 17.

De Rom. Pon.
lib. 1. cap. 17.

De Rom. Pon.
lib. 1. cap. 17.

De Rom. Pon.
lib. 1. cap. 17.

De Rom. Pon.
lib. 1. cap. 17.

f Prefat. Clem.
Colonie 1569.

t Com. in 2.1.5.
Tho. q. 1. art. 10.
conclusio 6. col.
3 16.

u Hierarch. Ec-
clesi. l. 2. c. 10.

x Aduers. hær.
lib. 1. cap. 5.

y Annal. To. 1. ad
annum 101. nu. 15.

z De Rom. Pon-
tif. l. 2. c. 27.
a Appar. verb.
Clement.
b Not. in can.
Apostol. tom. 1.
Concil. p. 17.

c Appar. Clou-
meat.

Lambertus Gruterus, *Seneca Syneides Constantiopolitana* illos magna reuerentia commendat, & Iustinianum etiam Imperator, magnopere, ut par est, veneratur in Authentica; inquit Bannes. *Non est quod Apostolorum canones quis eleuet, aut nothos, subdititios, & ab alio quouis Impostore confictos, non autem ab Apostolis quis dicat editos* — nam horum canonum auctoritatem receptam per Ecclesiam ab ipsis max. Apostolorum temporibus probauit Anacletus Petri discipulus, *Eusebius, Hieronimus, Victor, &c.* inquit Albertus Pighius. *Damasus quoque canonis illis tribuit, ut videtur eorum numerum librum canonum eorum referre,* inquit Alphonsus de Castro.

Certo tamen certius est, istos canones non fuisse Apostolorum, partim ex confessione Aduersariorum, partim ex testimonijs Patrum. Nam de canone 65. Baronius sic scribit; *Magnam Imposturæ suspitionem facit canon ille 65. In illo enim cum excommunicatione plectendus statuitur Laicus, & depositione Clericus, qui Sabbato ieiunauerint, quomodo queso, tot tamque discretos antiquos Patres, qui de Ieiunio Sabbathi instituerunt disputationem, canon ille praterijt, ut à nemine citatus reperitur?* uel quomodo pòtò, obsecro, Romana Ecclesia contra omnium Apostolorum canonem, Sabbathi ieiunium suscepisset, vel eorum Episcopus Clement id fieri permisisset, qui, quod statuissent Apostoli, & ipse scripisset, perquam optime curat vel quomodo ex traditione Petri & Pauli Apostolorum principum, eiusmodi diei Sabbathi ieiunii sibi vendicare est solita eadem Ecclesia obseruandam, quam Apostolorum canonis penitus aduersari nasset? In eadem sententia conspirant cum Baronio, Bellarminus, Posssevinus, & Binnius. Canon 65. *suppositicius videtur,* inquit Bellarminus; *est adulterinus,* inquit Posssevinus; *non existimo de ieiunio Sabbathi (id est, 65.) fuisse Apostolicum canonem,* inquit Binnius.

Canonem 67. non fuisse Apostolicæ institutionis libere proficitur Posssevinus, loco supra citato. Nam verba faciens de Gelasio, Leone 9. & Isidoto, qui canones Apostolorum tanquam ab hæreticis corruptos simpliciter reijciunt, sic concludit, *Quid Gelasius, Leo 9. & Isidorus hos canones reijciunt, intelligendum erit de libro in quo sunt 85. canones, idque propter admixtionem canonum adulterinorum, quales* sunt

sunt canon 65. de ieiunio Sabbathi, & 67. de baptizati ab hereticis, & alij fortasse nonnulli.

Canonem postremum 84. vel, ut alij numerant, 85. non fuisse ab Apostolis constitutum, fatentur Bellarminus, Baronius, Lindanus & alij. Probabile videtur canonem illum 84. non esse Clementis, inquit^d Bellarminus: nam in primis Zepherinus Papa decimus quintus à Petro, in Epistola prima tradidit, solum 70. fuisse canones Apostolorum: at iste est canon 84. — Deinde in isto canone 84. numerantur libri canonici, & omittuntur quidam, qui certissime sunt canonici, ut libri Esdrae, Tobiae, Iudith, Sapientia, Ecclesiastici, Apocalypsis. — Præterea isto eodem canone 84. numerantur inter sacros libros non solum scriptura Machabæorum, sed etiam Epistola dua Clementis, & Constitutiones Apostolicæ eiusdem Clementis, quos tamen libros Ecclesia pro sacris nunquam agnovit. At si ille canon verè esset Clementis, non posset Ecclesia sine magna temeritate hos libros non recipere, &c.

Quod ad nonissimum canonem spectat, quo libri canonici recensentur, equis unquam Latinorum atque Græcorum adnumerare inter canonicos libros præsumpisset Apocalypsim, quam scissis in Apostolorum canone præmissam, qui vel saltem causam aliquam eiusmodi silentij non adduxisset? — Vel, quid est, quod cum de libris canonicis frequens inter Patres oborta sit contraversia, nemo penitus reperitur, qui eiusmodi Apostolorum canonis, vel saltem abiter memoraret? inquit^e Baronius, subiungens^f ibidem, Quod item ad eundem spiritum canonem spectat, taceo in præsentiarum dicere de sacris libris veteris Testamenti, ut Esdrae, Iudith, Tobia, Sapientia, & Ecclesiastici, qui omnes in eo canone omittuntur; ceterum quis equo animo ferat, ut eodem canone, inter canonicos libros octo libri Constitutionum Clementis, & dua eius Epistolæ recensita habeantur? quis unquam tam Græcorum quam Latinorum scriptorum, aut quancum ex sacris Synodis, tam in Oriente quam in Occidente antiquis celebratis, qui texuerunt catalogum canonicorum librorum, inter eos adnumerarunt Constitutiones Clementis? &c.

Illum Scripturarum canonem qui vulgo in canonicos, uti appellantur, Apostolicis, cap. 85. circumferitur ab Apostolis non fuisse præscriptum, hinc liquet, quod eo multa sunt comprehensa,

d De verbo Dei
l. i. c. 10.

e Annal. tom. 2. ad
an. 103. m. 15.
f Ibid. nu. 16.

quorundam ab Apostolis erant scripta, ut plurima S. Patris Epistola, rursus D. Petri, & Ioannis, nec Evangelium, nec Apocalypsis, &c. inquit B. Lindanus. Hic Canon Apocryphus & suspectus est, inquit B. Binnius, quod isdem probat argumentis quibus vsi sunt Bellarminus & Baronius.

De reliquis ad vnum omnibus idem fuit iudicium veris Ecclesie. Nam B. Gelasius apud Gratianum enumerans libros qui ab hæreticis, siue schismaticis conscripti fuerunt, quos nullatenus (vt loquitur) recipit Catholica & Apostolica Ecclesia Romana, sed à Catholicis potius vitandos esse censuit, recenset librum canonum Apostolorum. Isidorus Episcopus Hispalensis Canones, k inquit, qui dicuntur Apostolorum, seu quia eosdem nec sedes Apostolica recepit, nec sancti Patres illis assensum præbuerunt, pro eo quod ab hæreticis sub nomine Apostolorum compositi dignoscuntur, quantum in ijs vitia inueniantur, tamen ab auctoritate canonica atque Apostolica, eorum gesta constat esse remota, atque inter Apocrypha depnata. Quod ab eo dictum est, non propter admixtionem quorundam canonum adulterinorum post quinquaginta priores, quales sunt can. 65. & 67. & 84. vt formiat * Possenius, sed propter admixtionem quorundam canonum inter 30. illos priores, quemadmodum colligitur ex Gratiano, qui postquam obseruasset Apostolorum canones esse quinquaginta, continuò addit, vt legimus in antiquioribus editionibus: hos non recipiendos, sed inter Apocryphos depnatos. Isidorus scribit, dicens, canones qui dicuntur Apostolorum. — Atque sane, si quinquaginta illi canones priores essent Apostolici, tum Apostolicam auctoritatem obtinuissent in Ecclesia, & quæ ac Epistolæ Apostolicæ, & vim haberent hominum conscientias obligandi in obedientiam: at nemo ita desipuit (excipio vnum B. Damascenum, quem eo nomine redarguit B. Baronius) qui illis auctoritatem Apostolicam impertiendam esse censuit. Neque quisquam est ex Pontificiorum grege, qui se ad horum canonum obseruantiam asstringi patietur, Canonum n. 5. Episcoporum, Presbyterorum, & Diaconorum confugium approbanti, repugnat. Lex Ecclesiastica Synodi Tridentinæ. Canon 9. præcipienti vt fideles omnes sacramentaliter communicent, qui in-

g Panoplia

lib. 3. cap. 3.

h Notum canon.

Apostolorum.

Concil. p. 18.

i Dist. 15. Sancta Romana.

k Gratian. dist. 16. Canonici.

* Appar. verb. Clemens.

l. c. notum A.

l. c. notum B.

l. c. notum C.

m De orthodo.

fide. l. 4. c. 18.

n To 3. ad. An.

102. ml. 10

o Sessio 24. can. 9.

interfunt sacris, repugnat. Synodus Tridentina probando Missas priuatas. Et ut verbo dicam, *Michael Medina*, *De sac. hominum constitutione*, lib. 5. c. 103. *De traditione par. 3 cap. de author. can. Apostolorum*, fol. 243.

Ex 84. Apostolicis canonibus, quas Clemens Romanus Pontifex, & eorundem discipulus in unum coegit, vix sex, aut octo, Latina Ecclesia nunc obseruat. Neque multo secus Martinus Pesehus; asserit enim, In illis contineri multa que temporum corruptione non plenè obseruantur, alijs propter corruptionem materia qualitate, aut obliuione, aut totius Ecclesie magnitudine merito abrogatis.

Liturgia seu Missa Petri est supposititia

Indatus anno 1589, excudendum curauit Tractatum quendam sub hoc titulo, *Missa Apostolica, seu diuinum sacrificium S. Apostoli Petri*. Hæc Missa citatur à Coccio, ut probet, verè contritos & confessos, si ante præ-

stiam satisfactionem decesserint, penam Purgatorijs ad definitum tempus torqueri, & huiusmodi penas Ecclesie & amicorum suffragijs, orationibus, eleemosynis, & ieiunijs mitigari citatur etiam ab eodem, ut probet, in Eucharistia sub specie panis & vini, veram Iesu Christi carnem, ac verum sanguinem exhiberi.

Hæc Missa non potest esse S. Petri, nam primò continetur in ea oratio, qua petitur, ut Petri & Pauli intercessionem, & precibus concedatur, ut in omnibus diuina protectione muniamur. Non autem credibile est Petrum in inuocando Deum sua ipsius merita commemorasse. Secundò sic mentio fit *Leui, Cleli, Clementis, Zylsi, Corneli, Cypriani, Laurentij, Chrysogoni, Ioannis & Pauli, Cosmi & Damiani, Ignatii, Alexandri, Marcellini, Felicitatis, Perpetue, Agathe, Lucie, Agnetis, Cicilie, Barbaræ, & Iuliane*, ex quibus quidam in viuis erant, dicentis trecentisve annis post Petri mortem. Quibus adde quod Bellarminus nullibi citare ausus est hanc Missam sub nomine S. Petri, licet antiquas Missas sa-piusculè citer. Nec ausus est Margarinus de la Bigne eam intexere Bibliothecæ suæ, in quam tamen intexuit Missas Iacobi, Marci, Basilij, ut videte licet tomo 6. editionis 3.

Quid

z Annotat. in hanc
Liturg. p. 44.
a Apologia pro
Missâ Petri. ca.
33. p. 105.

Quid quodd' Genebrardus ipse fateatur, *Inizio quodam ad-
iecta, & medio addita, & fini quodam antexta, imo, quodam
Scribe oſtentata, aut negligentia, aut madusia omiſſa?*

Liturgia seu Miſſa S. Marci eſt ſuppoſuita.

*Liturgia seu Miſſa S. Apoſtoli & Euangelifta
Marci, Diſcipuli S. Petri, habetur in Biblio-
theca vet. Patrum Tom. 6. edit. 3. quæ citatur
à b Gregorio de Valentia, ut probet: pleraſq;
ceremonias verborum atque ſactorum, qui-
bus hodie utitur Eccleſia in Miſſa, ab Apoſtoliſ inſtitutas
ſuiſſe. Et à c Coecio, ut probet: in Euchariftia ſub ſpecie pa-
nis & vini, veram Chriſti carnem, & verum ſanguinem ex-
hiberi, &, de ſacrificio Miſſæ prædiſſe Malachiam Pro-
phetam.*

b De ſacrificio
Miſſæ l. 1. c. 4.

c Theſaur. Cathol.
tom. 2. l. 6. de Eu-
char. art. 1.

d Col. 22.

*Hæc Miſſa eſt ſuppoſuita: primo, quia d precatur pro
Martyribus & Patriarchis obteſtans Deum horum om-
nium animabus dare requiem. Nam hoc redolet errorem eo-
rum, qui crediderunt animas Sanctorum non viſuras Deum
ante diem Iudicii, à quo S. Marcum longè abſuiſſe, nemo
eſt qui dubitet. Secundò, in e hæc Miſſa habetur oratio in
hanc formam, *Protege civitatem iſtã propter Martyrem tuum
& Euangeliftam Marcum, qui nobis viam ſalutis demonſtravit,*
&c. quæ planè demonſtrat, Marcum Martyrio coronatũ fuiſſe,
priusquam hæc oratio compoſita fuit. Tertiò, quo tempore
hæc Miſſa compoſita fuit, Rex illius regionis in qua author
Miſſæ vixit, *Orthodoxus & Chriſtianus* erat, hæc enim ti-
tulis inſigniantur reges pro quibus precatur. Verum ali-
quem extitiſſe regem Orthodoxum & Chriſti amantem,
Marci tempore, præſertim ubi Marcus vixerit, inauditum
eſt. Quarto, in hæc Miſſa s author precatur pro *Papa*, pro
Subdiacono, pro *Leſtoribus*, pro *Cantoribus*, pro *Monaſtichis*
verum Marci temporibus, id genus Clericorum, & Mona-
chos extitiſſe, ex probatis ſcriptoribus euinci nunquam
potest. Poſtremò, in hæc Miſſa fit mentio *Confessorum*, &
verbi *Homoniſſon*, ex quo conſtat, quod paulò inferius pro-
babitur, hanc Miſſam non eſſe Apoſtolicam.*

e Col. 19.

f Col. 22.

g Col. 17. & 18.

h Col. 29.

i Col. 24. & 26.

Liturgia

Liturgia, sine Missa S. Jacobi est supposititia.

N^o Bibliotheca veterum Patrum habetur libellus inscriptus *Sacris Jacobi & Apostoli, fratris Domini, & Hierosolymorum primi Episcopi divina Missa*; quæ separatim excusa est Antuerpiæ an. 1560. Citatur à Bellarmino, pro mixtione aquæ & vini in sacramento, & pro Missæ sacrificio. & rursus ab eodem, ut probet Missam esse sacrificium propitiatorium, & impetratorium, & pro defunctis in Purgatorio ritè offerri, & pro commixtione hostiæ, pro usu signi crucis, pro osculo &c.

Hæc Missa est supposititia. Nam primò in ea sic mentio Confessorum, quum tamen Confessarii nulla facta sint mentio in publica Liturgia temporibus Apostolorum, quemadmodum fateatur Bellarminus, qui canonis Missæ antiquitatem ex eo probat, quia in ea nulla sit mentio Confessorum. Nam certum est, Martiros cepisse publicè voti ab initio Ecclesiæ, Confessores autem multo serius hæc honorantia Ecclesiæ meruisse, inquit ille. Quod & Innocentius 3. confirmat, nam Ecclesiæ post tempus B. Sylvestri capis sanctorum Confessorum memoriam celebrare, inquit Innocentius.

Secundò, in hac Missa reperitur verbum *homousion*. Atqui constat ipsum *homousion* nomen longè post Origenis tempora creatum, inquit Sixtus Senensis.

Tertiò. In hac Missa virgo Maria dicitur *Deipara*, cum tamen vox *Deipara*, non audita est in Ecclesiâ Dei usque ad Nestorij tempora post annum 400.

Quartò. In hac Missa videtur author eòdem errore teneri quo illi, de quibus supra: qui animas fideles non visuras Deum ante diem Iudicii dixerunt: sic enim precatur, *Memento Domine spirituum & uniuersa carnis— orthodoxorum, ac rectè de fide sentientium ab Abel infans usque ad hodiernum diem: sic eos requiescere in regione viventium, in regno tuo, in delictis Paradisi, in sinu Abrabæ, ubi presidet tuum vultus tui, & perpetuò refulget. Venim, quum Hoc tenore sit Christum mediatorem negare, & alium cum Iudeis Messiam expectare, & iudicè Hosiæ Card. absit, ut huius Missæ S. Iacobum authorem faciamus.*

C

Baro-

1 Tom. 6. edit.

1 De Euchar. lib. 4. c. 10.

m De Missa l. 1. cap. 18.

n De Missa lib. 2. cap. 3.

o Ibid. c. 3.

p Ibid. c. 7.

q Ibid. cap. 15.

r De Missa l. 2. c. 10.

f De Missenjs Missæ l. 3. c. 10.

r Bibl. 4. Origenes.

u Confess Petri. ca. 58.

x Annal. to. 1. ad
An. 63. m. 17.

Baronius, qui hanc Missam S. Iacobi esse voluit, * fate-
tur accidisse, ut alijs superadditis precibus, alijs verò breuiori
summa contractis, ritibus nonnullis auctis, aut mutatis, paulo di-
uersior ab illa pristina haberetur. Quæ est opinio ipsius Bellar-
mini, sic eam ille, in Indice suo scriptorum Ecclesiasticorum,
cum censuris, qui manuscriptus inter eorum manus testatur.
De Liturgia Iacobi sic sentio; eam aut non esse eandem, aut multam à
posterioribus eidem additam; nam in ea iubet fieri mentionem
Apostolorum, idcirco primum, Confessorum, & aliorum nominum Ana-
choretarum. & Christianorum damnatorum ad metalla, cum
tamen constat Anachoretas cepisse à Paulo 1. Eremita, &
Christianos cepisse damnari ad metalla post tempora Apostolo-
rum. Ibidem iubet recipi, Gloria Patri, & Falso, &c. quem
hymnum composuisse fuisse in Concilio Nicæno expressè opinio
est. Iubet & dicit, Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus & Im-
mortalis, miserere nobis, qui diu post tempora S. Iacobi inuentus
est. Nulla sunt alia quæ redeunt nominatim. Hæc ille.
Exat Liturgia S. Iacobo attributa, quæ tamen à posteriori-
bus ita completata est, ut non sit facile dispendere, quæ pars eius
Liturgia S. Iacobum habeat autorem, inquit idem Bellar-
minus libro de Script. Eccles. nouiter recuso ad An. 34. de S.
Iacobo Apostolo.

Epistola Pauli ad Senecam & Seneca ad Pau-
lum, sunt supposititiæ.

N Bibliotheca Sixti Senensis, lib. 2. verbo
Paulus Apostolus, habentur quedam Epi-
stole sub nomine S. Pauli ad Senecam, in
quas (vt verè ibidem annotauit Sixtus) Iacobus Faber Viennensis Episcopus scripsit
breues Commentariolos. Hæ Epistolæ ci-

y Coment. in Phi-
lip. 4. 22.

z Disput. 3. in Pau-
li Epistolas.

a Ibid.

tantur à Salmerone Iesuita, vt probet Senecam videri
fuisse ex ijs in Cæsaris familia, qui salutarunt fideles Phi-
lippi. Et ab alijs etiam citantur, * teste eodem Salmerone,
vt persuadeant S. Paulum plures Epistolas quam 14. scrip-
sisse. De ijs * Salmeron pronuntiare non veretur, matrem
illarum non multum certe distare ab illis Iohannis Boengeh-
stæ

fit ad electum Dominum, & ad Caium, aut Apostoli Pauli ad Philemonem.

Has Epistolas spurias esse censuit Erasmus: sic enim ^bille, ^bSchell. in Nigra de Becka scriptor. Senec.

Ha Epistola falsum scribitur Paulo & Seneca. Nihil in illis est, neque Paulo dignum neque Seneca. In quo, nec mentitum esse Erasmus, quod persuasum lectori valde velit ^cSalmeron, ^cCom. in Phil. 4. 22.

nec calumniatum esse, quod dicit ^dMargarinus de la Bigne, patebit ex aliorum sententijs; quibus, si quis Iesuita, aut Iesuitaster, mendacium aut calumniam obijcere audeat, audiet sine dubio quae non vellet. Atque primus qui sententiam dicat, fit Baronius Cardinalis.

Exat Seneca nomine Epistola ad Paulum de invidia Neronis: sed mea sententia quā alio quopiam potius ficta videtur, quā a Seneca scripta; cum tam aperta in ea afferantur mendacia.

Quamobrem & reliqua illa, tum ad Paulum conscripta, tum a Paulo ad eum reddita, eque nobis suspecta redduntur, quamvis scimus eas non recuisse exrogitatas, sed antiquius scriptas, & s. Hieronymo cognitas atque probatas, inquit ^eBaronius, ^eAnnal. rom. 3. ad an. 66. du. 11.

Baronium sequuntur Possennius: *Sic ut Senecae, non solum propendit in eam sententiam, ut Epistola illa mutua Pauli & Senecae eorundem fuerint; verum etiam testimonij Hieronymi, & Augustini, Lini Pontif. Max. ad id asserendum vitat.* At qui neque Linius fuit, & illa Pauli scripta, reprobata fuerunt ut Apocrypha; nec ipse Epistola illa cohercet, ut eorum asserti possint quibus tribuuntur.

Quorsum illa Consulatui adferri in Epistola Pauli & Senecae, qui in eadem exhaec commorabantur, quia simplicibus schedis uti videbantur ad munusculum colloquij desiderant.

Multo dictionem seu phrasin patrum Senecae stylos respondentem, cui Cornelia Tacitus cultum orationis tribuit; minus autem respondentem Pauli phrasin, quae in Epistola istis et ascripta committitur.

Hae Possennius, qui sibi etiam testatur, nonnullos alios Catholicos credere Epistolas sub nomine Pauli ad Senecam, & Seneca ad Paulum, ad exercendum ingenium scriptas fuisse, sicut paucos ante annos sub Ciceronis nomine prodijt libellus de Consolatione ad filiam.

His accedat iudicium Ludouici Viuis, *Epistola quae circumferuntur*

f Apparat. verbo Seneca.

g Apparat. to. 1. in initio, ad Lucorem.

h Comment. in
August. de Civita-
te Dei lib. 6. c. 10.

conferuntur Pauli ad Senecam, & huius vicissim ad illum, non
credo ab illis esse scriptas, inquit ^h Viues,

*Epistola Maria Virginis ad Ignatium est
supposititia.*

i De Deipara virg.
l. 5. c. 1.

N Sixti Senensis Biblio. l. 2. verbo, *Maria*, &
in Biblioth. vet. Patrum Tom. 3. edit. 3. ha-
betur *Epistola S. Maria virginis ad Ignatium*,
quæ citatur à ^h Canisio, ut probet: Mariam in
charitate proximi exercenda inprimis dili-
gentem fuisse.

Quod attinet ad duas priores *Epistolas S. Ignatii ad Ioan-
nem*, & ad duas alias sequentes, alteram Ignatii ad *Mariam
Deiparam*, alteram *Maria ad Ignatium*, tamen si eas ut germa-
nas vindicari sciamus à pluribus recentioribus, ut D. Bernardo
Ser. 7. in *Psal.* 9. *Marco Michaelis Carnotensi Presbytero*, lib.
de viris illustribus; *Dionysio Carthusiano in Catenent.* ad lib.
Arcopagite de divinis nominibus; *Sixto Senensi bib.* l. 2. in *Ma-
ria*; *Petro Canisio lib.* 5. de *Maria*, cap. 1. & alijs. At cum illa-
rum neque *Eusebius*, nec *Hieronymus*, nec *Nicephorus*, nec ullus
eternum ad B. usque Bernardum meminerint, qui aliqui acci-
dente scripta Ignatii memoraverunt, tutius fuerit easdem vel in
Apocrypharum ordinem redigere, aut saltem, ut non omnino
certas, ac genuinas habere, ^h inquit Ioan. Maria sacri Pa-
latij Apostolici Magister, Cuius Censura habetur verba-
tim præfixa Ignatianis *Epistolis* in Bibliotheca veterum
Patrum.

Eadem est sententia Baronij, sic enim ^m ille, *Fortur e-
iusdem Dei genitricis Epistola ad Ignatium reddita*, eius-
demque Ignatii una ad ipsam scripta, due verò ad Ioannem E-
uangelistam de eadem usuloguentes. Sed *Hieronymus*, & alij
antiquiores qui eiusdem Ignatii recensuerunt *Epistolas*, eas non
noverunt.

Epistola

k In Indice Rom.
lib. expurgando.
rum, to. 1.
l To. 3. edit. 3.

m Ann. to. 1. ad
an. 48. m. 35.

*Epistola Mariae virginis ad Florentinos & ad Messanen-
ses, sunt supposititia.*

Pud. Canisum, de Maria deipara virgine, habetur Epistola sub *Maria nomine ad Florentinos*, de qua multum gloriantur Florentini, & quam Hieronymus Petrariensis pro Concione explicare non dubitavit, testē Canisio. Qui & seminit alterius ad Messanenſes apud Siculos missæ, quam reuerenter in scriptis suis asseruant. Has ipse Canisius citat, vt probet: Virginem Mariam de multorum etiam absentium longeque distantium salutē non parum sollicitam fuisse: Quod fecit etiam Ferreolus Locrius, asserens ipsas Epistolas verē genuinas esse.

Lib. 5. c. 1.

o Maria Augusta
lib. 5. c. 37.

Baronius Cardinalis, postquam de Epistola Mariæ ad Ignatium sententiam tulisset, *Traduntur* P (inquit) & alia, ab ipsa ad alias scripta ciuitates, quas cunctas, cum careant Ecclesia autoritate, non nisi in Apocryphorum classem reijciendas esse, omnes facile iudicabunt.

p Annal. 1. ad
an. 48. nu. 35.

Hermæ opera sunt supposititia.

N^o Bibliotheca vet. Patrum habentur libri tres inscripti *D. Hermæ*, quæ *S. Pauli discipulus* fuit: qui à Patribus, *Pastoris*, siue *Pastoralis* nomine inscribuntur, & citantur, vt ibidem legimus. Hi libri citantur à

q To. 5. edit. 3.

Coccio, vt probet: quemlibet hominem, & quamlibet orbis terræ regionem, proprium habere Angelum in custodiam: Castitatem esse consilium Evangelicū; factō inter coniuges diuortio, nulli licere, viuente vno, alteri copulari: & ab eodem etiam, pro Purgatorio.

r To. 1. l. 4. de Angel. art. 3. p. 352.
i To. 2. l. 4. art. 4. p. 391. de vita monastica.
t To. 1. l. 9. art. 3. p. 1000.
u To. 2. l. 7. art. 5. p. 849. de penitentia.

Scriptura Pastoris ab omni Concilio Ecclesiarum etiam vestrarum inter Apocrypha, falsa & adultera indicatur, inquit

* Lib. de pudicit.
* Annal. Tom. 2.
an. 159. nu. 54.

* Baronio etiam citante.

Hic qui modo erat liber Herma, seu Pastoris, habetur suppositivus à viris doctissimis, inquit * Possseuius. Herma Pauli discipuli libri tres, qui alio nomine liber Pastoris nuncupatur, propter eius antiquitatem permittitur, verum tanquam Apocryphus, cuius non liceat dictus & auctoritati fidere, inquit? Inquisitores Hispanici. Dubitandum nullo modo est, libellum hunc Pastoris, ut modo scriptus habetur, ab Herma Pauli discipulo non esse conscriptum, cum & heresibus & fabulis sit opplentus cum S. Gelasius in Rom. Concilio inter Apocrypha scripta abiecit: Item & S. Prosper nullius auctoritatis esse promittat, inquit * Ioannes Maria Magister sacri Palatii, cuius Censura præfixa est his libris: & inseruit ad detegendam Stapletoni impietatem, apud ^b quem legimus, Quod si presens Ecclesia (librum Pastoris) in canonem sacre Scriptura referret, nulla ratio obstat quin eum pro Canonico admittere debeamus æque atque Epistolam Iacobi.

* Apparat. Pastor.

y Index Hurg.
hispan. fol. 149.

z Rom. Index lib.
expurgand. tomo
1. p. 171.
a Tom. 5. vet. Patrum. edit. 3.
b Releccio Prin-
cip. fide. doctrinal.
cont. 5. q. 2. art. 4.

Historia Prochori est supposititia.

c Tom. 7. edit. 3.

N^e Bibliot. vet. Patrum habetur historia sub nomine Prochori, cuius inscriptio sic habet, *Historia Prochori Christi discipuli, de vita, miraculis, & assumptione B. Ioannis Apostoli.* Hæc citatur à Coccio, ut probet Christi crucis signum, vel sola fidelium manu expressum, demonibus esse terrori, hominibus saluti.

* In A. d. c. 6.

Hanc historiam qui scripsit, illustri sibi auctoritatis nomine facere voluisse videtur, ut non verus sed Pseudoprochorus sit; inquit Lorinus Iesuita.

Hæc historia de vita Iohannis Apostoli falso adscribitur S. Prochoro, Diacono de septem primis, & Christi discipulo; est enim Apocrypha, fabulosa, & prorsus indigna qua legatur, inquit * Magister sacri palatii, cuius censura præfixa est huic historiz tom. 7. Biblio. vet. patrum, & ^f approbatur à Possseuino: adde etiam quod Baronius obiter hanc historiam attingens, Pseudoprochorum ^e appellat; & multa in eo scripta esse que sunt prorsus commentitia ac fabulosa; indigna plane que chartis suis inserantur, ^h confidenter asserit. In multis enim

g Ind. Rom. lib.
expurg. to. 1. p. 141
f Appar. Prochorus.

g Annal. tom. 1. ad
an. 99. nu. 4.
h Ibid. ad An. 44.
nu. 30.

enim aut et mendacissimi fuisse convincitur & nec si quis ultra dicat, id tota possunt affirmari: inquit idem Baronius.

* Ibid. ad. an. 92. nu. 1.

Opera falsè adscripta Lino.

IN Biblioth. vet. Patrum, & in historia Christiana per Laurentium de la Barre, impressi. Parisijs 1583, habentur duo libri, quorum prior hunc habet titulum, *B. Lini Romanorum pontificis de passione B. Petri & Pauli ad orientales*

i Tom. 7. edit. 3.

Ecclesias liber primus: alter, hunc; De Passione B. Pauli ad Ecclesias orientales liber secundus. Citantur in *Legenda aurea*, ut probetur, Petrum magnum instituisse certamen cum Simone Mago: à *Sisto Senensi*, & *Salmerone*, ut fidem conciliant Epistolis Pauli ad Senecam & Senecæ ad Paulum; & à *P. Coccio*, ut probet: animas Sanctorum viuentibus aliquando apparere, & ignota quædam reuelare.

* In vita Petri.

Spurij sunt hi libri, etiam ipsi facientibus Pontificijs, vel saltem ita corrupti, ut fidem omnino nullam mereantur.

i Biblio. l. v. Paulus. m. Com. in Philip. cap. vltim. n. To. 1. 5. de sanctis Eccle. art. 9. p. 512.

Miror, inquit Claud. Epencæus, adeo placere *Iacobo Fabro* non indocto cæcæ viro, nec nullius aliqui nati, *Lini* nomine de passione Petri scriptum, matronas Romanas à virorum charis, pudicitia præcænti abducunt. *Alia* passionis Petri feruntur à *Lino* conscripta, quæ quidem fuerit aliquando fuisse sincera, quia autem modo exstant *Manicheorum* fulgine reperiuntur tincta, sicut & de alijs *Andree* queritur *Augustinus*; nam sicut in illis *Andreas*, ita in istis *Petrus* habet, venit autem castitatem recte suadentem, & concubinas ab hominibus duellentem; sed male doctorem etiam de viris suis uxores debitum redderent, quæ quidem à sincera Apostolica prædicatione procul abhorrent, inquit *P. Baronius*: & alibi, *Alia* passionis Petri & Pauli, quæ *Lini* nomine inscripta habentur, multis esse referta erroribus superius ostendimus. *Lini* historia variè conficta est, & quæ conficta, nullius est auctoritatis, inquit *Bellarminus*. Similis narrationi *Prochori* est narratio quæ extat sub nomine *S. Lini*: Narrat enim Auctor illi multa de *Abelis* & *Petri*, quæ vel falsa, vel dubia sunt; neque testimonium habet hoc opusculum *S. Lini* veteribus: inquit idem *Bellarminus* ad iungens & nonnulla

o De Continentia. lib. 6. c. 2.

p. Anato. 1. ad An. 69. nu. 4. q. Ibid. ad An. 80. nu. 4. r. De Rom. Pontif. l. 2. c. 2.

Facit. de Scrip. Eccle.

ibi haberi, quæ Patribus omnibus veteribus, quædam etiam quæ S. Pauli doctrinæ repugnent: unde & suppositivum esse concludit. Dubitandum non est, quin hæc historia de Passionibus suis Agone S. S. Petri & Pauli conficta fuerit, inquit^c Possivinus. Duo isti libri de Passione Petri & Pauli sub nomine Livi Romani Pontificis & Martyris sunt Pseudopigraphi, multos errores continent, nec ullius censentur authoritatis, ut iam eruditiorum consensu nimis exploratum habetur, inquit^d Io. Maria magister sacri Palatii, cuius censura præfixa est his libris, tom. 7. Biblio. vet. Patrum.

^f Appar. Linus.

^t Index Rom. lib. expurgand. tom. 1.

Constitutiones Clementis sunt suppositivæ.

Clemente scriptæ traduntur Constitutiones Apostolorum, quæ habentur seorsim impressæ Parisijs, 1564 & Coloniz, 1569, Bouio interprete. Quo etiam interprete, reperiuntur in Suriana editione Conciliorum, licet in editione Binniana sint ex interpretatio-

ne Turriani.

Citantur passim à Pontificijs.^a Anglo-Rhemenes citant ut probent, Ieiunium quadragesimale Apostolicum esse traditionem. Bellarminus elat,^b pro antiquitate ordinum Ecclesiasticorum, pro^c voto continentiz, pro^d oratione pro mortuis, pro^e aqua lustrali, pro^f reservatione Sacramenti, pro^g missione vini & aquæ in Sacramento, pro^h lotione manuum ante consecrationem, proⁱ Confirmationis Sacramento, &c. citant, etiam & alij.

Atque ut fidem & authoritatem hisce Constitutionibus faciant, ex illis quidam aiunt, ^k Ipsum librum spiritus Apostolice plenissimum esse, &c.,^l indubitatum opus Clementis. Cuius rei adeo perspicue habentur probationes, ut nullo modo eludi possint. Imo^m Corpus noster persuasum lectori velit, Summo Dei beneficio contigisse ut Clementis decretis, multis seculis recondita, ad repræmendum Adagdeburgensium & Apologeticarum nostrorum contra Sanctos (ut loquitur) insolentiam, in lucem prodierint. Etⁿ Stapletonus, Nullam rationem obscurare, ait, quin si præsens Ecclesiæ referret hæc Constitutiones Apostolicas à Clemente

^a Annot. in Lue.

⁴¹

^b Lib. 1. de Clericis. c. 12.

^c Lib. 2. de Monach. cap. 26.

^d Lib. 1. de Pur. cap. 6.

^e Lib. 3. de cultu sanct. cap. 7.

^f Lib. 4. cap. 4. de Euch.

^g Lib. cod. c. 10.

^h Lib. 2. de Missa cap. 15.

ⁱ Lib. 2. de confirmatione. c. 3.

^k Stapleton, de sent. Eccl. Aucto.

^l 2. c. 11.

^m Bristo. in duplicat. adu. Fulconem c. ult.

ⁿ Dial. 3. cap. 5.

^o Princip. fid. doct. cont. 5. q. 2.

Art. 3.

Clemente etiam in Canonem sacre Scripturae, cui et pro Canonis admittere debeamus, aequè atque Epistolam Iacobi. Et tamen liquidi dè pater, tum ex libro ipso, tum ex testimonio veterum Patrum, & confessione aduersariorum, has Constitutiones non fuisse à Clemente scriptas, vel saltem ex quo scriptæ sunt, turpiter maculatas & corruptas fuisse.

*Ipse liber plenus est ineptiarum & mendaciorum, è quibus euincitur, insanire eos qui Clementi viro grauissimo & veracissimo ascribunt. Atque pro instantia ineptiarum, id cuiquam satis esse potest, quod in eo^o legitur, *Duos Diæconos ex utraque parte Altaris debere tenere. Sabel (um confectum ex tenuibus membranis, vel ex pavonum pennis; no in specula succidant, idque ex præscripto Apostolorum. De mendacijs agemus pluribus.**

*Ac primò, splendide mentitur, cum p dicat: *Trigamiam esse argumentum inconuenientie*, id quod supra trigamiam sit, manifestam fornicationem iudicari, & non dubiam intemperantiam. Quod ex ipso Bellarmino constat, qui Catholicos docere confitetur, *Tertias & quartas nuptias & alia deinceps esse licitas, & vera matrimonia.**

Secundò æquè splendide mentitur, cum Mariam Magdalenam distinguat à Maria sorore Lazari & Marthe. Nam attestations Iohannis Euangelistæ, imò Christi, apertissime constat unam eandemq; personam fuisse, Mariam Lazari & Marthe sororem cum Maria Magdalena, inquit Barrolius.

Tertiò mentitur, cum dicat Equinoctium fuisse tunc temporis 22 die Dystris. Marij cum Apostolorum temporibus fuerit 15 agnoscens Bouio.

Quartò mentitur in eo, quod dicat, Philippum, qui baptizauit Simonem Magum, fuisse Philippum Apostolum, hæc certa res est, Philippum illum, non nisi Diacolum fuisse.

Quintò mentitur, cum Iacobum fratrem Domini receperat, quasi extra numerum 12 Apostolorum. Nam an non plus satis Paulus Apostolus monstrat Iacobum fratrem Domini vnum ex 12 fuisse, cum scribens ad Galatas ait,

D

Alium

o Lib. 8. cap. 15.
Bouio interpret:
c. 12 Turcans
interprete.

p Lib. 3. c. 3

q De Marino,
lib. 1. c. 9.

r Lib. 3. c. 6.

c. Annal. To. 1. ad
Ann. 32. Nu. 19.

t Lib. 5. cap. 18.

u Scholij in hanc
locum.

x Lib. 6. cap. 7.

y Act. Apost. c. 8.

z Lib. 6. c. 12 & 14;

a Cap. 1. v. 19.

Alium Apostolorum vidi neminem, nisi Iacobum fratrem Domini?

b Lib. 6. cap. 14.

Sexto mentitur, cum mentionem^b faciat Iacobi Zebedæi, quasi vivens post Concilium Hierosolymitanum, de quo Act. 15. Nam Iacobus Zebedæi filius ante Concilium illud ab Herode fuit interfectus, id quod in Actis Apostolorum legitur, agnoscente^c Bouio. Iacobus Zebedæi filius ab Agrippa Rege Iudæorum occiditur Anno 44. Concilium Hierosolymitanum, de quo Act. 15. celebratum est Ann. 51. inquit, d Baronius.

c Scholij in hunc locum.

d Annot. tom. 1. ad an. 43. nu. 1. & ad an. 51. nu. 4.
e Lib. 6. c. 15.

Mentitur 7. cum Baptismum ab impijs datum, improbatum esse^e dicat. Nam probitas Ministri, non requiritur ut sacramenta efficacia esse possint, ut docet, idque verè, Bellarminus.

f De efficacia Sacram. l. 1. c. 26.
g Lib. 3. c. 38. alias 22.

Mentitur 8. cum^g dicat *pellicem infidelem ancillam qua cum Domino tantum rem habuerit, ad Baptismum posse recipi: si verò cum alijs impudica fuerit, repelli debere.* Nam ex eo videtur sequi, quod rectè observavit^h Possesimus, Domini cum ancilla concubium non videri huic auctori fornicationem, quod dictu absurdum est.

h Appar. sac. verbo, Clemens

Mitto dicere antiquum Iudæorum Sabbatum pro festo sancto, in his Constitutionibus, institui, æquè ac diem Dominicum. Cum dicatⁱ Author, *Operantur servi quinque dies, in Sabbatho & Dominico die quiescant, in Ecclesia, propter doctrinam pietatis.* Quod tamen minime Apostolicum censendum est, quandoquidem in^k Concilio Laodiceno, l satente Bellarmino, Anathema dicitur ijs, qui Sabbathum colunt, & in eo vacantes ab operibus. Quæ commemoravi ludicra & mendacia, amentem arguunt, qui tot & talium mendaciorum parentem Clementem dicat esse. Verum progrediamur ad testimonia Patrum, & Confessionem aduersariorum.

k Can. 39

l De cultu sancti 3. c. 10.

m Post Synod. 6. c. 2.

Patres 237. convenientes in Trullo apertè^m docent, hisce constitutionibus iam olim ab ijs qui à fide aliena sentiant, adulterina quedam & à pietate aliena introducta esse, quæ diuinorum nobis decretorum elegantem ac venustam speciem obscurant. Adeoque profitentur se illas ad Christianissimi gregis edificandum ac sanctitatem conservandam edidisse.

" Athanasius ipse, hæc Constitutiones eodem numero habet quo, *circum Petri, circum Iohannis, circum Thomæ, Evangelium Thomæ*: de quibus omnibus affirmat, eos perveris scriptis, verbis, ac reprobis.

n In Synopsi sacre Script. prope fin.

Aduersarij ipsi Apocryphas esse consentunt. Nam Mar-
garius de la Bigne, in hæc verba ex ° Constituit. Apostoli-
cis desumpta, *Episcopus ignorantia aut mala mente oppressus, vò
est amplius Episcopus*, hoc glossema p appingit in margine:
*Cautè lege ista ex Apocryphis libro accepta, nam Episcopus ma-
lius aut imperitus verum Episcopus est.* Ex Baronius ipse, dis-
putans an Maria cuius Lucas meminit, illa ipsa sit quæ soror
Lazari & Marthæ fuit, de qua Ioannes scribit: peruestigans
quid de ea veteres scriptores senserint, & obijciens in con-
trarium Constitutiones Clementis Romani nomine, in qui-
bus distinguit Maria Magdalena à Maria sorore Lazari
& Marthæ, & subiungit. *Sed vno verbo bis liberari possemus, si
Apocryphum esse librum exciperemus.* Sanè quidem si hæc dicta
sunt à Clemente, quomodo ea latere potuerunt tot antiquis Pa-
tres, qui de ea re scripserunt? — Sed prætermissa hoc quantumvis
honesto de Apocryphi exceptione confugio, — quod spectas ad re-
fellendam Clementis nomine suppositam authoritatem, dicimus
ab aliquo alio ea verba esse addita longe post Clementis tempora,
idque evidenti coniectura, &c. Hæc Baronius, qui alibi, Ab
hereticis multa in illis fuisse corrupta, EX CAN. 2. NOMINE
SEXTÆ SYNODI COLLIGIT, & aliqua insuper in eas
ex Græcorum fontibus effluxisse sibi facile persuasit.

o Apud Anasta.
Nicensium quest.
in script. Col. 44.
p To. 1. Bibl. vet.
pat. edit. 3.

q Ann. tom. 1. ad
an. 32. nu. 18. & 19.

r To. 1. Annal. ad
an. 102. m. 9.

s Scholij in lib. 5.
cap. 18.
t Ibid.

u In Indice scrip.
Eccle. cum Cen-
sura M. S.

Bouius etiam corruptas agnoscit. Nam, tantum abest ut
ea que in hoc Capite legimus, à Apostoli statuerint, ut etiam con-
traria horum ab ipsis præcepta videantur, inquit ille: & pau-
lo post, *Sed quid apud est aliunde Argumenta petere? Ipsa con-
stitutio se prodit, & tantum non vocem emittens, clamat se nonam
esse* — fortasse edita est post Concilium Nicaenum.

Bellarminus denique incertus est quo se vertat, corrup-
tas tantum, an supposititias dicat. Nam de Constitutionibus
Apostolorum nihil certi habetur, inquit ille. Multa tamen
habent que me vehementer mouent, ut quod lib. 3. cap. 2. quar-
tas nuptias vacent manifestam fornicationem: & lib. 5. cap. 6.
distingunt Mariam Magdalenam à Maria sorore Lazari &

Martha.

Matthe. Et cap. 10. prohibent simpliciter ne laici baptizent. lib. 6. cap. 7. Philippum qui baptizans Simonem magum vocat Apostolum, cum non fueris nisi Diaconus: & cap. 24. Iacobum fratrem Domini volunt non fuisse Apostolum: & cap. 15. iubent rebaptizari baptizatum ab heretico: & lib. 8. cap. 26. 27. 28. volunt imponi manum Diaconisse, Subdiacono, & Lectori, quod abhorret ab Ecclesia consuetudine. & cap. 32. dicunt Exorcistas non ordinari. & 38. Pellex, infidelis ancilla, soli Domino obsequens recipitur, si cum alijs intemperans fuit, rejicitur. Quasi Domini cum ancilla concubitus non sit fornicatio: & cap. 39. Petrus & Paulus iubent festa Apostolorum servari: & lib. 7. c. 24. iubent festos dies agi, Sabbathum & Dominicum. Hæc illæ.

Clementis Recognitiones.

Ecce decem libri Recognitionum sub nomine Clementis, editi à Lamberto Gratefo Coloniensi, quorum tertius citatur à Bellarmino, pro libero arbitrio; Septimus à Peresio, pro Ciborum delectu; & decimus, ab Hardingo, pro traditionibus: atque ut maiori precio habeantur ab imperitijs, dicuntur habere auctorem Sanctum gloriosumque Martyrem & Pontificem Clementem. Dicuntur esse opus Clementis Romani, Diuorum Petri & Pauli principum Apostolorum Discipuli.

Hi libri (fatentibus Sixto, & Baronio,) iidem sunt cum illis, qui à quibusdam Cyprianus Petri, ab alijs Itinerarium Clementis appellantur; & cum ijs, qui, recte Baronio, citantur à Beda, nomine Historiarum Clementis. Iam constat Itinerarium Clementis non solum antiquius ab Athanasio in Synopsi, & Gelasio in Concilio 70. Episcoporum, sed proximis annis à Romanæ Inquisitionis Senatu, in Indice damnatorum ab Ecclesia voluminum ascribi, quemadmodum legimus apud Sixtum Senensem loco proxime citato. Rursus, in his libris, pleraque sunt incerta, multa fabulosa, nonnulla insuper Catholicis dogmatibus aduersantia, ex quibus Iacobus Archiep. Genuensis nonnulla annotauit in vita Clementis, agnoscens Sixto Senensi. Ex his libris tanquam

x De gra. & lib. arbit. l. 5. c. 35.
* De traditio. par. 3. tit. de Ciborum delectu.

z Confut. Apo. par. 1. fol. 24.
a Pighius Hierar. l. 1. c. 4.
b Bibl. l. 2. Clementis.

c Annal. ro. 2. ad An. 103. nu. 21.

d Nu. 22.

e Biblio. ibid.

tanquam ex conoso gurgite, eiusmodi portentosa mendacia, & insana deliria deduxerunt, qua non tantum ab eruditissimis viris improbanda, sed ab omnibus qui vel lenissimè Ecclesiasticarum rerum peritia timidi sunt, esse procul reiicienda non dubitamus, inquit ^f Baronius. Equis autem tam amens qui Clementem duorum Petri & Pauli Discipulum, sanctum & gloriosum Martyrem, & Pontificem, putet tam turpi prole parentem?

f Ann. to. 1. ad an.
51. nu. 53.

Ioan. Driedo in Academia Louanienſi publicus sacre Theologiæ professor, ut refert Sixtus, hos libros suo calculo condemnauit. Liber Recognitionum est Apocryphus, eo quod in illo quadam sunt, ex persona Petri dicta, quibus assensitur Eunomy dogmati, & inquit ille.

g De Eccl. scripte,
& dog. pars 5. l. 4.
c. 5. p. 603.
h Bibl. lib. 2. Clement.

Idem fecit Sixtus Senensis, cuius hæc sunt verba, h Recognitionum volumina, ut liberè pronuntians quid sentiam, suspicor non esse Clementis. Nam præterquam quod multa in ipsis sub persona Petri Apostoli, ex intima Platonis, & Aristotelis Philosophia referuntur, duo quoque integra folia recitantur ex persona Petri in nono libro huius operis, ad verbum transscripta ex libro de fato aduersus Abydam Astronomum Bardesani Syri, qui fuisse Epiphano clarus sub Marco Imperatore Anno 70. post mortem Clementis: quam etiam Bardesani scripturam Eusebius iisdem planè verbis recitat, ne una quidem immutata dictione.

Idem Perenius: apertè enim ⁱ dicit, Quod in illis libris traditur, non magni est faciendum, propter dubiam, aut nullam potius apud viros doctos eius operis fidem, & auctoritatem.

i Comment. in
Gen. l. 1. q. 1.

Idem Bellarminus & Baronius, sic enim ^k Bellar. Libri Recognitionum censentur Apocryphi: sic ^l Baronius. Merito inique Gelasius in Romano Concilio recensuit hunc Commentarium inter Apocrypha: consultius nobis visum est ab illorum usu in Annalibus abstinere, quia insulsi fabulis eosdem esse refertos prudentes omnes qui eos accuratè perlegerint, puto cognoscent.

k De Rom. Pontif. c. 2.
l Ann. to. 1. ad an.
102. nu. 22.

Clem. Epistola Decretales sunt spurie.

A Nno 1523. prodierunt Romæ Decretalium Epistolarum libri tres, teste ^m Posseuino. Harum aliquot dicuntur

m Appian. fac. v
verbo, Decretalium.

scriptæ à Romanis Pontificibus, qui primis trecentis, pauloque amplius à Christo annis, vixerant, nimirum, à Clemente, Anacleto, Enaristo, Alexandro, Sixto, Telesphoro, Higinio, Pio, Aniceto, Solere, Eleutherio, Victore, Eusebio, Zephyrino, Calixto, Urbano, Pontiano, Antero, Fabiano, Cornelio, Lucio, Stephano, Sixto 2. Dionysio, Felice 1. Gaio, Marcelino, Marcello, Eusebio, Melchiade, & Sylvestro 1. quæ omnes habentur to. 1. Conciliorum edit. Petri Crab, & Seuerini Binnij, 1606.

Hæc Epistolæ creberrimè citantur à Pontificijs, in multis, quæ nobis cum illis intercedunt controuersijs, licet potissimum in negotio suprematus Papæ, easque quidam ex illis, mirificè effertunt. *Hæc Epistolæ sancti Pontifices plurimi gloriosi martyres Christi scripserunt*, inquit Pighius. *Hæc Epistolæ dico, antiquitate sua, & totius mundi reuerentia consecratæ, omni gravitate, doctrina & sanctitate refertæ, & testimonio ac usu posteritatis omnium seculorum confirmatæ*, inquit Turrianus, *Decretales Epistolæ proximum locum habent post decreta Conciliorum*, inquit Alphonsus de Castro. *Decretales Epistolæ Canonibus Conciliorum pari iure exæquantur*, inquit Gratianus: imò inter *Canonicas scripturas decretales* Epistolæ connumerari, Gratianus probare contendit ex Augustino: & Gratiano consentit Cardinalis Turrecremata; constat tamen cum ex ipsis Epistolis, tum ex quorundam Aduersariorum confessione, hæc Epistolæ spurias esse, barbaras, insulas, sine sensu, sine sententia, indignas planè tam sanctis & doctis præsulibus: quod partim argumentis particularibus in hanc & illam Epistolam, partim generalibus contra omnes coniunctim, manifestum faciam, ac primò exordiar à Clementinis, quæ primò occurrunt.

Clementi Papæ, eius nominis primo, quinque Epistolæ inscribuntur, quarum prima citatur ab Hostio, pro aliculari confessione: à Bellarmino, pro suprematu Papæ: à Pamelio, pro Exequijs mortuorum: & à Rhemensibus, ut probent: Petrum promississe Clementi successori suo, se post obitum non desitutum pro illo & pro grege suo orare.

Hanc

n Hierar. l. 4. c. 9.

o Pro epist. Pont. l. 2. p. 152. in præs.

p Aduers. hæc. l. 1. c. 2.

q Dist. 22. Decretales.

r Dist. 19. in canonicis.

s Summa de Ecclesia l. 2. c. 108. & l. 4. part. 3. c. 9.

t Confess. Petri. c. 47.

u De Rom. Pont. l. 2. c. 14.

x Anno. in Tertul. de Corona militis nu. 36.

y Anjua. Pet. 1. 17.

Hanc Epistolam adulterinam esse cuiuncumque multa. Nam primò, in hac Epistola legitur S. Petrum ordinasse Clementem successorem suum. *Andite me fratres* (inquit Petrus) *Clementem hunc Episcopum vobis ordino, cui soli mea prædicationis & doctrina Cathedram trade*: in quo adedò propositi tenax fuit Petrus, ut cum Clemens se ad pedes Petri proiecisset, excusans, se, & declinans honorem Cathedra, S. Petrus respondisse dicitur, *Pro hoc ne me rogaveris, hoc enim fieri statutum est mihi, & eo magis quòd excusas, &c.* Atqui consentiens vox est cum veterum, tum recentiorum, Linum, non Clementem successisse Petro. Sic enim legimus apud ^a Augustinum, ^a Hieronymum, ^b Optatum, ^c Irenæum, ^d Eusebium, ^e Epiphanium, ^f Dorotheum, ^g Bedam, ^h Platinam, ⁱ Onuphrium, Pontacum, Genebrardum; & hæc ratio adeo efficax visa est, ut nonnullos etiam Pontificios de fide Epistolæ subdubitare coegerit, teste Sixto Senensi, sic enim ^k ille: *De ipsa dubitatum est à multis, quia absurdum videretur, quod in eo scriptum est de Clemente, nimirum suscepisse illum à Petro Romani Episcopatus sedem, ante quem constat Linum, & Cletum Romani urbis fuisse Episcopos: è quorum numero Nicolaus Cusanus videtur unus.* Is etenim inter alia argumenta quæ allegat, ut Epistolam seipsam prodere ostendat, hæc ipsum viget in ^l libro qui inscribitur de Concord. Catholica.

Secundò in hac Epistola Clemens dicitur transmisisse Iacobo plurima descripta in libro, sub eo ipso titulo quem ipse Petrus præcepit affigi, id est, *Clementis Itinerarium*. Arqui liber ille, qui Clementis Itinerarium ^m dicitur, iustus est nota infamiz, non solum ab antiquis Patribus, verum etiam ab ipsi Romanis Inquisitoribus: ex quo sequitur hanc Epistolam non esse Clementis. Quis enim credat virum tam sanctum & Apostolorum discipulum, libellum tam infamem tanto Apostolo commendare voluisse?

Tertiò in hac Epistola legitur S. Petrum, sic Clementem esse alloquitum. *Deprecor te, O Clemente*, coram omnibus qui presentes sunt, ut posteaquam (sicut iustus debemus esse) omnia presentis finem fecero, Iacobi fratri Domini deserviamus benedictor, vel qua ad initium fidei suscipiant, vel utiamus quoniam amicos

^a Epist. 165.
^a De Eccl. Scip.
Clemens.
^b De Schismat.
Donat. l. 3.
^c l. 3. c. 4. adu. hær.
^d Hist. Eccl. l. 3.
c. 2.
^e Hær. 27.
^f In Synopf.
^g Martyrolog.
^h De vitis Pont.
Scum.
ⁱ In Chron.
^k Bibl. l. 3. Clemens.

^l Lib. 3. c. 3.

^m Biblio. Sixti Senens. l. 3. Clemens.

ⁿ Quoniam in eo dicitur
de Iacobi fratre Domini

n Antiquit. Iud. l.
36. c. 16.
o Hist. Eccl. l.
3. c. 13.

deum animos gesserit, sed & qualiter mihi ab initio usque ad
suum comes itinerum & actuum fueris, &c. quod fideliter se
præstitisse dicit Clemens. At Iacobus mortuus est 7. annis
ante Petrum, ut colligi potest ex Josepho &c. Euseb. Ex quo
etiam sequitur, Clementem hanc Epistolam minimè scrip-
fisse. Nam quis credat vel Petrum hortatum esse Clemen-
tem ut scriberet ad mortuum, vel Clementem sic infanti-
uuisse ut ex proprio cerebro tam prolixam, tam futilem, tam
mendacem Epistolam ad defunctum exararet?

p Hist. Schola-
rica in 2d. Apotto
lo. c. 101.

Hæc ratio adduxit Petrum Cornestorem, quadringen-
tis abhinc annis, ut hanc Epistolam rejiceret tanquam
spuriam; sic enim scribit, Cum Beda dicat Iacobum
septimo anno Neronis mortuum, palam est non esse Authenticum
quod legitur in Epistola Clementis, qui iuxta tenorem illius Epi-
stole dicit sibi mandatum à Petro cui successit in Apostolatu, ut
post eius mortem Iacobi episcopus destinaret, ut ab eo instruere-
tur; sed cum Iacobus Episcopus mortuus sit septimo anno Ne-
ronis, & Petrus vixerit usque ad 14. constat hoc nihil esse.

q Bib. l. 2. Clement.
r Lib. 1. c. 101.

Eadem ratio commovit Ioannem de Surrecremata Car-
dinalem ut rejiceret prorsus omnem huius Epistolæ autho-
ritatem, quemadmodum verè annotavit Sixtus Senensis.
Nam in Summa de Ecclesia, sic legimus: Ad illam obie-
ctionem qua dicitur esse B. Petri ad Clementem (intelligit E-
pistolam primam Clementis ad Iacobum) respondetur, quod
illâ auctoritas non militat contra conclusionem nostram, quoniam
cum B. Iacobus multo tempore fuerit mortuus ante B. Petrum,
scilicet ad minus 8. annos, ut colligitur ex Chronicis, non videri-
tur verisimile quod B. Clemens scripserat illam Epistolam post
mortem B. Petri B. Iacobi.

De Conc. Ca-
tholical. 3. c. 3

f De Concor. Ca-
tholical. 3. c. 3

Nicolus Cusanus, eodem indixu fundamento, hanc e-
pistolam ipsam prodere confidenter asserit. Nam Cle-
mentem post Petri mortem ad S. Iacobum hanc singit scriptor mi-
fisse Epistolam, qui fuit frater Domini. & Hierosolymorum E-
piscopus; & est manifestum, Iacobum prius Petro 8. annis fuisse
viam martyria, inquit ille. Quem sequitur Ioannes
Oriedo. Nam Petrus crucifixus est anno post passionem Chri-
sti 33. ex quo consequens videtur, Epistolam qua inscribitur
Clementis Pontificis Rom. Ecclesie, qua se indicat scriptam post
morb

Petri

Petri quædam ad Iacobum fratrem Domini, non esse reuerſiſſimæ Clementis, inquit: Dico de iſta Epistoſa Clementis, nemine ad Iacobum fratrem Domini ſuſcripta eſſe, inquit: Baroſius. Ferunt Clementis ſcripſiſſe duas Epistoſas ad Iacobum fratrem Domini, ſed prior non poteſt eſſe Clementis, nam eius epistoſa initio dicitur datum Romæ eſſe mortuum, ante tamen B. Hieronymum de vitis illuſtribus, dicit Iacobum viſum anno 7. Neronis. & D. Petrum anno 14. Neronis, inquit: Poſſeſſinus. Vide hac de re? Binnium, & ſi placeat etiam? Lambertum Gruterum qui deſcripta Epistoſa an barbaritate & traditione antiqua, dici ſe velle vehementer ambigere de hac epistoſa Clementina.

Quarto in hac Epistoſa mentio ſit Præſbiteri, & qui colligit? Continuo, hunc Epistoſum eſſe ad Iacobum eſſe eam mentem.

Clementis Epistoſa citatur à Bellarmino pro reſtoratione ſacramenti: ab Heſſio, pro vocatione Sacerdotum in ordinatione: & à Perſio, pro reſtitutione Sacramenti.

Titulus epistoſe ſeipſam prodit, ſic enim habet: *Clementis Romane Eccleſie præſul Iacobi Hieroſolymorum Epistoſe. At Iacobus mortuus eſt ante Petrum, & ſuprà probatum eſt, & per conſequens: antequam Clemens Romana Eccleſia præſul. Præterea, hæc Epistoſa ſcæti nugis, & quiſquilijs, quæ tamen, quaſi fortuna Eccleſiæ in ijs poſita eſſent, vrgentur. Admonet enim Iacobum fratrem Domini, quomodo vaſa facta ab eo tractari debeant: Alaris, inquit) Palla, Cathedra, Candelabrum, & velum, ſi fuerint vetuſtate conſumpta, incendio dentur: quoniam non hæc erant in Sanctuario fuerint, non tractari: ſed incendio vuluſa tradantur: cineres quoque coram in Baptiſterio inferantur ubi nullus tranſitum habeat, aut in pariete, aut in ſoſſe pavementorum iactentur, de introituum pedibus inquinentur. Et paulo poſt, De viſis, inquit) Iam uero cur aſi, ne qui maligni aut ignavia, ad velum ſanne domus Domini manus incenditis ſergalium, rum ſtercora inter fragmenta Dominica portionis vñ appareant, neque putrida per negligentiam remaneant Clericorum, &c. concludens tandem: Hæc igitur frater Iacobe, de ora ſua Petri inſcriptum audiui. Si quis præcepta hæc non integra ſuſceperit, ſit Anathema uſque ad aduentum Domini noſtri Jeſu Chriſti.*

E

Ec-

De Eccleſiaſt. ſcript. de gmat. l. 1. c. 1. par. 3. u Annal. ad an. 69. nu. 43. To. 1.

x Appar. Clement. y In not. tom. 1. Concilio, z In Clementinis.

Imago. & obſer. h. * Annot. in 2. p. q. 1. beatus. a De Pictur. l. 4. c. 1. b Conſect. Pictur. c 53.

e De traditio. par. 3. tit. de Celibatu.

De eccleſiaſt. ſcript. de gmat. l. 1. c. 1. par. 3. u Annal. ad an. 69. nu. 43. To. 1.

Imago. & obſer. h. * Annot. in 2. p. q. 1. beatus. a De Pictur. l. 4. c. 1. b Conſect. Pictur. c 53.

Ecquis autem est tam à spiritu simul sensuque desertus, qui Petrum Apostolum de talibus nugis sollicitum fuisse existimet? vel tam grauem poenam in rebus tam leuiculis delinquentibus irrogari voluisse? vel tam ieiunè de Iacobo fratre Domini & collega suo in Apostolatu sensisse, ut eum de tam minutis rebus admonendum esse censeret? Quis ergo tam à spiritu simul sensuque desertus, qui hanc Epistolam Clementis esse credat?

Clementis Epistola 3. supposititia.

d Tit. de Baptismi
sacramento.
e De traditio. part.
3. de de sacramen-
to ordinis.
f De ritibus Eccl.
Cath. l. 1. c. 6.

Clementis Epistola 3. citatur in ^d Catechismo Rom. pro quibusdam ritibus quibus vtuntur Pontificij in Baptismo: à ^e Pese, pro vnctione Episcoporum in ordinatione: & à ^f Stephano Durante, vt probet Missas extra sacras aedes non esse

celebrandas.

Hæc Epistola eiusdem est farinae cum superioribus. Nam dum garrit non licere presbyteris in sua parochia Missas agere absque iussu proprii Episcopi, nec baptizare, nec quicquam absque eius permissu facere, & quod reliqui populi non abscedant sua parochia absque eius permissu, vel in ea aduentantes morari presunt, manifestum facit, Clementem Rom. Pontificem non esse huius Epistolæ authorem, is enim mortuus est anno 102. teste Baronio. Parochiæ autem non sunt constitutæ & diuise ante annum 161. quo Dionysius Papa vixisse dicitur: hic enim fuit qui Parochias quas dicunt, diuisit, teste Polydoro Virgilio. Rursus, dum hic author scribit, non licere presbyteris in alijs locis sacrificare & Missas celebrare, nisi in his quibus Episcopus proprius iusserit, aut ab Episcopo regulariter ordinato, tenente vix. ciuitatem, consecratas fuerit, atq; hoc doceri nouo & veteri Testamento: prodit se esse ex patre Diabolo, quis enim hæc nobis confirmet ex nouo & veteri Testamento? Vt verbo dicam, quæ in hac Epistola leguntur, hæc eadem leguntur sparsim in Recognitionum libris, inquit ^h Sichardus, quod facetur etiam ⁱ Gruterus.

g De Inuentio. re-
rum l. 4. c. 9.

h In Argumenti
huius Epistolæ.
i Prefatio in ope-
ra Clementis.

Nam,

Nam, quod vir doctus Iohannes Sichardus sensit eam collatam esse ex Recognitionibus, &c. idem & ego factum existimo, inquit Gruterus; imò & Turrianus, nam, 3. *Epistola Clementis ex bona parte ex sermone B. Petri qui est in libro 3. Recognitionum, composita est*, inquit ille: arque libet Recognitionum in Indicem damnatorum ab Ecclesia voluminibus rejicitur, ut supra ostendimus. Quid ergo aliud concludendum est, quam quod¹ conclusit quidam ex ipsis proprius ipsorum Propheta, Sichardum intelligo, *Verisimile videri hanc à studioso aliquo Clementis conscriptam potius, quam ab ipso Clemente?*

k Pro Epistola Pontificum l. 3. c. 24. p. 631.

l Loco supradicti

Clementis Epistola 4. supposititia.

Clementis Epistola 4. citatur à^m Perefio, pro satisfactione; àⁿ Bellar. pro confirmatione: & à Theologis^o Colonienfibus dicitur esse Clementis, cuius à D. Paulo celebris fit mentio.

P Bellarminus verba faciens de hac 4. *Epistola Clementis*, apud nonnullos dubiam, vel etiam supposititiam esse agnoscit, & quod ad se attinet, fateatur non esse certum an fictilius cuius nomen præfert. Et sanè, cum in hac Epistola legimus in hunc modum, *Bonum est, & puritati conveniens, etiam corpus aqua diluere — ubi ista quæ de foris est purificatio carnis negligitur, certum est, neque de puritate mentis ac mundicie cordis curam geri: Equum est ut Pharisæum aliquem (ex eorum numero qui in 9 Scripturis dicuntur crebro lavasse) autorem eius faciamus, non Clementem virum valde Apostolicum. Certè, Carolus^o Boninus, in harum Epistolarum mentionem incidens, dicit: multa in ijs translata ex Irimario, quæ illorum auctoritatem reddunt leniorem, in quibus vix de quotidiana lotionis corporum, quasi ea ad mentis mundiciem pertineat, est omnino non ferendum: Ebionitæ enim cum quotidianos Baptismos haberent, corruptis Clementis libris Petrum fecerunt illorum Baptismorum autorem.*

m De traditio. p. 1. sic. de sanctis traditio. fol. 109.
n De sacra confirmatione. l. 1. c. 3.
o Censura dial. 7. p. l. 2. c. 7. de confirmatione. in editione 1586.

q Marci 7. 3.

r Præf. in conspectu. Clem.

Clementis Epistola 7. supposititia est.

f De coelatu c. 2.
 e De tradit. par. 1.
 assertio 7.
 u Relectio cont. 6.
 q. 6. conclus. 3.

Lementis Epistola 7. citatur à Smytho, Peresio, & Stapletono, vt probent: oportere ab eo intelligentiam discere Scripturarum, qui à maioribus sibi traditam seruauit.

x De bonis operibus in paruc. 1. 3.
 c. 11.

Hæc Epistola seipsam etiam prodit, teste Bellarmino: sic enim ille, *Inizio Epistola fingitur Clemens Romanus Episcopus scribere fratribus habitantibus in Hierusalem cum Iacobo. At Iacobus obiit 7. annis ante Petrum, & Clemens non fuit Ro. Episcopus nisi post Petrum, vt colligitur ex libro S. Hieronymi de viris illustribus, & ex omnibus historicis qui res Ecclesie conscripserunt. Deinde laudat filium isse Clemens communionem uxoris, quod Nicolaus potius heresiarchæ, quam S. Clementis dogma fuisse, extra controuersiam est. Denique vocat hic locus, de communione rerum & uxorum, translatus est in hanc Epistolam ex decimo libro Recognitionum, ubi ista secundum philosophiam Platonis dicuntur à Faustiniæ Ethnico, & ab ipso S. Clemente resolluntur: qui inueniatur credat ea nunc à S. Clemente tradi Christianis, quæ ipse idem ab Ethnicis disputata resutauit?* Christianus Massæus, post multas rationes & argumenta quibus hanc Epistolam non esse Clementis probat, sic concludit, *Est infidelis Nicolai, aut alicuius sectatorum vius, quos inter primos hereticos legimus. Ex quorum testimonij, obiter obseruet lector, quàm parum consideratè scripsit Peresius, Quod licet nonnulli subdubitent de prima Clementis Epistola, de alijs tamen nemo conquam Orthodoxus dubitauit. Nam Bellarminus, & Massæus, quos nullus ex Pontificijs Orthodoxos fuisse inficiabit, spero, de hac ipsa Epistola dubitant, vel potius, quia absurditas in aperto est, rejiciunt planè. Quod etiam olim fecit Marsilius Patavinus, apud quem legimus: Epistola que intulatur ad Iacobum fratrem Domini vult suspecta propter in ipsa contenta. Rursus, Suspecti sunt hi canones seu Epistola, quoniam in ea que de sacramentis, vestibus, & vasis ad Iacobum fratrem Domini, & in ea qua de communi vita Apostolorum intulatur, scribitur*

a In Chron. 1. 9. p. 114.

b De tradit. par. 3. tit. de sanctis traditio. fol. 88.

c Defensoris pacis parte 1. c. 28.

ac si Clementi Jacobo narrat ea qua Christus cum Apostolis egit. Hec autem fuisset magna ignorantia, non modo deum, presump-
tio Clementis, quod ea qua tantum audierat, significare vellet;
quasi per modum doctrine, illi qui presens interfuerat, & Chri-
stum cum Apostolis, quantum viderat, ipse videret. Quis
enim discipulos qui Hierosolymis erant melius instruere poterat
de vita Christi & Apostolorum? Qua de re Ecclesiasticus plus
nosse debuit? an Apostolus, an Successor Apostoli? nemo est
qui dubitet: propter quod ipsa sunt cum Apocryphis compu-
tanda.

Multa denique Clementis nomine supposita neminem dubi-
tore fateatur Baronius. De Epistolis autem eiusdem Cam-
tani Hieronymi, * inquit, quam etiam Epiphani, qui eas
probè norant, testimonio, cuiusnam Argumenti fuerint Epistola
à Clemente conscripta satis superque exploratum habeatur, di-
non si plane generis esse eas, qua Clementis nomine editæ habentur,
nemo non videt. Nec cavere scrupulo Epistolas quinquagena
nunc extant, * confiteatur etiam Bellarmius.

* Annal Tom. 2.

an. 102. num. 8.

* Ibid. num. 5.

* Lib. de script.
Eccles.

Anacleti Epistola supposititia.

Anacleti Epistola 1. citatur à Peregrino, & d Pertradio, par-
alijs Pontificijs, vt probent Epistolam 3. fol. 89 tit de tra-
primam Clementis, ad Iacobum fratrem dit. Sacramentorū.
Domini, genuinam esse: à Pighio, & e Hierarch. l. 6. c. 6.
Stapletono, vt probent licere ex toto or- f Relectio. contro.
de appellare ad Rom. Pontificem: & in 3. q. 7. conclus. 1.
huius Epistolæ laudibus multis est à Peregrino: dicit enim g Loco citato.
scriptam esse ab Anacleto, qui Petrum vidit, & ab eo est pres-
byter ordinatus. & de ea neminem in Ecclesia dubitasse:
multis etiam Albertus h Pighius, confidenter enim ille
asserit, Nihil esse quod nunc quicquam de illius fide dubitet, cum
eandem agnatis vt suam, uniuersa Ecclesia Dei per mille abbin-
cunt.

h Loco supra ci-
at

Hanc Epistolam spuriam esse, ex eo probatur, quod
in hac multa de comparatione Ecclesiæ cum nauī, citentur
ex Epistola 1. Clementis iisdem omnino verbis. Nam cum
illa Clementis Epistola à Græco sit conuersa per Ruffinum,

i De Ro. Pont. L. 1.
c. 14.
k Relatio. cont. 3.
q. 3. art. 1. conclus.
3.
l De tradit. pars 3.
m Pet. Crab. ad
initium Epist. Cle.
To. 1. cont.

n Lib. 5. pro Epist.
pont. c. 24 p. 663.

o Lib. 3. c. 3.
p Tom. 4. l. 3. car.
minum aduers.
Marcion. p. 1068.
q Hist. Eccl. l.
3. c. 14.
r Catal. Script. Ec.
cl. l.
s Lib. 4. de not. Ec.
cl. c. 8.
t De Rom. Pont. l.
1. c. 23.
u Anacleti l. 1. c. 9.

(testibus ipsis Pontificijs, viz. ¹ Bellarmino, ² Stapletono, ³ Perefio, ⁴ Petro Crab) fieri non potuit, vt iidem prorsus verbis vteretur quibus Ruffinus, si quidem Ruffinus eam aliquot seculis à Græco Latinam fecit post Anacletum; nisi quis dicat transcripisse Ruffinum hanc particulam ex Epistola Anacleti in suam translationem, quod *neque verisimile est, neque ab interpretibus fieri solet*, agnoscen- te ipso ⁵ Turriano.

Secundò, hanc Epistolam spuriam esse ex eo probatur, quòd author eius *Clementem antecessorem & predecessorem* suum nominat. Nam antiquissimi Patres, *Anacletum antecessorem Clementis* esse statuunt, non *Clementem Anacleti*. Hoc reperiet lector apud *Ignatium* (si modò Ignatius) in Epistola ad Mariam Cassibolitam; ⁶ *Irenæum*, ⁷ *Tertullianum*, ⁸ *Eusebium*, ⁹ *Sophronium*, & *Epiphanius* hæc. 27. ubi enumerans ordine Pontifices Romanos (fatente ¹⁰ Bellarmino) nullius tamen meminit Anacleti post Clementem.

Anacleti Epistola secunda citatur à ¹¹ Bellarmino, vt probet: Iacobum Aposto. fuisse ordinatum Episcopum Hierosolymæ ab Apostolis, & non à Christo immediate. Et à ¹² Gregorio de Valentia, pro primatu Petri: authorque illius appellatur *vir & zelo religionis & studio veritatis usque ad vitam profusionem illustris*.

In hac etiam Epistola, author mentionem facit *Clementis* vt *predecessoris*. Verùm *Clemens* non præcessit *Anacletum*, sed *Anacletus* *Clementi*, vt modò diximus: *Anacletus* ergo non fuit author huius Epistolæ. Quis enim credat *Anacletum* ignorasse nomen eius cui in Episcopatu proxime successit? Rursus, in hac Epistola legimus *ab Apostolis electos esse 70. discipulos*, de quibus Lucas cap. 10: at ex *Luce* cap. 10. ita manifestò patet, Dominum ipsum, non Apostolos, 72. discipulos illos elegisse; vt iniuriam faceret *Anacletum*, qui ipsum tam patetis mendacij authorem faceret. *Hæc Epistola falsò effecta est Anacleti, vt monui in præfatione*, inquit ¹³ Contius.

Anacleti Epistola tertia citatur à Bellarmino, vt probet: ¹⁴ *Petrum Romæ usque ad mortem Episcopum fuisse*, &
Ro.

* Annot. in dist.
99. c. Prouincie.
x De Rom. Pont.
l. 1. c. 4.

7 Romanum Pontificem Petro succedere in Ecclesiastica Monarchia: à ² Costero, pro prerogatiuis Romanæ Ecclesiæ; atque de hoc testimonio nimis gloriatur Costerus, *Sunt verba* (inquit) antiqui Pontificis & sanctissimi Martyris, quem certum est ab ipso B. Petro Orthodoxam fidem, & Catholicam doctrinam accepisse, subiungens, *Viden quid B. Petri Discipulus de Romana Ecclesia ab ipso ferè 1500. annis scripseris, & tu heretice ista rides, & videnda proponis? Cur non sapias, & superbum caput tuum tam antiquæ doctrinæ non submittis?*

In hac Epistola auctor meminit Clementis, ut prædecessoris sui, & in ea multa sunt ad verbum quæ in Epistola prima Clementis reperiuntur ex versione Ruffini. Atqui vel Ruffinum mutuatum esse illa verba ex Anacleto, & in versione sua posuisse; vel Anacletum è Ruffino accepisse, cum Ruffinus aliquot annorum centurijs post Anacletum vixeret, incredibile esse, suprà demonstratum est. Præterea in hac Epistola, legimus à Domino concessum esse Petro, ut reliquis omnibus præfesset Apostolis, & Cephas, & Caput, & principium teneret Apostolorum. Atqui ridiculum est, Cephas interpretari Caput, sanioribus Pontificijs iudicibus. Ridiculum est quod quidam hic volunt Cephas idem esse quod Caput, cum Ioannes ipse dicat Cephas Syriacè idem significare quod Petrus, ^a inquit Ioannes Ferus. Similiter ^b Laurentius Vala, quorundam notans stultitiam, scribit: *Cephas dicitur vocari Petrum quia Caput Apostolorum esset, tanquam hoc vocabulum sit Græcum, à τὸ κεφαλή, & non Hebraicum, seu potius Syriacum, quod Græci κεφαλή scribunt, quod apud eos interpretatur Petrus, non Caput.* His atque huiusmodi rationibus induci sunt quidam ex Pontificijs, ut has Anaclei Epistolas Apocryphas esse credant, nominatim verò Nicolaus Cosmæus Cardinalis Ecclesiæ Romanæ, & Antonius Contius Iureconsultus longè eruditissimus. Ego illas Anaclei Epistolas Apocryphas credo, inquit Cardinalis: multa sunt quæ plane demonstrant confictas esse has Epistolas, inquit ^c Cosmæus.

Alexandri Epistola prima citatur à Bellarmino, pro Petri Monarchia: & pro mixtione aquæ & vini in sacro calice.

^a Comment. in Ioannem c. 1.
^b Declaratio in donatio. Constantini.

^c De Concordia Cathol. l. 3. c. 34.
^d 6. q. 1. c. 1. c. 1.
^e De Rom. Pont. l. 2. c. 14.
^f De Euchar. l. 4. c. 10.

g De cultu sacro-
rum l. 3. c. 7.

calice. Et rursum, ut persunderetur, sale aspersum, v-
lere ad purgationem quorundam peccatorum.

Hanc Epistolam commentitiam esse varijs probatur Ar-
gumentis, primò, quia in ea foedissime torquetur Sacrosan-
cta Scriptura. Cum enim Paulus dicat Heb. 9. 19. *Si ritus*
virtute aspersus inquinatus sanctificat ad emundationem carnis,
quanto magis Sanguis Christi? &c. in hac Epistola, loco ver-
borum, *quanto magis Sanguis Christi*, sufficit sunt ista, *multò*
magis aqua sale confecta, divinisque precibus sacra, populum
sanctificat atque mundat. Quo quid peruersius?

Secundò, in hac Epistola fustissime tractatur illa questio,
de Trinitate in Unitate? & Unitate in Trinitate? & Author
proficitur se à Patribus accepisse quæ ibidem ea de re tradit:
verum nec nomen *Trinitatis*, nec fides de *Trinitate*, distinctè
& expressè ab Ecclesia Dei tractabatur primis ducentis an-
nis, ut constat ex scriptis illorum temporum, & confutetur
h. Ne D. *Trinitatis* nomen *Trinitatis* adinuenit nisi ad dilanda-
rem rei explanationem in Concilio Niceno primo, inquit ille.

Alexander autem vixit circa annum 120.

Tertiò, data est hæc Epistola *Novo Calend. Aug. Traiano*
& Heliano Cass. quod perinde est ac si dixisset, data ad *Ca-*
lendam Græcorum, id est, non quum tales enim Consules nunquam
simul fuerunt, ut quis facile perscipiat, si perlegerit *Maria-*
num Scotum, & *Annales Baronij*.

Alexandri Epistola secunda citatur à Gratiano, ut pro-
bet. schismaticum potius esse quàm Sacerdotem, qui ab
auxilio Episcoporum se subtrahit.

Hæc eiusdem farinae est cum superiore. Nam primò, in-
eptè exponit verbum Dei apud *Hoseam cap. 4. 8.* cum enim
Hoseas dicat, de Sacerdotibus loquens, *Peccata populi mei*
comedunt, quò nihil aliud significat, quàm eos oblationes
& Sacrificia pro peccatis comedere, ut *Cyrillus*, *Theophy-*
lactus, & *Theodoreti* testantur, in quò tamen taxat eorum
impietatem qui *peccata delinquentium fovebant, ne tempora-*
lia stipendia ministerent, quod annotavit *Gregorius Magnus*.
Hic, quasi verba ad Sacerdotum dignitatem offendendam
facerent, eos peccata populi dicit comedere, quia precibus
suis & oblationibus ea deleant, atque consumant. A qua inter-
pretatione

h Triplex Con-
uers. Angliz part.
l. c. 5. nu. 5. in marg.
i Nu. 17.

k Causa 3. q. 1. nu.
li. dubium.

l In Euangel.
Matth.

interpretatione Hieronymi interpretatio abhorrere videtur, m
 m teste Ribera. Secundò, hæc Epistola data est, *Septimo*
Calendas Novembrii, Traiano & Heliano Coss. Atque tales
 consules nunquam simul fuerunt, ut supra observatum est:

Alexandri Epistola tertia citatur à Gratiano; ut doceat
 Carnales prohibendos esse ab accusatione Spiritua-
 lium.

Ut omittam barbariem orationis cum dicat, *Cauete vos,*
fratres, ne participetis efficiamini malis eorum; hæc epistola da-
 ta est, *Calend. Maij, Heliano & Veleto Consulibus;* cum ta-
 men nulli tales essent Consules in Papatu Alexandri, ut pa-
 ter ex Mariano Scoto, & Baronio in Annalibus: adde quod
 Azorius Iesuita dicit, Epistolas Alexandri 1. non ita con-
 stantem & certam apud omnes auctoritatem habere.

Sixti primi Epistola prima citatur à Bellarmino, ut probet:
 librum Batuch esse Scripturam canonicam.

Data est 16, *Calendas Maij, Hadriano & Vero Consuli-*
bus: at in Episcopatu Sixti primi, nulli tales Consules simul
 extiterunt, ut pater ex Annalibus Mariani Scoti & Ba-
 ronij.

Sixti Epistola secunda citatur à Gratiano, ut probet:
 homines debere ad Rom. Episcopum appellare: à Baronio, &
 Bellarmino, ut probent: Sixtum vniuersalis Eccle-
 siz Episcopum appellari.

Hæc Epistola data est 9, *Calend. Aprilis, Hadriano & Pe-*
tro Consulibus; at nulli tales simul fuerunt Consules in Epi-
 scopatu Sixti, ut supra diximus; spuria ergo est hæc E-
 pistola.

Telephori Epistola, citatur à Pisanò in disputatione de
 quadragesima; citatur etiam à Durand, ut Missa nomen
 apud Latinos antiquissimum esse ostendat.

Hæc Epistola vna est ex illis, quas Azorius, non ita con-
 stantem & certam apud omnes auctoritatem habere, confite-
 tur. Nec mirum. Nam hæc Epistola data est, 15, *Calendas*
Martij Antonino & Marco Coss. cum illi simul nunquam
 gesserunt Consularis officium.

Higini Epistola prima citatur à Baronio, ut probet:
 Ioannis Epistolam primam titulo non caruisse, sed inscrip-

m Comment. in
 Hoseam. c. 4. nu.
 14. & 15.

n Causa 6. q. 1. sum-
 ma iniquitas

o Institutio. Mo-
 ral. to. 1. l. 10. c. 28.

p De verbo Dei
 l. 1. c. 2.

q Causa d. 2. q. 6.
 si quis vestrum.
 r Ann. to. 2. ad. an.
 14. nu. 4.
 s De Rom Pont. l.
 2. c. 31.

t De Abstinencia
 c. 7.
 u De vitiis Beel.
 Cathol. 1. 2. cap. 1.
 nu. 6.
 x Instit. Moral.
 Part. 1. l. 10. c. 18.
 3 queritur.
 y Marian. Scot. l. 2.
 Chron. notat
 hanc Epistolam esse
 Crab.
 z Annal. to. 1. ad
 An. 97. nu. 10.

tam ad Parthos : licet postea is titulus exciderit. Citatur etiam sæpius à Gratiano.

a Cap 9. q. 1. fal-
uo in omnibus, &c.

Hæc Epistola, vt & sequens, quæ semel citatur à Gratiano, data sunt, 17. Kalendas Nouembriis, magno & Camerino Consulibus : cum tamen nulla omnino mentio Consulatus Magni circa hæc tempora vspiam reperitur.

b Vide not. in
hanc Epist. in to. 1.
conc. ex edit.
Crab.
c Lib. 2. de Ro.
Pont. c. 14.
d Annal. to. 2. ad
An. 167. nu. 3.
e Loco citato.

Pij Papæ Epistola prima & secunda citantur à Bellarmino, pro Pontificis Rom. Monarchia ; secunda citatur à Baronio, vt probet : Pium Constitutum fecisse, Ne prædialiuinis vrbibus tradita, humanis inferiantur.

Hæc Epistolæ inter eas currunt, quas Bellarminus, indubitas esse, non audet affirmare. Et quidem, cum data sint Claro & Senero Consulibus, qui nunquam simul Coss. fuere, bene fecit Bellarminus quoddam indubitas esse non dixerat, licet melius fecisset, si supposititius esse ingenue agnouisset. Aniceti Epistola citatur à Bellarmino, pro Pontificis Rom. Monarchia, & magna eius pars refertur in Decreta per Gratianum.

f Lib. 2. de Ro.
Pont. c. 14.

g Dist. 66. &c.

In hac Epistola Clericis præcipitur, vt capita desuper in modum sphere radant. Atqui olim, non tam rasura, quam tansura in usu fuit, radebantur omnes demisse quidem, sed ita tamen, vt cutis tecta maneret. Quod Bellarminus probat ex Clemente Alexandrino, Optato, Hieronymo, & multis alijs, concludens, Aniceti Epistolam, in qua Rasura fit mentio, non esse præfui indubitas, foris enim falsum titulum præ se fert : Quod absque foris apparet ex conclusione Epistolæ, quæ data est Gallicano & Rusino Coss. Nam Gallicanum & Rusinum simul Consules fuisse, non reperitur apud Baronium, nec apud quemvis probatum scriptotem.

h De Monach. l. 2.
c. 40.

i De iurib. Eccl.
Cathol. l. 1. c. 9.
Nu. 1.

Sosthetis Epistola 2. citatur à Durante, vt probet : Thurificationem, seu Papisticam incensi oblationem, ab ipsius Ecclesiæ primordijs institutam fuisse.

Hæc Epistola data est 10. Kalend. Iunij, Cestego & Claro Consulibus. At tempore Sosthetis, nulli tales Coss. fuere, vt patet ex Baronio.

k Annal. To. 2. ad
An. 175. &c.
l De Ro. Pont. l. 2.
c. 14.
m Lib. eod. c. 31.

Victoris 1. Epistola prima citatur à Bellarmino, vt probet : Pontificis Rom. Monarchiam : & Romanos Pont. Episcopos vniuersalis Ecclesiæ appellatos esse.

Hæc

Hæc Epistola data est 13. Kal. Augusti, Commode & Gra-
uione Cæs. At per totum tempus Victoris nullos tales repa-
rimus Consules apud Baranum.

Victoris Epistola 2. citatur à Lindano, vt probet: licere omnibus Episcopis ad Rom. Pont. appellare.

Hæc Epistola incipit ridiculè cum verbo *enim*. In hac Epistola, Author perlatum esse, inquit, ad sedem Apostolicam, aliquos nocere fratres velle. Nisi ergo dixerimus *Kilorem* vnum ex eorum Pontificum esse numero, qui Grammaticam penitus ignorarent, huius Epistolæ authorem non esse, æquum est vt credamus.

Euaristi Epistola prima citatur à Grat. dist. 93. Diacnbi. & c. 3. q. 5. Aliter Epistola secunda citatur ab eodem, sæpe.

Omnia istius Euaristi decreta videri possunt supposititia, vt dixi in præfatione, inquit Contius, Not. in c. 30. q. 5. Aliter.

Eleutherij Epistola citatur iterum atque iterum à Gratiano 3. q. 6. Quamuis liceat, &c.

Adulterinam esse hanc Eleutherij Epistolam — vel ex hoc fragmento (c. 30. q. 5. Indicantem) inquit hæc enim sunt verba Constantini Imperatoris, in l. 1. c. Theodosiano, de indicis, que plusquam 100. post Eleutherij mortem sunt à Constantino re-
scriptæ, que illius epistola fabricator suppresso nomine compilauit, &c. inquit Contius, Notis in c. 30. q. 5. Indicantem.

Calixti 1. Epistola 1. citatur à Bellarmino pro Ieiunio quatuor temporum 2. citatur ab eodem pro Pontificis Rom. Monarchia: Et, vt probet, 1. librum Tobie canonici-
cum esse.

In 2. Epist. præcipitur, Nullam Episcopum transferentium esse in aliam ciuitatem, nisi auctoritate Romane Ecclesiæ: quasi solius esset Rom. Pont. transferre Episcopos ab vno Episcopatu in alterum. At illa potestas transferendi Episcopos, temporibus Calixti, non fuit solam penes Rom. Ecclesiam, vt testatur Duarenus. Nam *hodie* (non præcis temporibus) vnius Romani Pontificis arbitrio hæc transferendi facultas omnino commissæ est, inquit ille. Bellar. ipse dicit, se non aude-
re affirmare indubitan-
tem esse hanc Epistolam. Selecti autem

o De bonis ope-
ribus in partic. cap.
19.

p. Lib. 2. de Ro.
Pont. c. 14.

q. De verbo Deil.
1. c. 11.

r De sacris Eccles.
Ministerijs l. 5. c. 3.

f De Pont. Ro. l. 1.
c. 14.

virī, qui Romæ operam nauarunt in Gratiano emendando,
Calixti primi epistolam receperunt teste ¹ Antonio Augustino.

Vrbani Epistola citatur à ² Bellarmino, vt probet confirmationem esse sacramentum.

Atqui ³ Bellarminus ipse verba faciens de Epistolis Clementis, Melchiadis, Eusebij, & huius Vrbani, agnoscit: *Non esse certum an sint illi Authores, quorum nomina præferunt.* Et fanè quod ad hanc attinet, eorum est esse supposititium. Nam data est *Antonio & Alexandro Coss.* qui per totum tempus *Vrbani Cossi* non fuisse, si credimus ⁴ Baronio.

Pontiani Epistola 1. ad Felicem Succubonum citatur à ⁵ Verniero, pro reali præsentia Christi in sacramento: Et ab ⁶ S. B. vt probet Sacerdotes Christi corpus conficere.

Hæc plena est barbarismis. In hac laudantur, qui *Sacerdotum causis portabant.* In hac dicitur, quod si forte ceciderint ipsi Sacerdotes, *in fidelibus sunt subleuandi, & portandi:* præterea Author huius aniliter loquitur, cum vt exaltet quosdam ad officia præstanda, promittit *Christum Iesum Dominum nostrum æternam illis gloriam compensaturum, & B. Apostolum Petrum ipsius gloriæ inuicem operaturum.* Solent enim alius delirare somnare solui Petrum ianitorum esse coelestem: cum tamen ⁷ certum est, ex æquo omnibus Ecclesiæ Pastoribus coelestes portas commissas esse.

Antheri Epistola citatur à ⁸ Stapletono, pro primatu Ro. Pont. à ⁹ Verniero, pro reali præsentia Christi in sacramento: à ¹⁰ Turriano; ad fidem astruendam quibuslibet spiritalijs sermonibus, qui feruntur nomine Eusebij Alexandrini Episcopi.

In hac Epistola mentio facta est *Eusebij Alexandrini Episcopi, & Felicii Episcopi Ephesini.* At nullus fuit Episcopus Alexandrinus, cuius nomen erat *Eusebius*: circa tempora *Antheri* Papæ quod patet ex ¹¹ Nicephoro in Chronologia, qui numerans Episcopos Alexandrinos vsque ad Petrum, qui numero fuit Quinquagesimus secundus, & præfuit Ecclesiæ Alexandrinæ, ad *an. 640.* nullius tamen *Eusebij* mentionem. Sed de hoc dicemus infra.

Fabiani

¹ De emendat.
 Gratiani l. 2. dial. 4.
² De confirmat. l.
³ c. 3.
⁴ Lib. 2. de Confir.
 c. 7.

⁵ In Annalibus.

⁶ Magnam & vlt.
 Conc. fol. 15.
⁷ Resp. ad Tho.
 Bell. papatus ruinam.

⁸ Vide Chrysost.
 hom. 2. de verbis
 Euseij, vidi dominum.

⁹ Contra Hornum
 Ep. (Winton. l. 4.
 fol. 468.

¹⁰ Lib. supra citato.
¹¹ Pro Epist. Pont. l.
 4. c. 14.

¹² Habetur To. 7.
 Bibl. vet. par. edit. 3.

Fabiani Epistola 1. citatur iterum acque iterum à ^g G. Disq. Sinici-
clano in Decretis. ^{cus, &c.}

Hæc Epistola supposita est: Nam in illa dicitur: *No-*
uam superuenisse ex Africa Fabiani tempore & separasse de
Ecclesia Christi Nouatianum & quosdam alios Confessores, &
conuertisse in prauam doctrinam. Cum tamen constet ex Eu-
sebio, & alijs omnibus (teste Baronio) hæc non nisi Cor-
nelij tempore facta, usque adeo ut Baronius adigatur con-
fiteri, hanc Epistolam spuriam censeri, nisi ista in illa posita cor-
rigatur.

Fabiani Epistola 2. citatur à Bellarmino, ut probet ali-
quis esse velas traditiones: & Materiam confirmationis
esse oleum mixtum balsamo. Citatur etiam ab Anglo-Rhe-
menfibus, pro Chrismate in Confirmatione.

Nonnulli hanc Epistolam Apocrypham esse volunt, inquit
Bellarminus.

Fabiani Epistola 3. citatur à Lindano, ut probet Li-
cere omnibus Episcopis ad Rom. Pontificem appellare.

A Principio ferè huius Epistolæ ad finem usque omnia
habentur in decretis Sixti 3. ut verè notat Petrus Grab in
margine huius Epistolæ. Præterea data est Aphricano & De-
cio Cossi, cum tamen Fabiani tempore nulli tales fuere
Cossi, ut liquet ex Baronio. Citatur etiam à Cornelij Papæ Epistola 1. citatur à Bellarmino, & mul-
tis alijs, pro inuocatione Sanctorum: & pro translatione
reliquiarum.

Spuriam esse hanc Epistolam ex ipsa Epistola manifestum
est: Nam in ea legimus corpora Apostolorum Petri &
Pauli, rogatu cuiusdam sceminz deuotæ, à Cornelio Papa
è Catacumbis sublata, & Pauli quidem prope viam Offi-
ensem positum, Petri verò in Vaticano. Cum tamen paulò
post tempus Apostolorum, à fidelibus è Catacumbis sub-
lata fuisset Petri & Pauli corpora, ac proprijs locis restituta,
in quibus usque ad Gregorij Magni ætatem condita sunt,
apud probatos & scriptores legimus. Nisi enim dixerimus
bis eadem corpora ad Catacumbas fuisse delata, ac bis ite-
dem locis proprijs restituta: quod quidem agnoscēte
Baronio antiquorum nemo dixisse, nec saltem scripsisse

reperitur:

g Greg. 1. Ep. 30.
ad Constantium
Augustum.
1. Tot. Ann. ad
An. 331, nu. 5.

Ann. 9. c. 1. 7.
2. 2. 1. 1.

(To. 2. ad an. 354.
& 355.
1 To. 2. ad An. 331.
nu. 6.

u In decretal. 4.

x 2. q. 4. Sacramen-
tum habemus, &c.
y Epist. 46. & 48.
z Hist. Eccl. l. 6. c.
42.

a De Rom. Pont.
l. 2. c. 14.
b De verbo Dei
l. 3. c. 5.
c De Rom. Pont.
l. 4. cap. 3.
d Lib. 3. de Rom.
pont. c. 14.

e Annal. eo. 3. ad
an. 356. nu. 1.

f De verbo Dei l.
1. c. 14.
g Panopli. l. 4. c. 89.

h Præf. 19.

i Can. 1. Primo.
vi.

reperitur: hæc profecto ita esse non possunt, ut in hac Cornelij Epistola legimus. Quid quod hæc Epistola data est, Decio & Maximo Coss. cum nullos tales fuisse Consules temporibus *Cornelij*, ex ¹ Annalibus Baronij satis liqueat. Nihil miri igitur, quod ² Baronius hanc Epistolam, *non perinde explorata fide* esse dicat.

Cornelij Epistola 2. citatur ab ³ Iunone, ut probet: Sacerdotes debere appellare ad sedem Apostolicam; citatur etiam alijs de causis à ⁴ Gratiano.

Si genuinæ Epistolæ Cornelij (quæ extant apud ⁵ Cyprianum, & ⁶ Eusebium) cum hac & præcedente conferantur, tanta inuenietur styli dissimilitudo, ut nullus tam oblectatus sit, qui utramque spurci esse non odoretur. Id quod apparet etiam ex tempore quo scriptæ sunt. Nam & hæc data est Maximo & Decio Consulibus, cum Cornelij papatus nullos tales Consules habuerit, ut supra monuimus.

Lucij Epistola citatur à ⁷ Bellarmino, ut probet: Romæ Pont. succedere Petro in Ecclesiastica Monarchia: ⁸ Rom. Pont. non posse errare ex Cathedra docentem. ⁹ In sede Petri nunquam inueniri posse qui doceat contra fidem.

Hæc est una illarum Epistolarum, quas ¹⁰ Bellarminus proficitur se non audere, indubitatas esse affirmare. Nec mirum, cum data sit Gallo & Volusiano Coss. qui Lucij tempore Consules non fuerunt, ut patet ex ¹¹ Baronio.

Sixti secundi Epistola prima citatur à Bellarmino ut probet: ¹² librum Ecclesiastici canonicam esse Scripturam: Et à ¹³ Lindano, ut probet, licere omnibus Episcopis ad Romanum Pontificem appellare.

Hæc Epistola data est Kalend. Septemb. Valeriano & Decio Coss. At si quis euoluerit Annales Romanos à tempore Bruti ad Iustinianum, sub quo desecerunt Consules, fortassis nusquam inueniret hos Consules, sine dubio non tempore Sixti, non decessoris, non successoris, non ætate illa tota. Quod pluribus ostendit Iohannes Rainoldus in ¹⁴ Prælectionibus de lib. Apocryphis.

Felicis primi Epistola prima citatur à ¹⁵ Gratiano, ut probet: Primates non debere sententiam damnationis con-

tra

tra Episcopum proferre nisi Apostolica auctoritate fretos. Epistola secunda citatur ab eodem, ut probet: Illos qui probare non valent quod obijciunt, de cetero ad arguendum non admitti. Epistola tertia citatur à Bellarmino, ut probet, Romanum Pont. in Cathedra docentem non posse errare.

k C. 3. q. 10. Si secul.

l De verbo Dei l. 3. c. 5.

Prima Epistola data est Nonis Iunij, Claudio & Aureliano Consulibus: secunda & tertia datæ sunt Claudio & Paterno Consulibus. At temporibus Felicis primi nullos tales Consiliauerit, qui consulerit Baronium.

Caj Epistola citatur à Bellarmino, ut probet: Clericos non posse à iudice seculari puniri.

m Annal. to. 1. ad An. 173. c. 2. n Lib. 1. de Clericis c. 28.

Hæc Epistola maxima ex parte habetur verbatim in Epistola Leonis 1. ad Palestinos, & in altera ad Leonem Augustum. Et in Agapeti etiam ad Anthimum Constantinopolitanum Episcopum, quam spuriam esse indicat Baronius. Ex quo consequens est, populum ei esse patrem.

o Leo Epist. 81. p Epistola 95.

q To. 7. Annal. ad an. 535.

Marcellini Epistola secunda citatur à Bellarmino, ut probet, Clericos non posse à iudice seculari puniri.

r L. 1. de Clericis c. 28.

Baronius verba faciens de Marcellino, vnus tantum meminit ab eo scriptæ Epistolæ, quæ est ad Salomonem Episcopum. De hac, ne verbum quidem habet. Nec mirum sanè, cum hæc sit simillima mendicantium penulis, quæ ex diuersis lacinijis confectæ esse solent. Siquidem prima eius pars, ad verbum penè continet Epistolam Hormisdæ Papæ ad Episcopos Beticæ prouinciæ. Secunda reperitur in Epistola Antheri Papæ, & Eusebij ad Episcopos Thusciz & Campaniz. Postrema, quædam habet desumpta ex decretis Calixti Papæ.

f Annal. to. 1. ad an. 196. na. 5.

Marcelli Epistola prima citatur à Bellarmino, ut probet: Rom. Pont. succedere Petro in Ecclesiastica Monarchia. Et ad Rom. Pont. pertinere congregare Synodum generalem. Citatur etiam à Lindano, ut probet: licere Episcopis appellare ad Romanum Pontificem.

e Lib. 1. de Rom. Pont. c. 14. u Lib. 1. de Cens. c. 12.

x Panopli. 4 c. 89.

Hæc est vna illarum Epistolarum, quas Bellarminus confitetur se non audere indubitas esse affirmare. Et quidem, quoniam hæc data sit Maxentio & Maximo Consulibus, quorum

y Lib. 1. de Rom. Pont. c. 14.

quorum consulatum, circa illa tempora, nullus meminit, præter mendacem illum scriptorem de Rom. Pont. qui nomine Damasci circumfertur, non iniuriâ timuit Bellarminus indubitatum esse affirmare.

x Diff. 17. Synodis.

Marcelli Epistola secunda ad Maxentium citatur à * Gratiano, vt probet: Non licere aliquibus absque Romani Pontificis autoritate Synodum congregare.

Hæc Epistola data est iisdem consulibus quibus & prior: Ac idcirco similem meretur censuram. Eoque magis, quod Epistolam hanc additamentum aliquod extrinsecum accepisse putaripse * Baronius, quod res ibi scriptæ parum sibi cohæreant, vt inquit ille: Quem vt tempore, sic iudicio sequitur ^b Binnius.

Eusebij Epistola 3. citatur à * Bellarmino, vt probet: Rom. Pont. succedere Petro in Ecclesiastica Monarchia; & * Confirmationem esse sacramentum. Citatur etiam à * Lumbardo, vt probet: Nulli licere confirmare præterquam Episcopo.

Non est certum hanc Epistolam esse Eusebij, inquit ^f Bellarminus; Imò verò certum est non esse. Nam in hac legimus, Crucem Christi inuentam esse sub Eusebio Papa (ad An. 311.) cum tamen non immerito ab antiquis omnibus Græcis authoribus, hoc anno, nempe sequenti à Nicæno Concilio (qui est annus 326.) Crucis inuentio poni videtur, vt legimus apud ^g Baronium. Præterea in hac Epistola Kalendarum appellatione dies etiam 5. nonas Maij venit, quod sibi non placere merito proficitur ^h Antonius Augustinus Tarraconensis Archiepiscopus. His adde, quæ legimus apud ⁱ Gretserum, videlicet, *Ex Epistola decretalis ipsius Eusebij Pape, translatus est Canon de crucis Inuentione & festinitate, in Decretum Gratiani. Sed quis hæc & similia non videt esse spuria & suppositia?*

Melchiadis Epistola ad Episcopos Hispaniæ, citatur à * Bellarmino, pro Pontificis Rom. Monarchia: Et ^j pro Confirmationis sacramento.

Hæc est vna illarum Epistolarum, quas * Bellarminus agnoscit se non audere, indubitatas esse affirmare. Hæc data est Rufino & Volusiano Coss. qui tamen Melchiadis temporibus

a Annal. 3. ad an. 308. nu. 24.

b To 1. Conc. Notis in hanc epistolam.
c Lib. 2. de Rom. Pont. c. 14.
d Lib. 3. de Confirmatione c. 3.
e Lib. 4. Sentent. dist. 7.

f Lib. 2. de Confir. c. 7.

g Annal. 3. ad an. 326. nu. 42.

h De emendat. Gratiani l. 1. dial. 6
i De Cruce l. 1. c. 55.

k Lib. 2. de Rom. Pont. c. 14.
l Lib. 2. de Confirmatione c. 3.
m Loco supra citato.

ribus Consules non fuerunt, teste Baronio.

n Annal. to. 3. ad
an. 311. nu. 43.

In Tomo 1. Conciliorum ante Donationem Constantini, habetur Tractatus hoc titulo, De Primitiua Ecclesia & Synodo Nicæna. Hic citatur à ° Gratiano sub nomine Melchiadis.

o 12. q. 1. c. futu-
ram.

Non innotuit igitur quæ Isidorus collector sub nomine Melchiadis Papa perperam collocavit in ea Epistola, cuius (quod magis credimus) ipse Autor exstitit, cui præter mentionem habitam de Nicæno Concilio astexuit 3. canonem Concilij Chalcedonensis, & nonnulla ex Epistola Gregorij Pape, inquit & Baronius, per Epistolam, hunc tractatum intelligens, quem paulo post, falso titulo prodi, dicit.

p Annal. to. 3. an.
312. nu. 80.

Collectores Melchiadem citant Authorem (cap. Futuram, 12. q. 1.) quod constare non posse recte animadvertit Autor glossæ. Fit enim in hoc capite mentio Nicæna Synodi, quo tempore (ut ex ipsa Synodo, Eusebio, & ceteris Historicis apparet) iam Melchiades obierat, inquiunt censores Gregoriani.

Verum ne molestus sim in singulis commemorandis & quibuslibet minutijs discutiendis, planum faciam tanquam ea quæ oculis cernuntur, generalibus quibusdam argumentis, Decretales hæc Epistolas ad vnum omnes supposititias esse.

Nam primò, in illo seculo quo Clemens reliquique Romani Pontifices ad Syluestrum usque vixerunt, viri bonis literis instituti, siue Ethnicos siue Christianos spectes, nec barbarè, nec incongruè animi sensa exprimebant, sed Latine & purè: quod constat ex scriptis Plinij, Suetonij, Solini, Taciti, Iustini Historici, Tertulliani, Cypriani, Arnobij, Lactantij, Minutij Felicis, & similium. Atqui Decretales hæc Epistolæ scærent Barbarissimis & Solæcicis, quo fit ut illorum esse non possint, quorum nomina præ se ferunt: quod scærant Barbarissimis, & Solæcicis, legenti primo intuitu patebit. Hos enim Floresculos passim reperiet. ^a Ut prælibatum est, ^b ut præfixum est. ^c De sacramentis bene intuentis usque delegavi. ^d Episcopi sunt obediendi, non detrahendi. Non lacerandi sed portandi & amandi. ^e Boni à malis persequuntur. ^f Cautete vos fratres ne efficiamini participes malis eorum. ^g Ab hac sede, à Sanctis Apostolis tueri Episcopi iussi sunt. ^h Perlatum est ad

a Clem. ep. 1. Mar-
cellus ep. 2.
b Fabian. ep. 1.
d Euar. epist. 2.
c Clem. cpi. 2.
Steph. epist. 2.
Telephor. epist.
e Alex. ep. 2.
f Alex. ep. 3.
g Sixt. 1. ep. 2.

i Eleuther.

k Zepherinus ep.

1.

l Calixtus 2.

m Antherus.

n Fabian. ep. 3.

o Marcellin. epist.

2.

p Euseb. epist. 1.

q Urbanus & Ste-

phan. ep. 1.

r Ibid.

Euseb. epist. 1.

sedem Apostolicam aliquos vestrum nocere fratres velle. i Con-
stat non debere recusare scias communes quas Deus ad cibum
tribuit fidelibus. Pulsatus super Criminibus. & Iudicium ordina-
bilius habitum. i Ponderet unusquisque sermones suos, & quod
sibi loqui non vult, alteri non loquatur. Anathematizorum vox
nullum nocere potest. m Potestatem habent ordinare, mutare &
inhonizare. n Ne permittatis eos lacerari in hamo ira. o Quod
pertinet ad continentiam literarum vestrarum. Sacerdos aliter
benedicere. Regulariter examinare. Agere indisciplinatè. Pater-
nas disciplinas iniuriare, & Rigorosos, & Modernos, & Charitativè:
à malis se canere, gaudeo de vestra sospitate. Leges se nocentes
non suscipere.

Secundò, si Decretales hæ Epistolæ ipsorum essent qui-
 bus inscribuntur, tum possibile esset triginta, eoque plures,
 diuersis seculis viuentes, eundem omnino habitum oratio-
 nis, eandem per omnia dicendi formam habere posse.
 Nam ouum ouo non est similius, quàm quælibet harum E-
 pistolarum alteri; quasi verò vno ore exspuitas esse omnes
 statim agnosceret, qui perlegerit. Atqui impossibile planè
 est, tot viros, licet ad styli similitudinem affuescitos, eun-
 dem orationis habitum posse assequi, & eandem per om-
 nia dicendi formam. Nam quod ^c Augustinus loquitur de
 Cypriano, Cypriani stylus habet propriam quandam faciem qua
 possit agnosci: id ^e Sixtus Senens. obseruauit de alijs omnibus
 scriptoribus. Sicut enim (inquit ille) *suis cuique homini cor-*
poris habitus est, suis cuique vultus, suis cuique natus color,
sua cuique vox, aliæq; singulares nota, quibus à ceteris homini-
bis distinguatur: ita singulis Ecclesiæ Scriptoribus peculiare
quædam proprietates insunt, quæ aut nunquam, aut rarò alteri
conueniant.

Tertiò in his Epistolis Scripturæ citantur iuxta translatio-
 nem quam Pontificij dicunt esse Hieronymi, & vulgatam
 appellant. At Hieronymi translatio non innotuit hisce Pon-
 tificibus, utpote qui mortui erant priusquam Hieronymus
 natus est. Nam Syluester horum postremus diem obiit se-
 cundùm computationem Baronij ad annum 333. cum Hie-
 ronymus non nascebatur ante annum 342.

Quartò has Epistolas non esse horum Pontificum verè
 germa-

f Aug Epist. 48.

t De falsa librari
inscriptio. 4.

germanas, ex eo perspicitur, quòd nec *Eusebius* in Oriente, qui Constantino Imperatori in intimis fuit, neque *Hieronymus* in Occidente, qui Damasum Episcopum Romanum in chartis Ecclesiasticis iuabat, harum meminerint, licet studiosè perquirerent omnia veterum monumenta, per omnes Bibliothecas, vt posteris illorum memoriam commèdarent. Qui enim fieri potuit, vt cum tot sint numero, illæ omnes; solæ illæ, eos laterent, præsertim cum aliquot repererant, sed multo melioris notæ, sub nominibus *Clementis, Victoris, & Corneli*? cui argumento si & hoc addatur, quòd nõ facile reperitur quisquam fide dignus qui harum meminerit ante annum 800. extra omnem controuersiam erit; eas supposititias meritò censeri.

Quintò si hæ Epistolæ scriptæ fuissent à priscis Romanis Pontificibus, sine dubio aliqua earum mentio extitisset, vel in *Concilio Africano*, vel *Carthaginiensi*, in quibus tam acriter dimicatum est, inter Patres Africanos, & quosdam ex Romanis Episcopis, de interpellando Romanam sedem. Nam hæ Epistolæ pleno ore loquuntur, *inre posse quemuis ad Rom. Pontificem appellare*; & Rom. Pontifices non solent sibi deesse in producendis testimonijs, licet domesticis, modò ad rem faciant suam. Atqui in acri illa contentione, altum de his silentium, verbum omninò nullum. Ex quo consequens est, Epistolas quas habemus sub nominibus Pontificum illorum temporum supposititias esse, nec tunc temporis extitisse. Quod vnà nobiscum consentitur quidam ex doctioribus Pontificijs, viz. Nicolaus Cusanus Ecclesiæ Rom. Cardinalis, Antonius Contius publicus professor iuris in Academia Biturigum, & Robertus Bellarminus.

^u Cusanus dicit, *Longa & magna scripta Sanctis Clementi, & Anacleto Papa attributa, Apocrypha fortassis esse*; & addit etiam, *Si quis illas omnes Scripturas illis Sanctis attributas diligenter perlegeret, & eorum tempora ad illa scripta applicaret, ac deinde in opusculis omnium Sanctorum patrum qui usque ad Augustinum, Hieronymum & Ambrosium fvere, ac etiam de Gestis Conciliorum ubi Authentica scripta allegantur, usum & memoriam haberet, hoc inueniret verum, quia nec in illis omni-*

^u De Concor. Ca-
thol. l. 3. c. 2.

bus Scripturis, de illis prefatis Epistolis mentio habetur, & etiam ipse Epistola applicata ad tempus eorum Sanctorum, scriptas produnt.

^x Annoc. in dist. 16
c. Septuaginta.

^x Contius dicit, *Multas supra in prefatione rationes adduxi, quibus omnes Pontificum qui Sylvestrum praeceperunt, decretales falsas esse manifestè ostendi.*

^y Colloq. Rainoldi
cum Harro c. 8.
sc. 3.

^y Bellarminus etiam in praelectionibus Romæ habitis, vt retulit Rishtonus, has Epistolas spurias esse docuit: sic enim ille, *Pro his Epistolis scripsit pater Taurianus vir doctissimus, at contrariam sententiam verior em esse puto. Quod licet in ipsis praelectionibus iam excusis non tam plenè & luculenter scriptum reperiatur, tamen quod ad summam rei attinet, id ipsum ibidem legimus: sic enim in illis ^z legimus, aliquos errores in has Epistolas irrepsisse non negauerim, nec indubitatè esse affirmare audeam.*

^z De Rom. Pontif.
l. 2. c. 14.

^{*} Annal. Tom. 10.
anno 865. m. 6. 7.

Quin & Baronius ^{*} Nicolaum Papam cum in his controuersis frequens esset, in quibus de appellatione ad sedem Apostolicam ageretur, & ex his Epistolis multiplicia suppeterent eademq; fortissima testimonia sanctissimorum Pontificum eorundemq; Martyrum, quorum summa in Ecclesia esse possit autoritas, consilio tamen asserit ab illis penitus abstinuisse, quas saltem dubias intellexisse non dubium sit, & illis tantum usum, de quibus nunquam fuerat dubitatum, omittis scilicet aduentitij & recentij inuentis: Sed & ipsum Benedictum Leuitam, qui ex Isidoro harum Collectore multa acceperit, bene conscium, auctoritatem harum Epistolarum haud adeò constantem, sed nutare admodum, nunquam aliquem illarum citasse Authorem, vt fecit in reliquis, quorum fides constant esset, Romanorum Pontificum Epistolis. Denique ex multis suspellus eas reddi Epistolas, satis à se alibi demonstratum.

Abdia libri 10. sunt suppositij.

EXtant libri 10. sub nomine *Abdia, de Historia certaminis Apostolici*, qui primò excusi sunt Parisijs, anno 1551. Hi libri citantur à Papisitis varias ob causas.

^a Art. 1. Resp. ad
Iuelli Prooocat.
^b De Missa sacri-
ficio l. 1. c. 4.

^a Hardingus eos citat, quo probet: S. Matthæum Missam celebrasse in Æthiopia paulò ante martyrium, ^b Greg. de Valentia

Valentis eos citat, vt probet: S. Matthæum suafisse Iphigeniæ filiz regis Æthiopiz vt continentiam voueret. Qua de causa, citatur etiam à ^c Lindano & ipso ^b Bellarmino, licet alibi ^c Bellarminus confidenter dicat, *Se certè nullum ab eo testimonium petiisse.* ijsdem libri citantur à Martiale nōstrate, iterum atque iterum, in tractatu suo quem inscripsit *De cruce.* Ex ijs enim persuadere conatur, S. Paulum cum decollaretur, signo crucis se munivisse. S. Philippum exhortatum esse Scythas, vt *crucem erigerent, eamq. adorarent.* Et, omne templum, Oratoriumq. debere *signum crucis in faxis sculptum habere.* Atque quo maiorem ijs gratiam apud imperitos concilient, nihil omnino prætermittunt, quod ad commendationem quicquam valet. & Hardingus ait, *Enm fuisse primum Babylonie Episcopum, Apostolorum audito-rem, Christumq. seruatore in carne vidisse, & D. Andrea mortis ac supplicio interfuisse.* Ioh. Faber Theologus Parisiensis, Doctor Sorbonicus, qui ipsos libros Parisijs in lucem emittendos curauit anno 1560, Authorem ^h commendat, tanquam *antiquitate & celebritate præstantissimum:* Appellans opus ipsum, *diuinum & huic seculo nostro pernecessarium:* Affirmans porro, *dignum esse profectò quod legatur non solum, sed ab omnibus dignoscatur.* Ipse Wolfangus Lazius Vienneſis, qui primò edidit, ⁱ profiterur, *Dics nō posse quanto gaudio suffusus fuis, cum primum in illud incideres: materiam, sacram: phrasim, multo quàm ea qua est in actis Apostolorum, aut ipsa etiam Euangeliorum Historia, ornatiorem* dicens: subdubitans ^k quodam in loco, vt & ^l Faber, *Num Abdias quædam desumpserit ex Luca, vel Lucas potius ex Abdia.*

Hos libros nothos & adulterinos esse constat, cum ex materiæ falsitate, tum ex aduersariorum confessione. Multa, eaque patentia, sunt in ijs mendacia, multa ridicula, quæ arguunt alium Authorem quàm Apostolorum auditorem.

In his^m libris asseritur, S. Paulum passum esse 3. *Kalend. Iulij, duobus à Petri passione elapsis annis.* Atqui, quòd eodem prorsus & anno, & die, Paulus occisus sit quo Petrus, à sacris tenetur Doctoribus, inquit ⁿ Lypomanus.

Eodem anno ambos (Petrum viz. & Paulum) una die Mar-

c Panopli 1.4.c.48.
d Lib. 1. de Monach. c.27.
e Lib. 1. de bonis operibus in partic. c.24.
f Fol. 73. 74. 75.

g Loco citato.

h Epist. præfixa Abdia.

i Præfat. operis.

k Ibid.
l Annot. marg. in. l. 1. & 2.

m Lib. 1. fol. 19.

n In Histor. sanct. part. 1. fol. 348. in marg.

tyrij palmam adeptos esse, Caius, Zepherinus, & Dionysius Corinthiorum Episcopus, sentiunt. Quibus adde, Eusebium in Chron. Epiphani. her. 27. Hieron. de scrip. Eccles. Maximum ser. de S. Petro, Cassiodorum in Chron. & alios recentiores fere innumeros, inquit ° Baronius.

In his P libris asseritur, Proconsulem, crucifigi precepisse Andream septem ternionibus flagellorum casum. Et, mandasse nominatim Questionarijs, ut ligatus manibus & pedibus, & non clavis affixus suspendere:ur, quò diutino cruciatu deficeret. Atqui modus crucifigendi communis non erat, ut multi putant, funibus alligando, sed clavis figendo, inquit 9 Bellarminus, subiungens, Pictores fere solent solum Christum depingere clavis affixum, latrones autem & S. Petrum, atque Andream funibus: sed non ita est, omnes enim clavis figebantur. Quod Ioh. Franc. Picus Epistolarum lib. 3. in epist. Baptiste Cortesio, probat fuisse.

In his r libris Ioh. Evangelista introducit narrans, Quo modo Christus ter se studentem nuptijs, ab ijs reuocasset, tandemque dignatus est ei dicere, Iohannes, nisi meus esses, permitterem tibi ut uxorem duceres. Quasi Christus neminem è suis velit uxorem ducere.

In his t libris citatur Hegesippus quinto commentariorum suorum libro. Atqui Hegesippus vixit à Christo nato 160. annos. Nisi ergo horum librorum Author, qui vidisse dicitur Christum in carne, alter fuit ° Iohannis de Temporibus, quem ultra naturæ cursum vixisse aiunt, Hegesippum citare non potuit.

In his a libris, Author dicit, Simonem & Iudam passos Kalend. Iulij, contra celebrationem Ecclesie. Et dicit, Africanum Historiographum hæc gesta transulisse in Latinum, cum Africanus Græcus fuerit, ut patet ex Hieronymo in lib. de scriptoribus: Et si ipse transulisset, Hieron. meminisset huius operis, ut verè obseruauit 7 Iohannes Hessels.

In his a libris Author dicit Eunuchum illum quem Philippus baptizauit, vocatum Candacem, cum Lucas Act. 8. dicat, Regnam Ethiopianum distam Candacem. Est enim Candace nomen Reginarum Ethiope, sicut Pharaoh Regum Egypti. Dicitur in eadem b Historia, quod Christus terrestrem Paradisum aperuit

o Annal. To. 1. ad
An. 69. nu. 4.
p Lib. 3. fol. 43.

q Lib. 3. de imag.
Chap. 27.

r Lib. 5. fol. 69.

t Lib. 5. fol. 73.

° Baron. Annal. to.
3. ad An. 167. nu.
13.

u Lib. 6. fol. 8. 5.

x Fo. 85.

y Censura de quibusdam sanctorum
Histor. c. 10. im-
press. Louan. cum
Viuard. Martyr.
anno. 1568.
a Lib. 7. fol. 86.

b Fol. 8, 9

aperuit latroni, & animabus sanctis de corpore exeuntibus: in die autem nonissimo resurgentibus, regna cœlestia: cum secundum Paulum & fidem Catholicam anime sanctorum iam, etiam ante resurrectionem adeant Cœlos. Dicit & primum hominem potuisse loqui in Paradiso cum omnibus animalibus, &c. Inquit eodem Ioh. Hessels, qui disertis verbis affirmat, *hec sibi non placere, &c. Passionem hanc reiectam etiam esse à Beda, lib. 2. in Ag. Apost.*

e Lib. supra citato c. 2.

Eodem loco, Author affirmat S. Mathæum, disputantem de Paradiso terrestri, in quo initio, Deus posuit Adam, docuisse Paradisum cernere omnibus hominibus, & vicinum esse Cœlo. Quod videtur incredibile proorsus e Bellarmino, & f Pererio, Iesuitis.

d Lib. 7. fol 82.

In his 8 libris habetur passio S. Bartholomæi, licet (quod testatur h Ioh. Hessels,) non sit integrè impressa. In qua satis aperte mentitur (teste i Molano) dum dicit Bartholomæum Apostolum purpura vestiri, & gemmis: & dum immediate subdit: viginti sex anni sunt, ex quo vestes & sandalia eius, nec veterascunt, nec sordidantur. Centies flexis genibus per diem orat. Et centies per noctem Angeli cum eo ambulant, qui nunquam eum fatigari, nec e surire permittunt.

e De Gra. 1. hom. c. 12.
f Comment. in Gen 1. 3. q. 5. de Paradiso, g Lib. 8.
h Lib. supra citato c. 8. in mar.
i Lib. de Picturis c. 48.

Mentitur etiam in ea, cum dicat (affirmante k Ioh. Hessels) S. Bartholomæum docuisse, Quod sicut Accipiter accipit aucto, ita diabolus rapuit Christum, & posuit inter feras in deserto. Nam expresse dicunt Lucas, Mathæus, & Marcus, Christum à proprio spiritu ductum in desertum, agnoscere eodem l Hessels.

k L. supra citato.

Mentitur etiam in ea, cum dicat, Dominum dixisse ad diabolum in prima tentatione, Ego eiciam te de dominatione quam per deiectionem primi hominis usurpassi. Nam Certe si hoc dixisset (inquit m Hessels) Diabolus scivisset eum esse Filium Dei, nec secundo tentasset dicens, Si Filius Dei es.

l Ibid.

m Ibid.

Mentitur etiam in ea, saltem nugatur, cum n dicat: Diabolum alterum Angelum Apostaticum sibi sociasse, qui dicitur Mammoneus. Quasi videlicet Diabolus non sit ipse Mammoneus, aut quasi ipse solus non possit facere tentare.

n Hessels. loco citato.

Mentitur denique in ea, cum ponat, Unicam tentationem Diaboli, qua dicit cum Christum tulisse in montem excelsum, &

supra

supra pinnam templi. Nam *Matthæus & Lucas* expresse distinguunt tentationem factam in pinna templi, ab ea qua facta est in monte excelso, confitente^o Heffels.

• Ibid.

p Lib. 9. fol. 104.

Postremo (ut multa diffimulem) in his 9 Libris scriptum legimus, *Pincernam Regis Indiæ S. Thome alapam dedisse*: Et cum Thomas ei malediceret, non ita multo post, *Pincernam illum à Leone percussum esse*. Quod inter fabulas recenset Augustinus, & è libro Apocrypho desumptum. Nam *Manichæi legunt scripturas Apocryphas, quas etiam in corruptissimas esse dicunt, ubi scriptum est, Apostolum Thomam maledixisse homini, nec multo post, à Leone dilaniatum & occisum esse*, inquit 9 Aug. Cui concinit Melchior^r Canus, qui agnoscens Historicos non solum falsò, sed imprudenter, res quasdam memorie prodidisse, (alludens ad hanc historiam.) in hunc modum pergit: *Quis vel mediocriter prudens ab Apostoli Thomæ persona illud non videat abhorrere, quod in rebus ab eo gestis refertur, ut ille iniurie vindictam expetierit?*

q Contra Adimantum c. 17.
r Loc. Com. ibi.
11. c. 6. in fine.

Addensarios fateri hos libros multum esse Apocryphos, ex sequentibus testimonijs patet. Nam,

f Comment. in 2. Tim. 2. disput. 2. p. 385.

t Annal. to. 1. ad an. 51. nu. 51.

u Appar. fac. verbo Scuerus Sulpicus.

x Lib. 2. de bonis operibus in part. c. 24.

y In Censura supra citata c. 4. & 10.

z Præfat. in Martyrolog. c. 20 impress. Louan. 1568

Abdia libri Apocryphi, inquit^r Salmeron. *Reiectus est prorsus liber ille Abdie*, inquit^r Baronius. *Abdias Babylonicus est Apocryphus, & nullius fidei*, inquit^r Possevinus. *Abdia librum suppositivum esse viri docti etiam apud nos censent*, inquit^r Bellarminus. *Vita Apostolorum Abdie falsò adscribuntur*, inquit^r Heffels. *In his Annotationibus non allego vitas Apostolorum, que nomine Abdie prodierunt, secus doctissimorum quorundam virorum indicia, qui cum non satis probata autoritatis scriptorem indicant*, inquit^r Molanus. Et iterum, *Sunt quidam, sed obscuri mendaciorum patroni, inter quos est Pseudo-Abdias Babylonicus, apud quem in vita Matthæi Evangelista legitur, [Frequenter etiam mendaciam, cum per naturam suam malum sit, bonum videtur ex causa] sed meminisse oportet, hos scriptores aut hereticos, aut Apocryphos in Ecclesia indicari*, inquit idem^r Molanus. *Apocryphus est Abdias, apud quem Drusiana D. Iohannis interita sermonibus, pro Dei scilicet cultu mori mavult, quam coniugii repetere consuetudinem; marito contra insistente, & quidem fideli*, inquit^r Espencæus & alibi. *Qualiscunque autor sit Abdias, superiores certò quàm hæc scriberemus,*

y Li. 1. c. 6. de fide Hæret. semand.

z De Continentia l. 6. c. 2.

heremus, ante Domini 1559. à Rege Inquisitoribus proscriptus
est, inquit * idem. Nuper ex Germania sub titulo Abdia præ-
dicere libri 10. de Historia Certaminis Apostolici, Oporini typis
excessi, quos, ut fide indignos, Paulus Papa quatuor inter scripta
à se damnata reiecit, inquit b Sixtus Senensis. Vix Apostolo-
rum, que sub Abdia nominis circumferuntur, fabulis similiores sunt
quam vere narrationis: Sed neque eius Abdia, aut libri eius vi-
lam in veteribus mentionem inuenio; * inquit Bellarminus.

a De Contin. l.5.

b Bibl. 1. Aposto-
lorum.* Lib. de Script.
Eccles.

Ioseph. Ben. Gorion de bello Iudaico est suppositivus.

*Iosephus Ben Gorion, scripsisse dicitur de
bello Iudaico. Atque vnus idemque cum Io-
sepho Antiquitatum scriptore à Munstero
putatur: Ab d alijs, licet non vnus idem-
que cum eo, æqualis tamen. Ex quo ne-
cesse est floruisse, ex eorum sententia, pau-
cissimis annis à passio Christo. Ex hoc opere * Parsonius no-
stras colligit, in more fuisse Iudæis ut sanctos defunctos in-
uocarent: f Bellarminus verd, ut pro defunctis orarent.*

*Iosephum Gorionis filium arbitror vixisse post Hieron. etatem,
inquit s Ribera. Cur enim tunc alterius Iosephi nomen in Hiero-
nymus, & inter scriptores Ecclesiæ numerat, istum autem ne
nominet quidem unquam? Cui ex veteribus hic notus? Sed nihil
coniecturis opus est, ubi certa Argumenta prestat sunt: De Hæ-
nibale scribit lib. 3. cap. 15. Veniens in Hispaniam humilissimis su-
perbiæ gentis Gothorum. Et lib. 5. cap. 42. ait: Et post milites
cæteræ Germanorum & Gallorum, ipsi sunt Franci. At Gothi
non possederunt unquam Hispaniam, neque Franci Galliam, nisi
etate Hieronymi, aut paulo post, ut notissimum est ex Historicis.
Hæc & plura eiusdem generis in eandem sententiam habet
Ribera.*

*Fertur alia eiusdem Argumenti (videlicet de excidio Hiero-
solymitano) tractatio, auctore Iosepho quodam, qui inscri-
bitur filius Gorionis, qui eodem vixit tempore dictæ cladis: verum
cum in multis Author ille reperitur errasse, nec illum esse pote-
mus auctorem qui habetur inscriptus, libentius (ab eo citan-
do) abstinemus, inquit h Baronius.*

c Præf. I. Iosephi.
impr. Basil. 1541
d Genebrard. in
Chronol. &c. teste
Ribera in Obad.
nu. 104.e Part. 3. titum
Comit. Angl. p.
7. & 8.
f Lib. 1. de Perg.
c. 11.g Comment. in
Obad. 110.h Annales. 1. ad
an. 72. pp. 17.

Josephus ille Gariensis suppositus est, & in multis errasse, non a me solum, verum & ab alijs, & admodum Baroni Cardinale est iudicatum, inquit i. Possessionius.

Quod quidem ex Josepho Ben Gariensis assertum, ut probent, Ieremiam esse venturum, Apocryphum est, sicut totus ille Author est fabulosissimus, inquit k. Maldonatus. Sed de hoc vi. de plura apud Ioh. Raynoldum in Praelectionibus de Apocryph. scripturis; & Scaligerum in elencho Triharezij Nic. Seraiij cap. 4. & 5.

Opera falso adscripta Dionysio Areopagita.

Dionysius Areopagita vixit circa Annum 93. Feruntur sub eius nomine diuersi tractatus, de coelesti Hierarchia lib. 1. De Hierarchia Ecclesiastica lib. 1. De Mystica Theologia lib. 1. De diuinis nominibus lib. 1. & epistola 19. excusa Colonia 1557.

Ex his libris mille petunt testimonia Pontificij. Ecclesijs Hierarch. cap. 1. citatur ab m. Anglo-Rhemensibus, pro sacrificio altaris Ecclesijs Hierarch. chap. 3. citatur a n. Bellarmino, pro Invocatione Sanctorum: & p. Pargacrio. Ab 3. eodem, quatuor libris de diuinis nominibus cap. 4. ut probet. librum Sapientiae esse canonicum; & epistola ad Theophilum, pro forma monasticae professionis; &c.

Authorem horum librorum mirifice laudant Pontificij. Hardingus dicit, Hunc esse altum Dionysium, quem Paulus ad fidem conuertit, de quo mentio facta est in Actis Apostolorum, qui cum Petro, Paulo & Ioanne Euangelista colloquium habuit, ac Timotheo familiaris fuit; Alanus dicit, Hic est ille Dionysius cuius mentio facta est in Actis 17. nam octuaginta sunt fidei nostra monumenta. Anglo-Rhemenses dicunt, Hic est ille celestis Dionysius qui Galliam ad fidem conuertit, & qui diuinos libros de Ecclesiastica & coelesti Hierarchia scripserat. Hoc opera antiquitatem & Apostolicum Spiritum reddunt, inquit Alanus. Author fuit vir sanctissimus, doctissimus, Apostolorum contemporaneus, inquit Lipomans.

Laudat Senales, qui vult extendere merces. Qui mercatutam tenuem exercent, non multum proficiunt, nisi admodum mentiantur.

i Appar. fac. vet. bo, Hieroglyphus.

k Comment. in Math. 16. 14.
l Praelect. 100.

m Annotat. in Lucam 21. 19.
n De Euchar. 1.2. c. 3.
o De S. beatus. 1. luc. 10.
p De Purgat. 1.7. c. 6.
q De verbo Dei 1.1. c. 13.
r De Monachis, 1.2. c. 5.
f Art. 1. ad prouocationem. Iucili.

s Suffrag. pro mortuis c. 11.

u Annotat. in Act. 17.

x Alanus loco sup. citato.

y De Vitis S. per Tilletan. pars 1. p. 471.

inimur. Et sancta res se habet cum Insuperioribus Romanis.
Nam vix vspiam sepias librum magis asperum & obli-
vum quam qui illius nomine circumfertur, etiam ipsi Pon-
tificijs iudicijs. *Quisquis fuit asperior vlti vlti intelligi-
lis, nonnullis Theologis negotium facessit,* inquit. Diony-
sius Carthusianus. *Opuscula Dionysij magna obsecuritate
tegentur,* inquit. Abbas Trithemius: quod satis illustre ar-
gumentum esse potest, hos libros tempore Dionysij Apo-
stolorum contemporanei non fuisse scriptos; siquidem il-
la tempora dabant scriptores, qui sensum animorum suo-
rum perspicue & dilucide scriptis exprimere potuissent. Sed
ut hoc prateream, multis gravissimis & firmissimis argu-
mentis doceri potest; hos libros alterius esse, non ipsius,
cuius mentio Act. 17.

Ac primo illud probatum dabo ex hoc, quod Author
iste in Eccl. Hierarchia multa scribat de *Templis*, de *Alta-
ribus*, de *Choris*, de *Catechumenis extra fores templi statuen-
diis*. Et in Epistola ad Demophilum, ita de *Templis* loqua-
tur ac si magnifice fuissent extructa, habentia, more Tem-
pli Hierosolymitani, *sua Sancta Sanctorum diuisa & reliquis
Templorum partibus, in que nec Monachis, nec Laicis ingredi
fas erat*. Nam certa res est, illis temporibus quibus Diony-
sius ille vixit, de quo Act. 17. nihil horum fuisse. Coacti il-
lo seculo Christiani sunt, Apostolorum more Act. 1. 13. &
12. 12. & 20. 8. in locis priuatis atque occultis conuenire,
propter tyrannos, atque ibi preces & conciones habere:
Publica Tempia non habebant.

Secundo, in hoc libro de Eccl. Hierarch. & in epist. ad
Demophilum, fit mentio *Monachorum*, qui nulli erant tem-
poribus Apostolorum. Nam nullum fuisse vestigium Mo-
nachorum cum Paulus Apostolus scriberet ad Corinthios,
testatur Chrysostomus. Et, Tho. Aquinas (de quo canunt,
Quis similis illis)^d fatetur iisdem temporibus, *Non fuisse a-
liquos Religiosos determinatos*.

Tertio in lib. de *Diuinis nominibus*, hic Author scribit,
se cum *Timotheo & alijs sanctis fratribus suis, corporis quod
Autorem Vite Deumq. recepisset, videntis causa conuenisse*, in-
telligens, *Mariam mortuam, sed nondum sepulchram*. Atqui

2. ob. aliter
mon. h. quod
z. Comment. in
Dionys. Areop.

a De scrip. Eccl.

b Cap. 2.

c Hom. 26. in Heb.
d Quodlib. 7. Art.
27. ad 4.

e Cap. 3.

Dionysius Arcopagita non erat à numero *sanctorum fratrum*, cum virgo Maria diem obiit. Dionysius enim non fuit conuersus ad fidem vsque ad 71. annum Domini, testantibus ^f Anglo-Rhemensibus, & ^h Baronio. Maria autem mortua est ad An. Domini 48. testante ^h Eusebio, & agnoscantibus ⁱ ipsis Anglo-Rhemensibus. Nam tribuunt tantum illi 63. annos vitæ suæ, ex quibus cum 15. peregritante Christum natum, ut communis fert opinio: reliquum est vtilia, quadragesimo octavo an. Christi, diem obierit.

f Tabula de. 3.
Paulo ad finem
A. 2. Apost. p. 371.
g Annal. To. 1. ad
An. 48. na. 7.
h In Chron.
i Annot. in A. 2. 1.
14.

k Cap. 4.

Quartò in ^k lib. de *Diuinis Nomin.* citatur sententia quædam Ignatii ex Epist. quam scripsit ad *Romanos*, dum victus Romam mittitur proijciendus ad bestias. Quod accidit imperante *Traiano*, testante ^l Eusebio, & agnoscen-
te ^m Baronio. Atqui Dionysius Arcopagita mortuus est tempore *Domitiani*, prædecessoris *Nervæ*, ut manifestum est ex ⁿ *Methodio*, ^o *Metaphraste*, ^p *Hilduino*, ^q *Hincmaro*, & alijs.

l In Chron.
m Annal. To. 2. ad
An. 109. na. 12.
n In Martyrio
Arcopag.
o In Dionys. dic. 9.
Octob.
p In Arcopag.
q Apud Surium
To. 5. de vitis
Sancti Octob. 9.

Quintò, Author iste hos libros inscribit *Timotheæ Episcopo Ephesio*, ut patet ex inscriptione libri de *Diuinis nominibus*, quæ sic habet: *B. Dionysii Arcopagite Atheniensium Pontificis de Diuinis nominibus, ad Timotheum Pontificem Ephesium*. Quæ inscriptio legitur apud ^r *Suidam*, & præfigitur Dionysio impressi. ^s *Lugduni in 16*. Et in ^t his appellat hunc *Timotheum filium suum*. Atqui *Episcopum coepiscopum nominare consueuisse fratrem, non filium, nulle exemplis facile esset demonstrare*, ut verè annotat ^u *Baronius*. Ex quo sequitur, delirium aliquem senem fuisse, sed non Dionysium Arcopagitam, qui hos libros scripserit.

r In Collectaneis.
s Anno 1585.
t Cap. 1. & vlt. Eccl. Hierarch.

u Annal. To. 2. ad
An. 109. Na. 36.

Hiscæ & similibus argumentis inducti sunt multi, non ex nostris solum, sed ex Pontificijs, ut existimarent hos libros esse supposititios, vel saltem dubiæ fidei. *An istemet (Arcopagita) sit ille Dionysius qui scripsit libros de Diuinis nominibus, certum non est*, inquit ^v *Caictanus*. *Hæc opera, ut eius nomine consilia, deridet Valla*, inquit ^x *Erasmus*, digitum intendens ad Annot. Vallæ in A. 2. 17.

y Comment. in
A. 2. 17.
z Epistola pref. Pasch. in 1. Cor. To. 7. operum.

Dionysius qui in 2. Hierarchia præcos Ecclesiæ ritum satis copiose describit, eruditior recentior quispiam fuisse videtur quam fuis

fuit ille *Arcopagites*, inquit ibidem ^a Erasmus.

Gualterius Grecinus Anglicus, vir dum viueret feruissimè castissimæq; vita, Ecclesiasticarum Constitutionum obseruantissimus, penè usque ad superstitionem, Scholastica Theologie ad vnguem doctus, ac natura etiam acerrimi iudicij, demum in omni disciplinarum genere versatus: Is ante 30. annos in aetate D. Paulo sacra, magna celebritate coepit profiteri Huiusmodi Ecclesiasticam: atque in praefatione stomachatus est in eos qui negarunt illum esse *Arcopagitam*, notans opinor Laurentium Valam. Verum ubi iam aliquos Hebdomadas esset professus, atque ut sit, propius ac familiaris introspexisset Authoris ingenium, non dubitauit apud eosdem auditores palam suam priorem sententiam, professam sibi nequaquam videri *Dionysij Arcopagita*, ut refert ^b Erasmus.

Opera Dionysij, ut *Pseudopigrapha* videntur à Photio notari, inquit ^c Possennius.

Bellarminus ipse, qui in ^d lib. de Monachis acriter defendit hoc opus genuinum esse *Dionysij* scetum: ^e alibi tamen agnoscit, non esse certum, an liber *Dionysij Arcopagite* sit illius cuius nomen praefert. Et in Indice M. S. Nota (inquit) scripta *Dionysij* ante tempora B. Gregorij non videntur fuisse nota mundo. Nam testimonia quae petimus ex Origene & Athanasio sunt ex libris falsè ipsi auctoribus adscriptis.

Martialis Epistola sunt supposititia.

IN Bibliothecis Patrum habentur duae epistolae sub nomine *Martialis*. Harum prior, quae est ad *Bardegaleses*, citatur à ^f Garetio, pro reali Christi in Sacramento praesentia; & ^g pro Missae sacrificio. Quo nomine citatur etiam ab ^h Hardingo, & ⁱ Anglo-Rhemenfisibus: à ^k Lindano citatur pro inuocatione Sanctorum. Posterior verò, quae est ad *Theodosios*, citatur à ^l Bellarmino, ut probet: Martialem persuasisse virginem, ut virginitatem suam Deo voueret.

Huius insignia dilatant Romani faciales, quantum possunt. ^m Peresius, Sanctum, imò, *Duum Martialem* appellat, atque Christum ipsum audiuisset & vidisset affirmat. ⁿ Marga-

^a Loco citat.

^b Schol. in Hieron. de Eccl. script. & Declarat. ad censuras Theol. Paris. tit. 31. m. 91.
^c Apparatus. sic verbo Photius.
^d Lib. 2. de Monach. c. 5.
^e Lib. 2. de confu. c. 7.

^f Tom. 3. edit. 3.
^g De veritat. corp. Christi in Euchar. cenae.
^h primo.
ⁱ A. Asterio sacrifi. Missae.
^j Art. 1. cont. Inol. lum.
^k A. Annot. in Heb. so. 11.
^l Panop. l. 3. c. 35.
^m De Monach. l. 2. c. 17.
ⁿ De traditio. pars 3. Tit. de sacrificio altaris.
^o Tom. 3. edit. 3. Biblio. vet. Patr.

p Biblio. L. a. Ce-
phas.

rius de la Bigne non *Episcopum* modò, sed & *Confessorem*, & *Apostolum*, fuisse dicit, & Sixtus Senensis, *Unum de septuaginta duobus discipulis fuisse* vult, subiungens, *ipsas Epistolas veneranda pietatis antiquitas emendolere*, & Domino revalente *reperitur*, cum tamen certum est, authorem harum Epistolarum fuisse obscurum aliquem homuncionem, quem aliquis Romanæ Aulæ assecla, sub nomine *Martialis* nuper emisit, ut e mentito titulo, erroribus suis fidem & auctoritatem conciliet.

q Iunij 30.

r Tom. i. ad an. 74.
nu. 15.

Quod ex parte quivis ex Baronio colligere potest. Nam in 9 notis ad Martyrolog. Rom. *De duabus Martialis Epistolis nuper inuentis egimus in Annalibus*, inquit ille. Et tamen in 2^a Annalibus hoc solum de illis habet, *Leguntur Martialis nomine due scriptæ Epistola, quarum altera est ad Burdegalenses, altera vero ad Lemovicenses & Tholosanos conscripta. Sed de his aliis*. Nec enim dubium est, quin si quid vel fingere probabiliter potuisset, quod ad fidem illis faciendam spectasset, id omne literis mandasset, nec lectorem ludificasset, mittendo à notis in Martyrologium, ad Annales; & remittendo ab Annalibus, nescio quò. Sed pleniùs id ipsum probatur ex Bellarmino: qui verba faciens de priori, aperte f dicit, *Epistolam ad Burdegalenses multis de causis suspicor non esse Martialis illius qui dicitur fuisse discipulus Christi*. Et in Indice manuscripto, cuius * supra memini, loquens de utraque Epistola, *Epistola ista mihi videntur conficta*, inquit ille. *Primò quia author dicit se vidisse Christum in carne, cum tamen Martialis Episcopus primus Lemovicensis missus fuit in Gallias anno Christi 254. primo Decij, testis Grego. Turonensis. Secundo, quia dicitur fuisse unus ex 72. discipulis, cum tamen neq; Eusebius, nec Hieronymus, nec Sulpitius, nec Ado, nec Dorotheus, cum enumerant inter 72. discipulos. Præterea in Epistola 2.c.8. dicit eum convertisse Regem Gallie, cum tunc Romani dominabantur Gallis. Item ibidem cap. 9. citat testimonium scripturarum secundum Hieronymi translationem. Hæc Bellarminus: quibus adde, quod habet in 2^a recognit. operum, *Epistola Martialis Apostoli citantur à nobis, quoniam ab aliquibus recipiuntur, quamvis non ignoremus, eas non esse tantæ auctoritatis, ut in ijs dogmata fides fundari possint*. Quinetiam in libro*

f Lib. 1. de Christo
c. 10.

* Pag. 12.

e Michol. lib. 1.

u Pag. 56.

de

de Script. Eccles. nuper Colonia recuso; Multa sunt que
 has Epistolas suppositas esse indicare videantur. Primum enim
 Author harum Epistolarum dicit se cum Christo vixisse ante
 quam crucifigeretur, &c. ut necesse sit, vel Martialem vixisse fer-
 me 300. annis, vel titulum Epistolarum esse falsum, vel Episto-
 las esse confictas. Deinde in secunda Epistola cap. 8. scribit Au-
 thor Stephanum Regem a se baptizatum, & alium Tyrannum cum
 Satrapis suis. Atqui tempore Apostolorum, & etiam tempore
 Decij Imperatoris non habuit Gallia ullos Reges, sed Imperio Ro-
 mano subiecta erat. Tercio, dicit idem Author eodem loco, Tempia
 Idolorum enersa fuisse, & Ecclesias edificatas auctoritate Re-
 gis ipsi suo tempore: quae videntur manifeste falsa, &c. Quarto,
 in eadem Epistola cap. 9. citantur verba Scripturae secundum S.
 Hieronymi versionem, quod etiam in utraque Epistola passim cer-
 nitur. Id vero signum est apertissimum novitatis. Quinto, in e-
 dem Epistola cap. 13. scribit Author se interfuisse cum alijs disci-
 pulis quando Iudas asense Deminum prodidit. Atqui hoc repug-
 nare videtur Evangelio. Sexto, in eadem Epistola cap. 8. dicit,
 Valeriam quandam in ipsa Gallia Martyrio coronatam. Id vero
 repugnat Sulpitio lib. 2. sacra hist. & Gregorio Turon. l. 1. cap. 8.
 hist. Franc. qui scribunt temporibus M. Antonini primum intra
 Gallias Martyria visa. Multa sunt alia, quae huius Epistolae fidem
 detrabere videntur. Haec ibi Bellarminus.

Liber passionis Sancti Andreae est suppositivus.

N Surijs. histor. Sanctorum, tom. 6. Nouemb.
 30. habetur Passio S. Andreae Apostoli, quae per
 Presbyteros & Diaconos Ecclesiarum Achaiae
 scripta dicitur. Haec passio citatur a Bellar-
 mino, pro reali Christi in sacramento prae-
 sentia; pro ^b Missae sacrificio; & v. s. pro-
 bet totum Christum esse sub utraque specie sacramenti. Le-
 gitur etiam in Breuiario Romano nuper recognito & re-
 purgato. Nouemb. 30. Atque Authenticam esse hanc histo-
 riam per suadum nobis cupiunt, Bellarminus, Baronius, Pos-
 seuius, & alij Pontificij.

Hunc librum legitimum esse satis constat, cum quia nulli, quod
 sciam

a De Euchar. l. 2.
c. 1.

b De Missa l. 1. c.
15.

c De Euchar. l. 4. c.
21.

sciens, adhuc in questionem auctoritatem eius vocamus, cum quia venera nihil continet, quod novitatem redolent, &c. inquit ^d Bellarminus.

Qua de Andrea martyrio in Epistola Presbyterorum Achaiae habentur expressa, digna existimata sunt ut in Ecclesia recitentur, inquit ^e Baronius.

Liber Passionis S. Andreae Apostoli, scriptus ab eius discipulis qui passioni interfuerunt, omnino est legitimus, inquit ^f Posssevinus.

De hoc libro Lypomanus admodum exultat & gloriatur; nam e regione verborum quae videntur facere pro reali praesentia, appingit hoc glossema in margine: *Quid hic dices haeretice? negare ne ulterius audes in Eucharistia verum corpus & sanguinem Christi, &c?* Ac si causa penitus caderemus hoc testimonio conuicti: quae est & opinio Bellarmini, qui ^h citans ex eo paucula pro instituti sui ratione, *Ad hunc locum* (inquit) *non vidi ullam responsionem haeticorum.*

Hunc librum nullius esse pretij, saltem non tanti, quanti volunt Pontificij, ac quanti reuera esse deberet, si Presbyterorum Achaiae fuisset, ex ijs quae in eo continentur, constabit. Nam in ⁱ illo Spiritus sanctus dicitur procedere ex Patre, in Filio vero permanere. Quod sapit haeresin Graecorum negantium Spiritum sanctum procedere ex Filio: ob quam, si non mentiat ^k Bellarminus, in miserrima servitute degunt, gravissimamque iugum captivitate perferre coguntur. Primus autem author illius haeresis videtur fuisse Theodoretus circa an. 430. ^l agnoscante ipso Bellarmino. Presbyteri ergo Achaiae qui primo Centenario floruerunt, huius libri auctores esse non possunt.

Rursus, in hoc libello legitur, *Aegeam praecipisse Andream cruci affigi, mandans hoc questionarij, ut ligatis pedibus & manibus quasi in equuleo tenderetur, ne clavis affixus cito deficeret, sed cruciaretur potius longo cruciatu.* At hoc falsum esse docet ^m Bellarminus, Nam *Pictores* ferè solent Christum depingere clavis affixum, latrones autem, & S. Petrum atque Andream funibus. Sed non ita est, omnes enim clavis figebantur, inquit ille. Ex quo conuincitur, potissimum contra Bellarminum, nullo

^d De Sacra Eucharistia. l. 1. c. 1.

^e Annales. l. 1. ad an. 69. m. 34.

^f Apparatus. Andreas.

^g Epinome Lypomani de vitis sancti. pars. 1. p. 369.

^h De Eucharistia. c. 1.

ⁱ Epitome Lypomani. p. 368.

^k De Christi. l. 1. c. 30.

^l Ibid. c. 31.

^m De Imag. l. 1. c. 27.

nullo modo dicendum Presbyteros & Diaconos Ecclesiarum Achaiz auctores huius libelli extitisse, praesertim cum quicumque tandem fuerint illius libelli auctores, profiterentur discretis verbis se scribere passionem S. Andreae qualem oculis suis viderant. Nam Bellarminus (spero) non condemnabit Presbyteros & Diaconos Ecclesiarum Achaiz impudentis mendacij.

His, aut similibus rationibus inductus * Whitus, patrum memoria non ignobilis Papista, atro quasi carbone hunc librum notat.

Sed sit Apocryphum (ut est absque controversia)

Quod diuus Andreas loquutus ad Patres;

Memoratur, ante turbidum Proconsulem;

Ego (inquit) Egea Deo rerum optimo

Omni die sacrifico, inquit Whitus.

Verum Baronium audiamus de hoc scripto cum alijs eiusdem farinae quibusdam pronunciantem. * *Quod, inquit, pertinet ad res ab Apostolis gestas postquam ab invicem semel separati sunt, res quidem perobscura est. Cum enim Apostolorum nomine tam facta quam scripta reperiantur esse supposititia, ne siquid de illis à veris sincerisq. scriptoribus narratum sit, integrum & incorruptum omnino remanserit, in desperationem plane quandam animum deiciunt; posse vnuquam assequi quod verum certumq. subsistat. Moxq. inter scripta, quae Apocrypha vel omnino reiecta esse probantur, recenset Itinerarium Petri, siue Clementis Recognitiones, Actus nomine Andreae nomine Thome, nomine Pauli & Thede, quos omnes ait Gelasy censuram proscriptisse. Subiungitque tandem ex Philastrio, ab hereticis falsa acta Apostolorum nomine euulgata; Et Manichaeos quae ab Andrea discipulis de rebus ab ipso gestis scripta erant corrumpisse, alia addentes, alia verò detrahentes: Denique Innocentium quae sub nomine Andreae scripte sunt, non repudianda solum, verum etiam damnanda censuisse.*

Idem etiam de Andreae passione verba facturum, Gualt. bunda, * inquit, diu haesitatio, Apocryphorum propèdum more, quae minus liberè, ut asselet in rebus certa fide exploratis ac veris, haecenus profuerit. Et mox, illud tantum de Andreae martyrij tempore in Possionibus Apostolorum, qualescunque sunt,

* Discolon Mar.
17. fol. 3.

* Annal. To. 1. an.
44. m. 42. 43. edic.
Mogunt. 1601.

* Annal. To. 1. an.
69. nu. 34.

licuit reperisse, ipsam scilicet post *Petrum Martyrio* fuisse coronatum, &c. At quid erat quod cunctabundus Cardinalis haberet, si scripta quibus insisteret, suppetere, tum authentica ut à nulla in questione non videretur sic esse authenticas; quod Bellarminus asseruit?

Vita S. Martialis, scripta ab Aureliano Lemonicensi Episcopo, est supposititia.

D finem Abdiar, impress. Parisijs an. 1566. habetur *Vita S. Martialis*, ab *Aureliano Lemonicensi Episcopo*, olim beneficio *Martialis à mortuis excitato*, descripta. Hæc citatur à *Garetio*, pro inuocatione Sanctorum: Et à *Baronio*, ut probet: *Martialem* suscitasse mortuum, admoto ei baculo *S. Petri*, quem ab eo sibi datum Romæ acceperat: Et ab *Innocentio 3.* licet suppresso nomine Authoris, ut ostendat rationem, cur *Romanus Pontifex* baculo pastoralis non utatur.

Hæc historia usque adeo mendax est, ut sine dubio supposititia sit. In hac, *Vespasianus* Romani Imperij Principatum pro *Nerone* suscepisse dicitur, nempe 14. Imperij *Neronis* anno. Atqui *Serpius Sulpicius Galba* successit *Neroni*, & tenuit Imperium menses septem, & dies 7. teste *Baronio*. Post *Galbam*, successit *Otho*, qui tenuit Imperium menses tres & dies 5. post *Othonem* successit *Vitellius*, qui tenuit Imperium menses 8. & dies 5. Post hos, successit *Vespasianus* sesquianno à *Neronis* morte. Sed audiamus *Iohannem Hefels à Louauio*, insignem Theologie publicum professorem reliqua mendacia suis verbis commemorantem. *Martialis vita non placet propter valde multa*, inquit ille. Inter cetera *erronea*, dicuntur *Martialis & Cleophas* cum alijs multis discipulis *Damono & Apostolis* in *Cena ministrasse cibi & potus copiam, aquam & lintamina ad discipulorum pedes ablundos & detergendos: cum uno linteo dicatur Christus fuisse præcinctus, & Apostoli putarint Iudam messum à Domino, ut egeris aliquid daret, aut ut emeret necessaria ad diem festum, quod non desinat multitudinem ministrantium ibi fuisse. Rursus, dicitur Martialis à Domino post resurrectionem parum potestatem &*

o Lib. de innocat. facit.

p To. 1. Annal. ad an. 74. nu. 15.

q Extra. de sacra vñdione in fine.

r Baron. notis in Martyr. Ro. Iunij 30.

r Annal. To. 1. ad an. 70. nu. 6. ad an. 71. nu. 1.

Is Censura de quibusdam sanctorum Historijs c. 6. unte Iunio ad finem Martyrologij Vñardi editi per Molanum 1568.

legandi & solvendi accepisse cum Apostolis, & se missum ad predicandum in universa mundo. Quod si verum esset, nunquam Martialis in locum Iudas successisset, sed Adarichus electus fuisset. Et vocatur Martialis Coepiscopus, & discipulus Petri, quod colorandum non videtur. Esi possit vocari Apostolus, sicut Epaphroditus & Andronicus à Paulo vocantur Apostoli, & aliter particularis gentis. Rursus inducitur Angelus dicere de Martiale, quod 1. 2. Angeli deputati non permittunt eum fatigari & esurire, frigus, vel pati dolorem. Item quod sicut à concupiscentia carnali est alienus, ita & à dolore mortis fiet extraneus. Quia omnia radicata sunt, non est enim servus maior Domino. Item dicitur ipse multo auro & luminaribus ornasse Ecclesiam, & instituisse qui divinum officium agerent, (quos nunc Canonicos dicimus,) & precepisse ut omnes populi vicini quater in anno templum illud visitarent, &c.

e Philip. 2.

u Rom. 16.

x Ioh. 13. 19.

Ignatij Epistole sunt supposititiae.

Ignatius vixit Apostolorum tempore, eos vidit, eos audiuit, teste Bellarmino: sub eius nomine prodierunt 1. undecim epistolae: quae paulò post creverunt ad 12. & iam tandem ad 15. Harum 1. citatur à Coccio, ut probet: B. Mariam omni peccato

a Lib. 1. de Euch.

cap. 1.

b Edit. Argem.

senam. 1562.

c Paris. an. 1562.

graece.

d Bibl. v. pat. To.

3. edit. 2. Anno

1610.

f D. M. L. B. in

Tract. de Ignatio

& eius Epist. quae

praefigitur Epist.

Ignatij, To. 3. Bibl.

vet. pat.

g Lib. 5. de deipara

virgine c. 1

h libid.

caruisse. 2. f. censetur mirè confirmare: In Mariam Christi matrem quam optimè affectum esse unumquemque, qui nostrae religionis & fidei sit amicus. 3. quae est ad B. Virginem Mariam, citatur à Canisio, ut probet ipsam B. Virginem de aliorum bono valde sollicitam, atque has tres genuinas esse ipsius Ignatij Epistolas, adeo confidens est Canisius, ut non nisi cum irrisione roget, cur de his Ignatij Epistolis dubitemus? &c.

Verum has tres Epistolas supposititias esse, saltem dubie fidei, praecipui inter Pontificios agnoscunt. Quod attinet (inquit Martialis Magistrus Doctor Parisiensis) ad duas priores Epistolas Ignatij ad B. Ioh. Evangelistam, aliasque duas sequentes, alteram Ignatij ad Mariam deiparam, & alteram ad Ignatium, tamen si eas ut germanas vindicari scia-

non à pluribus recentioribus — cum tamen Græci nunquam conscripta reperta fuerint, nec illarum ullus veterum Patrum ad Bernardum usque meminerit, tutius tunc iudicio fuerit, easdem vel in Apocryphorum ordinem redigere, aut saltem, ut non omnino certas, ac genuinas habere. Quæ nunc extant Epistolæ ad B. Virginem, & S. Iohannem, non videntur redolere Ignatii gravitatem: adde quod non habentur in Græcis codicibus; inquit ^k Bellarminus. Quod attinet ad duas priores Epistolas S. Ignatii ad Iob. & ad duas alias sequentes, alteram Ignatii ad Mariam deiparam, alteram Maria ad Ignatium — cum illarum neque Eusebius, neque Hieronymus, nec Nicephorus, nec ullus veterum ad D. usque Bernardum meminerit, qui alioqui accuratè scripta Ignatii memorauerint, tutius fuerit easdem, vel in Apocryphorum ordinem redigere, aut saltem, ut non omnino certas, ac genuinas habere, inquit ^l Magister sacri Palatii. Cuius censura præfixa est Ignatianis Epistolis To. 3. Bibl. vet. Pat. edit. 3. Eadem opinione videtur esse Baronius Annal. To. 1. ad An. 48. 25. & To. 2. ad An. 109. 34. Quamobrem ad reliquas progrediamur.

Epistola 4. quæ est ad Mariam Cassoboliten, huc ut alij eam appellant, Zarbensem, citatur à Bellarmino, ut probet: ^m Rom. Pont. antiquius Papam dictum fuisse: Et, ⁿ Clementem Rom. quarto loco successisse S. Petro. Epistola 5, quæ est ad Trallianos, & reliquæ quæ sequuntur omnes, citantur passim à Bellarmino, & Baronio, ut probent: S. Martyris iudicio, multa rata fidei Catholicæ capitula. Atque ne quisquam aliquid sinistri de his cogitet, ^o Bellarminus audeat pronuntiat: De his Ignatii Epistolis dubitari non posse, cum ea citentur ab Eusebio, Athanasio, Hieronymo, Theodoro, & alijs veteribus frequentissimè: & ^p Baronius confidenter asserit, Ignatii Epistolas omnium sanctorum Patrum & sacrorum Conciliorum autoritate probari, & Ignatii Epistolas, nullo prorsus dissentiente, Catholicam semper suscepisse Ecclesiam. ^h Ignatii Epistolarum firmissimam semper in Ecclesia fuisse fidem, nec ab aliquo unquam in dubitationem vel leuem aduersionem. Magna Dei providentia factum esse, ut ab Ignatio scriberentur, & admirando plane divino consilio procuratum, ut inter tot tantaque naufragia scripturarum, eadem ad nostram

^k In Indice. Script.
Eccles. cum censura
M.S.

^l To. 1. Indic.
Ro. lib. expurg.

^m Lib. 3. de Rom.
pont. c. 21.
ⁿ Lib. 3. de Rom.
pont. c. 5.

^o L. 3. de Euchar.
c. 2.

^p Notis in Martyr.
rol. Ro. Feb. 1.
^g Annal. To. 1. ad
an. 44. no. 77.
^h To. eod. ad an.
57. no. 55.

nostram etiam in corruptis & aliquando integraservantur: cum tamen de quinque illarum, viz. de Epistola ad Mariam Cassoboliten, & de illa ad Tarsenses, & altera ad Philippenses, ad Amiochenenses una, & ad Hieronem altera, nulla plus mentio apud veteres quam de tribus primis, quas *Apocryphas*, saltem dubias constentur ipsi; nec desint argumenta valida quibus omnes, vel supposititias, vel scelerate corruptas, probari possint.

i Annal. To. 2. ad an. 109. nu. 20.

In his ^k Epistolis, Author recenset hoc inter hæreses à *Misistric Satana* disseminatas, viz. *Quod Christus sit ille qui est supra omnia Deus*. Quod cum non sit hæresis, sed ipsissima veritas, planè arguit Ignatium virum illum Apostolicum, quem Historici tanopere prædicant, harum Epistolarum autorem non fuisse.

k Epist. ad Tarsenses.

Si hæ Epistolæ reipsa sine Ignatij, nullo modo negandum est, Ignatij tempore, hanc hæresin sparsam fuisse in Ecclesia Catholica; Atz. *Non fuisse in Christo Animam humanam*; Nam Author harum expressè meminit eius in Epistola ad Philadelphenses; Atqui primus Author huiusce hæreseos fuit *Apollinarius Laodicenus*, qui vixit circa an. 370. testantibus ^l Socrate, & ^m Sozomeno, & ⁿ Vincentio Lyrinensi, & alijs.

l Lib. 2. c. 36. Hist. Eccl.
m Lib. 6. c. 25.
n Communicatio ad h. l. c. 17.

Tertio, si hæ Epistolæ Ignatij essent, & incorruptæ, atque integræ ad nostras manus pervenerunt, quod vult Baronius ad calcem illarum haberetur, *Amen, & Gratia*. Nam consuevisse *S. Ignatium* in singulis suis Epistolis ad calcem illa apponere tanquam speciale quoddam signum Epistolarum, Apostolicæ more, *Amen, Gratia* pro certo habet ^p Baronius. Atqui non nisi in Epistola ad Ephesos, eadem verba post salutationem habentur: nec in illa quidem si vera sit editio, quam nobis dedit Perionius.

o Annal. To. 2. ad an. 109. nu. 33.

Quarto, Paradoxa quæ continentur in his Epistolis; alium Authorem Ignatij longè dissimilem clamitant. Si quis Dominicum diem aut Sabbatum, uno excepto, ieiunavit, hic Christi interfector est, ex sententia Authoris harum Epistolarum. Ex, Si quis cum Iudeis celebrat Pascha, aut Symbola festivitatis eorum recipit, particeps est eorum qui Dominum occiderunt & Apostolos eius, inquit ^q idem. Atqui quomodo

p Epist. ad Phil.

q Ibid.

vti est videre apud * Riuetum in Specimine Critico, quæ
partim aliter longe habentur inter quæ nunc extat Epistola,
partim etiam nec omnino ibi reperiantur.

* Specim. Crit. L.
cap. 1.

Hieronymus affirmat, Ignatium scripsisse *Epistolam ad Polycarpum, commendans illi Antiochenam Ecclesiam*. At medi-
tatione Perionij, nec verbum facit de Antiocheni Ecclesiæ hic
noster Ignatius in Epistola quam nos habemus ad Poly-
carpum scriptam: nec commendat quidem in editione de
ls Bighe, quæ duplo est prolixior illa Perionij, licet aliqua-
lem in illa faciat eius mentionem.

b Dial. 3. adu. Pe-
lag. c. 1.

Præterea, in Epistola ad *Mariani Cassoboliten, Clementis*
dicitur *scripsisse Anacleto*. Quod errore libratorum factum
putat * Baronius, cum dicendum potius esset *Clementis suc-*
cussisse Cleto: vel potius *Lino*, si credimus * Turriano, qui vt
hoc probet, Lectorem admonet, in exemplari vetustissimo
& emendatissimo Bibliothecæ Medicæ Florentinæ, non
Anacleto, sed *Δόρυ* esse: quasi *Δόρυ* Græcè, responderet *Lino*
Latine.

c Annal. To. 1. ad
an. 93. nu. 1. & 7.
d Propter quod
L. c. 10.

In Epistola ad Philadelphienſes, *Petrus, & Paulus, & alij*
Apostoli, nuptij operum doliſſe dicuntur. Hic Ignatij *codices ab*
aliquibus philogamis deprauatos clamant * Papistæ. Nam in
vetustissimis exemplaribus, nulla *Pauli* mentio inter coniungatos,
inquiunt. Imò, verba illa, *& alij Apostoli*, licet sint in omni-
bus exemplaribus, Græcis, Latinis antiquioribus, recentior-
ibus: videntur *ex textu abradenda*, inquit * Margaritus de la
Bigne.

e Pifanus de con-
tinentia c. 7.
f Baronius Annal.
To. 1. ad an. 97. nu.
64. 65.

g Notis Mang. in
Ignatij Epist. ad
Philadelph.

In eadem Epistola legimus, *Vnum esse paucum omnibus con-*
fractum, vnum potulum omnibus distributum. Hic * Bellarmi-
nus monet, *Non multum esse sedendum Græcè et Latine, quia*
multi sunt in his errores.

h L. 4. de Eschan-
c. 26.

In Epistola ad Philippenses, negatur *Verbum quod Caro*
factum est, si filium Dei, in homine habitasse. Hic, *Hic locus vi-*
detur mihi non carere mendo, inquit Scholiasſtes in hanc Epi-
istolam.

Denique, cum quidem in eorum ſui patrocinium, ex Epi-
stola ad Ephesios nonnulla urgente: multus est * Bellarminus
in ostendendo, quàm variè, hic, illic, textus legatur.

i Lib. de Chilo,
c. 10.

Iustini Quæst. & Resp. sunt suppositiæ.

Nec Iustini opera habetur liber inscriptus, *D. Iustini Philosophi & Martyris Responsiones ad Orthodoxos, de quibusdam necessariis Quæstionibus*. Hic liber citatur à Bellarmino, ut probet: ^b Baptismum Iohannis non habuisse eandem vim & efficaciam quam habet Baptismus Christi. ^c Catechumenos debere vngi ante Baptismum: ^d Confirmationem esse sacramentum: ^e Christum Dominum corpus suum solidum per aliud solidum introduxisse.

Hic liber non est Iustini: Nam in ^f hoc docet *Psychonissam* (de qua legimus 1. Sam. 28.) præstrinxisse spectantium oculos, ut sibi viderentur Samuelem videre qui non erat quum tamen in Dialogo cum Tryphone contrarium docuit, ut alicubi notat & Bellarminus, & ^h Pamelius etiam: Qui præterea observat, *Ex hac opinione differentia confirmari eorum sententiam, qui dolum librum Quæst. & Respons. Iustini esse negant.*

In hoc ⁱ libro, *Angelus* qui loquutus est cum Iacobo, *Angelus creatus* dicitur: quum tamen Iustinus in Dial. cum Tryphone, *Angelum increatum* esse probat.

Tertiò, in hoc ^k libro, Author citat *Irenæum*, cumque *Martyrem* appellat. Atqui *Iustinus*, per aliquot annos obiit ante martyrium *Irenæi*. Nam *Iustinus* obiit anno 165. quum tamen *Irenæus* martyrium non subiit ante annum 205. quemadmodum computat ^l Baronius.

His, atque similibus Argumentis, commoti Pontificij licet nonnunquam ut veliscentur causæ suæ, sub Iustini nomine *quæstiones & Respons.* hæc citent, tamen aliàs, Iustini esse negant.

Cum in *Quæstionibus* 82. 85. & 115. citentur *Irenæus* & *Origenes*, longe eo posteriores, alterius auctoris oportet esse opus, inquit Sixtus Senensis. *Opus centum quadraginta sex quæstionum non videtur esse Iustini. Nam quæst. 82. & 86. citat Origenem; & q. 115. citat Irenæum & eum Martyrem appellat. cum*

b Lib. de Bapt. c. 21.

c Lib. eod. c. 25.

d Lib. de confirmat. c. 5.

e Lib. de Euchar. c. 2.

f Quæst. 31.

g Lib. 2. de Purgat. c.

h Anno. in Tertul. de anima c. 57. m. 638.

i Quæst. 143.

k Quæst. 115.

l In Ann. ad an. 165. & 205.

m Bibl. sanctæ L. verbo Iustinus.

tamen Iustini utroque prior fuerit, inquit Possseuinus. Nam & Irenaeus lib. 5. citat Iustinum tanquam se antiquiorem, Hæc ^a Possseuinus.

Ista Quaestiones non videntur Iustini, sed alicuius recentioris, ^o inquit Bellarminus. Qui etiam Possseuino de his planè cōfentit in lib. de script. Eccles.

Respondeo, Authorem illius Opusculi (videl. quæst. & Resp.) non esse Iustinum Martyrem, inquit P. Azorius. Nam — Vide Didacum Couarruiam variarum Resolut. lib. 4. cap. 19.

^a Appar. sac. verbo, Iustinus.

^o Lib. 1. de sanct. beatit. c. 4.

^p Instit. mor. co. 1. l. 4. c. 35. 3. queritur.

Libri falso adscripti Hegesippo.

N Bibliotheca veterum Patrum, edit. 3. To. 7. habentur libri quinque hoc Titulo insigniti: *Hegesippi scriptoris antiquissimi, nec non granissimi, de bello Iudaico, & urbis Hierosolymitane excidio, libri quinque.* Author horum librorum floruisse ^a dicitur, vicinus

Apostolicis temporibus: & peruenisse ad an. Domini 160. Ex his libris Bellarminus contendit, ^b *S. Petrum Romæ mortuum esse; & capite deorsum versum crucifixum.* ^c *D. Petrum excitasse affinem quendam Caesaris Esbicum à morte: &* ^d *S. Petrum, Simonem Magum planè extinxisse:* ^e Citat etiam alijs de causis, vt & alij Pontificij, quales ^f Pighius, & ^g Lypomanus.

Atque quo facilius magnam in animis hominum opinionem de Hegesippo isto ingenerent, ^h Pighius confidenter asserit, ipsissimum esse Hegesippum, qui Romam adiit unà cum Polycarpo Iohannis discipulo: qui & Irenaeo aliquantulo vetustior, & hæc ipsa de Petro tunc temporis scripserat, quo supererant plurimi, qui & viventem audierant, & morientem viderant. ⁱ Lypomanus verò, ad marginem cuiusdam loci ab Hegesippo citati, hoc glossema appingit: *Tu qui negas Petrum Apostolum Romæ fuisse, quid dicere potes contra tantum & tam vetustum authorem, qui tempore Aniceti fuit, imò Apostolorum vicinus temporum, ut ait D. Hieronymus?*

Laurentius de la Barre, qui hos libros, unà cum multis alijs, edidit Parisijs an. 1583, in præfatione operis, pluribus

^a Sixt. Senenf. Bibl. sanctæ l. 4. verbo Hegesp.

^b Lib. 2. de Rom. Pont. c. 3.

^c L. 1. de Purg. c. 8.

^d Lib. 1. de Pont. Rom. c. 35.

^e Lib. 4. de not. Eccl. c. 14.

^f Hierarch. Eccles. l. 3. c. 13.

^g Part. 1. de vitis sanctæ. p. 395.

^h Loco citato.

ⁱ Loco citato.

Argumentis confirmat, fieri non posse, ut hij libri eius sint *Hegeſippi* Apostolorum temporibus vicini. E quibus hoc omnium evidentissimum est, quod meminit *Constantinopolis*. *Accedunt omnium evidentissimum argumentum quod hic scriptor se etate posteriorem esse prodas*, & inquit *Laurentius*. *Meminit enim Constantinopolis cui par Romana Civitatis dignitas sit attributa, quod primum in Conc. Constantinopolitano, Gratiano & Theodosio Imperatoribus, factum legimus. Ex quo hunc scriptorem horum Imperatorum tempora sequutum manifeste convincitur, cum Hegeſippus duobus circiter seculis antecesserit.*

Laurentio subscribit *Margarinus de la Bigne*. Nam *Is* (videlicet *Hegeſippus*) esse non potest quem *Euseb. Eccle. Hist. lib. 4. cap. 11.* apud *Anicetum* Papam vixisse tradit, ut docile conyicit *Renatus Laurentius* ex eo quod *lib. 3. cap. 5. ait, Antiochiam 3. loco, ante ex omnibus que in orbe Romano essent Civitatibus estimatum: quarto demum censei, postquam Constantinopolis excrevit, Civitas Bizantium, inquit Margarinus.*

Eadem est opinio *Cardinalis Baronij* quæ est *Laurentij* & *Margarini*. Nam fertur *Hegeſippi* nomine *Commentarius de excidio Hierosolymitano: & ad ipsum apposita Anacephalæstis: sed alterius plane est opus, qui (ut alius diximus) post tempora Constantini floruerit, inquit Baronius. Loca vero, ad quæ respicere videtur in ijs (ut alius diximus) reperiet Lector To. 1. Annal. ad An. 34. nu. 227. & ad an. 72. nu. 17. in quibus authorem hunc longè iuniorem Hegeſippo illo qui proximus fuit temporibus Apostolorum constanter asserit.*

Iacobus Gretſerus, videtur agnoscere eandem esse omnium eruditorum sententiam. Nam ostendit *Whitakerus*, 5. illos libros de excidio Hierosolymitano, qui sub Hegeſippi nomine circumferuntur: non esse prius illius & ab evo Apostolico parum distantis Hegeſippi, inquit *Gretſerus*. Subiiciens non sine irrisione, Scilicet valde necessaria erat hæc disputatio. Quis ex eruditorum numero abnuet?

Mentitur Iesuiticè *Gretſerus*, in eo quod meminim ex eruditorum numero abnuere aique, quod ostendit vir beatorum memoriarum *Whitakerus*. Nam *Cardinalis Bellarminus* (quem *Gretſerus* tantopere prædicat,) in monumentis suis incri-

k Præfat. hist.
Christiane vet.
Patrum,

l In Indice Chrono-
log. ad finem
to. 6. Bib. vet. pat.
seculi.

m Annal. tom. 3 ad
an. 167. nu. 35.

n Defens. 4. c. 7.
Rob. Bel. Col.
1660.

o Lib. 2. de Ro.
Pont. c. 3.
p Epist. Dedic. ad
Aquavianum.

debili eruditione refertis, si mulo mulum scabenti credendum est, autorem lib. de Excidio Hierosolymitano Hegesippum vicinum Apostolorum temporibus esse tenet. Verum quod ad institutum nostrum attinet, non obstante Iesuita mendacio, apparet satis Iesuitam sensisse omnes eruditos agnouisse autorem recentioris fuisse antiquo illi temporibus Apostolorum vicino. Consultius etiam tandem Belarminus ipse in lib. de Script. Eccles. nouiter recuso; Egesippi historia Ecclesiastica, cuius meminerunt Eusebius & Hieronymus, nunc non exat: Libri verò de excidio Hierosolyma qui sub nomine Egesippi circumferuntur, aut alterius Egesippi recentioris, aut supposititij sunt. Certe ex lib. 3. c. 5. Colligitur post Constantini tempora libros illos fuisse conscriptos.

Liber de Maria Transitu falso adscribitur Melitoni.

IN Tom. 7. Bibl. vet. Pat. edit. 3. habetur *Liber D. Melitonis Episcopi Sardenfis de Transitu virginis Mariae*. Quem librum ¶ Margarinus de la Bigne legendi studiosis proponendum duxit, non obstante Gelasij P. M. decreto,

q Praef. ad initia
L. 10. 7.

quo libellus de *Transitu Mariae* inter Apocrypha scripta rejicitur.

Tractatus de Transitu B. Mariae falso adscribitur D. Melitoni, inquit auctores Indicis Expurgatorij Hispanici.

Libellum de Transitu B. Mariae, qui conscriptus est ex persona Melitonis Episcopi Asiae, Beda, libro Retractionum in Aeta, segmentum vocat, & de mendacijs conuincit, inquit Mollanus. Indignus liber est, qui Melitoni tribuatur, inquit Belarminus.

r In Martyr. Vfu-
ardi. excus. anno
1568. August. 15.
* In lib. de script.
Eccles.

Miratus sum vehementer Tritheimum inter Melitonis lubricationes illum (videlicet librum de Transitu Mariae) adnumerasse — cum praesertim quae in eo scripta habentur, tanto viro indignissima indicentur. Quippe qui multa contineant quae Apostolorum Aetis (ut notat Beda) repugnent. Et quamuis in edito recentior volumine aliqua ad censuram Bedae sint emendata, multa adhuc habet fauua, delira, atque Christianis auribus in-

f Tom. 1. ad an.
Christ. 48. nu. 12.

digna, inquit^f Baronius. Et alibi, *Cum Melitonis lucubrationes tum ab Eusebio, tum etiam à sancto Hieronymo adeo exacte sint enumerata, planè constat librum illum de transitu Virginis, Melitonis nomine decoratum, alterius esse potius authoris: nec vel Melitonis continere apicem, eruditus quisque facile indicabit; sed enim illum recensemeruisse, & antiquos omnes latuisse certum est, ac proinde Apocryphum in re censendum, inquit idem^f Baronius.*

t To. 1. ad an. 172.
nu. 5.
u In 3. par. Tho.
to. 2. q. 17. art. 4.
disput. 21. nu. 1.
x Possuin. Appar.
rat. fac. verb. Meli.
to.
y In Indice Ro. I.
expurgand. to. 1.
pag. 248.

" Suarez, * alijque multi idem per omnia censent, quod Baronius. Sed ad derogandam omnem fidem huic scriptio-
ni, satis superque sit annotasse, Ioh. Mariam, magistrum sacri Palatii, paucis abhinc annis hanc censuram illi præfigendam curasse: videlicet, *Certum est librum hunc falso S. Melitoni ascriptum, Apocryphum: nullius authoritatis, immixtis non nullis planè reiiciendum.*

Testamentum 12. Patriarcharum est suppositivum.

N Bibliotheca veterum Patrum, Tom. 5. edit. 3. habetur *Liber qui de 12. Patriarcharum Testamentis* inscribitur; Roberto Lincolnienfi interprete. In quo plures sunt hortationes ad virtutem, atque ad Dei cultum, si credimus^a Sixto Senesii, & ^b Possuino. Hic liber citatur à ^c Coccio, ut probet: Angelos rectè ab hominibus inuocari.

a Bibl. sanctæ L. 1.
Patriarch.
b Appar. fac. verb.
bo, Patriarch.
c To. 1. Theol. Ca-
thol. 1. art. 4. de
Angelis.
d To. n. 1. Ind. Ro.
expurg. impres.
Ro. 1607. p. 185.

Liber hic Apocryphus est, pseudopigraphus, fabulosus, & indignus planè qui legatur: multa enim continet partim erronea, partim vana, & mendacia, nullo auctore aut fundamento subnixæ, quæ facile lector discernet, & repudiabit, inquit^d Fr. Ioh. Maria sacri Palatii Apostolici magister. Cuius censura præfixa est huic libro in^e Bibl. vet. Pat. licet suppressio nomine Authoris, & approbatur à Possuino in Apparatu sacro, verbo, Testamentum, edit. vltimæ.

e To. 5. Col. 611.

Inquisitores Hispanici eodem propemodum sunt iudicio. Nam licet, propter antiquitatem permittant, *Apocryphum* tamen^f iudicant: *Cum non liceat dictis, & authoritatibus fidere.*

f Index Expurg.
Hispan. impres.
1601. fol. 149. Or.
thodoxogr.

Hippolytus

Hippolytus de Consummatione Mundi, & Antichristo, est supposititiu.

Ippolytus vixisse ^a dicitur circa ann. 220. sub cuius nomine habetur oratio de Consummatione Mundi & Antichristo, quæ citatur ab ^b Anglo-Rhemensibus; quæ probent Antichristum abolitum Misiam: & ^c Eliam venturum ante diem Iudicij ad prædicandum Iudæis & gentibus. Quibus nominibus citatur etiam ^d Bellarmino. Qui & ^e citat, vt probet, Christum in anima descendisse ad inferos: & ^f Antichristum non regnaturum nisi tres annos cum medio: & ^g à Iudæis tanquam Messiam recipiendum. Eadem oratio citatur ab ^h Anglo-Duacensibus, quæ probent: Antiquos patres opinatos fuisse Antichristum futurum de tribu Dan: Et, Eliam vnâ cum Henoch in viuis huc vsque esse. Atque quo maior fides ei habeatur, ^k adscribunt ei titulos, *Beatissimi, & Martyris*, ac passim, *sanctum nominant*. De eo mirè gloriatur ^l Campianus, inquit, *Hippolytus Portuensis Episcopus, quam belle, quam clare, Antichristi verum, Liberrant tempora, præmonstrans*. ^m Eliam & Iosue, illosque

Hanc orationem, supposititiâ esse euincit primò ipsa forma dicendi. Quis enim ex veteribus vnquam, si disertus, aut doctus, orationem incipiendam esse duxit, ab *enim*, vel *Enim* ⁿ *id est* ^o *id est*, quod hic facit? ^p *id est* ^q *id est*. Secundò, somnia quæ narrat iste, euentuum Authorem clamant. Hic, Antichristum non alium fore quàm ipsum ^r *id est* ^s *id est* ^t *id est* ^u *id est* ^v *id est* ^w *id est* ^x *id est* ^y *id est* ^z *id est* ^{aa} *id est* ^{ab} *id est* ^{ac} *id est* ^{ad} *id est* ^{ae} *id est* ^{af} *id est* ^{ag} *id est* ^{ah} *id est* ^{ai} *id est* ^{aj} *id est* ^{ak} *id est* ^{al} *id est* ^{am} *id est* ^{an} *id est* ^{ao} *id est* ^{ap} *id est* ^{aq} *id est* ^{ar} *id est* ^{as} *id est* ^{at} *id est* ^{au} *id est* ^{av} *id est* ^{aw} *id est* ^{ax} *id est* ^{ay} *id est* ^{az} *id est* ^{ba} *id est* ^{bb} *id est* ^{bc} *id est* ^{bd} *id est* ^{be} *id est* ^{bf} *id est* ^{bg} *id est* ^{bh} *id est* ^{bi} *id est* ^{bj} *id est* ^{bk} *id est* ^{bl} *id est* ^{bm} *id est* ^{bn} *id est* ^{bo} *id est* ^{bp} *id est* ^{bq} *id est* ^{br} *id est* ^{bs} *id est* ^{bt} *id est* ^{bu} *id est* ^{bv} *id est* ^{bw} *id est* ^{bx} *id est* ^{by} *id est* ^{bz} *id est* ^{ca} *id est* ^{cb} *id est* ^{cc} *id est* ^{cd} *id est* ^{ce} *id est* ^{cf} *id est* ^{cg} *id est* ^{ch} *id est* ^{ci} *id est* ^{cj} *id est* ^{ck} *id est* ^{cl} *id est* ^{cm} *id est* ^{cn} *id est* ^{co} *id est* ^{cp} *id est* ^{cq} *id est* ^{cr} *id est* ^{cs} *id est* ^{ct} *id est* ^{cu} *id est* ^{cv} *id est* ^{cw} *id est* ^{cx} *id est* ^{cy} *id est* ^{cz} *id est* ^{da} *id est* ^{db} *id est* ^{dc} *id est* ^{dd} *id est* ^{de} *id est* ^{df} *id est* ^{dg} *id est* ^{dh} *id est* ^{di} *id est* ^{dj} *id est* ^{dk} *id est* ^{dl} *id est* ^{dm} *id est* ^{dn} *id est* ^{do} *id est* ^{dp} *id est* ^{dq} *id est* ^{dr} *id est* ^{ds} *id est* ^{dt} *id est* ^{du} *id est* ^{dv} *id est* ^{dw} *id est* ^{dx} *id est* ^{dy} *id est* ^{dz} *id est* ^{ea} *id est* ^{eb} *id est* ^{ec} *id est* ^{ed} *id est* ^{ee} *id est* ^{ef} *id est* ^{eg} *id est* ^{eh} *id est* ^{ei} *id est* ^{ej} *id est* ^{ek} *id est* ^{el} *id est* ^{em} *id est* ^{en} *id est* ^{eo} *id est* ^{ep} *id est* ^{eq} *id est* ^{er} *id est* ^{es} *id est* ^{et} *id est* ^{eu} *id est* ^{ev} *id est* ^{ew} *id est* ^{ex} *id est* ^{ey} *id est* ^{ez} *id est* ^{fa} *id est* ^{fb} *id est* ^{fc} *id est* ^{fd} *id est* ^{fe} *id est* ^{ff} *id est* ^{fg} *id est* ^{fh} *id est* ^{fi} *id est* ^{fj} *id est* ^{fk} *id est* ^{fl} *id est* ^{fm} *id est* ^{fn} *id est* ^{fo} *id est* ^{fp} *id est* ^{fq} *id est* ^{fr} *id est* ^{fs} *id est* ^{ft} *id est* ^{fu} *id est* ^{fv} *id est* ^{fw} *id est* ^{fx} *id est* ^{fy} *id est* ^{fz} *id est* ^{ga} *id est* ^{gb} *id est* ^{gc} *id est* ^{gd} *id est* ^{ge} *id est* ^{gf} *id est* ^{gg} *id est* ^{gh} *id est* ^{gi} *id est* ^{gj} *id est* ^{gk} *id est* ^{gl} *id est* ^{gm} *id est* ^{gn} *id est* ^{go} *id est* ^{gp} *id est* ^{gq} *id est* ^{gr} *id est* ^{gs} *id est* ^{gt} *id est* ^{gu} *id est* ^{gv} *id est* ^{gw} *id est* ^{gx} *id est* ^{gy} *id est* ^{gz} *id est* ^{ha} *id est* ^{hb} *id est* ^{hc} *id est* ^{hd} *id est* ^{he} *id est* ^{hf} *id est* ^{hg} *id est* ^{hh} *id est* ^{hi} *id est* ^{hj} *id est* ^{hk} *id est* ^{hl} *id est* ^{hm} *id est* ^{hn} *id est* ^{ho} *id est* ^{hp} *id est* ^{hq} *id est* ^{hr} *id est* ^{hs} *id est* ^{ht} *id est* ^{hu} *id est* ^{hv} *id est* ^{hw} *id est* ^{hx} *id est* ^{hy} *id est* ^{hz} *id est* ^{ia} *id est* ^{ib} *id est* ^{ic} *id est* ^{id} *id est* ^{ie} *id est* ^{if} *id est* ^{ig} *id est* ^{ih} *id est* ⁱⁱ *id est* ^{ij} *id est* ^{ik} *id est* ^{il} *id est* ^{im} *id est* ⁱⁿ *id est* ^{io} *id est* ^{ip} *id est* ^{iq} *id est* ^{ir} *id est* ^{is} *id est* ^{it} *id est* ^{iu} *id est* ^{iv} *id est* ^{iw} *id est* ^{ix} *id est* ^{iy} *id est* ^{iz} *id est* ^{ja} *id est* ^{jb} *id est* ^{jc} *id est* ^{jd} *id est* ^{je} *id est* ^{jf} *id est* ^{jj} *id est* ^{jk} *id est* ^{jl} *id est* ^{jm} *id est* ^{jn} *id est* ^{jo} *id est* ^{jp} *id est* ^{jq} *id est* ^{jr} *id est* ^{js} *id est* ^{jt} *id est* ^{ju} *id est* ^{jv} *id est* ^{jw} *id est* ^{jx} *id est* ^{jy} *id est* ^{jz} *id est* ^{ka} *id est* ^{kb} *id est* ^{kc} *id est* ^{kd} *id est* ^{ke} *id est* ^{kf} *id est* ^{kg} *id est* ^{kh} *id est* ^{ki} *id est* ^{kj} *id est* ^{kl} *id est* ^{km} *id est* ^{kn} *id est* ^{ko} *id est* ^{kp} *id est* ^{kq} *id est* ^{kr} *id est* ^{ks} *id est* ^{kt} *id est* ^{ku} *id est* ^{kv} *id est* ^{kx} *id est* ^{ky} *id est* ^{kz} *id est* ^{la} *id est* ^{lb} *id est* ^{lc} *id est* ^{ld} *id est* ^{le} *id est* ^{lf} *id est* ^{lg} *id est* ^{lh} *id est* ^{li} *id est* ^{lj} *id est* ^{lk} *id est* ^{ll} *id est* ^{lm} *id est* ^{ln} *id est* ^{lo} *id est* ^{lp} *id est* ^{lq} *id est* ^{lr} *id est* ^{ls} *id est* ^{lt} *id est* ^{lu} *id est* ^{lv} *id est* ^{lw} *id est* ^{lx} *id est* ^{ly} *id est* ^{lz} *id est* ^{ma} *id est* ^{mb} *id est* ^{mc} *id est* ^{md} *id est* ^{me} *id est* ^{mf} *id est* ^{mg} *id est* ^{mh} *id est* ^{mi} *id est* ^{mj} *id est* ^{mk} *id est* ^{ml} *id est* ^{mm} *id est* ^{mn} *id est* ^{mo} *id est* ^{mp} *id est* ^{mq} *id est* ^{mr} *id est* ^{ms} *id est* ^{mt} *id est* ^{mu} *id est* ^{mv} *id est* ^{mw} *id est* ^{mx} *id est* ^{my} *id est* ^{mz} *id est* ^{na} *id est* ^{nb} *id est* ^{nc} *id est* nd *id est* ^{ne} *id est* ^{nf} *id est* ^{ng} *id est* ^{nh} *id est* ⁿⁱ *id est* ^{nj} *id est* ^{nk} *id est* ^{nl} *id est* ^{nm} *id est* ⁿⁿ *id est* ^{no} *id est* ^{np} *id est* ^{nq} *id est* ^{nr} *id est* ^{ns} *id est* ^{nt} *id est* ^{nu} *id est* ^{nv} *id est* ^{nw} *id est* ^{nx} *id est* ^{ny} *id est* ^{nz} *id est* ^{oa} *id est* ^{ob} *id est* ^{oc} *id est* ^{od} *id est* ^{oe} *id est* ^{of} *id est* ^{og} *id est* ^{oh} *id est* ^{oi} *id est* ^{oj} *id est* ^{ok} *id est* ^{ol} *id est* ^{om} *id est* ^{on} *id est* ^{oo} *id est* ^{op} *id est* ^{oq} *id est* ^{or} *id est* ^{os} *id est* ^{ot} *id est* ^{ou} *id est* ^{ov} *id est* ^{ow} *id est* ^{ox} *id est* ^{oy} *id est* ^{oz} *id est* ^{pa} *id est* ^{pb} *id est* ^{pc} *id est* ^{pd} *id est* ^{pe} *id est* ^{pf} *id est* ^{pg} *id est* ^{ph} *id est* ^{pi} *id est* ^{pj} *id est* ^{pk} *id est* ^{pl} *id est* ^{pm} *id est* ^{pn} *id est* ^{po} *id est* ^{pp} *id est* ^{pq} *id est* ^{pr} *id est* ^{ps} *id est* ^{pt} *id est* ^{pu} *id est* ^{pv} *id est* ^{pw} *id est* ^{px} *id est* ^{py} *id est* ^{pz} *id est* ^{qa} *id est* ^{qb} *id est* ^{qc} *id est* ^{qd} *id est* ^{qe} *id est* ^{qf} *id est* ^{qg} *id est* ^{qh} *id est* ^{qi} *id est* ^{qj} *id est* ^{ql} *id est* ^{qm} *id est* ^{qn} *id est* ^{qo} *id est* ^{qp} *id est* ^{qq} *id est* ^{qr} *id est* ^{qs} *id est* ^{qt} *id est* ^{qu} *id est* ^{qv} *id est* ^{qw} *id est* ^{qx} *id est* ^{qy} *id est* ^{qz} *id est* ^{ra} *id est* ^{rb} *id est* ^{rc} *id est* rd *id est* ^{re} *id est* ^{rf} *id est* ^{rg} *id est* ^{rh} *id est* ^{ri} *id est* ^{rj} *id est* ^{rk} *id est* ^{rl} *id est* ^{rm} *id est* ^{rn} *id est* ^{ro} *id est* ^{rp} *id est* ^{rq} *id est* ^{rr} *id est* ^{rs} *id est* ^{rt} *id est* ^{ru} *id est* ^{rv} *id est* ^{rw} *id est* ^{rx} *id est* ^{ry} *id est* ^{rz} *id est* ^{sa} *id est* ^{sb} *id est* ^{sc} *id est* ^{sd} *id est* ^{se} *id est* ^{sf} *id est* ^{sg} *id est* ^{sh} *id est* ^{si} *id est* ^{sj} *id est* ^{sk} *id est* ^{sl} *id est* ^{sm} *id est* ^{sn} *id est* ^{so} *id est* ^{sp} *id est* ^{sq} *id est* ^{sr} *id est* ^{ss} *id est* st *id est* ^{su} *id est* ^{sv} *id est* ^{sw} *id est* ^{sx} *id est* ^{sy} *id est* ^{sz} *id est* ^{ta} *id est* ^{tb} *id est* ^{tc} *id est* ^{td} *id est* ^{te} *id est* ^{tf} *id est* ^{tg} *id est* th *id est* ^{ti} *id est* ^{tj} *id est* ^{tk} *id est* ^{tl} *id est* ^{tm} *id est* ^{tn} *id est* ^{to} *id est* ^{tp} *id est* ^{tq} *id est* ^{tr} *id est* ^{ts} *id est* ^{tt} *id est* ^{tu} *id est* ^{tv} *id est* ^{tw} *id est* ^{tx} *id est* ^{ty} *id est* ^{tz} *id est* ^{ua} *id est* ^{ub} *id est* ^{uc} *id est* ^{ud} *id est* ^{ue} *id est* ^{uf} *id est* ^{ug} *id est* ^{uh} *id est* ^{ui} *id est* ^{uj} *id est* ^{uk} *id est* ^{ul} *id est* ^{um} *id est* ^{un} *id est* ^{uo} *id est* ^{up} *id est* ^{uq} *id est* ^{ur} *id est* ^{us} *id est* ^{ut} *id est* ^{uu} *id est* ^{uv} *id est* ^{uw} *id est* ^{ux} *id est* ^{uy} *id est* ^{uz} *id est* ^{va} *id est* ^{vb} *id est* ^{vc} *id est* ^{vd} *id est* ^{ve} *id est* ^{vf} *id est* ^{vg} *id est* ^{vh} *id est* ^{vi} *id est* ^{vj} *id est* ^{vk} *id est* ^{vl} *id est* ^{vm} *id est* ^{vn} *id est* ^{vo} *id est* ^{vp} *id est* ^{vq} *id est* ^{vr} *id est* ^{vs} *id est* ^{vt} *id est* ^{vu} *id est* ^{vv} *id est* ^{vw} *id est* ^{vx} *id est* ^{vy} *id est* ^{vz} *id est* ^{wa} *id est* ^{wb} *id est* ^{wc} *id est* ^{wd} *id est* ^{we} *id est* ^{wf} *id est* ^{wg} *id est* ^{wh} *id est* ^{wi} *id est* ^{wj} *id est* ^{wk} *id est* ^{wl} *id est* ^{wm} *id est* ^{wn} *id est* ^{wo} *id est* ^{wp} *id est* ^{wq} *id est* ^{wr} *id est* ^{ws} *id est* ^{wt} *id est* ^{wu} *id est* ^{wv} *id est* ^{ww} *id est* ^{wx} *id est* ^{wy} *id est* ^{wz} *id est* ^{xa} *id est* ^{xb} *id est* ^{xc} *id est* ^{xd} *id est* ^{xe} *id est* ^{xf} *id est* ^{xg} *id est* ^{xh} *id est* ^{xi} *id est* ^{xj} *id est* ^{xk} *id est* ^{xl} *id est* ^{xm} *id est* ^{xn} *id est* ^{xo} *id est* ^{xp} *id est* ^{xq} *id est* ^{xr} *id est* ^{xs} *id est* ^{xt} *id est* ^{xu} *id est* ^{xv} *id est* ^{xw} *id est* ^{xx} *id est* ^{xy} *id est* ^{xz} *id est* ^{ya} *id est* ^{yb} *id est* ^{yc} *id est* ^{yd} *id est* ^{ye} *id est* ^{yf} *id est* ^{yg} *id est* ^{yh} *id est* ^{yi} *id est* ^{yj} *id est* ^{yk} *id est* ^{yl} *id est* ^{ym} *id est* ^{yn} *id est* ^{yo} *id est* ^{yp} *id est* ^{yq} *id est* ^{yr} *id est* ^{ys} *id est* ^{yt} *id est* ^{yu} *id est* ^{yv} *id est* ^{yw} *id est* ^{yx} *id est* ^{yy} *id est* ^{yz} *id est* ^{za} *id est* ^{zb} *id est* ^{zc} *id est* ^{zd} *id est* ^{ze} *id est* ^{zf} *id est* ^{zg} *id est* ^{zh} *id est* ^{zi} *id est* ^{zj} *id est* ^{zk} *id est* ^{zl} *id est* ^{zm} *id est* ^{zn} *id est* ^{zo} *id est* ^{zp} *id est* ^{zq} *id est* ^{zr} *id est* ^{zs} *id est* ^{zt} *id est* ^{zu} *id est* ^{zv} *id est* ^{zw} *id est* ^{zx} *id est* ^{zy} *id est* ^{zz}

^a Baren. Annal. To. ad an. 220.

^b Annot. in Math. 24. 15.

^c Annot. in Apoc. 11. 3.

^d Lib. 3. de Rom. Pont. c. 6. & 7.

^e In Apolog. ad lib. Iacobi magne Britan. Regis c. 7.

^f & 14. de Christo c. 14.

^g Lib. 3. de Rom. Pont. c. 8.

^h Lib. 3. de Rom. Pont. c. 12.

ⁱ Annot. in Gen. 49. 17.

^k Annot. in Gen. 3. 24.

^l Ioh. Picus qui primò edidit Parisi.

^m Ratione 3.

ⁿ Theof. 2. 3.

^o Lib. 3. de Rom. Pont. c. 12.

^p Comment. in Dan. 14. p. 694.

o Comment. in
Dan. L. 4. p. 718.

doquidem Iudaicum templum, post mortem Domini nostri, omni sanctitate religionisque priuatum, profanum, impurum, & impium euasit, vt annotat^o Pererius. Qui & verè subsequētibz verbis obseruat: *Et Dominum nostrum & Danielem pradixisse, desolationem illius templi fore in omne aūū irreparabilem.*

p. pistola dedica-
toria Cardinali à
Lotharingia.

Hic existimat *Iohannem Euangelistam*, quasi miminè mortuum, simul cum *Ezech* & *Eli* rursurum vsque ad tempus Antichristi: Cum tamen *B. Iohannem* obiisse mortem asserat Ecclesia, teste *Pico*, qui hanc orationem primò euulgauit: & hanc sententiam summo opere cauendam monuit, vt pote peculiarem, & alienam ab Ecclesiastica doctrina.

Opera falsò adscripta Tertulliano.

Tertullianus floruit circa annum 200. Eius opera, in quinque tomos distributa, excusa sunt *Parisijs* 1598. cum annotationibus *Iacobi Pamelij*.

a De poenitentia
L. 3. c. 6.
b Ibid. L. 1. c. 10.
c Ibid. L. 4. c. 9.

Tomo 2. extat *liber de poenitentia*, qui citatur à *a* Bellarmino pro confessione auriculari; & vt probet, *b* Poenitentiam esse sacramentum; *c* Deo satisfieri posse pro poena temporali, culpa dimissa; & alibi sæpius, & alijs de causis.

d In argumento
lib. de poenitentia
impres. 1566. to. 2.
e De traditione
pars 3. fol. 173.
f De Christi. L. 1. c. 6
g Ibid.

Sciat Lector librum hunc visum *Erasmo* nostro *Roterodamo* bonæ memoria, non esse *Tertulliani* propter pbrasin diuersam. Cuius Iudicio subscribimus eadē, vt vt verbis & figuris isdem utatur author illo, quisquis fuit, eius indubie seculi, & *Tertulliani* studiosissimus, inquit *d* *Beatus Rhenanus*.

Libre de Trinitate To. 3. citatur à *c* *Persio*, pro Purgatorio.

Hic liber non est *Tertulliani*, sed potius *Novatian*, inquit *f* *Bellarminus*: & rursus, *Librum non esse Tertulliani* patet, tum quia nominatim refelluntur in hoc libro *Sabelliani*, qui nondum orti erat tempore *Tertulliani*, tum etiam quia *B. Hieronymus* libro 2. contra *Ruffinum* hunc librum tribuit *Novatiano*. *Bellarmino* astipulatur *h* *Iacobus Pamelius*. Nam, *Tertulliani non esse patet*, tum ex eo quod cap. 6. author uigat in Deo cor-
pora

h Annotation in
hunc librum. p.
1233.

poros Lineamenta, quem Tertullianum non solum corporatum, agnoscere videtur; tum quod cap. 22, Sabellianorum meminit, quum multo post Tertullianum exorsus sit Sabellius, inquit ille.

Tertullianus in Definitionibus Ecclesiasticorum dogmatum cap. 71. citatur à Bunderio, pro voluntaria paupertate: & libero arbitrio: à Polydoro Virgilio, pro reliquijs.

Falsò adscribitur Tertulliano in quadam Italia Bibliotheca liber de definitionibus fides, quum ille idem sit, qui inter opera B. Augustini de dogmatibus Ecclesiasticis inscribitur; quem etiam Belgicis Bibliothecis B. Fulgentio, B. Isidoro, imò & Gregorio Papa adscriptum reperimus, tamen Gemadys esse Massiliensis presbyteri, Doctores quoque necum fatentur, inquit Pamelius. Non est Catholici scriptor, inquit Louanienfes.

i Compend. rerum
Theol. tit. 34. art. 1.
k Ibid. Tit. 7. art. 2.
l De Inemord. 8.
c. 1.

m Vide Erasmi
conferam in Au-
gustinum de Ec-
cles. dogmatibus
tom. 3.
n Annotation. in
Tertul. p. 117.

Opera falsò adscripta Origeni.

Rigener floruit circa annum 230. Eius opera excusa sunt duobus voluminibus Basilæ per Frobenium anno 1536. & ex eo tempore alibi sæpius.

In Tomo primo habentur homilia 16. in

Leuiticum; quantum prima citatur à Bellarmino, ut probet: Susannæ historiam esse Scripturam canonicam. 2. & 3. pro confessione auriculari: 5. pro obsecratione Scripturarum: 8. & 9. pro sacramento confirmationis: 10. pro quadragesima: 14. pro igne purgatorio, 16. pro satisfactionibus.

o De verbo dei. l. 1. c. 9.
p. De poenitentia lib. 3. c. 7.
q. De verbo dei. l. 3. c. 1.
r. De confirm. l. 1. c. 5.

Hæc testimonia penè omnia citantur ab alijs Pontificijs, iisdem de causis, ex iisdem Commentarijs, sub nomine Cyrilli Alexandrini, ut videre licet infra. Et eadem homilia excusa sunt sub nomine Cyrilli Alexandrini, & Origenis: verum non constat an sint ipsius Cyrilli vel Origenis potius, aut neutrius. Bellarminus negat esse Cyrilli, sed non audeat affirmare esse Origenis, cuius sunt in dubio relinquit; nam Respondens inquit Iovinianus illis in Leuiticum non esse B. Cyrilli, sed Origenis vel Iosephi cuius alterum, qui passim inter eos destruit,

f De verbo dei. l. 4. c. 9.
t De Purg. l. 1. c. 4.
u De poenit. l. 4. c. 9.
x Sixt. Senensis Biblioth. 4. de falsa lib. inscriptione.

y Bell. de verbo Dei. 4. c. 11.

destruit, & mysticos sensus ex capite suo statuit, proinde homi-
lius illas nos esse magne authoritatis.

Eodem Tomo habentur tres libri commentariorum in Iob.
Horum secundus citatur à ^a Lindano, ^b Genebrardo, ^c Cope,
^d Colonienfis, & ^e N. D. & alijs Pontificijs, pro inuocatione
fauكتورum: tertius citatur à ^f Pisano Iesuita, pro abstinen-
tia à carnibus in Quadragesima, & ad ^g Alano Cardinale,
pro eleemosynis faciendis in diebus funerum, ad salutem
animarum.

Hi Commentarij non sunt Origenis, nam Origenes apud
Græcos omnium princeps, teste ^h Vincentio Lirinensi: hic au-
tem vnus ex Latinis erat. Hic enim interpretatur Græcas
voces Latine. Adamantus, inquit, interpretatur in Græca lin-
gua, Indomabilis, inflexibilis, inalterabilis, &c. Hic ludit simi-
litudine verborum Latinorum, inquit, Ita consummatus
est B. atque gloriosus Lucianus, lucidus vita, lucidus & fide,
&c. ob hoc enim Lucianus cognominatus est, tanquam lucidus,
aut proprio nomine sibi fulgens, aut alijs lucens.

Secundò, author iste mentionem facit Luciani Martyris
vt modò memini: verùm longe ante Luciani tempora Ori-
genes obiit, nempe sub Gallo & Volusiano; Lucianus autem
vltima persecutione sub Maximiano coronatus est Mar-
tyrio, agnoscente ⁱ Baronio. Origenes ergo non fuit author
horum commentariorum. Quod, & hac ipse ratione motus,
fatetur ^k Baronius: & ^{*} Bellarminus etiam.

Tertiò, reijciuntur hi commentarij vt falsò adscripti O-
rigeni, ab Erasmo, Genebrardo, & Sixto Senensi. Ego sentio au-
thorem fuisse Latinum & Latine scripsisse, virum in diuinis liti-
ris pulchre exercitatum, &c. sed Ariannum. Id non obscurè de-
prehenditur in quo hæc scribit, Tria (inquit) cornua facit dia-
bolus in typum atque figuram trionyme illius scilicet, triumque
Deorum heresis, quæ vniuersum orbem terre in modum tenebra-
rum repleuit, &c. Ex his, opinor, liquet satis, fuisse Ariannum, ex
quo consequitur authorem non fuisse Origenem, post cuius etatem
exorta est Ariannorum scilicet. Sic ^l Erasmus. Idem sentit ^m Ge-
nebrardus Theologus Parisiensis, sic enim ille, Commentarij
in Iob non sunt, nec habentur Origenis. Idem ⁿ Sixtus Senen-
sis, Nam nunc habemus Origenicis voluminibus insertum du-
plex

a Panop. l. 3. c. 26.
b Chronol. l. 3.
c Dialog. 3. c. 3.
d In censura dia-
log. 6.
e triplex Con-
uers. Part. 2. p. 9.
f De abstinentia
c. 9.
g Suffrag. pro de-
functis, c. 5.
h Aduers. profanas
hæreses.
Lib. 2. com. in Iob.
Ibid.

i Baronius An. in
Martyrolog. Rom.
Ianuarij 7.
k Ibid.
* Libr. de Scrip.
Eccles.

l To 8. operum
suorum.
m Collectan. de
vita Orig. c. 6. nu. 1.
n Bibl. Sixti Se-
nens. l. 4. verbo,
Origenes.

plex explanationū opus in Iob — sed neutrum Origenis est. Nam praterquam quòd amborum phrasī, & docendi methodus longè differt ab Origenica dictione, illud quoque accedit, quòd amborū prioris operis (intelligit Commentarium à Pontificij suprà citatum) contra Origenis consuetudinem, innumeris penè bathologijs redundat, multumq; temporis consumit, dum personis orationes plus aequo longiores assignit, & nunc ad Iob, nunc ad diabolum per Apostrophē loquitur, & inter hæc Luciani Martyris celebrat agōem, & Homonfianorum sententiam commemorat — constat autem & Lucianum Martyrem ipsūque Homonfy & Homonfianorum nomen longè post Origenis tempora enatum, inquit Sixtus. Idem etiam ° Posseuinus.

o Apparat. verbo,
Origenes.

Eodem Tomo habentur homilie 9. in Psal. 36. 37. & 38. Harum vna in Psal. 36. citatur à P. Bellarmino, vt ostendat, Origenem in ea fuisse opinione, vt putaret, purgari debere post hanc vitam tam bonos quam malos, Christo excepto.

p De Purgator.
l. c. i.

¶ Harum altera, secunda videlicet in Psal. 37. citatur ab eodem, tum vt probet: Impios verè comedere corpus Christi in sacramento; * tum, pro auriculari Confessione, pro qua citatur etiam à Lindano, * Canisio, * Sacrificuliis nostratibus & alijs. Harum tertia in Psalmum trigessimum octauum citatur ab Anonymo P. R. pro Purgatorio. Atqui de Homilijs his * fatetur ipse Bellarminus, aliquos dubitare an sint Origenis.

q De Euchar. l. i.
c. 13.
r De penitentia
l. 3. c. 7.
s Panop. l. 4. c. 68.
t Catech. de Con-
fession.
u Peticio ad Iaco-
bum Regem.

* Lib. de scripte.
Eccles.

De Commentarijs in tres Psalmos sum ancipiti sententia, inquit * Erasmus; vix referunt Origenis ingenium ac phrasin: suspicor qui scripsit fuisse Latinum. — Et quidem authorem fuisse Latinum, ex hoc licet conijcere, quod in diuersis textibus explicandis, quo modo Latine, quo modo Græcè se habent, enarrat. Exempli gratia in Psal. 36. hic (inquit, verba faciens de textu quodam in Deuteron.) ubi Latine dicitur, in zelum adduxerunt me, & ego in zelum adducam, in Greco idem ipse sermo est qui & in Psalmi initio est dictus, emulati sunt me, & ego emulabor eos. Et paulo post verba faciens de eo quod habetur versu 3. Psal. 36. Sciendum (inquit) quia hoc quod dixit in Latino, delectare in Domino, in Greco, delectare in Domino dicitur; hoc enim Græcus sermo indicat, quod est *καταπαύειν*. Et alibi, quod Latini interpretes plagas dixerunt,

x To. 8. operum
Erasmi.

in Græcis codicibus flagella scriptum est. Nam paucissimi ex Græcis Latine sciuerant; pauciores solliciti erant, siue sic, siue secus, apud Latinos scriptum fuit; nam ut rectè Gloffa, *Græci porum aut nihil curant linguam Latinam.*

y In Authent. de non alienan. aut permurand. rebus Ecclian sine col. 3.

a Dialog. 3. l. 3.
b To. 1. l. 6. de facra Scriptur. art. 18. p. 688.

c Censura in initio Com.
d Censura Eras. ad initium to. 1.
e. Hom. 3.

Eodem Tomo habetur *Commentarius in Cantica Canticorum*, qui diuifus est in 4. homilias: quarum tertia citatur à ^a Copo, pro inuocatione sanctorum, utpote quæ manifestum dat contra nos testimonium, Copo iudice; Et à ^b Coceto, ut probet: libros Machabæorum esse canonicos.

Comentarius in Canticum canticorum, mea quidem sententia Hieronymi non est, nec Origenis, nec aliusvis Græci inquit^c Eras. Et ^d rursus, *Græci non fuisse, vel hinc colligas licebit, quod in prologo citat Græcos velut alienos. Quum apud Græcos, inquit, qui eruditi & sapientes videntur. Idem liquet ex interpretatione amoris, charitatis, dilectionis & cupidinis.* Hæc Erasmus. Qui & hoc adjicere potuisset, quod author dicat, *verbum Dei apud Græcos masculino genere proferri, apud nos neutro genere.* Nam ex eo solùm euidenter perspicitur non Græcum, sed Latinum fuisse. Sed &, *Multa sunt quæ Latini hominis esse, non Græci comprobent,* inquit Bruno Amerbach. præfat. in Hieron. tom. 7. ^f Sixtus Senensis fatetur hoc opus in vetustis quibusdam codicibus nomine Hieronymi prænotatum, & *magistrum sententiarum & D. Thomam* testimonia ex hoc opere citasse, sub nomine Ambrosij.

f Bibl. 1. 4 Orig. Lugduni excus. 1592.

g Censura Col. dial. 6.
h Confess. petrik. c. 58.
i Triplex conuersio Anglæ part. 3. p. 9.
k Annal. to. 3. ad an. 1571. nu. 118.
l Censura præfixa lamento.

Eodem tomo habetur *Origenis Lamentum*, quod citatur à ^g Theologis Colonienfibus, ^h Hosio Cardinale, ⁱ N. D. & alijs, pro inuocatione Sanctorum.

Hic liber agnoscitur à Gelasio Papa inter Apocrypha, *teste^k Baronio. Lamentum hoc nec ab Origene scriptum est, nec ab Hieronymo versum, sed figmentum est alicuius indocti, qui studuerit huiusmodi colore Origenem infamare,* inquit ^l Erasmus.

m De Euchar. l. 2. c. 8.
n Cont. Whitakerum p. 109.

o Catechis. de adorat. Euchar. q. 6.

Tomo secundo habentur homilia 10. in *diuersos Euangelij locos*, quarum secunda citatur à ^m Bellarmino pro reali Christi in sacramento præsentia; & à ⁿ Durao, ut probet: *Dionysium Areopagitam* authorem esse Ecclesiasticæ Hierarchiæ, & reliquorum tractatum qui eius nomine circumferuntur. Octaua citatur à ^o Caniso, ut ostendat: quibus

fur

fit vſus, & fructus in eo, quod crucem Chriſti digitis effor-
mamus. *Homilia in diuerſa loca Euangetij ſuis dubio non ſunt*
omnes Origenis, inquit * Bellarminus.

* Lib. de Script.
Ecclef.

In ſecunda homilia mentio facta eſt Arianorum, quorum Secta
exorta eſt poſt tempora Origenis, inquit P. Eraſmus. Arius non
innotuit mundo ante annum 300. Origenes verò mortuus
eſt ad annum 256. teſte Baronio. Origenes ergo non potu-
it eſſe author huius homiliae. Mentio etiam facta eſt *Mani-*
cheorum. At Manes qui huius ſectæ dux fuit, virum ſuum ſpar-
ſit circa annum Domini 273. Origenes ergo qui obiit anno
256. *Manicheorum* mentionem facere non potuit. In hac
ſententia ſunt *Sixtus Senenſis, Baronius, Poſſeuinus, & Gret-*
ſerus. Homilia cuius initium eſt, vox Spiritualis aquile, ap-
paret Origenis non eſſe, tum ex Manicheorum, tum ex Ariano-
rum nominibus in ea commemoratis, quæ multo poſt Origenem
exorta ſunt, inquit Sixtus. *Hom. 2. in diuerſos non eſt Origenis,*
inquit * Baronius. *Hom. 2. ad diuerſos falſò tribuitur Origeni,*
inquit * Poſſeuinus. *Cedamus Whitakero (Hom. 2. in diuerſos*
non eſſe Origenis) inquit * Gretſerus, *quandoquidem ita ſentis*
præſantiſſimus Annalium ſcriptor, Baronium intelligens.

q Bibl. L. 4. Orig.
r Annal. to. 2. ad
an. 109.
f Apparat. Diony-
ſius Areopa.
t Deſenſ. Bellar.
tom. 1. l. 4. c. 7. fol.
1633.

Hom. 8. quæ dicitur *homilia de Epiphania Domini*, reiſci-
tur etiam ex parte ab ipſis Pontificijs, nam in *Origine* editò
per *Merſinum* anno 1530. hæc nota huic homiliae præſigi-
tur, *Homo. de Epiphania Domini, quam multi putant eſſe Orige-*
nis, licet non plene ſtylum eius redoleat,

Hæc homilia eſt ipſiſſima cum Sermone 30. *De Natiui-*
tate Domini, qui habetur tomo nono Operum *Hieronymi*
ex editione *Victorij*.

Cypriano Opera falſò adſcripta.

Cyprianus floruit circa An. 250. cuius opera
diuiſa ſunt in Tomos 5. Quibus interie-
ctæ ſunt Annotationes *Iacobi Pamelij*, cum
antidoto *Simonia Goulartij*. Hæc impreſſa
fuerunt anno 1595. Quæ impreſſio cenſetur
prioribus emendatio.

In huius editionis Tomo 2. habetur *liber ad Fortunatum*

a De verbo del i.
c. 15.
b Lib. 1. de Bapt.
c. 6.
c Vide Bell. 1. de
Laicis c. 31.

d Annot. in a.
To. Epist. S. Hie-
ron. Scholijs in A-
pologiam ad Pam-
machium.
e In Catech. tit.
de Consilijs Be-
uang. nu. 4.
f Nu. 33.
g Lib. 3. de conti-
nencia c. 13. p. 123.
h Censura in hunc
lib.

i Nu. 31.

k Nu. 62.

l In Censura.

m Nu. 9.

n Nu. 16.

o Tract. de Bapt.
paruulorum c. 4.
p Chronolog. l. 3.
q Loc. com. de
Inuocat. sanct.
r De Inuocat.
sanct.
s Annot. in hunc
Tract. nu. 7.

de exhortatione Martyrij, qui citatur à ^a Bellarmino, vt probet, libros Machabæorum esse canonicos: & ^b Martyrium esse baptismum, & quidem baptismum aquæ præstantio- nem: & ^c alijs de causis.

Extat Cypriani nomine liber ad Fortunatum inscriptus: ve- rum non Cypriani, sed Hilarij esse, cum ex stylo, tum etiam ex Hieronymi constat auctoritate, inquit ^d Marianus Victorius.

Tomo 3. habetur Liber de Disciplina & bono pudicitie, qui citatur à ^e Canisio, pro excellentia virginitatis: Et, in quo (vt ^f notat Pamelius) est locus, pro Matrimonij indissolubilitate.

Author est incertus, inquit ^g Espencæus: Stylus palam arguit non esse Cypriani. Nam finit illo, ac Lectorem ducit; hic arguit & breuiter, sententijs & Enthymematis pangit, inquit ^h Erasmus.

Eodem Tomo 3. habetur liber de laude Martyrij. In quo (si Pamelio credimus) ⁱ vnus est locus, qui facit pro Purgatorio: & ^k alius, qui mirè facit pro inuocatione Sanctorum.

Opinor neminem fore tam obese naris, quin illico sensurus sit stylum huius operis longè latèq; discrepare a dictione Cyprianica — apparet opus fuisse meditantis & exercitantis calammum: non habetur in codicibus excusis, inquit ^l Erasmus.

Eodem Tomo 3. habetur Liber ad Cornelium Papam de cardinalibus Christi operibus, continens tractatus seu sermones 12. viz. de Natiuitate, de Circumcisione, de Epiphania, Baptismo, Ieiunio, Cena, Ablatione pedum, Chrismate, Passione, Resurrectione, Ascensione, & Spiritus sancti missione.

In horum primo, qui est de Natiuitate, vt Pamelius ^m annotat, vnus est locus qui facit pro immunitate B. Virginis à peccato Originali. Et ⁿ alius, qui facit pro libero arbitrio, qui etiam mirè facit (vt loquitur ille) contra eos qui dicunt impossibilem continentiam. In alio loco recenset Priuilegia Virginis deiparæ, quòd sine dolore peperit.

Tertius horum, qui est de Epiphania, seu Stella & Magis, citatur à ^o Greg. de Valentia, vt probet: Paruulos saluari per Martyrium vice Baptismi: & à ^p Genebrardo, & ^q Io. Caspare, & ^r Garetio, pro inuocatione Sanctorum. Ex eo ^s Pamelius colligit, Cypriani tempore solennem fuisse Epiphaniæ diem.

Quartus

Quartus Tractatus, qui est de *Baptismo*, citatur à *Bel-*
larmino, vt probet: Sacramenta ex opere operato conferre
gratiam: Et à *Lindano*, vt probet: ritus quosdam (putà
exorcismos & exuffationes) Sacramentis ab ipsis A-
postolis adhibitos: & à *Durante* vt probet, Præcipue
signi Crucis virtutem elucere in Ecclesiæ mysterijs & Sa-
cramentis,

Quintus Tractatus qui est de *Ieiunio*, citatur à *Camisio*,
& *Pereſio*, vt probent: Ieiunium religiosum esse cul-
tum.

Sextus Tractatus, qui est de *Cena Domini*, citatur pro
transubstantiatione à *Bellar.* *Catech. Rom.* *Copp.* *Rhe-*
menſibus, *Grego. de Valentia*, & ab otioso illo Hibernico
Fitzsimon, qui quasi præ gaudio extra se raptus, ob testimo-
nium tam luculentum, in hæc verba prorumpit: *O consolati-*
one plenum, & valde Catholicum testimonium, non minus 1400.
annis antiquum! Citatur etiam idem Tractatus à *Ponti-*
ficijs, pro reali Christi in Sacramento præſentia, pro *Sa-*
cificio Miſſæ, pro *usu Altarium*, & vt doceant: Hierar-
chas in Sacrificijs olim elevatione manuum Crucis myste-
rium repræſentaſſe. Et, *Sacramenta ex opere operato con-*
ferre gratiam.

Septimus Tractatus, qui est de *ablutione pedum*, citatur à
Lindano, vt probet: plura esse Sacramenta quàm duo: At-
que ad maiorem huius testimonij fidem, *dicat: verba esse*
aurea, & authorem habere Cyprianum, clarissimum florentis
Christiane Ecclesiæ Lumen, Orbis vniuersi Magistrum, imo vo-
ro totius orbis miraculum, eaq; prolata esse non in leui aliqua
exerceſcendi cauſa ingenij, disceptationucula, non in coacta aduerſum
hostes velitationucula, sed in graui apud Christianos concione,
sed in ſeria populi ſui in fide Catholica institutione, sed in me-
ditata cuius ſua fidei creditarum eruditione.

Octauus Tractatus qui est de *Unctione*, citatur pro con-
firmatione à *Camisio*; pro externo sacerdotio ab *Hardin-*
go, pro Chriſmatis antiquitate, à *Bellarmino* & *Lin-*
dano.

Nonus Tractatus, qui est de *Paſſione*, citatur à *Martiale*
pro ſigno Crucis in Baptiſmo, & à *Coſtero*, vt probet, B.

Lib. 1. de effectu
sacram. c. 7.

u Panopl. l. 4. c. 8.

z Lib. 2. de ciuibz
Eccl. c. 45. no. 7.

y In Catech. tit.
de Ieiunio. q. 4.
z De Tradit. par.
3. de Ieiunio, fol.
230.

a Lib. 3. de Eu-
char. c. 20. Apol.
c. 8.

b Tract. de ſacram.
c Dial. 6. c. 8.

d Annot. in Heb.
10. 11.

e De Transub. l. 2.
c. 3.

f Contra Riderum
ſect. 70. p. 118.

g Cop. dial. 6. c. 8.
h Ibid.

i Ibid.
k Ibid.

l Bellar. de effectu
sacram. l. 1. c. 7.

m Panopl. l. 4. c. 6.
& 76.
n Cap. 6.

o In Catechiſ.
tit. de ſac. confir-
mat. nn. 2.

p In Replica. pro
Miſſa ſect. 15. fol.
243.

q Lib. 1. de effectu
sacram. c. 7.

r Panopl. l. 4. c. 29.
s Contra D. Calſ-

hil. de cruce.
t Enchirid. c. 13. de
ſanct. cruce.

Paulum Eph. 3. 18. mysterium signi crucis explicuisse.

In Decimo, qui est de *Resurrectione Christi*, habentur verba (nisi ^a mentiatur *Pamelinus*) quæ mirè faciunt contra Caluiniitas.

Duodecimus, qui est de *Spiritus sancti missione*, citatur à ^a *Belarmino* in graui illa cum Græcis controuersia, de processione Spiritus sancti.

Hoc opus non esse Cypriani stylus arguit, nec habebatur in exemplaribus manu descriptis, quibus usus sum, inquit ^a *Erasmus*. Liber de Cardinalibus Christi operibus ad *Cornelium Papam* falso tribuitur Cypriano, inquit ^a *Possuinius*.

Libellus de Cardinalibus Christi operibus, inter opera Cypriani impressus quidem est, sed Cypriani non est, inquit ^a *Iohannes Hefels Louanienfis*. Et licet ^b *Pamelinus* confidenter dicat, Cuiuscunque sit hic liber, scriptum fuisse et a *Cornelio* & Cypriani, atque adeo eandem auctoritatem mereri; tamen *Belarminus* hac in re non minus confidenter negat, & dicens: *Sermones de operibus cardinalibus Christi sunt auctoritatis antiqui & docti, sed Cypriano, imò & Augustino, sine dubio posterioris.* ^a *Autor sermonum de Cardinalibus Christi operibus, qui habentur inter opera Cypriani, reuera non est Cyprianus; Cypriani nomen gerit, sed Martyr ille non est:* inquit idem.

Quinetiam in lib. de Script. Eccles. *Sermones hi non videntur esse Cypriani. Primum enim stylus multò humilior est, quàm S. Cypriani esse solcat. Deinde in Sermone de tentatione & ieiunio docet hic Author, Diabolum cecidisse de celo ante hominis creationem: cuius sententia contrarium habet S. Cyprianus in tract. de Zelo & timore. Denique in prefatione sic alloquitur S. Cornelium Papam: Quia, inquit, solent aliquando Patres unguis infantilibus arridere, & lingua balbutientibus delictari, inulgentiam meretur humilitas, que quo potest accessu sublimitatis vestre manibus se porrigit atrectandam. At S. Cyprianus semper Cornelium fratrem & collegam appellabat; nec ignorabat se non minus doctum & disertum quàm Cornelius esset. Et cum præterea Episcopus ante Cornelium ordinatus fuisset, & in Ecclesia vniuersa mirificè clareret; nunquam profectò scripta sua unguis appellaret, neque diceret sublimitatem Cornelij lingua balbutienti Cypriani oblectari debere. Hæc omnia*

Bellar.

^a Annot. in hunc tractat. nu. 4.

^a Lib. 2. de Christo, c. 24.

^a In Censura.

^a Prefat. Apparatus.

^a Lib. de commendatione sub vnicâ species fol. 83.

^b Angust. in l. de cardinal. Christi operibus, in initio. e De Amul. gran. & c. l. o. c. 2.

^a Bell. de sacram. confirm. l. 2. c. 6.

^a Idem in Apolo. c. 8. contra Sereniff. Regem Iacobum.

Bellarminus, Quæ quidem de *Cypriano* ipso verè dicuntur: Verùm *D. Cornelium* Cypriano coetaneum qui potuit Author iste sic compellere, cum fuerit, *Bellarmino* ipso id afferente, *Augustinopetiam* sine dubio posuerit?

Sileam ergo & Pontificij, & aures nostras diutius non obtundant, dicendo, *Hic hic mihi aduigilate Evangelici, hic vos alloquitur beatus Martyr Cyprianus, vniuersi orbis magister, orbis totius miraculum.* Nam in his sermonibus de Cardinalibus Christi operibus *Cyprianus Martyr* non loquitur, teste *Bellarmino*; falsè illi ascribuntur, inquit *Bellarminus* falsò illi tribuuntur, inquit *Possevinus*, *non sunt Cypriani*, inquit *Iohan. Heffels*. Quo mihi insignior videtur illius impudentia, qui nuper prodijt in lucem & conspectum hominum, & clamans: *Non immerito affigimus librum hunc esse supposititium.*

In Bibliotheca Collegij *annuum quinarum* in florentissima Academia *Oxonienfi*, reperitur tractatus iste de Cardinalibus Christi operibus sub nomine *Arnoldi Bonauillacensis Abbatii*, ad *Adrianum Papam*, teste *B. Thom. Lamuso*. Ex quo, si emeritius Titulus non sit, colligitur, Authorem hunc non esse valde antiquum, sed recentem admodum: quandoquidem hic *Arnoldus*, contemporaneus fuit *S. Bernardi*, qui peruenit ferè ad An. 1200. Sed siue antiquior, siue recentior, hoc certum est, *Cyprianum* non fuisse.

Atque vt Pontificij hoc fatentur in genere, ita in specie fatentur. Sermonem illum de *Cæna Domini*, qui illis prælijs omnibus maximè vsui esse solet, spurium & supposititium esse. *Enat inter opera Cypriani, sermo de Cæna Domini qui Cypriani Episcopi Carthaginiensis est non videtur*, inquit *Bellarminus*: *Author sermonis de Cæna Domini non est Cyprianus, sed aliquis posterior*, inquit idem *Bellarminus*. *Author sermonis de Cæna Domini est ignotus*, inquit *Garetius*. Falsum est ergo ipsis Pontificijs iudicibus, quod *H. Hardingus* Pontificius dicit, *Sanctus Cyprianus, vnde illi Episcopus & sanctus Martyr, dicit in sermone de Cæna Domini.*

Eodem Tomo 2. habetur liber de *Aleatoribus*, qui citatur à *Dorante* vt probet: *Crucis signum infractum esse, & contra*

In Apologia ad lib. Isaacianæ Britannie Regis. c. 8. p. 117.

In Apologia ad lib. Isaacianæ Britannie Regis. c. 8. p. 117.

In Apologia ad lib. Isaacianæ Britannie Regis. c. 8. p. 117.

In Apologia ad lib. Isaacianæ Britannie Regis. c. 8. p. 117.

In Apologia ad lib. Isaacianæ Britannie Regis. c. 8. p. 117.

In Apologia ad lib. Isaacianæ Britannie Regis. c. 8. p. 117.

In Apologia ad lib. Isaacianæ Britannie Regis. c. 8. p. 117.

In Apologia ad lib. Isaacianæ Britannie Regis. c. 8. p. 117.

In Apologia ad lib. Isaacianæ Britannie Regis. c. 8. p. 117.

In Apologia ad lib. Isaacianæ Britannie Regis. c. 8. p. 117.

In Apologia ad lib. Isaacianæ Britannie Regis. c. 8. p. 117.

contra spiritualium hostium potentiam munitissimum.

o Præf. in To. 3.
operis Cypriani.
p In Appar. fac.
verbo, Cyprianus.

* Lib. 1. de script.
Ecclef.

Hic liber vnus ex illis est, ° *Pamelio* confitente, quorum *stylus nonnihil hesitationis adfert, num Cypriani sit*. Imò? *Possessum* de hoc libro verba faciens, appellat opus *attributum Cypriano*: Ex quo constat, iudicio *Possessini*, non esse *Cypriani*. Non videtur esse *Cypriani*: inquit * *Bellarminus*; qui etiam contendit alicuius esse *Pontificis Romani*, qui *S. Cypriani* *scriptiones imitetur, sed styli eius elegantiam non sit affectum*.

q Lib. 1. de cruce.
c. 20.

Eodem Tomo 3. habetur liber de *Montibus Sina & Sion*, qui citatur à *1 Gretsero*, vt probet: Tabulam tituli clauis fuisse cruci affixam.

r Loco proxime
citato.

f Annot. in hunc
librum.

Stylus nonnihil hesitationis adfert num Cypriani sit, ° agnoscante *Pamelio*. Imò stylus & argumentum refragantur, ne *Cypriani* credatur, teste eodem *Pamelio*; nec *Pamelio* solum, sed & alijs viris eruditissimis. Atque hinc est, quòd in prioribus *Cypriani* editionibus inter opera adscripta *Cypriano* recensetur, non inter opera *Cypriani*. Mitto dicere, quæ *1* habet *Rabbinorum* deliria ex *Thalmudistarum* traditionibus accepta, nomen *Adam* tangentia, & alia quædam paradoxa, quorum vnum est illud: " *Spiritus sanctum esse filium*: Quæ abunde comprobant non esse *Cypriani*.

t Nu 4.

u Nu. 2.

Tractatus de monte Sion & Sina totus diuersus est à stylo Cypriani. *Bellar. Ind. M. S. & in lib. impresso de Script. Ecclef. Non habet stylum S. Cypriani*.

x Annot. in Vfus.
di Martyrolog.
Septemb. 23.

Eodem Tomo 3. habetur *Oratio B. Cypriani*, quam sub die passionis suæ dixit, quæ citatur à *2 Molano*, vt probet: Veteres meminisse Theclæ Martyris, de qua multas narrant nobis (sine dubio) fabulas Pontificij.

y Loco supra cita-
to.

* Lib. de script.
Ecclef.

z Annot. in 1. Tim.

3. 2.

a De Tradit. part.
3. de voto conti-
nentiæ, fol. 298.

Hæc oratio recensetur in prioribus editionibus *Cypriani*, non inter opera *Cypriani*, sed inter opera adscripta *Cypriano*: & *stylus quidem nonnihil dubitationis affert* (vt legimus apud *1 Pamelium*) *num Cypriani sit*. De *Orationibus & Carminibus* nihil certi habere se ° fatetur *Bellarminus*, neque illa apud veteres de eius testimonia haberi, unde probentur esse *Cypriani*.

Eodem Tomo 3. habetur liber de singularitate Clericorum, ex quo ° *Rhemenses*, & ° *Peresius* colligunt: Sacerdotes de-
bere

bere esse Calibes : & in quo ^b *Pameli*us, ait vnum locum esse insignem, pro veneratione Sanctorum : & alium, pro voto continentie coniugum.

^b Annot. in hanc lib. p. 91. & 98.

^c Augustiniani conf. 4. c. 7.

^d To. 4. operum Aug. p. 737. edit. 1534.

^e Annot. in Ter. tull. de Corona militis. m. 43. f. Annal. To. 3. ad An. 353. m. 43. & 44.

^g L. 1. de Clericis c. 19.

^h Bibl. San. L. 4. verbo, Cyprian.

ⁱ Institution. l. 5. c. 1. ^k In Centura. ^l Annotat. in hunc librum. ^m Praefat. to. 3. operum Cypri.

ⁿ Lib. 1. de temp. Eccles.

ⁿ Lib. de baptis. 25.

Hic liber citatur à ^a *Turriano* sub *Augustini* nomine, ut probet : Clericos *Augustini* seculo Calibes extitisse. Et quidem videtur aliquando inter opera *Augustini* extitisse, licet hisce temporibus inter ea non reperiatur : Nam *sequitur* (inquit ^a *Erasmus*, ad finem lib. *Aug. de bono viduitatis* :) hoc loco libellus de singularitate Clericorum, qui toties & *Hieronymi*, & *Cypriani* nomine excusatus est, quum phrasin nec *Hieronymum* nec *Cyprianum*, nec *Augustinum* referat; proinde non est visum eo praesens volumen overare. Ex quo patet *Erasmm* rescivisse ex *Augustini* Tomis. Citatur etiam à ^e *Pamelio* sub *Origenis* nomine, cui nonnulli recentiores adscribunt, licet falso, ut legimus apud ^f *Baronium*. *Bellarminus* ipse ignorat, cui adscribat: quod ex modo citationis constat. Nam *Cyprianus*, sine quicunque est *Author*, in libro de singularitate Clericorum affirmat, &c. & inquit ille. Sed extra controversiam est, non esse *Cypriani*. Nam in eo repertiuntur multa vocabula admodum barbara, videlicet, *inordinaliter*, *contubernaltiter*, *fiducialiter*, *inordinabilis*, *sedaltas*, *participia*, *absentare*, *coniugaltas*, *contubernaltas*, *transeniter*, &c. Cum *Cyprianus* scripsit elegantissima phras, & *Ciceroniano* candore proxima, ut testatur ^a *Sixtus Senensis* : Cum discernere nequeat homo, utrum ne *Cyprianus* esset ornatior in loquendo, an foelicior in explicando, teste ⁱ *Lactantio*.

Lib. de singularitate clericorum falso Cypriano videtur adscriptus, inquit ^k *Erasmus*. *Rotho censuit Erasmus*, lib. de singularitate clericorum, *Cypriani* non esse, inquit ^l *Pamelius* : & ^m alibi, *Certis argumentis deprehendi alterius esse Auctoris*. Aliqui putant esse *Origenis*. Sed stylus clamat librum Latine esse scriptum : Qui diversus tamen satis est à stylo *S. Cypriani* : & verba multa parum Latina admiscet, quae in *Cypriano* non inveniuntur, qualia sunt, *inordinaliter*, *contubernaltas*, *mulcedo* & *passibilitas*, inquit ⁿ *Bellarminus*.

Eodem Tomo habetur liber de Duplici Martyrio ad Fortunatum. Hic liber tanquam ipsius *Cypriani* citatur à ^a *Bellarmino*, ut probet : Ritu Abrenuntiationis in baptismo:

o Lib. de peccato Originali c. 2. fol. 792.

p In arg. præfix. libro.

q De ritibus Eccl. l. 1. c. 1. nu. 12. l. 1. c. 19. nu. 31.

* Lib. de script. Eccl. r To. 1. Defens. Bell. l. 1. c. 17. Col. 312.

f 23. q. 5. Rex.

t Annot. in hunc l. nu. 31. u In Censura. 9. operum Aug. x In Censura. 9. operum Aug.

y In Arg. libri.

* Lib. de script. Eccl.

z Pamel. annotat. in hunc locum nu. 35.

* Ibid. nu. 36.

* Censura M. S. * Lib. de script. Eccl.

tismo: & à ° Greg. de Valentia, ut probet: Ioh. cap. 1. loquutum esse de originali peccato. Hunc librum non esse Cypriani patet, quod in eo Diocletiani Imperatoris, & belli Cæsarei contra Turcas fiat mentio; inquit * Pamelius, subiungens, Neoterici cuiusdam esse censeo, & H. Granus ipsius Erasmi esse indicat. Liber de duplici Martyrio male Cypriano tribuitur, cum Diocletiani, Maximini, Turca mentio etiā fiat illis, inquit * Durantus. Cyprianus esse non potest, quia mentionem facit Diocletiani & Maximiani Imperatorū, & belli Cæsarei contra Turcas: inquit * Bellarminus. Liber de duplici Martyrio non est S. Cypriani, ut iam pridem viri docti monuerunt, inquit * Gregerus.

Eodem Tomo habetur Liber de 12. Abusionibus seculi, ex quo probat * Gratianus, furta & crimina à Rege esse cohibenda; & in quo, pulchre explicat Author illud, *Unius uxoris virum*, ut annotat * Pamelius.

Hic liber extat Tomo 9. operum Augustini. * Louanienfes, Incerti Authoris confitentur. * Erasmus suspicatur esse boni cuiuspiam Laici, Pamelius perperam Cyprianum ascriptum dicit. Stylus ipse, Tribemio teste, & scripturæ citata iuxta 70. satis arguunt neque Cypriani esse, neque etiam Augustini, cui ascribitur To. 9. inquit * Pamelius. Liber de 12. Abusionibus seculi S. Cypriani esse non potest, cum passim citet Scripturas ex versione S. Hieronymi: quæ ratione neque Augustini erit, quamvis inter eius etiam opera feratur, inquit * Bellarminus.

Eodem Tomo habetur Tractatus de Iudaica incredulitate, in quo * Pamelius dicit esse Epiphonem; quod mirè confirmat Sancto:rum inuocationem.

Patet authorem huius translationis non Cyprianum sed Celsum quemdam fuisse, inquit * Pamelius. Non dubito non esse Cyprianum, cum ob alia; tum quia in fine seipsum Celsum appellat, & ante se iam Senem testatus est, cum Cyprianus ad senium non peruenisse, Martyrio impeditente, videatur, inquit * Bellarminus. * Nihil est aliud nisi versio in Latinam linguam Dialogi Greci inter Iasonem Christianum & Papsam Hebræum: inquit idem Bellarminus.

Eusebii Alexandrini sermones sunt suppositiij.

Urrianus ^aasserit se nuper, In libro vetustis-
simo Bibliotheca Crypta Ferrare, reperisse
sermones 18. Eusebii Alexandrini, quem
vixisse ^bait, ante annos 1300. Horum ser-
monum vnus est, De Ascensione Domini,
quem citat ^cTurrianus ad probandum, ver-
bum Homouision in visu fuisse ante conc. Nic. 1. Alter est de
Resurrectione Domini, quem ^dcitatur ad probandum, Eccle-
siam fundatam super Petrum. Tertius est, de sanctis colendis,
quem ^ecitatur, ad probandum, festa Sanctorum à nobis ob-
seruanda. Et alius, de Dominico, quem ^fcitatur pro Purgato-
rio: qui sermo citatur etiam à ^gCoccio eodem nomine, &
à ^hPamelio, itidem.

Hos sermones supposititios esse, miminè dubium est.
Nam ⁱPetrus de Natalibus recensens successiones Episco-
porum Alexandrinorum per spacium ferè 400. annorum, à
Marco vsque ad Theophilum, qui vixit circa tempora Ar-
cadij, & Honorij Augustorum, licet viginti duos nominatim
numeret, tamen nullum habet Eusebium. Imò nec Baronus,
ne in 600. aut 700. annorum spacio, licet quis, cui succe-
sserit in illa sede, diligenter ^kobseruet; nec ^lNicephorus in
Chronologia, qui tamen successionem ducit à Marco, vsque
ad quendam Petrum qui quinquagesimus secundus ab eo
erat. Nec iuvat Turrianum, quod tamen sæpius inculcat,
quasi multum faceret ad conciliandum auctoritatem huic
Eusebio, quòd Anterus Pontifex Romanus eius meminit
in Epistola quadam. Nam Epistola illa vna est ex Decre-
talibus, quas ementitas esse & confictas ^msuperius cui-
cimus.

^a Pro Epist. Pont.
1. c. 13.

^b Lib. 5. c. 17.

^c Lib. 1. c. 12.

^d Lib. 3. c. 6.

^e Lib. 5. c. 17.

^f Lib. 4. c. 14.

^g Theoph. Cath.

1. 7. Art. 5. c. 2.

^h Annotin Tertul.

de Corona Militis

nu. 36.

ⁱ In Catal. sanct.

1. 11. c. 6.

^k Vide Indic. Ba-
ronij, verbo Alex-
andrina.

^l Vide Niceph.
Chron. in Bibl. vet.
pat. to. 7. edit. 3.

^m Pag. 51.

Zeno Veronensis est suppositivus.

Omo 2. Bibl. sanctæ veterum Patrum, edit. 3. habentur *Zenonis sermones*: quorum hic est Titulus: *Sancti Zenonis Veronensis Episcopi & Martyris, doctoris eximij sermones, illustrissimi ac reuerendissimi Augustini Valerij Cardinalis Veronensis editi: sanctissimo Patri ac Domino nostro, Domino Sixto 5. Pontifici maximo ab eo Cardinale dedicati*. Hic Zeno vixit ^a fertur circa An. 260. Ex his sermonibus quidam citantur à Pontificijs pro erroribus suis confirmandis. Sermo de *Resurrectione* citatur à ^b Coccio pro Purgatorio, & ^c vt probet, Samuëlis animam verè apparuisse Sauli. Ser. 1. de *Natiuitate Christi* citatur ab ^d eodem vt probet: Baruch Canonicam esse scripturam. Ser. 7. de *Daniële & tribus pueris*: Et ^e Ser. 8. citantur ab eodem, vt probet: Canticum trium puerorum esse Canonicum, & Idem citat Ser. 9. vt probet: Historiam Susannæ Canonicam esse Scripturam: Et Ser. 10. *pro fidei puritate*, vt ^f probet: Historiam Belis & Draconis Canonicam esse Scripturam: & ^g Ser. 5. de S. *Arca*dio, & Ser. de *Resurrectione*, vt probet libros Machabæorum esse Canonicos.

Hos sermones non esse *Zenonis*, ex parte colligitur ex eo quòd inter eos habetur vnus de præcepto, *Attende tibi*. Qui idem plane est cum concione in *Basilis*, de dicto hoc, *Attende tibi ipsi*. Et alter, de *Linore & Inuidia* qui idem omnino est cum *Basilij* Concione de *Inuidia*, quæ incipit, *Bonus est Deus*. Rursus *Zenonis* ser. de *Psal.* 126. & de 127. & de 128. & de 130. reperiuntur totidem verbis apud *Hilarium*. Idipsum plenius probatur ex eo quòd in antiquis editionibus horum sermonum quicumque tandem fuit, Author verba faciens de *Epistola S. Pauli ad Corinthios*, eam scriptam ^h dicit ante annos ferme *Quadringentos vel eo amplius*. Nam quum Author meminerit 400. annorum à scriptiōe Paulinæ Epistolæ: & Zeno vixerit ad an. 260. manifestum est *Zenonem* horum sermonum Authorem non extitisse, sed eos suppositos esse sub eius nomine, quod & Pontificij fatentur. Nam,

Negandum

^a Petrus de Natalibus in Catal. sancti 1. c. 43.
^b To. 2. Thesau. 1. 7. art. 5. de Pœnitentia.
^c To. 1. l. 5. art. 10. de sanct. Becl.
^d To. 1. l. 6. art. 11.
^e Ibid. art. 14.
^f Ibid.
^g Ibid. art. 15.

^h Ibid. art. 16.
ⁱ Ibid. art. 18.

^k Ser. de Continencia.

Negandum non est, (inquit ¹ Baronius) nonnullos sermones inter *Opuscula S. Zenonis* impressos, Martyri qui sub Galieno coronatus est, convenire non posse, in quibus arbitramur eos esse, qui Arij heresim confutant manifeste. — Pro sermonibus Zenonis Veronensis, Guarinus Veronensis Orator centum abhinc annis voluminem sermonum diversis generis emisit in lucem, quos constat maiori ex parte collectos esse ex diversis authoribus qui ducentis penne annis fuere Zenone posteriores, inquit Sixt. Senensis.

Constat hos sermones maiori ex parte collectos esse ex diversis authoribus, qui ducentis penne annis fuerunt Zenone posteriores. inquit ² Possseuinus.

Sermones, quos Guarinus emisit, non sunt S. Zenonis, sed nonnulli sunt S. Hilarij, nonnulli S. Basilij, nonnulli aliorum Sancto- rum, inquit ³ Bellarminus, quem sequitur, ut tempore, sic iudicio, ⁴ Ferreolus Locrius. Huius Zenonis nulla fit mentio apud Eusebium in historia, nec apud Hieronymum in Catalogo Scriptorum: nec de sermonibus his ulla extras mentio apud veteres, inquit idem Bellarminus.

Arnobij Commentarius in Psalmos est suppositus.

Rhodius vixit circa an. 300. teste *Baronio*. Sub eius nomine habetur *Commentarius in Psalmos* impress. Parisijs 1580. cuius Titulus hic est: *D. Arnobij Afris, vetustij pariter ac laudatissimi scriptoris, Commentary, py sexta ac eruditior videri Psalmos Davidis.*

Ex his Commentarijs Pontificij probare conantur ⁵ Inuocationem sanctorum: ⁶ Christi descensum in Limbum Patrum: ⁷ Realem Christi in sacramento praesentiam: ⁸ sacrificium Missae: ⁹ Primatum Petri: ¹⁰ Praeminentiam Romanae Ecclesiae, &c. Et quomaiorem excitent de eo opinionem, ¹¹ sunt fuisse, Patres antiquum, eloquentem, ¹² *Elum*, qui tempore Persecutionum, ante Constantini scilicet Magni etatem, vixerat: quique Lactantium Persecutionum magno exellentique ingenio & eloquio discipulum habuit.

Stylus inconditus, de sermone innumeris solecismis & barbarismis scatens, palam arguit Authorem magis, quam Cae-

lAnnotae in Ro. Martyrolo. Aptil. 12.2.

m Bibl. sanct. L. 4 verbo, Zeno.

u Possseu, Apparat. Zeno.

o Lib. de scrip. Eccl. M. S. p. Lib. 5 c. 14. Martij Augusti in marg.

⁴ Lib. de scrip. Eccl. impresso.

⁵ q. Garecius de inu. S. fol. 14.

⁶ Feuardencius in Ireneum.

⁷ Garecius de reali praesentia fol. 11.

⁸ D. Smith de eterno sacrificio fol. 19.

⁹ u Dormam disp. p. 67.

¹⁰ x Stap. doc. princ. l. 6 c. 15.

¹¹ y Dormam. disp. p. 67.

lum à terra, discurrere ab Arnobio ita cuius nunc habemus
 x Bibl 4. Arnobii: septem facundissimas contra gentes libras, inquit * Sixtus Se-
 nensis.

In expositione Psalmi 109. nominatum refellitur Photinus,
 (inquit * Sixtus & * Bellarm.) Fieri autem non potest, ut Ar-
 nobius, qui Lactantium adhuc inueniunt sub Diocletiano Princi-
 pe, hoc est, circa An. Domini 290. discipulum habuit, Photini he-
 resin audiverit: qui, ut ex S. libro Historia tripartita. & ex Hie-
 ronymo tam in Catalogo, quam in Chronicis colligitur, impieta-
 tem sui dogmatis docere cepit anno 358. &c.

Sixto Senensi, & Bellarmino assentiuntur Maldonatus, &
 Bellarminus alibi. Nam commentarij in Psalmos falsè tribun-
 tur Arnobio, b inquit Maldonatus.

Hic Author, quicumque sit, certe non est Arnobius ille, præcep-
 tor Lactanti qui scripsit libros 7. adu. Gentes, sed aliquis multo
 c De amissa grat. recentior, ut aliqui ante nos obseruauerunt, inquit * Bellarminus.
 Atque hinc est, quodd promittens, in questione de sacrificio
 Missæ, se adducturum testimonio patrum Græcorum & La-
 tinorum ordine temporis: post Augustinum, & Leonem pri-
 mum, d citat Arnobium comment. in Psal 109. & alibi citans
 eum post Greg. 1. Hunc Authorem hoc loco posuimus (in-
 quit * ille) quoniam non floruit post Bedam — & tamen flo-
 ruit post heresin Pelagianam exortam, ut ex multis locis com-
 mentariorum eius in Psalmos intelligi potest. Itaque non est ille
 Arnobius qui scripsit 7. libros contra gentes, sed alius recentior.

* Refellit enim etiam heresin predestinationum, * qua tempore
 Augustini, vel postea exorta est: * refellit & Photinum, qui tem-
 pore Valentini Imperatoris vixit, qua tempore Arnobius
 superites esse non poterat. Hæc ille.

* Lib. de scrip.

Eccles.

* In Psal 108.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

* Psal 109.

f Comment. in
 Machab. p. 1043

canonicos.

Victorinus in Apoc. est suppositivus.

liber Victorini in Apocalypsin excusus Parisys
 anno 1542, cum commentarijs Theophylacti
 in minores Prophetas, habetur in Bibliotheca
 sanctorum Patrum to 5. & citatur à * Serario
 Iesuita, ut probe: libros Machabæorum esse

Victorinus

Victorinus in Apocalypsin non est unigenita pars Victorini ge-
nitus factus, inquit s. Malucenda:

Non h. desinit Victorinus quae hoc opus s. Victorini auctoritatem

4. Hieronymus in Epist. cap. 20. inter patres Christianos Victorini

nummum enumerat. Et auctor huius commentarii longe absit ad

co. erroris postremis omnes verba librorum; Ergo audendum non

subi. qui nullo numerum regnum. Victorinus esse confirmant;

2. Citat Epitomen Theodori de numero librorum sacrae Scripturae

libra; constat autem Victorinus Martyrem occubuisse in

persecutione Diocletiani, & Theodorum sub Iustiniano tunc

esse. S. Victorinus multa opera scripsit, — nunc saltem vocat comi-

temarius in Apoc. & de hoc ipso dubium est, an sit Victorinus

pater, inquit s. Bellarminus. Scribit enim s. Hieronymus Victorini

nunc in isto commentario sequuntur esse errores Chalcidiorum

— Ad commentarium quod nunc exiat sub nomine Victorini;

non solum hoc caret, sed contra huius errorem etiam pugnat.

Constantini Donatio habetur. Tomo primo

Conciliatorum, & alibi etiam, sub hoc Ti-

tulio Edictum Domini Constantini Imperatoris

libris. Huius summa habetur apud Gratia-

num. Conuersa fuit e. Graeco in Latinum

à Gentiano Herveto, & à Picron de Monte

ordio. Hic Vaticanum, nescio quod, sequutus est exem-

plar. Ille, quod reperit apud Balsamonem, I. quine reddidit.

De hac Donatione duacti curiosi Constantini magni faciem

festum, ut veras phrasas Pauli Langii Adonachii in d. & Theolo-

gicam. Nam s. Leo p. in Epistola prima, suo libello aduer-

sus Michaellem C. P. & Leonem Acridamata fere integrum

edictum refert. Ex Petrus Damianus in disceptatione Syn-

nodali inter Regium aduocatum & Romanæ Ecclesiae de-

fensores; Lege, inquit, Constantini imperatoris edictum, &c.

Ex hac Donatione, licet suppresso nomine, s. Brissoni nostras

narrat, quod modo Imperatoris Romani, sedis orbis Domini, ut

primus Christianus fidei agnoverint; Romanorum orbem

De Antichristo,
1. c. 1. Romæ
impress. 1604.

h. Bilib. v. P. 2.
editio. 3. to. 1. p. 2.

1095.

i. Lib. de Scrip. Ec-
clesiæ An 270.

a Edit. Crab. 1551.

b In Fasciculo re-
rum expetend. usq.

impress. Colon.
1535.

c Dist. 56. Con-
stantinus.

d In Chronico ad
annum 1404.

e Gregoriani cen-
sores not. in dist.

96. Constantinus.

f Motiu. 41.

omnem Italiam concesserint Syluestro Papa vicario Iesu Christi, à quo Baptismum susceperant: ipsi interim alia se conferentes, ubi Imperij sedem stabiliuerint. Ex hac Donatione colligit & Adalarius, ut pingere pictores ad viuum, Petrum & Paulum Apostolorum Principes, vt facile ex sola facie cognosci possint: Atque Orthodoxos & verè Catholicos fieri, Donationem Constantini esse veram, affirmat. Caeterius de potest. Ro. Pont. lib. 3. cap. 10.

Hanc Donationem esse fidam & ementitam evincunt multa. Nam in hac, *Constantinus* dicitur tradidisse *B. Sylvestro*, & omnibus successoribus, *Palatium Lateranense*, deinde *Diadema*, viz. *Coronam capitis sui*, simulque *Phrygium*, id est, mitram, nec non *Superhumerrale*, viz. lorium, quod imperiale circumdare affollet collum; *Chlamydem* etiā purpuream, atque *tunicam Coccineam*, & omnia *Imperialia indumenta*, &c. In hac, *Constantinus* dicitur *Romanam urbem*, & omnes *Italiae seu occidentalium regionum provincias, loca, & civitates*, beatissimo *Sylvestro* concessisse atq. reliquisse. Verūm, licet multi extent Historici qui res *Constantini* literis mandarunt: in quibus, *Ensebius*, *Socrates*, *Theodoretus*, *Eusebius*, *Rufinus*, *Entropius*, *Paulus Diaconus*, *Orosius*, *Beda*, *Zonaras*, *Nicephorus*; tamen nullus horum meminit tam immense, tam effusæ, magnificentiæ dicam, an prodigaliæ, quod tamen, sine dubio, significent, si qua ab illo inquam talis facta fuisset donatio.

Rursus, in hac *Donatione*, *Constantinus* dicitur sanxisse, ut Romana Ecclesia Principatum, tam super quatuor sedes, *Alexandrinam*, *Antiochenam*, *Hierosolymitanam*, *Constantinopolitanam*, quam etiam super omnes in uniuerso orbe terrarum Ecclesias Dei obtineret. Atqui licet Papæ ipsi saepe multumque de sua potentia & amplitudine cum alijs Episcopis contenderint, tamen in suo iure persequendo, & instrumentorum suorum ostensione, ne verbum quidem de hac *Donatione* fecisse leguntur. Ex quo constat antiquis temporibus eiusmodi *Donationem* non esse cognitam.

Tertio, In hac *Donatione*, *Constantinus* dicitur, *Lepra mor-*
bi grauitur laborasse, & eius curande causæ, ex medicorum
consilio.

consilio, Infantium sanguine balneum sibi parari iussisse: Quod ab omni verisimilitudine abhorret, siquidem nec *Eusebium*, qui vitam eius quinque libris complexus est, nec *Zosimus*, qui Religionis odio, quæcunque vel ex triuio arrepta conuita in *Constantinum* obijcit, nec *Paulus Diaconus*, neque alius ex probatis historicis quisquam, ullam, vel *Lepra*, vel *balnei puerilis*, mentionem faciat. Nam vt verè ^h *Canus*, *Scriptores veteres eius ætatis*, non omisissent, si sciuissent: sciuisent omnino rem, si fuisset. Quæ eti & sententia *Platinæ*: Nam quod in *Lepram* inciderit, vt vulgo dicitur, *Constantinus*, baptismoq; mundatus sit, consilia prius de sanguine infantium nescio qua fabula, nullo modo credo. — Non retinisset hoc *Orosius*, non *Eutropius*, non illi, qui *Constantini res gestas* quàm diligentissimè scripsere, inquit ⁱ *Platina*. Quæ in opinione (vt omittam quæ habet ^k *Alciatus* & ^l *Ludovicus Vives*) videtur *Quignonijs* Cardinalis fuisse, vt pote qui totum hoc de *Constantini Lepra*, de *balneo puerilis*, in antiquioribus *Brenarijs* repertum, è ^m suo penitus reiecerit.

Quartò, In hac *Donatione*, *Constantinus* dicitur baptizatus, etate vegetiore, à *Symeistro* Papa *Rome*. Cum tamen ^a *Eusebius*; ^o *Socrates*; ^p *Theodoretus*; ^q *Enagrius*; ^r *Ambrosius*, ^s *Hieronymus*, (agnoscentibus ^t ipfis Pontificijs,) testentur, cum baptizatum esse ab *Eusebio Nicomediensi Episcopo* in extrema senectute.

Quintò, In hac *Donatione*, *Constantinus* dicitur statuisse (quod supra monui alium ad finem) vt *Rom. Ecclesia* Principatum haberet supra *sedem Constantinopolitanam*; cum tamen certum sit, ^u *consistente Baronio*, nec dum fuisse nomen *Constantinopolis*: tantum aberat, vt eo tempore *Constantinopolis* esset vna ex *Patriarchalibus sedibus*, super quam Principatum exerceret *Rom. Ecclesia*.

Sextò, In hac *Donatione*, *Constantinus* dicitur secessisse *Roma*, vel hac potissimum de causa, quoniam *vbi Principatus sacerdotum & Christiana Religionis caput ab Imperatore celesti constantinū est*, iustum non erat vt illic Imperator terrenus haberet potestatem: quasi *Moses & Aaron* vnà cohabitare non possunt. Quod quàm sit ridiculum, & indignum *Constantino*, vel ex eo colligi potest, quod *Principes Iudæ*,

N

verbi

h Loc. Com. l. 11. c.

5. ad Arg. 14.

i De vitis Pontifi-

cium in Marco 1.

k Parerga Iuris l.

7. c. 19.

l Lib. 2. de causis

corrupt. artium.

m In festo S. Syl-

uestri Breviar.

Ro. a Quignonio

recognitum.

n De vita Con-

stantini l. 4. c. 61. &

62.

o Hist. Eccl. l. 1. c. 36.

p Hist. Eccl. 1. c.

33.

q Lib. 3. c. 41.

r Orat. de obitu

Imperat. Theodo-

sij.

s In Chron. Euse-

bij.

t Concilium in The-

sauro Cathol. l. 7.

Art. 9. To. 2. Alciar.

Parerg. Iuris, l. 7. c.

19.

u Annal. to. 4. ad

An. 3. 24.

verbi gratiâ, *Salomon, Asa, Ezechia, Iosia*, domiciliorum suorum ac Regni sedem Ierosolymis statuerint, ubi Principes sacerdotum habitabant.

His adde, quod maximi momenti est ad totam euentendam fabulam, patere ex historicis, *Eusebio, Socrate, Sexto Aurelio Victore, Zosimo*, pœrexiguo ante obitum tempore, *Constantinum* hanc imperij sui diuisionem inter suos filios fecisse, vt natu maximo, *Occidentem*: secundo, *Orientem*: tertio, *interiectam regionem* assignaret. Nam quo iure legare testamento posset filio natu maximo *Occidentem*, quod fecisse testantur Historici fide digni, si prius *Occidentem* donarat *B. Syluestro & successoribus in perpetuum*, quod solus narrat iste fabulator? Omitto dicere quod ex alijs Historiographis manifestum est; Imperatores per *Præfatos urbis* Romanam gubernasse quadringentis annis ab eo tempore, quo Byzantium, Roma relicta, commigrauit *Constantinus*. Omitto dicere, quod apud ^x *Bellarminum* videre est, *Italos* *vestigia* soluisse ad *Gregorij 2. tempora*, *Imperatoribus Græcis*. Quæ planum faciunt, Ipsam Romam; & Italiam, sub Imperatorum Græcorum imperio permanfisse aliquot secula post *Constantinum* mortuum. Qui plura volet, legat *Brutum fulmen*, titulo, Crimen falsi, pag. 129 &c. & *Iob. Rainold.* In Colloq. cum Harto cap. 7. s. 7.

Hoc vnum porro sciat, nonnullos ex ipsis Pontificijs, supericribus Argumentis, & alijs quàm simillimis, commotos, *Donationem hanc* vt fictam, & falsò euentitatem reiecisse. In quibus, primo loco dignus est qui enumeretur *Laurentius Valla, Patritius Romanus, & Ecclesia D. Iob. Lateranensis Canonicus*, qui vixit anno 1420. temporibus *Nicolai 5. & Eugenij 4.* Hic enim habuit *Declamationem* bene longam, qua *Constantini Donationem* falsò creditam & euentuam ostenderet: quæ extat tum inter Germanicos scriptores, tum in *Fasciculo* rerum expetendarum, Colonia: 1535: licet prohibeatur in *Indice* librorum prohibitorum. Proximus huic sit *Aneas Sylvius*, postea Papa, gerens nomen *Pij 2.* Hic enim scripsit *Dialogum de Donatione Constantini. In qua* (testibus ^y *Felino, & Balbo*) *inuoluit in miseris legistis, qui laborant in disputando, num valuerit id, quod nunquam*

^x Lib. 5. de Rom. Pontif. c. 8.

^y De Maioritate & obed. c. Solitz. & Balbus Episcopus. l. de Coronat. p. 49.

quam fuit: & in qua præcise dicat, *Dicta palea, Constantinus*, (In qua Donatio Constantini continetur apud Gratianum) falsa est.

Pio secundo succedat *Raphael Volaterranus* in Commentarijs dicatis *Julio 2*. Hic enim post paucula verba de *Constantino*, sic inquit: ^a *De dono eius aut concessione apud nullos extat authores præterquam in libro Decretorum: idque in antiquis voluminibus minime contineri, author est Antoninus præsul Florentinus in Chronicis*, — subiiciens: *Libellus Apocryphus* (ipsum editum Constantini notans) *De Elephantia, deque sanguine puerorum, & Sylvestri baptismo, omnino reiiciendus. Raphaels Volaterrano*, accedat *Nicolaus Cusanus*, qui cum observasset penè omnium sententiâ indubitatum fuisse, *Constantinum Imperatorem Occidentale imperium Rom. Pont. Sylvestro*, ac eius in ævum successoribus perpetuo dono tradidisse, sic ^b inquit: *In veritate supra modum admiror, si res ita est, eo quod in Authenticis libris & in historijs approbatis non invenitur. Relegi omnia quæ potui gesta imperialia, ac Romanorum Pont. historias: S. Hieronymi, qui ad cuncta colligendum diligentissimus fuit, August. Ambrosij, ac aliorum Opuscula peritissimorum: reperi gesta sacrorum Conciliorum quæ post Nicenum fuere: & nullam invenio concordantiam ad ea, quæ de illa Donatione leguntur. Et post aliquot, Ego ad longum hanc scripturam in quodam libro inveni, inquit ille, & diligenter eam examinaus, reperi ex ipsamet scriptura, argumenta manifesta conscriptionis & falsitatis*, — concludens tandem his verbis: *Sunt meo iudicio illa de Constantino Apocrypha.*

^a Antropolib. 23.

^b Cusanus de concord. Catholica l. 3. c. 2.

Nicolaus Cusano consentit *R. D. P. Hieronymus Paulus Catbalanus* Canonicus *Barcinonensis*, Iuris utriusque doctor, ac *Cubicularius Alexandri 6*. Cuius verba hæc sunt. ^c *Quod Donatio Constantini etiam de facto non fuerit, lege Laurentium Vallam & Papam Pium in Dialogo. Nec de tali Donatione quicquam legi apud probatissimos historicum, præsertim inter eos qui scripserint illa ætate, vel illi proxima. Nam nec Eusebius qui fuit diligentissimus scrutator, & narrator rerum Christianarum meminit, quod tamen nullo modo videtur omittendum: nec Hieronymus, Augustinus, Ambrosius, Basilus, Ioh. Chrysostomus, nec Ammianus, nec historia Tripartita, nec ipsemet Damasus*

^c Præfata Cancellarij Apostolicæ apud Rebusum, p. 436.

Papa in suo Chronico, nec Beda, nec Orosius meminerunt. Et constat per plures quam 300. annos post Constantinum, Imperatores tenuisse gubernacula urbis & Italiae per duces, praesides, & Exarchas, &c.

Hieronymo Paulo consentit Guicciardinus Patricius Florentinus, & Leoni 10. Pont. Max. à secretis consilij. Nam fama est (inquit^a ille) Constantinum, Imperij sedem Byzantium transferre compulsus, Pontifici Romane urbis aliarumque & urbium & regionum in Italia imperium donasse. Qua fama quanquam à sequentibus Pontificijs diligenter fuerit enutrita, & sustentata, eorumque auctoritate à multis credita, festi nihilominus cum ab scriptoribus gravissimis, tum verò rebus ipsis refutata. Illud autem ceritò constat, & tunc, & longo post tempore, urbem Romam, Italiamque omnem tanquam imperio Caesarum obnoxiam, ab Imperatorum ministris ac praefectis fuisse gubernatam.

d Lib. 4. histor. p.
136. nu. 44.

Poemata Lactantio adscripta sunt supposititia.

INter opera Lactantij, qui floruisse dicitur circa an. 320. habentur tria *Poemata*. Primum, quod inscribitur, *Phoenix*. Secundum, de *Resurrectione*. Tertium, de *Passione Domini*. *Phoenix*, à nemine citatur quod sciam. Verùm, illud de *Resurrectione* citatur sub Lactantij nomine à ^a *Lenseo* pro Limbo Patrum: à ^b *Smythaeo*, pro externo Christi Sacerdotio: & Tertium de *Passione Domini*, citatur à ^c *Bellarmino*, ^d *Baronio*, ^e *Costero*, & alijs f Pontificijs, pro adoratione imaginis Crucifixi, seu, Crucis Christi.

Carmina quae in excusis libris Lactantio ascribebantur, in nullis antiquis codicibus inueniunt Michael Thomassius, qui tamen quinque Vaticanos, & duos Bononienses inter alios contulit cum impressis, inquit s Posssevinus. Quod quidem verè ab eo dictum, ex ipso Thomassio constat. Nam, Carmina quae in libris impressis Lactantio attribuntur, in nullis antiquis codicibus inueniunt, inquit ipse h Thomassius. Cuius verba referuntur etiam à i Margarino de la Bigne in sua sacra Bibl. sanctorum Patrum,

a Lib. de Limbo Patrum c. 12.
b Lib. de exter. Christi Sacerd. fol. 29.
c Lib. 2. de imag. c. 28. & in Apolog. ad l. fac. Mag Brit. reg cap 8 p. 111.
d Annal. To. 1. ad an. 57. nu. 1. 6.
e Apol. g. 1. pro 1. parte Enchirid. c. 7 f Cop. dial. 4. c. 11. Bishop contra Perkin. Tra. de imag. p. vlc.
g Appar. fac. verbo. Lactantius. h Schol. in Lactan. ad finem annexis. i To. 9. edit. 2. quae fuit 1589. in scholij ad finem Lactan.

Patrum. Quo magis miror * Bellarminium negare se certum ullum habere Argumentum, quod probentur *Lactantij* non esse. Fatetur quidem ^k *Thomassius* se carmina de *Pascha sine Resurrectione*, inter Opuscula *Venantij Fortunati* poetæ Christiani inuenisse. At illius tertij Poematis de *Passione Domini* nullum vestigium vsquam inueniri potuisse, proficetur ingenuè.

* De Script. Eccles. ad an. 390.

k Loco supra citato.

Ex quo patet, *Thomassium* sensisse, Poema de *Passione Domini*, sine dubio supposititium: & alterum, de *Resurrectione*, non videri *Lactantij*, licet fortassis *Venantij Fortunati* esse possit.

Quod planius agnoscit ^l *Fenardentius*, citans hæc Carmina sub nomine *Fortunati*, & obiter adnotans, *perperam Lactantio* adscribi.

l Notat. in Irenæi agnoscens. Pamelio Adnotat. in Tertul. De Anima, nu. 604.

Opera omnia *Lactantio* adscripta, exceptis Carminibus, sine controuersia *Lactantij* sunt. Sed carmen de Phœnice Ethnici hominis esse videtur. Carmen de *Resurrectione* & de *Paschate*, ut etiam de *Passione*, ambiguum est an *Lactantij* sint: inquit * *Bellarminus*.

* Lib. de Script. Eccles.

Opera falsò adscripta Athanasio.

Athanasius floruit circa an. 340. obiit verò ad an. 372. reliquis ad Posteriores multis præclaris ingenij sui monumentis, quæ excusa sunt Tomis tribus. Sed, *Us fertilissimis agris multa zizania unà cum optimis frugibus nascuntur*: Ita optimo enique authori plurimi falsi

& nothi libri ascribuntur: Nulli autem plures quàm *Athanasio*, quod verè annotauit ^a *Petrus Nannius*, in collegio *Bussidiano* apud *Lomanenses* Latine linguae Professor, vir magni nominis apud suos. Nam,

a Epist. Nuncupatoria.

Tomo 3. habetur liber de salutari aduentu Iesu Christi, contra *Apollinarium*, qui citatur à ^b *Coccio*, tanquam ipsius *Athanasij*, quo probet: Christi animam verè ad inferos descendisse.

b To. i. l. 3. de Christo salut. an. 4. p. 163.

Hic liber ex eorum numero est, de quibus loquitur ^c *Nannius*, dicens: *In tertiam classem relegam omnes suppositi-*

c Epistol. citata

sios libros, quos Athanasius non puto.

d To. 1. l. 4. de sac.
scrip. Ecclie. art. 14.
p. 663.
e To. 1. l. 7. de Pen-
nitentia. art. 1. p.
782.
f Epistola. citata.

g To. 8. operum
Erasmi impress.
Bas. 1540. p. 461.

h Bell. l. de Peni-
tentia c. 2.
i Légeus de Limb.
pag. 379.
k Epistola. supra ci-
tata.
l Loco supra cita-
tato p. 328.

m To. 2. l. 8. de Or-
dine. art. 9. pag.
971.

n Bellar. l. 2. de bo-
nis operibus in
part. c. 11.
o Perefus de Tra-
dit. part. 3. tit. de
delectu ciborum.
fol. 390.
p Bellar. l. 2. de
Monach. c. 37.
q Vide Bellar. l. 2.
de Monach. c. 40.
& l. 2. de sanct.
beat. c. 13. & lib. 2.
de penit. c. 1.
r Lib. citat. de Ie-
junio fol. 352.
s Epistola. citata.
t Loco supra ci-
tato p. 333.

Eodem Tomo 3. habetur liber contra omnes hereses, qui citatur à ^d Coccio, ut probet Orationem Azariz, & Hymnum trium puerorum, esse Authenticam & canonicam Scripturam, & ^e Pœnitentiam esse quantum nouæ legis sacramentum.

Hic liber reiicitur à ^f Nannio inter *supposititios* quos non putauit esse Athanasij. Hunc librum esse hominis deliri, censuit & Erasmus.

Eodem Tomo 3. habetur sermo in illud, *Profectus pagum qui ex aduerso est, inuenietis pulum alligatum, &c.* Qui citatur à ^h Pontificijs, pro auriculari confessione; & pro ⁱ Limbo Patrum;

Hic ser. vnus est ex *supposititijs* teste ^k Nannio. Ad initium huius sermonis Erasmus præfixit hanc Annotatiunculam: *Apparet esse fragmentum ex opere quopiam deceptum: Torquet Scripturas quasi ludens.*

Eodem Tomo 3. habetur Epistola de Interpretatione Psalmorum ad Marcellinum, quæ citatur à ^m Coccio, quo probet: Horas Clericorum *Canonicas*. Hanc Epistolam in tertiam classẽ relegauit Nannius inter libros quos non putauit Athanasij.

Eodem Tomo 3. habetur liber de Virginitate siue de Meditatione, qui citatur à Pontificijs, ut probent ⁿ Ieiunium esse opus meritorium: ^o pro delectu ciborum: & ^p in laudem Virginitatis, & ^q alijs de causis: cuiusque author donatur ^r à Perefio titulo *Dini & Magni*.

Author huius libri nec *Dinus* videtur nec *Magnus*. Nam hic Author multus est in hoc, ut virgo vestitum (num habeat fuscum, non tinctum, sed natini coloris: ut capillos habeas circumtonsos. Ut quum steteris in oratione, pedes calciamenti obductos haberet. Ut quum tanaris faciem suam, non tanaret ambabus manibus, neque adhiberet herbam, &c. Quæ omnia cum sint nullius ad pietatẽ momenti, tam indigna sunt *Dino & Magno Athanasio*, quàm digna aliquo fraterculo. Certè ^f Nannius hunc librum relegauit inter eos quos non putauit Athanasij. Et Erasmus liberè profitetur: Quod si sit Athanasij, eum more deieisse styllum ad captum Virginis.

Eodem

Eodem Tomo 3. habetur *liber de communi essentia Patris & Filij & Spiritus sancti*, qui varijs nominibus citatur, à Coccio. 1. vt probet, ^a Cœlestes Spiritus in certos ordines seu Choros esse distinctos, ac alios alijs præesse & præferri. 2. vt probet, ^b Susannæ historiam esse Canonicam Scripturam. 3. vt probet ^c Pœnitentiam esse quartum nouæ legis, sacramentum. Citatur etiam à ^d Duacensibus Anglicis, vt probent Angelos offerre hominum preces Deo. Hunc librum relegauit ^e Nannius inter eos quos non putauit *Athanasij*.

Eodem To. 3. habetur *sermo de sanctissima nostra Desipara*, qui citatur à Pontificijs, ^b pro Inuocatione Sanctorum; & pro ^c assumptione Virginis Mariæ, & ^d pro alijs religionis suæ capitibus, Atque author illius inscribitur ab ^e Andradio, magnus ac illustris.

Hic sermo non est magni & illustris *Athanasij*: Hunc in tertiam classam relegauit ^f Nannius, inter eos quos non putauit esse *Athanasij*: Hic sermo rejicitur à Baronio. Nam *sermo qui Athanasij nomine inscribitur*, alicui alicui potius adscribendum existimamus, quam *Athanasio*, inquit ^g Baronius, Nam cum ibi Author multis sit in confutando Nestorij Dogmate, de quo tunc esset controuersia, & urgere Monothelitas conetur, plane alius ab *Athanasio* esse conuincitur. Si enim ea ab *Athanasio* scripta fuissent, Cyrillus eiusdem Ecclesiæ Episcopus, & alij Patres qui Ephesino Consilio aduersus Nestorianum interfuerunt, & cuncta quæ à Sanctis Patribus scripta essent volumina, vt illius heresim impugnarent, euoluerunt, nequaquam adeo laborassent, sed nullo negotio quod de Incarnatione Verbi sentiendum esset, una illatanti Patri edita bonis, occlusissent ora omnium blasphemantium. Hæc Baronius. Quocum sentit eruditus vir *Antonius Agellius*, ^h referente ipso *Baronio*: Et ⁱ *Antonius Possennius*, & *Franciscus Suarez*, imo, & ipse *Bellarminus*. Nam plerique viri eruditi dubitant, an sit *Athanasij*, quia videtur post tempora Ephesini Concilij edidit, cum in eo resillatur error Nestorij: Be *Cyrillus* ac alij Patres Concilij Ephesini, quæ illius operis meminerunt. Cum tamen *Athanasij* Episcopi uideatur, inquit ^k Suarez, Et

Sermo de sanctissima Desipara non uidetur esse S. Athanasij,

sed

^a To. 1. L. 4. de Angelis. art. 2. p. 342.
^b To. cod. 1. 6. de sac. script. Ecclesiæ, art. 15.
^c To. 3. 17. de penitentiis, art. 1. p. 782.
^d Annotar. in Tob. 12. v. 12.
^e Epist. citata.
^f Bell. de sanct. beati. l. 1. c. 19.
^g Rhem. Anno. in Act. 1. 14.
^h Vide Bellar. lib. 3. de calu. sanct. c. 16. & l. 2. de Monach. c. 12.
ⁱ Orthodox. ex. plic. l. 9. p. 710.
^j Epist. supra citata.

^g To. 1. Annal. ad an. 48. an. m. 19.

^h Loco citato. m. 23.

ⁱ Aparat. sac. verbo *Athanasij*.

^k In 3. part. Thom. To. 3. q. 37. art. 4.

disput. 31. p. 23.

1 De script. Ecclef.
ab an. 300. ad 400.
Athanasium.

sed alicuius posterioris, qui post Concilium 3. & 4. inuentionem 6. formis; inquit ¹ Bellarminus; ita enim accuratè disputat de vniue diuina & humane nature in vna hypostasi: nec con de appellatione Dripare, quod Virgini ea appellatio iure conueniat, & denique de duabus voluntatibus, & operationibus vnius volentis & operantis Christi, vt dubitari non possit, quin iste Author videret decreta Conciliorum contra Nestorium, Eutychetem, & Monothelitas, — Adde quòd in explicatione vocabuli *isla*, dicit vocem *isla*, significare equalitatem: at Gracia *isla* est equalitas, non *isla*; & tota illa distinctio vocis *isla* à voce *isros* est lenior, quàm vt Athanasium decere videatur.

Eodem Tomo 3. habetur sermo in passionem & crucem Domini, qui citatur à Pontificijs, pro ^m Limbo Patrum: pro libero arbitrio: & vt probent, eos qui vouerunt vitam monasticam non posse ad seculum redire.

Hic sermo rejicitur à Nannio, inter eos quos non putauit esse Athanasij.

Et de hoc sermone, verba faciens Erasmus, ¹ Sequentiis (inquit) operis phrasis non sapit Athanasium: Indis enim quoddammodo in sacris literis, quod ille non solet.

Eodem Tomo 3. habetur sermo in illud Euangelij, Quicunque dixerit verbum, &c. qui citatur à Coccio, vt probet Belis, Draconis, Danielis & Abacuk historiam esse Authenticam Scripturam.

Hunc sermonem relegauit ² Nannius inter eos quos non putauit esse Athanasij.

Eodem Tomo habetur sermo breuissimus de Passione Domini, qui incipit; *Hominiū cordē peccata*: qui citatur à Bellarmino, vt probet: Adamum in monte Caluarie sepulchrum esse.

Hic sermo rejicitur à Nannio in tertiam classē, inter eos quos non putauit esse Athanasij.

Eodem Tomo 3. habetur homilia de Semente, quæ citatur à Corio, vt probet: Christi animam verè ad inferos descendisse, vt Sanctorum animas inde liberaret. Et eodem Tomo 3. habetur liber de Incarnatione, qui incipit, *Mos pī hominis*, &c. Citatur à Bellarmino in eundem finem.

Hic liber de Incarnatione, & illa homilia de Semente, rejiciuntur

m Lenzus de
Limbo p. 373.
n Bell. l. 4. de gra.
& Larbit. c. 9.
o Coccio To. 2. l.
4. de vita monasti.
ca, art. 6. p. 426.
p Epist. supra cita.
ta.
q To. 8. operum E.
rasmi, p. 317.

r To. 1. l. 6. de sac.
script. Ecclef. art. 16.
p. 675.

s Epist. supra cita.
ta.

t Lib. 3. de amiff.
grat. & c. 12.

u Epist. citata.

x To. 1. l. 2. de
Christo saluatore,
art. 4. p. 163.

y Lib. 4. de Christo
cap. 14.

ciuntur à ^a Nannio, inter eos quos non putauit esse *Athanasium*. ^a Epist. supra citata.

Tomo 4. operum *Athanasii* habetur libellus de diuersis questionibus sacra Scriptura ad Antiochum Principem, sub nomine *Athanasii*; in quo continentur Quæst. 162. licet in alijs varijs editionibus habentur tantum 41. à *Renelino Latine redditi*. Hic liber citatur à Pontificijs varijs de causis. Nam quæstio 4. ^b citatur pro diuersis ordinibus Angelorum: octaua citatur pro modo apparitionum demonum. 34. ^d pro Purgatorio. 39. ^e pro Imaginibus: eiusque libri Author ad cælum vsque laudibus extollitur.

Sanctus Athanasius, (inquit ^f *Alanus*) bone Deus, qualem quantumq; virum verbo & opere iam nomino? Ipsum nomino, cuius memoria in Ecclesia Dei beata est, cuius solius verbum præponderat ad unum omnibus minutis Protestantibus. Mirumni aduersarij trepident, cum eum nominatum audiunt, inquit *Alanus*. Atqui luce clarius est, libellum hunc filium esse populi, nec nouisse parentem suum. Nam,

Inter opera D. *Athanasii Alex. Patriarchæ*, To. 2. *Comel. edit.* Græcolat. editus est libellus questionum breuium ad Antiochum, quem magni illius *Athanasii* non esse colligitur, quod in ijs, sancti *Epiphanius* & *Gregorius Nyssenus* citantur, illo magno *Athanasio* Iuniores, inquit ^g *Martinus Delrio*.

Questionum ex veteri & nouo Testamento ad Antiochum Principem lib. 1. continens quæst. 162. cuius initium est, Vnde declarari potest; *Athanasij* non videtur, inquit ^h *Sixtus Senensis*. Suspicio hunc ex varijs Patrum scriptis collectum astutioso quopiam, qui in q. 4. Theologiam mysticam *Dionysij* allegat, *Athanasij* seculo, ut arbitror, ignotam: & q. 33. citat *Athanasium* ipsum, & ab eo etiam diuersam sententiam profert, inquit idem ⁱ *Sixtus*.

Possennius eodem est iudicio, quo *Sixtus*: subnixus tamen melioribus argumentis quam *Sixtus*, si *Possennio* de seipso loquenti credi fas sit. Nam *Validiora sunt Argumenta quæ librum non esse Athanasij euincunt*, inquit ille. Nam in quibusdam Exemplaribus feruntur quæstiones 162. in quibusdam solam 46. & in harum 4. citatur *Epiphanius*, in opere inscripto, *Panarius*; & q. 8. *Greg. Nyssenus* in lib. de homine, tanquam antiqui

a Vir. in Hagena-
ens, anno 1519. &
Lugdunensi, anno
1532. & in Coloni-
ensi, anno 1548.

b Coccij To. 1. l.
4. de Angelis, art.

2 p. 342.

c Duacenses An-
not. in Iob. p. 1061

d Bellar. l. 1. de
Purg. cap. 6.

e Harding art. 14.
adu. Iuclum.

f Lib. de orat. pre
animabus defun-
ctis, c. 3. fol. 168.

g Vindiciæ Aræo-
pagicæ c. 14.

h Bibl. sen. l. 4.
verbo, *Athanasij*.
us.

i Ibid.

k Appar. sac.
verbo, *Athanasij*.

antiqui Auctores. Dicitur enim Sanctus pater noster Epiphanius. Constat autem Athanasium illos precessisse. Quin & inde constat Iudithyapov esse, quod Chrysostomus, Scala Iohannis, Maximus, Nicephorus, & alij in illo citantur, inquit idem Posssevinus.

Bellarminus ipse qui hunc libellum tanquam Athanasij germanum citavit, de notis Ecclesiæ lib. 4. cap. 9. & lib. 1. de Purgat. cap. 6. in recognitione operum agnovit errorem suum, ¹ dicens: *Librum questionum ad Antiochum non existimo esse S. Athanasij Alexandrini Episcopi, quippe qui in ipso libro alicubi citatur, & reycitur, nisi forte inserta sint multa ab aliquo posteriore auctore: & plenius in * libro de scriptoribus Ecclesiasticis, qui * noviter impressus est, in quo sic legitur: Questiones ad Antiochum, Athanasij esse non possunt; nam Quest. 23. citat auctor Magnum Athanasium, & ab eo diffinit. Quest. 108. dicit. Romanos esse Francorum genus: ex quo apparet, auctorem esse recentem. Franci enim ducuntur omnes occidentales in Regnis Turcarum. Quest. 129. citatur S. Gregorius Theologus, qui tamen posterior est Athanasio. Multo minus Athanasij sunt questiones 46. que in alijs codicibus inveniuntur: nam in ijs citantur ut antiqui Patres, Epiphanius, Greg. Nyssenus, & alij.*

Eodem Tomo 4. habetur *Liber de Passione Imaginis Christi*, qui citatur à ^m Pontificijs, pro adoratione imaginum: Et quo concilient ei maiorem auctoritatem, ^a aiunt esse *Historiam memoratu dignissimam; o ipsissimum opus Athanasij, Episcopi Alexandrini. Hæc P* (inquiunt) *scripsit nobilissimus ille Græcus Auctor, & acerrimus propugnator fidei Catholice. Athanasij Alexandrini luculentus, ac pius sermo. Crab. in indice to. 2. Concil.*

Hic liber mirè redolet *Legendam Auream*; suntque ex ipsis non infimæ fortis homines, qui ingenuè profitentur non esse opus Athanasij Magni.

Redolere *Legendam Auream* vel minimè nasuto constare potest, si currens tantum perlegerit. Hæc enim in summa est. Contigit quoddam quidam è Christianorum numero domicilium à quodam conductum habitaret, qui ex aduerso lectuli imaginem Iesu Christi Domini nostri fixerat, quæ integræ

1 Recognit. lib. de conc. & Eccle. pag. 49.

* Ab. an. 1600. ad 400. Athanasius. * Anno 1613. Colonia.

m Bell. l. 3. de imag. c. 10. & 12. Catech. Ro. in explicat. præcepti 1. p. 418. & alij. n Colondial. 3. p. 59. o Lipom. de vitis Sp. p. 1. m. 16. p Colon. loco citato.

integram Christi Domini proportionem exprimeret. Hic, non ita diu post id temporis, quærebat ædes maiores, quas cum inuenisset, è domo quam habuit, in alteram migravit: Cumque res suas omnes in eam transtulisset, imaginem tamen illam Domini illic obliuione reliquit, quamuis nouerat Nicodemum qui ad Iesum noctu venerat, proprijs manibus eam composuisse, & morientem Gamalieli tradidisse: Gamaliel cum diem sibi cerneret adesse extremum, Iacobo eam reliquisse. Iacobum Simeoni, Simeonem Zachæo, &c. Postea Iudæus commoditate loci captus, ædiculam illam conduxit, nondum animaduertens eiusmodi imaginem illic affixam, suamque istuc transferens, aliquandiu illic habitauit. Quodam autem die cum quosdam ex suis in prandium inuicasset, contigit vt quidam conuiuiarum inspiceret, qui plaustra conuitorum in Saluatorem effudit, & ad Principes Sacerdotes hominem detulit, quod imaginem Saluatoris in ædibus conseruaret, Nazaræumque non eiecisset. Conuiuator seipsum purgare studens, terribilibus sacramentis profitebatur se huiusmodi Imaginem hæcenus non uidisse: Attamen mane factio, congregati summi Sacerdotes & Seniores, cum ingenti hominum eiusdem nationis turba, ad ædes illas in quibus imago Domini nostri habebatur, ire pergunt, & confestim imaginem contemplati, furore pleni, imaginem detrahunt. Tunc omnes ceperunt expuere in faciem imaginis, colaphisque hinc illinc faciem cædebant. Talia conuitia euomuerunt in imaginem, quæ nemo sanæ mentis excogitare possit; imaginis pedes manusque clauis ferreis forauerunt, acceptaque spongia aceto plena, ad os imaginis applicuerunt, sumpto calamo caput imaginis cedere ceperunt, & tandem iusserunt, vt quidam latus imaginis lancea transfigeret, ex quo confestim sanguinis & aquæ riuuli manarunt. Eiusque virtute infinita planè miracula patrata sunt, super paralyticos, cæcos, claudos, surdos, leprosos, &c. Sicut in passione Dei Filij Saluatoris mundi olim contigit, cælum expauisse, ita nunc quoque, &c. inquit Author.

Verum nunquid habet probabilitatis, quenquam tam nullius memoriz, vt eiusmodi imaginem à parentibus ex

hac luce migrantibus tanquam Mnemosynon sibi legatum penitus obliuisceretur, cum e domo migraret, præsertim cum ad pedes lætuli staret? Ecquid probabilitatis habet Iudæum, qui in ædibus per aliquod tempus inhabitauerat, ipsam imaginem nunquam vidisse; e vicinis verò aliquem ad cœnam vocatum, inter cœnandum continuò deprehendisse? Ecquid probabilitatis habet sanguinem ex re non sanguinea profluxisse? Sed mitto hæc improbabilia: Non esse Athanasij magni, necessarijs euincam argumentis.

a Vide edit. Coloman. 1548. & Basil. 1564.

Atque primum sumam ex primis verbis. Exorditur enim Author totam fabulam verbo (*Itaque*) dicens: *Dilectissimi itaque, &c.* Quis enim tam iniquus rerum æstimator, ut credat Magnum illum *Athanasium* illaturum conclusionem ex præmissis nullis?

Secundum Argum. desumetur ex orationis modo. Vbi verba faciens de morbo quo leuabatur senex quidam per sanguinem ex imagine profluentem, obseruat fuisse eum, qui Græca locutione *παράλυσις*: Latina verò, *dissolutio membrorum* dicitur. Nam, *Athanasium* Magnum tam præcise notasse quo nomine Græco, quo Latino, morbus ille diceretur, incredibile est, cum eum Latine aliquid sciuisse inauditum est.

Tertium & palmarium Argumentum colligitur ex titulo, qui antiquitus huic operi præfigi solebat. Qui titulus hic est: *D. Athanasij Archiep. Alexandrini, de Passione imaginis Domini nostri Iesu Christi, qualiter crucifixus est in Syria, in urbe, quæ Berythus dicitur, temporibus Constantini senioris, & Hyrene uxoris eius.* Nam lippis & tonsoribus notum est, *Athanasium Magnum* per aliquot annorum centurias emortuum fuisse, priusquam *Constantinus senior & Hyrene* vxor eius rerum potirentur.

His adde, quòd si *Athanasius Magnus* hæc scripsisset, ipsius *Athanasij* tempore res ipsa contigisset. Nam cum ipse Author in suæ narrationis exordio, dicat id accidisse *diebus suis*: plane apparet rem gestam sui temporis Authorem scripsisse: verum res ista non contigit *Athanasij Magni* temporibus, sed tempore *Conc. Nicani 2.* si fortè inquam contigit. Nam, cum qui aderant in Synodo Patres, ut in re habetur

mus

non inaudita, in fœtum prorupisse Concilij Nic. 2. *Acta testentur, sane quidem rem recens gestam esse demonstrant, vt iectum colligitur Baronius. Quod & pluribus confirmat in 2. Annalibus: & in Annotat. in Martyrolog. Rom. Vbi, Plane (inquit) constat Authorem illius Historie non esse Athanasium Alexandrinum Episcopum, vt habet recens inscriptio, nec in Synoda tanquam Athanasij illius cognitam, &c. & paulò post: Alicuius alterius potius Athanasij in Syria Episcopi, quam Alexandrini tractatus ille esse conspiciunt.*

r Annal. to. 2. ad
an. 707. nu. 39.
f Nu. 3.
t Nouemb. 9. 1.

Cuius censura eo magis obseruanda, quod *Gregorius & Possennius*, par Papistarum, qui *Baronio* alioqui sunt additissimi, & quasi in eius verba iurati, hac in causa *Baronium* deferunt, impudentissime asserentes, vt & etiam *Bellarminus*, quod licet dubium esse potest num sit opus *Magni Athanasij*, tamen certum est esse antiquissimi Authoris, quandoquidem citatur (sic enim mentiuntur) tanquam antiquissima Historia in 7. Synodo *Act. 4.*

u Lib. 1. de sancta
Cruce, c. 98
x Apparat. sac.
verbo Athanasij
y Lib. 1. de ima-
gin. c. 10.

Verùm audiamus Cardinalem Iesuitam ex historiarum istius assertoribus virum primum, & sibi ipsi & socijs suis obstruentem. *Liber*, * inquit, *De Passione Imaginis Domini* citatur in 2. Nicena Synodo (quam * ipse collocat in anno 787) *Act. 4.* ubi totus hic liber legitur & recipitur sub nomine *S. Athanasij*: Sed non videtur esse *S. Athanasij* huius, sed alterius multo recentioris. Scribit enim *Sigebertus* in *Chronico*, accidisse hoc miraculum Anno Domini 766. eo tempore videlicet, quo questio agitabatur de cultu sacrarum imaginum. Hæc *Bellarminus*.

* Lib. de Script.
Eccles.
* In Chronol. lib.
eid. subiecta, part. 2.

Eodem Tomo 4. habetur *Epistola* sub nomine *Athanasij & Egyptiorum Episcoporum ad Marcum Papam*, quæ citatur à nonnullis Pontificijs, partim vt probent, Pontificis Primatum; partim vt probent, plures Canones in prima Nicena Synodo confectos, quàm 20. Verùm hanc *Epistolam* suppositiciam esse, & falsò *Athanasio Magno* attribui, qui primas tenent inter Pontificios, liberè agnoscunt. Quorum primus sit * *Bellarminus* Cardinalis, cuius hæc sunt verba: *Quod illi canones non sunt omnes* (loquitur de canonibus. Conc. Nic. 1.) *probant nonnulli ex Epistola Athanasij ad Marcum Papam, in qua petit exemplum Niceni Con-*

u Lindan Panop.
l. 4. c. 89. fol. 441.

x Lib. 2. de Rom.
Pont. c. 35. Vide
eundem l. de Eccl.
script. ab an. Dom.
300. ad 400. Atha-
nasius, & 2b anno
Dom. 1100. ad
1200. Gratian.

cily ex Romani Pontificis scrinio, asserens exempla quæ erant Alexandria, fuisse cremata ab Arianis. Sed hoc argumentum videtur à Magdeburgensibus, & verè non est solidum. Nam illa incensio librorum accidit tempore Constantini Imperatoris, quando Athanasio expulso Georgius quidam Arianus in eius locum ordinatus est, ut ipse Athanasius testatur in Epistola ad omnes Orthodoxos: Constat autem ex Chronico Hieronymi, Marcum Papam eo tempore iam fuisse defunctum. Deinde si Marcus Papa exemplum misisset ad Alexandrinos ex Romano scrinio, certe conuenissent deinceps inter se exemplaria Romanum & Alexandrinum. Quomodo ergo in exemplari à S. Cyrillo ex Alexandria ad Affricanos misso, decrant isti canones tres qui inueniebantur in Romano? Hactenus Bellarminus.

y Annal. To. 3. ad
an. 336. nu. 59.

Cui concinit y Baronius, cuius hæc sunt verba. Mirum certe, cum du multumque inter Ecclesiam Affricanam & Romanos Pontifices Zosimum ac Bonifacium agitata sit controversia de numero Nicenorum canonum, ipsos eiusmodi Epistolas (Videlicet Athanasij ad Marcum, & Marci ad Athanasium) præterisse. At Mercatoris merces nonnihil suspecta reduntur, vipote quæ germanorecta rationis & temporis signo minime inueniantur esse signata. Quonam pacto, queso, sub dictis Coss. potuit Athanasius Alexandria ad Marcum scripsisse, qui iam exul hoc anno agebat in Gallis? Et quonam sub Constantino grassatio Arianorum contigit in Egypto, cum non Marci tempore, sed multo post, quando Constantinus Georgium in locum Athanasij subrogauit, passa sit Ecclesia Alexandrina violentam Arianorum vastationem? Sed quonam pacto Marcus potuit decimo Kalend. Nouembriis scripsisse ad Athanasium, cum hoc ipso anno nonis Octobris reperitur esse defunctus? Eum quidem non nisi 8. menses sedisse, S. Hieronymus testatur in Chronico, inquit Baronius. Quæ adeo vera visa sunt Possenino, ut Categoricalè z concludat: Ad Marcum Papam Epistolam, & Marci rescriptum, sine dubio non esse Athanasij. Bellarminus denique verbo vno totum ferè Tomum hunc quartum dispungit, In hoc, * inquit, Tomo nihil ferè est, quod verè sit Athanasij.

z In Appar. sac.
verbo Athanasius.

* Lib. de Script.
Ecclef.

In 1. Tomo Concil. edit. Binnianæ habetur Epistola, quam Athanasium & vniuersi Egyptiorum, Thebaidarum, & Lybiorum

Lybionum Episcopi in sancta Alexandrina Synodo, gratia Dei, congregati, dicuntur scripsisse ad Felicem. 2. Papam Romanum. Hæc citatur à Pontificijs passim, pro Primatu Pontificis Romani: Omniumque auctoritatum eo spectantiū hac maximè observanda, inquit^b Hardingus.

Si hæc epistola suspiciendum maximè præbeat argumentum pro primatu Pontificis Romani, actum est de Pontificis Romanis primatu. Nam hæc Epistola eiusdem est farinae cuius illa altera (de qua diximus) ad *Marcum*. Sic enim de hac^c *Baronius*. *Qua fertur Athanasij nomine ad Felicem Romanum Pontificem ex Synodo Alexandrina scripta ab Episcopis Egypti, Thebaidis, Lybie, hanc aequè probatur, quippe quòd talis fuerit status Ecclesie Alexandrina, ab eo tempore, quo, exulante Liberio, Felix sedere coepit, ut nullus plane locus, vel tempus cogende Synodi potuerit esse, Athanasio fuga elapso, & in eremo latitante, atque alijs Episcopis pariter exturbatis. Sunt præter hæc multa alia, quæ ibi posita minus arident, ut cum de ipsius Felicis ordinatione Athanasius eundem Felicem reddit certiore. At ipse suas merces Mercator emat. Hæc tunc Baronius, cuius censuram totidem verbis refert Binnius, eamque approbat. Nam hæc Epistola sub nomine Athanasij, &c. de fide suspecta est, &c. inquit^d Binnius.*

^a Bellar. lib. 1. de Rom. Pont. c. 10 & l. 2. c. 15. Campian. ratione 5. Hardin. art. 4. ad Iuelli promoueat.
^b Loco citato.

^c Annal. To. 3. ad an 337. nu. 66.

^d To. 1. Conc. pag. 492. in notis.

Opera falsò adscripta Athanasio, qua alibi quàm in prædictis Tomis reperiuntur.

Abentur Commentarij sub nomine D. Athanasij in omnes Pauli Epistolas impressas Lugduni, 1532. & alibi sæpius. Hij citantur à^b Whito, &^c Verniero, pro reali Christi præsentia in Sacram. & à^d Smytho & alijs, pro cœlibatu sacerdotum.

^b Diacof. Martyr. fol. 23.

^c In magno & vniuersali Concilio.
^d De cœlibatu sacerdotum c. 3.

Hos supposititios esse fatentur Pontificij. Nam sunt qui data opera per fraudem & dolum inscriptiones deprauant, & immutant, idq; ob varios, sed pessimos fines. Alij utilitatis, quæstus, ac turpis lucri gratia, cum sint voluminum scriptores, impressores, institores vel venditores, qui vulgariū & interdum quoque obscurorum hominum parua nobiliorum auctorum titulis

tulis coronant, nimirum tali faco, *fructum festinantium emporum credulitatem aucupantes*. — Sic Theophylacti collectiones in Paulum, sub splendidiore Divi Athanasii nomine vendidere, inquit ^f Sixtus Senensis. Quæ etiam in sententia sunt & Salmeron, ^h Possennius, &c, qui unus est instar omnium, ⁱ Bellarminus, cuius hæc sunt verba: *Tribuuntur S. Athanasio à nonnullis Commentaria in omnes Epistolas S. Pauli. Sed ea Theophylacti sunt, non Athanasii.*

In libro qui inscribitur *de vitis Patrum*, habetur *vita S. Antonij Abbatis*, quæ ab Athanasio Episcopo Alexandrino dicitur conscripta; quæ citatur varijs in locis à ^k Bellarmino, ^l Copo, & ^m alijs Pontificijs. Quam vitam ⁿ Bellarminus ait, *remera esse insigne volumen.*

Hanc vitam non esse reuera *insigne illud volumen* quod scripsit *Athanasius*, vel ex eo constare potest, quod in hoc *Antonius* in ipso quasi mortis articulo, duobus fratribus qui ei iam senî cœperant ministrare præcepit, vt *Melotem & pallium tritum cui superiacebat, Athanasio Episcopo darent, quod ipse novum illi detulerat.* Nam teste ^o Hieronymo, *Paulus Eremita* ante aliquot annos dono petierat, obtinueratque pallium illud ab *Antonio*.

Rursus *S. Hieronymus* multa notatu digna de *Antonio* refert, quorum nullum in hoc volumine vestigium. Sanctus *Hieronymus* ^p refert *Antonium* conspexisse hominem equo mixtum, cui opinio poetarum *Hippocentauri* vocabulum indidit. *S. Hieronymus* refert congressum *Antonij* cum *Paulo Eremita*, & quo modo *Corvus* integrum illis panem quasi cælitus detulit, &c. At qui vnde harum rerum notitia *Hieronymo* præterquàm ex volumine illo *Athanasiano de vita Antonij*, quam *Hieronymus* transtulisse dicitur? Quæ cum in isto non habentur, apparet hoc aliud prorsus ab illo esse.

Nec quicquam huic rationi præiudicat, quod ^q *Baronius* & *Possennius* notant, viz. *Inde accidisse vt in vita Antonij ab Athanasio conscripta, de congressu Pauli cum eo nulla penitus mentio habeatur, quod Athanasius res gestas Antonij, ipso adhuc vivente scriptis commendavit.* Nam ex ipsa præfatione operis manifestum est, libellum hunc conscriptum fuisse post mortem *Antonij*. Sic enim in ea legimus. *Quoniam exogisti*

^f De falsa librorum inscriptione ad finem l. 4. Bibl. Sauer.

^g In Epist. Pauli disput. 19.

^h In Appar. sac. Athanasius.

ⁱ De Script. Eccl. Athanasius ad an. 340.

^k Lib. 2. de Imag. c. 19. l. 3. de cultu sanct. c. 4. l. 2. de Monachis c. 5. l. 2.

^l De reliquis c. 1. Dial. 3. c. 11. & Dial. 4. c. 6.

^m Censura Colon. Dial. 1.

ⁿ Lib. 2. de Monach. c. 5.

^o In vita Pauli To. 1.

^p Loco citato.

^q Annal. To. ad An. 343. mu. 6.

exegistis à me, ut vobis scriberem de conuersatione B. Antonij, volentibus discere quemadmodum cepit; quiduo fuerit ante sanctum propositum, qualem etiam habuerit terminum vita, & si vera sunt ea, quæ de eo fama dispersit, ut ad eius emulationem atque exemplum vos instituere possitis, magna cum letitia suscepi vestra charitatis imperium. Quod & ex conclusione etiam constat, Nam quis finis eius vita fuerit, dignum est & me commemorare, & vos cum desiderio audire, inquit idem Author. Ostendens porro, quam salutare consilium moriens dederit astantibus, quemadmodum quæ habuit, distribuerit, quo modo de funere prouidit, & qua fidelitate egerunt discipuli, corpus humo operientes ut præceperat.

* Athanasius unum habet locum insignem & minimè tritum, de seruanda imagine saluatoris. In quo inducit Christum & Ecclesiam mutuo inter se, dialogorum more, colloquentes. Qui locus non est tritus, inquit † Hardingus. Age, inquis Christus, ad Ecclesiam, disc mihi cur oppugnaris? Oppugnor (inquit Ecclesia) propter verum & firmum Pascha, quod agito, & propter religiosam & puram imaginem tuam, quam mihi Apostoli reliquerunt, ut haberem depictam arcem humanitatis tuæ, in qua mysterium redemptionis operatus es. Hic Christus, Si propter hoc (inquit) te oppugnant, ne graniter feras, neque animum despondeas, cum scias, si quis Pascha neget, aut imaginem, me enim negaturum coram Patre meo & electis Angelis.

Verum quidem est illud, Hardingi, hunc locum non esse tritum; nam nullibi inter opera Athanasij reperitur. Impressa habemus opera Athanasij Rome, Basilea, Parisijs, Anno 1520. 1555. 1564. 1572. 1581. 1582. 1598. 1608. & alibi aliàs: verum hic locus nullum locum habet in aliqua harum editionum, ne in * Cornelij quidem. In * qua tamen habentur fragmenta aliquot operum D. Athanasij, siue amissorum, siue vulgo non extantium. Verisimile mihi videtur, pulchellum hunc locum Verone in Italia situ & puluere iacuisse cum Hardingi Amphiloquio. Nam huc vsque in hac terrarum orbis parte nusquam visus est, nec auditus quidem, nisi à Romanensibus nugiuendulis.

r Appar. sac. verbo. Antonius Ægyptius.

* Athanasius in ser. de sancti. patribus & prophetis.

† Artic. 14. ad Iulij prouocat.

* An. 1600.

* To. 2. prope finem.

u Lib. 4. de notis
Ecclesiz, c. 9.

x Annal. To. 6. ad
an 485, nu. 16.

y To. 1. lib. 3. de
cruce, c. 1.

Cap. 3. 2.

a Lib. 3. de verbo
Dci, c. 9.

b Lib. 3. de Rom.
Pont. c. 14.

c Loc. Com. lib. 6.
c. 4.

d Enchirid. con-
trou. c. 3.

e Epistola Nuncu-
pat. in Athanasii.

Operæpretium fecissent Romanæ Ecclesiæ Principes, qui hunc locum nobis obtrudunt specioso nomine *Athanasij*, si notassent, qua orbis parte, quibus hostibus, quanto tempore, Ecclesia Christi adeo oppugnata fuit, ob imaginem Christi. ^u *Bellarminus* Cardinalis asserit *Zenaiam Persam* primum fuisse qui asseruit Christi & Sanctorum imagines non esse venerandas. Et hunc *Zenaiam Persam* vixisse circa annum Domini 485, testatur ^x *Baronius*, Cardinalis æque ac *Bellarminus*. Si *Zenaias Persa*, qui vixit circa annum 485. primus fuit *Iconomachus*, qui oppugnari potuit Ecclesia Dei ob imagines tempore *Athanasij*, cum satis pateat *Athanasium* 100. prope annis emortuum esse priusquam de *Zenaias Persa* verbum vllum? Sin oppugnata non fuit Ecclesia tempore *Athanasij*, pueriliter egit Ecclesia conquerens de non illata iniuria, & iniuriam faceret *Athanasio* non paruat, qui eum nulla de causa Ecclesiam tam querulam facere, asserit.

Faceffat ergo ^y *Gretserius*, vnà cum *Hardingo*, qui ex eodem loco nobis persuadere velit, D. *Athanasium* authorem grauissimum, & sanctissimum, existimasse in Ecclesiis Galatarum fuisse crucifixi imagines, eundemque minime pro Ideis aut alio titulo illicitis habuisse imagines crucifixi; & quod mirabile magis, D. *Athanasium* collegisse *Galatas* habuisse imagines crucifixi, ex illis Apostoli verbis: *O insensati Galate, quis vos fascinauit non obedire veritati, ante quorum oculos Iesus Christus depictus est in vobis crucifixus?* Nam nemo nisi insensatus prorsus, quem aliquis *Balaam* fascinauit, ne veritati crederet, vnquam credit *Athanasium* virum tam doctum, tam disertum, è textu tali sensum talem eruisse.

Marci Papa Epistola ad Athanasium, & omnes Egypti Episcopos, citatur à ^a *Bellarmino*, vt probet: Romanum Pont. ex Cathedra docentem non posse errare: Et, ^b *Petro* succedere in Ecclesiastica Monarchia. Citatur à ^c *Cano*, vt probet: Septuaginta esse *Nicæni Concilij* Capitula; & appellatur à ^d *Cosmero*, præclarissima Epistola.

Hæc Epistola relegatur à ^e *Nannio* tanquam supposititia, idque merito. Primo, quia cum diu multumque inter Ecclesiam Africanam, & Romanos Pont. *Zosimum* ac *Bonifacium*

cium

cum agitata sit controuersia, de numero *Nicēnorum canonum*, hæc Epistola minimè illis cognita fuit, agnoscente ^fBaronio. Secundò, quia in hac Epistola *Marcus Papa* dicitur misisse in *Aegyptum* ad *Athanasium*, 70. *Nicēni Concilij Capitula*, quæ *Athanasius* à Romana Ecclesiâ, datis ad Marcum Papam literis, postulabat impartiri: cum *Athanasius* hoc anno, non in *Aegypto*, sed in *Gallijs* exul agebat, & fatente eodem *Baronio*. Tertio, quia hæc Epistola data est 10. *Kalendas Nouembris*, *Nepotiano* atque *Facundo Coss.* Cum hoc ipso anno nonis *Octobris*, *Marcus Papa* reperiatur esse defunctus. Quomodo enim fieri potuit, eam datam esse ab ipso *Marco* Epistolam, si iam ante ipse ex humana vita desierat, vt verè annotat ^hBaronius? Quarto, Si *Marcus Papa* exemplum *Nicēni Concilij* misisset ad *Athanasium* & *Alexandrinos ex Romano scrinio*, (quod in ista sub *Marci* nomine Epistola affirmatur) certe conuenissent deinceps inter se exemplaria *Romanum* & *Alexandrinum*. Atqui id falsum. Nam in exemplari à *Sancto Cyrillo* ex *Alexandria* ad *Africanos* missa, deerant *Canones tres* qui inueniebantur in *Romano*, vt patet in *Concilio Carthaginensi* 6. nec diffitetur ⁱBellarminus. ^kBaronius eundem esse putat *Austorem*, qui has continnauit literas, cum eo qui finxit Epistolam illam *Bonifacij Pape ad Eulaliū Episcopum Alexandrinum*, de restituta communionē Ecclesiæ *Africane*. Atqui is insulsus aliquis Nebulo fuit, vt paulo infra, ex *Bellarmino*, & *Baronio* ostendam. * *Bellarminus* ipse, constare ait, hanc Epistolam esse suppositiam.

Iulij primi Epistola prima ad Orientales Episcopos citatur à ^lBellarmino, vt probet: Omnes Episcopos habuisse consecrationem, & dignitatem à Romana Ecclesiâ. Citatur à ^mGreg. de *Valentia*, vt probet: Romanum Pontificem pro tempore existentem, B. Petri successorem esse: & ab ⁿHardingo, vt probet: Non debere præter sententiam Romani Pontificis Concilia celebrare.

Hæc Epistola data est *Feliciano* & *Maximiano Coss.* At ex ^oBarony *Annalibus* constat, in Pontificatu *Iulij* nullū *Maximianum* extitisse Consulem.

Iulij primi Epistola secunda contra Orientales pro Athanasio, citatur à ^pBellarmino, vt probet: grauiores causas per-

f *Annal* To. 3. ad an. 336. m. 59.

g Loco citato.

h Loco citato.

i Lib. 1. de Rom. Pont. c. 35.
k Ad an. 336. nu. 60. to. 3.

* Lib. de scrij. t. Eccles. ad an. 340. & ad an. 1145.
l De Rom. Pont. l. c. 23.

m *Analysis fidei* l. 7. c. 11.
n Art. 4. ad prouo. cat. Inelli.

o To. 3. ad an. 337. &c.

p De verbo Dei l. 3. c. 7.

q Loc. tom. 16. c. 4.

tinere ad iudicium sedis Apostolicæ ex decreto *Concilij Nicæni*. Citatur à *q Cano*, vt probet: licere omnibus Episcopis in causis grauioribus appellare Apostolicam sedem, idque ex decreto etiam *Concilij Nicæni*.

r Apolog. 2.

f Conc. Carth. 6. c.
g Conc. African.
c. 103. c. 103.

Hanc Epistolam suppositiciam esse multis probatur argumentis, ac primò, quia data est ijdem *Coss.* quibus prior, *Feliciano viz. & Maximiano*. Nam vt supra dixi, In toto Pontificatu *Iulij* nullus fuit *Maximianus* Consul. Secundò quia omnino diuersa est ab ea, quæ certa & indubitata est Epistola *Iulij*, quam videre licet apud *Arbanasium*, Tertio quia meminit multorum *Canonum Nicænorum*, quorum ne vnus quidem repertus fuit, vel in *exemplari Cæciliani Episcopi Carthaginensis*, vel *Cyrilli Episcopi Alexandrini*, vel *Attici Constantinopolitani*: vel in quoquam probato *Authore*, qui *Canones Concilij Nicæni* recensuit. Quartò, quia hosce *Canones in sacro Rom. Ecclesia sedis scrinio* repositos esse, sancte iurat, inquires, *Verum me dixisse, testis est diuinitas*. Cum tamen in illanobili controuersia de *Numero Nicænorum Canonum*, inter *Africanos & Rom. Pontifices*, de qua supra, hæc Epistola non magis cognita illis fuit, quam altera *Marci*. Qui cuim fieri potuit, vt hij *Canones* laterent *Zosimum*, & reliquos, si *Iulius* tam tuto loco eos reposuisset, in ipso *Ecclesia Rom. sedis scrinio*? Quintò, quia hæc tota est in deprædicando *Pontifice Romano*, cum illa quæ apud *Arbanasium* extat, & vera, legitimæque, censetur ab omnibus, Conciliorum authoritatem prædicat.

z Annal. To. 3. ad
an. 341. nu. 59.

His, & huiusmodi argumentis adductus est *Baronius*, vt hanc Epistolam *suspensione laborare* dicat. De qua si quis desideret plura, videat *Ioh. Rainold.* in Colloq. cum Harro c. 8. sect. 6. & *D. Bilsunum* de Christiana obedientia, &c. part. 1.

u Loc. tom. 1. 6. c.
4. fol. 196.
x Relect. contro-
uerf. cont. 3. q. 7.

Felicius secundi Epistola prima ad Episcopos Aegypti citatur à *q Cano*, vt probet: Hæreticos quædam Capita è Concilio Nicæno expunxisse. Et à *x Stapletono*, vt probet: licere ex toto orbe ad Romanum Pont. appellare.

y Annot. in hanc
Epist. no. 1. c. p.
362.

Hæc Epistola data est *Agario & Iuliano Coss.* At alterius istorum, *Agarii videlicet*, nemo eorum qui Romanos Consules recensent, mentionem facit, teste *Petro Crabb.* Præterea postrema pars huius Epistolæ verbatim desumpta est ex Epistola

stola *Felicis Pape 1. ad Episcopos Gallia.*

Habetur Epistola nomine *Damasi ad Aurelium Episcopum Carthaginensem*, posita in initio *Tom. 1. Conciliorum*: quam præcedit Epistola eiusdem *Aurelij* nomine ad *Damasum* primò scripta, qua petierat ab Apostolica sede ad se mitti *Decreta Romanorum Pontificum*. Hæc citatur à ^z *Gratiano*, ut probet: In Spiritum sanctum blasphemare qui Pontificios Canones violant.

z 25. q. 1. violato-
res.

Hæc Epistola data est *Gratiano & Siricio Coss.* At apparet nec post annos quindecim *Aurelium* creatum esse Episcopum *Carthaginensem*, sed perseverasse *Diaconum*, inquit ^a *Baronius*: ex quo videre potest lector, longe abesse ut *Damasus* hoc anno ad *Aurelium* Episcopum scripserit, vel acceperit ab *Aurelio* Episcopo literas.

a Annal. to. 4. ad
an. 374. nu. 11.

Non fuit eius litera qua nomine *Damasi* leguntur scripta ad *Aurelium* Episcopum *Carthaginensem*, posita ab *Isidoro Mercatore* in sua collectionis exordio, inquit ^b *Possevinus*.

b Appar. sac.
verbo, *Damasus*.

Damasi Epistola de *Chorepiscopis* ad *Numidis* Episcopos, citatur à ^c *Bellarmino*, ut probet, Romanum Episcopum succedere *Petro* in Ecclesiastica Monarchia.

c Lib. 2. de Rom.
Pont. c. 14.

Hæc Epistola data est *Libio & Theodosio Coss.* At istorum Consulatus annus non memoratur à *Cassiodoro*, aut *Gregorio Haloandro*, aut *Mariano Scoto*, sed tempore *Damasi Pape*, teste ^d *Petro Crabb*; nec à *Baronio* quidem in *Annalibus*. ^e *Dua-renus* ait, hanc Epistolam esse verbosam; si dixisset etiam ineptam, & puerilem, nihil aberrasset à vero. Quid enim puerilius & ineptius, quam admonere Episcopos (quod hic facit) Episcoporum nomen pluralem in se continere numerum, & apud *Grammaticos* pluralis esse genitius? Præterea, postrema pars huius Epistolæ habetur in Epistola *Ioh. 3. ad Episcopos Germania & Gallia. Damasi Epist. ad Stephanum*, citatur à ^f *Bellarmino*, ut probet: Causas grauiores ad iudicium sedis Apostolicæ pertinere.

d Notis ad finem
huius Epist. to. 1.
Cona.
e De sac. Eccl.
Minist. &c. l. 1. c. 9.

Hæc Epistola data est Octauo Kal. Nouembris, *Flavio & Stilicone Coss.* At Horum Consulatus annus non recensent sub tempore *Damasi Pape*, nec *Marianus Scotus*, nec *Cassiodorus*, nec *Gregorius Haloander*, inquit ^g *Crabb*: nec *Baronius* in *Annalibus*.

f Lib. 3. de verbo
Dei. c. 7.

g Notis ad finem
huius Epistolæ, 2.
conc.

h De verbo Dei,
13. c. 7.

Damasi Epistola ad Episcopos Italia, citatur à ^h Bellarmino, vt probet: librum Ecclesiastici esse Canonicum.

i Notis in hanc
Epi to. i. conc.

Hæc Epistola data est *Syricio & Ardabure Coss.* At *Syricium & Ardaburem simul*, nec *Cassiodorus*, nec *Gregorius Holoander*, nec *Marianus Scotus* ponunt, inquit ^l Crabb; cui & addas, nec *Baronius* in Annalibus.

k Lib. 2. de Rom.
Pont. c. 31.

Inter Epistolas *Damasi* habetur Epistola cuiusdam *Stephani Archiep. Mauritania*. Hæc Epistola *Stephani* citatur à ^k Bellarmino, vt probet: Rom. Pontificem dici Patrem Patrum, & summum Pontificem.

l Epist. 405. vide e-
tiam Epist. 105. &
125.

Hic *Stephanus*, Archiepiscopus se vocat *Concilij Mauritania*, stylo prorsus nouo & inaudito. Hic *Stephanus* precatur Deum pro *Damaso* his verbis, *Conseruet vos Deus Pastorem bonum*. Qui barbarismus recentiore ætate redolet. Quod ex *Aenea Sylvio* patet. ^l Is enim *Iohanni Capistrano* scribens, *Dabis* (inquit) *mibi veniam, Pater optime, si tua responsurus Epistola, non pluralis, quemadmodum vsus modernorum habet, sed singulari te numero compellauerim*. Sic enim & *Hieronymi & Augustini & omnium veterum obseruantia fuit, meo iudicio, quam nostri temporis consuetudo multo melior, atque conuenientior*. Quid enim absurdius aut ineptius esse potest, quam si unum allocuturus hominem, *Audite*, inquam! *Maiores certe nostri hoc vitium inter Barbarismi species numerassent*. Hæc ille. Quid quod Epistola *Damasi* qua huic respondet, supposititia est, vt supra ostendimus?

m Lib. 2. de Miffa
c. 16.

Anastasy Epistola prima, citatur à ^m Bellarmino, vt probet: Homines audire debere Euangelium stantes, ob reuerentiam Domini loquentis.

Dne *Anastasy* nomine habentur scripte epistole decretales sed quarum prior cum data reperiat *Coss. Arcadio & Bantone*, ante annos ab eiusdem *Anastasy* ingressu quatuordecim; plane apparet, (si legitima & non supposititia eam velimus) alijs Pontificibus quam *Anastasio* adscribendas. Illud etiam non ignoramus, maximam partem eiusdem prioris epistole, ubi agitur de *Manichæis*, reperiri apud *Leonem Magnum Rom. Pont.* in Epist. 2. data ad vniuersos Ecclesie Episcopos; quod quidem de impostura suspicionem auget, inquit ⁿ Baronius.

n Annal. to. 5. ad
An. 402. nu. 48.

Prima Epistola Anastasy legitur data, *Arcadio & Bantone Coss.*

Cass. quorum tamen consulas secundum Cassiodorum, Prosperum, & Gregorium Haloandrum, fuit circa an. Domini 387. — circa initium Papatus Syricij, qui quindecim annis sedisse scribitur; unde difficile est intelligere, quomodo Consules isti assigisse inueniantur tempora Anastasij Papa, inquit ° Crabb.

Innocentij 1. Epistola ad Decentium citatur à P. Bellar. vt probet: Confirmationem esse sacramentum: Et, ¶ die Sabbathi ieiunandum; &, ¶ Auricularem confessionem, & ¶ Papticam satisfactionem.

*In hac Epistola legimus, Manifestum esse in omnem Italiam, Gallias, Hispanias, Aphricam atque Siciliam, insulasque interiacentes, nullum instituisse Ecclesias, nisi eos quos venerabilis Apostolus Petrus, aut eius successores, constituerunt sacerdotes. Legimus etiam, nusquam inueniri alium Apostolorum à Petro, in his provinciis docuisse. Atque hæc tam crassa, tam patientia, tam obuia sunt mendacia, vt Innocentium non videantur referre parentem. Nam constat ex *Actis Apostolicis* cap. 28. S. Paulum docuisse in Italia: Constat ex Patribus ¶ Græcis & ¶ Latinis, eundem docuisse in Hispania, Iacobum etiam docuisse in Hispania constans est traditio omnium Ecclesiarum Hispania, teste ° Baronio. Et id ipsum legitur in *Breniario* Pij 5. Iulij 25. Imo Iacobum illic fundasse Ecclesiam Bracarensem, & illic præfuisse S. Patrum Martyrem, legimus in ¶ Alphonso Villegas. Simonem Cananæum docuisse in Africa, & in Britannia, testantur ° Dorotheus, & Nicephorus, & Græci in *Menologio*. Philippum Gallos Christiana fide imbuisse, apud ° Isidorum legitur, & in *Breniario Toletano* institutionis S. Isidori.*

Innocentij 1. Epistola ad Vulturium, citatur à Bellarmino, vt probet: Coelibatum iure Apostolico rectissime annexum sacris Ordinibus; Et, Matrimonium post votum solenne nullum esse.

Hæc Epistola, fere ad verbum, eadem est cum Epistola Syricij ad Episcopos Africa, ac idcirco non videtur Innocentij.

Innocentij Epistola ad Exuperium, citatur à ° Bellarmino, vt probet: Libros Tobia, Iudith, &c. esse Canonicam Scripturam: Et, ¶ Matrimonium insolubile esse quoad vinculum.

o Noë in hac Epist. to. 1. conc. p Lib. de confirmatione. c. 3. q Lib. 1. de bonis operibus in partic. c. 18. r Lib. 3. de penitentia. c. 9. f Lib. 4. de penitentia. c. 9.

r Athana. Epist. ad Dracontium. Theodoret. in Epist. ad Philip. c. 1. u Greg. Moral. I. 31. c. 22. & c. Vide Baronium in Annal. To. 1. ad An. 61. nu. 3. & in notis ad Martyrol. Rom. Martij 12. x Annal. To. 1. ad An. 44. nu. 1. y Flos sanctorum Iulij 25. z In Synopsi. a Lib. 1. cap. 40. b De vita & obitu sancti.

c Lib. 1. de verbo Dei, c. 10. d Lib. 1. de Magi, mon. cap. 16.

e Part. I. tripl. Con-
uerſ. Angl. c. 4. uu.
29.

* *N. D.* inter alia Argumenta quibus probat Epistolam quæ fertur nomine *Eleutherij Papa ad Lucium Britannia Regem*, esse supposititiam, hoc vrget, quod in illa multa sunt Scripturæ loca parum ad rem facientia, inapte applicata, indigna *Eleutherio*. Atque sane, si hæc ratio satis sit firma ad id quod instituerat probandum, hæc Epistola *Innocentij ad Exuperium* supposititia etiam erit. Nam in hac sunt Scripturæ loca parum ad rem facientia, misere applicata, indigna *Innocentio*. Imo quædam sunt loca quasi è Scripturis citata, quæ in Scripturis nostris non habentur. In hac Epistola legimus, quod *intempro anno vicis sue habitare precepti sunt sacerdotes, vt seruientes sacris oblationibus, puri & ab omni labe mundati, sibi vindicent diuina mysteria*. Atqui hoc nullibi in Scriptura reperitur. In hac legimus in Evangelio scriptum; *Qui dimiserit uxorem suam, & duxerit aliam, mæchatur, similiter & qui dimissam duxerit mæchatur*: cum non legatur simpliciter eo modo, sed cum exceptione: *Qui dimiserit uxorem suam, excepta fornicatione, &c.* In hac Epistola vt probet, fas non esse vt admittantur ad sacrificandum, qui exercent cum uxore carnale consortium, allegat illud ^f *Leuitici, Sancti estote, quia & ego sanctus sum*. Et illud ^g *Pauli, Omnia munda mundis, coinguinatis autem & infidelibus nihil mundum*: quæ ^h *Paphnutius* errasset, qui *Castitatem esse in coniugio* dixit: Et ⁱ *Paulus* ipse, apud quem scriptum inuenimus, *thorum esse immaculatum*.

Innocentij Epistola ad Conc. Carthag. quæ est 25. inter *Innocentij Decretales*, citatur à ^k *Bellarmino*, vt probet: Liberum esse arbitrium. A ^l *Cano*, vt probet: Apostolicam sedem consulendam esse. Et, ^m *Episcopum Romanum successorem esse Petri*.

In hac Epistola, & dictionem, & ingenium, tali dignam *Præsule desiderare cogimur*, inquit ⁿ *Erasmus*.

Innocentij Epistola ad Conc. Mileusi annum, quæ est 26. inter *Innocentij Epistolas Decretales*, & 93. inter *Epistolas August.* citatur à ^o *Bellarmino*, vt probet: Liberum arbitrium: & ^p *Paruulos sine baptismo decedentes, mortis æternæ poena esse damnandos*. Atque hæc Epistola *sine controuersia eius est, cui tribuitur*, inquit ^q *Bellarminus*.

Hæc

f *Leuit. 11.*
g *Tib. 1.*

h *Socrat. Hist. lib.*
1. c. 8.
i *Heb. 13.*

k *Lib. 3. de lib.*
Arbit. c. 35.
l *Loc. com. 1. c. 4.*
m *Cap. 8.*

n *Censura in e-*
pist. 91. inter epist.
Aug.

o *Lib. 5. c. 26. de*
grat. & arbit.
p *Lib. 6. c. 2. de A-*
miss. grat. &c.
q *Lib. 5. de grat.*
&c. c. 26.

Hæc Epistola non est sine controuersia *Innocentij*. Nam *Erasmus*, qui priorem atro carbone notauit, nec hanc intactam præterijt, sed eiusdem genij Epistolam esse^r dixit. Et quidem, non sine causa. Nam hæc data est 6. Kalend. Feb. *Honorio & Constantino Coss.* cilm teste^t *Mariano Scoto*,^t *Omniphrio*, & alijs, *Innocentius* defunctus est anno præcedenti, *Theodosio & Palladio Coss.*

^r Censura in epist.
93. inter epist. Aug.
Lib. 3. stat. 6. ad
an. 415.
^t Chron. Rom.
pont. ad An. 415.

Extat^a Epistola sub *Innocentij* nomine ad *Arcadium Imperatorem*, quæ citatur ab^a *Alano*, & *Bellarmino*, vt probent: *Innocentium* excommunicasse *Arcadium & Eudoxiam* vxorem eius.

^u Binnius Tom. 1.
Conc. pag. 989.
^x Cont. Iustitiam
Britannicam c. 5.
^y Lib. 2. de Rom.
Pout. c. 19.

Hæc Epistola seipsam prodit. In illa enim legimus *Eudoxiam* in viuis fuisse post obitum *Iob. Chrysostomi*: quum tamen^a *Socrates* & ^b *Sozomenus*, imò omnes veteres histori- ei ante *Georgium Alexandrinum* vno consensu affirmant, *Eudoxiam* mortuam fuisse triennio ante *Chrysostomum*, vt verè obseruauit *Thomas Bilsonus*, Præsul Wintoniensis: & ^a *Henricus Sauilius* custos Collegij Mertonensis in Academia Oxoniensi,

^a Lib. 6. c. 19. 20. 22
^b Lib. 8. c. 17. 18.
^c Lib. Angl. de pri-
matu Regia. part.
1.

Cum *Venericus Vercellensis* incidit in mentionem huius rei; Unde hoc assumptum sit, nos quidem adhuc incertum tene- mus, ^a inquit: Sed hoc pro certo nominamus, quod nec in gestis *Ro. Pontificum* inuenitur, vbi gesta pariter eiusdem *Innocentij* descri- buntur, nec in libro *Decretorum* eius reperitur: nec in *Tripar- tita Historia*, vbi plus quam alibi legimus de illius depositionis sententia. Ex quo, quæ illius fuit opinio de hac Epistola, fa- tis constat.

^a In admonit. ad
Lectorem de
scriptoribus rerum
Chrysostomi, &c.

Cælestini 1. Epistola 1. citatur à^a *Bellarmino*, pro exorcif- mis in baptismo, pro^f libero arbitrio in moralibus: Pro⁸ meritis operum.

^e De Baptismo,
c. 25.
^f De grat. & l. Ara-
bit. l. 5. c. 26.
^g Lib. 5. de Iustit.
c. 4.

Undecim postrema capitula huius Epistola videri potius ab alio quopiam interposita, quam esse ipsius *Cælestini Papa*, fate- tur *Petrus Crabb*. In ijs autem reperiuntur hæc *Bellarmino* testimonia. Et quidem primum testimonium habetur in *Homilia de Adam & Eva*, quæ fertur nomine *Chrysostomi*, sed falsò: & in lib. de *Eccles. dogmatibus* cap. 31. qui per- peram *Augustino* tribuitur. Reliqua duo habentur in eodem libro de *Eccles. dogmat. cap. 32.*

^a Notis marg. in
hanc epist.

c Art. 4. ad pronoc-
cat. Iuelli
d Panopl. 1. 4. c. 89.
e Hierarch. 1. 6. c. 7.
f Sem. de Eccl. 1. 3.
c. 19.
g Pro epist. pont.
1. 3. c. 2.
h Releth. Cont. 3.
q. 7. ad Arg. 2.

i Lib. 1. de Rom.
Pont. c. 15.

k Annot. in Mar-
tyrolog. Rom.
Octob. 16. & An-
nal. To. 5. ad An.
419. nu. 92. 93. 94.

l Apparat. fac. ver-
bo, Bonifacius.

m Pro Epist. Pont.
1. 3. c. 10.
n Lib. 1. de Cleti-
cis c. 17.

Bonifacij 2. Epistola ad Eulaliū Alexandrinū Episco-
pum, citatur ab ^c Hardingo, ^d Lindano, ^e Righio, ^f Turrecremata,
& ^g Turriano, & ^h Stapletono, vt probent: Aphricanas Eccle-
sias submisisse se Romano Pontifici. Atque hanc Epistolam
esse genuinam & minime supposititiam, ita certò sibi per-
suasit Lindanus, vt eos nihil saluum relinquere ex omni antiqui-
tatis historia affirmaret, qui hanc Africana Ecclesie reconciliati-
onem hac Bonifacij Epistola — contestatam, seu falsitiam ri-
dent.

Valde mihi suspecta est hac Epistola, inquit ⁱ Bellarminus
Nam Eulalius Alexandrinus ad quem Bonifacius scribere vi-
detur, nullus fuit, aut certe eo tempore non fuit, vt patet ex
Chronologia Nicephori Constantinopolitani. Præterea Bonifa-
cius significat in Epistola sua, Iustino Imperante se scribere: at
Iustinus obierat antequam Bonifacius sedere inciperet, vt ex
Historijs omnibus constat. Adhuc, Epistola hæc tota fere constat
ex duobus fragmentis, quorum alterum sumptum est ex Episto-
la Hormisdæ Pontificis ad Iohannem; alterum ex Epistola S.
Gregorij ad Episcopos Gallia, quæ est 52. lib. 4. At Sanctus
Gregorius eo tempore non numerat natus, neq. credibile est Gre-
gorium à Bonifacio illa verba sumpsisse, siquidem stylus omnino
Gregorianus est. Idem sentit ^k Baronius, inquiens: falsa &
adulterina est Epistola illa quæ fertur nomine Bonifacij 2. Rom.
Pont. ad Eulaliū Episcopum Alexandrinum. Nam non tan-
tū prædicti Bonifacij Papa temporibus nullus eius nominis in
Alexandrina Ecclesia sedisse reperitur, (sed sit namque eo tem-
pore Timotheus eius nominis tertius, idemq. hæreticus) sed nec
prioribus vel posterioribus temporibus aliquis eius sedis Episco-
pus nominatus reperitur Eulalius ab his qui scripserunt Cata-
logum Episcoporum Alexandrinorum, &c. Idem sentit &
^l Possseuinus Nam Bonifacij 2. nomine conscripta fuit ab impostore
Epistola ad Eulaliū Episcopum Alexandrinum, &c. inquit
ille.

Iohannis 3. Epistola ad vniuersos Episcopos Germania &
Gallia, citatur à ^m Turriano, vt probet: Linum & Cletum,
non fuisse Romæ Episcopos, sed tantum coadiutores Petri.
Citatur etiam à ⁿ Bellarmino, vt probet: Chorepiscopos mul-
ta præstare posse quæ præstant Episcopi.

Hanc

Hanc Epistolam ab aliquo impostore, sub nomine Iohannis Pape 3. post obitum illius, suppositam fuisse, multis argumentis ostendi potest, inquit * Bionius. 1. quod sub consulatu Iustini 6. decimoquarto Kalend. Augusti. anno 7. Iustini, & 572. Christi scripta fuisse reperiatur, quo tempore Iohannes Papsam in vinis esse desierat. 2. quod nota Consulari insignita sit, qua his temporibus Epistola Pontificia consignari desierant. Tertiò quod in ea scribatur, Linum & Cleum fuisse tantum Chorepiscopos; quos tamen omnis pene antiquitas scriptorum optimorum, pro veris Pontificibus agnoscit. Taceo, quod nomen Chorepiscoporum, de quorum munere integra Epistola scripta est, in Gallia & Germania plane abolitum fuerit. Hæc ille ex Baronio Annal. To. 7. ad an. 572. nu. 3.

* Notis in hanc Epistolam to. 1. conc. p. 636.

Libellus, qui Dorothei Synopsis inscribitur, est suppositicius.

Orothei Synopsis imprimebatur Roma per Paulum Manutium an. 1564. & habetur in To. 7. Bibl. sanctæ veterum Patrum, edit. 3. sub hoc titulo. *S. Dorothei Martyris & Episcopi Tyri, qui sub Constantino Magno vixit, de vitis, ac morte Prophetarum & Apostolorum, Synopsis.* Hæc Synopsis citatur à ^a Bellarmino, vt probet Petrum Romæ vsque ad mortem Episcopum fuisse: Et à ^b Copo, vt probet in genere, cultum sanctorum, & reliquiarum honorem: & in specie, inuocationem sanctorum. Citatur etiam alijs de causis.

Increbuit error, vt putarint nonnulli, huic ipsum (viz. Dorotheum Tyri) authorem esse libri illius, qui Dorothei Synopsis inscribitur, inquit ^c Baronius.

Synopsis, qua Dorotheo Tyrensi falso adscribitur, plena est narrationibus confictis atque mendacibus, inquit ^d Bellarminus. Nam (vt alia præmittam) quæ ratione author ille defendi potest, cum inter discipulos 72. numeret Eunuchum Regina Ethiopum, quem à Philippo conuersum constat post Ascensionem Domini & Iuniam Episcopum faciat; quam tamen certum est feminam quandam fuisse? Et Cæsarem cuius meminit Paulus ad

^a L. 2. de Rom. Pont. c. 4.

^b Dial. 3. c. 31. eod. dial. c. 4.

^c Annot. in Martyrolog. Ro Iunij 5.

^d Lib. 3. de Rom. Pont. c. 2.

e Lib. de script. Ec-
cles. ad an. 385.

Philippenses, Discipulum Christi, & Episcopum fuisse dicat, cum perspicuum sit de Nerone Paulum esse loquutum? Hæc Bellarminus; qui e alibi, Dorothei huius nullam, inquit, mentionem inneni apud Eusebium, S. Hieronymum, vel Gennadium, aut etiam Iohannem Trithemium, qui scripserunt de viris illustribus. Ipsa verò synopsis plena est fabulis. Non meminissem libri tam fabulosi, nisi vidissem a multis citari, & non minui fieri.

f Appar. fac. ver-
bo, Dorotheus.

Dorotheo Tyrensi falso adscribitur Synopsis, quæ plena est narrationibus confectis atque mendacibus, inquit f Possseuinus, — adijciens paulo post, Validis rationibus, evincitur ne præstantis quidem alicuius viri esse potuisse illam Synopsin, in qua tam multa sunt putidæ.

g Notis præfix. ha-
ic synopsis in to. 7.
Bibl. sanct. vet. pat.
edit. 3.

Hoc opus non esse illius S. Dorothei Martyris, Tyri Presbyteri, qui sub Diocletiano vixit, & sub Iuliano Martyrium consummanit, sed cuiusdam potius Dorothei recentioris Abbatis Romani: Baronius in Notis ad Martyrologium Ro. 5. Junij, & alij eruditè deprehenderunt, inquit f Margarinus de la Bigne. Multa enim insunt huic libello, quæ fide historica vacillant, indigna prorsus antiquo illo Martyre Dorotheo.

h De Pisanis c. 39
Impres. Louan.
1570.

Dico libellum hunc Apocryphum esse, ac proinde Martyri Dorotheo non esse tribuendum. Inter Apostolos enim recenset tantum unum Iacobum, &c. inquit h Molanus.

Vide plura apud Baronium Annal. tom. 1. ad an. 33. nu. 41. & ad an. 45. nu. 44.

Titi Bostrensis Commentarij in Lucam sunt suppositij.

i To. 2. l. 5. de bap-
tismo, art. 5.

k To. 3. lib. 7 de
Pœnitent. art. 3.

N Bibl. vet. Pat. Tomo 1, edit 3. habetur Commentarius in Euang. secundum Lucam, sub nomine Titi Bostrensis, qui tempore Iuliani Apostataz claruisse dicitur. Hos Theodorus Peltanus primò edidit anno 1580. Ex his tanquam ipsius Titi, Coccium contendit probare, i Baptismum Iohannis non habuisse eandem efficaciam cum Baptismo Christi ad remissionem peccatorum: & k Peccatorum coram sacerdote confessio- nem.

Mortuum

Mortuum Titum sub Valente S. Hieronymus in Catalogo prodit. At author huius operis, cum sepius citet Iob. Chrysostomum, & Isidorum Pelusiotam Chrysostomi discipulum, item & Cyrillum Alexandrinum—hinc non parva suspicio est, alterius potius quam Titus Bostrensis Episcopi hoc esse opus: Inquit Ioh. Maria Sacri palatii magister, quem sequitur^m Margaritus.

Observandum est, Commentaria in Mattheum & Lucam, non posse esse Titus, quoniam author horum Commentariorum passim citat Chrysostomum, Cyrillum Alexandrinum & Pelusiotam, qui pueri erant cum Titus moreretur, inquitⁿ Bellarminus.

Eusebii Emisensis homilia quinquaginta sunt supposititiae.

Xcat Liber Homiliarum, Numero 52. sub nomine Eusebii Emisensis, qui vixit, Tribemio teste, ad an. 350. Hic liber excusus est Lenaniy 1567. & saepissime citatur à Papiis. i Bell. citat Homiliam tertiam in Epiphania, pro Purgatorio: & k Hom. de S.

Blandina, pro veneratione Reliquiarum, & l Hom. 5. de Paschate iterum atq; iterum in negotio Eucharistiae: m Rbomenses nostri citant Hom. de S. Stephano, pro Intercessione sanctorum: & n Hom. 5. de Pasch. pro Missae sacrificio. o Gregor. de Valentia citat eandem Hom. 5. de Pasch. pro reali Christi in sacramento praesentia, & p Transubstantiatione. q Citat etiam Hom. 2. de Natali Domini, & Hom. in illa verba, *Ecce quam bonum*, ut probet, Virginem Mariam non patefacta sui corporis lege peperisse. r Alanus citat Hom. 1. de Pasch. vii probet: Christum ad Inferos descendisse ad liberandum illinc animas fidelium: s & Hom. 3. de Epiphania, & Hom. de Pœnitentia Niniuitarum pro Purgatorio. t Lindanus citat Hom. 4. de Pasch. pro adoratione Eucharistiae. u Cansius citat Hom. 1. ad Monachos pro extrema Vnctione. z Copus citat Hom. de S. Genesio, & de Epipodio & Alexandro, pro inuocatione sanctorum: & Hom. de S. Stephano, Blandina, & Epipodio, pro cultu sancto-

l To 1. Indic. Ro. lib expurgand. p. 180.

m Notis praefix. Isaac Com. to. 3. Bibl. vet. pat. e dit. 3-p. 903.

n Lib. 1. de script. Eccles. ad an. 365.

i Lib. 1. de Purgat. c. 6.

k Lib. 2. de Reliq. c. 3.

l Lib. 1. de Euch. c. 5. & 9.

m Annot. in act. 7. 60 in marg.

n An. in Heb. 7. 17.

o Lib. 1. de Christi praesentia in Euch.

c. 5. p. 369.

p L. 2. de transubstant. 4. p. 187.

q Lib. 3. de Euch. contra Fortunati

c. 2. p. 401. & lib. 3.

Exam myst. Calu-

nificii c. 2. p. 470.

r Defens. Purgat. c. 2. fol. 35. & 94.

s Lib. cit. c. 12. fol. 106.

t Panopl. 1. 4. c. 44.

u In Carec. de extrema vnctio. q. 3.

z Dial. 3. c. 4.

sanctorum, &c. Atque quod, prætextu antiqui & sancti Patris, incautos facilius decipiant, Authorem harum Homiliarum, *Psuum scriptorem, antiquum valde, & magni nominis in Ecclesia Dei fuisse* narrant. In fronte ipsius libri, ² appingunt illi nomen, *Diui*, dicentes: *D. Eusebij Emisseni Episcopi Homilie*: & ipsas homilias eloquentissimas & religiosissimas esse aiunt.

Tantum abest ut *Eusebius Emissenus sanctissimus Pater* dici mereatur, ut è contra potius, *impissimus hereticus* existimandus sit. Quod ex *Theodoreto* & *Hieronymo* constat. Nam, *Eusebium* fortasse audisti, qui *Emesse* urbis ad *Libanum* fuit *Pontifex*, inquit *Orthodoxus* apud ^a *Theodoretum*. Cui, *Incidi in aliquot eius scripta, & inueni eum consentire cum Ari dogmatibus*, respondit *Eranistes*. *Is erat illius secta*, inquit, *Orthodoxus*. *Eusebius erat Arianorum signifer factionis*, inquit ^{*} *Hieronymus*. *Theodoreto* & *Hieronymo* subscribunt *Cesar Baronius*, *Whitus*, *Possennius*. *Eusebius Emissenus homo impius, & Ariand*, ^b inquit *Baronius*. *Maxima authoris inscitia, qui eius nomine quasdam edidit homilias, inuenimus nominatum beatum, & ab alijs recensitum perperam inter sanctos*, inquit ^c *idem*.

Esset Emissenus inter, laus unica, cives

Eusebius, si non in castra Ariana ruisset, ^d inquit *Whitus*.

Eusebius Emissenus fuit Ariannus, inquit ^e *Possennius*.

Præterea, quisquis fuerit *Eusebius Emissenus*, harum homiliarum non fuit author, quod agnoscitur ab ipso *Bellarmino*. Nam *revera* (^f inquit ille) *Eusebius Emissenus non potuit esse author, cum quia ille Græcus fuit, & Ariannus, ut scribit* *S. Hieronimus in Chronico*: homilie autem illæ ^{*} *Latinae & Catholicæ* authorem sine dubio habuerunt: tum quia author *Homiliarum* illarum significat varijs in locis se *Monachum fuisse in Monasterio Liripensi*, quod erat in *Gallia*: *Eusebius autem Episcopus fuit Emissenus in Græcia*.

^g Alij, authorem harum Homiliarum esse volunt *Fan- sum Regiensensem*: alij *Cesarium Arelatensem*, alij *Encherium Lugdunensem*. Verum licet fieri non potest ut sint omnium illorum trium, tamen recte fieri potest ut nullius sint trium. Sanè, hoc certum est, *Hom. 1. d. Pasch. apud Eusebium*

^y *Atlanus*, citat fol. 35. & 94. *Linda* in *Chronolog. præfix. Panop. seculo. 4.* ² *Io. Gagneus* in *inscript. lib.*

^a *Theodo. Dial. Impatibilis.*

^{*} *Chron. ad an. 10. Constat.*

^b *Ann. to. 6. ad an. 441. Epito.*

^c *Ibid. ad an. 341. nu. 11.*

^d *In Diacofio Martyr.*

^e *In apparat. sac. verbo, Eusebius Emissenus.*

^f *Lib. Recog. p. 64. & l. 2. de Euch. c. 30. & de scrip. eccl. ad an. 430.*

^{*} *Idem de sacram. Confirm. l. 2. c. 6. Sine dubio Latinus fuit.*

^g *Vide Bell. l. 2. de Euch. c. 30.*

sebiu[m], eandem esse cum *Hom. 1. de Pasch.* apud *Casarium Arelatensem*, & cum *ser. 137. de tempore*, apud *Augustinum*; Et cū initio *ser. 29. de Resurrectione Domini* apud *Hieron.* *To. 9. Hom. 2. de Pasch.* apud *Eusebiu[m]*, eandem esse cum *Hom. de Pasch.* apud *Maximum*: *Hom. 3. de Pasch.* apud *Eusebiu[m]*, eandem esse cum *Hom. 3. de Pasch.* apud *Casarium Arelatensem*: *Hom. 4. de Pasch.* apud *Eusebiu[m]*, eandem esse cum *ser. 25. inter Ambrosianos*, & cum, 2. *pe Pasch.* apud *Maximum*. *Hom. 5. de Pasch.* apud * *Eusebiu[m]*, eandem esse cum *Hom. 4. de Pasch.* apud *Casarium Arelatensem*, & cum illo *sermone To. 9. operum Hieronymi*, qui inscribitur, *de corpore & sanguine Domini*. *Hom. 9. de Pasch.* apud *Eusebiu[m]*, eandem esse cum *sermone 156. de tempore* apud *Augustinum*. *Hom. 4. ad Monachos*. apud *Eusebiu[m]*, eandem esse cum *ser. 23.* apud *Casarium Arelatensem*. *Hom. 5. ad Monachos* apud *Eusebiu[m]*, eandem esse cum *sermone 27.* apud *Casarium Arelatensem*: & *Hom. 6. ad Monachos* apud *Eusebiu[m]*, eandem esse cum *Cesarij Arelatensis*, 26. *Hom. 10. ad Monachos* apud *Eusebiu[m]*, eandem esse cum *Hom. 1. ad populum in Quadragesima* apud *Casarium Arelatensem*. *Hom. 2. de Ascensione Domini* apud *Eusebiu[m]*, eandem esse cum *August. 84. in Append. Ser. de diversis*, & 36. *de sanctis*: bonam etiam partem *Hom. 3. de Epiphani.* apud *Eusebiu[m]*, eandem esse cum postrema parte *Homilia 16. inter Quingenta illas Homilias* quæ feruntur sub nomine *August.* In qua reperiuntur ipsissima verba quæ *Alanus & Bellarminus* ex illa, pro Purgatorio citant.

* Vide Bellar. de
sacram. Eucharist.
l. 1. c. 30.

Eusebij Emiffeni homilia in Euangelia sunt suppositicia.

Xtat liber excusus *Antuerpie* apud *Iob. Stelsum*, anno 1555. sub hoc titulo: *D. Eusebij Emiffeni homilia in Euangelia, quæ cum sanctis diebus Dominicis totius An. ac ferijs quadragesimalibus legi solent. Quibus annexi curauimus eiusdem homilias de præcipuis Anni festiuitati-*

bns: Ex hijs homilijs ^b *Bellarminus* citat vnam, sub nomine *Eusebij Emiffeni*, vt probet: Nullum sacramentum legis na-

^b l. 1. de effectib.
gram. c. 15.

turæ

naturæ, aut scriptæ, iustificasse eo modo quo iustificat sacramenta nouæ legis.

i In Thesaur
Cathol.

k Lib. 4. Bibl. sanct.
verbo, Euseb. E-
pisc. Emissenus.

l præfigitur Cani-
cat. Catech. in fol.
edit. 1589.

* Lib. de script.
Ecclesiæ An. 430.

Has homilias non esse *Eusebii Emisseni*, sed *Eucherij* po-
tius, est opinio. *Coccej*. Nam centies (credo) ¹ citat loca ex
his homilijs sub nomine *Eucherij*, quamuis nullibi, quod
sciam, sub *Eucherij* nomine excudantur. Verum non esse
Eucherij, vt nec *Eusebii Emisseni*, testatur ^k *Sixtus Senensis*,
qui dicit, *Apparere eas esse Rapsodias à Latino scriptore, &*
ex Latinis Patribus consarcinatas: & stylum respicere aut Be-
dam, aut Rabanum, aut alium vtrique non dissimilem.

In ¹ *Chronologia Ecclesiastica* à Iesuita quodam contexta,
ad An. Domini 530. hæc nota apponitur: *Eusebius Emissenus*
Gallus, cuius habentur homilia, hoc fortè tempore claruit: qui
verò Evangelia explicauit, post Greg. Magnum scripsit.

Homiliarum in Evangelia verus Author ignoratur, inquit
* Bellarminus.

Cyrilli Hierosolymitani Epistola ad Augustinum
est supposititia.

Tribus Hierosolymitanus floruisse dicitur
circa an. Domini 365. extat sub eius no-
mine ad finem Tomi 9. operum Hieronymi,
& ad finem epistolarum S. Augustini, episto-
la ad Augustinum de miraculis Hieronymi,
*quæ citatur à ^a *Lenæo*, ^b *Binsfeldio*, ^c *Eckio*,*
*& alijs, pro Purgatorio; à ^d *Pereſio*, pro cultu Sanctorum*
*& reliquiarum: & à ^e *Verniero*, pro reali Christi in Sacra-*
*mento præsentia: & ad maiorem huius epistolæ fidem ^f *Ec-**
kijus clamat, Si fidem adhibeamus Historiographis Etbicorũ,
Linijs, Salsstij, Iustinis, &c. qua fronte Sanctis Patribus cre-
dere recusabimus?

Author huius Epistolæ non est aliquis ex Sanctis Patri-
bus, sed Afrius indutus pelle Leopis, & perditissimus Ne-
bulo, sub glorioso nomine sancti *Cyrilli*: vt luculentissimè
patet, cum ex ipsa Epistola, tum ex aduersariorum confessi-
one. In Epistola enim legimus; *Eusebium in trinum de sancto-*
rum cadauera per contactum sacci quo supra carnem suam
gloriosus

a De Purgat. l. 1.
c. 37.
b De conditio. a-
ninarum post
mortem, §. 5.
c Hom. 2. Dom. 3.
aduent.
d De tradit. fol.
20. & 127.
e Magnum & vni-
uersale Cœcilium.
f Hom. 2. Domini
3. Aduent.

gloriosus Hieronymus utebatur, vitæ spiritum introduxisse; qui cum perfectè resuscitati erant, cœperunt beatarum animarum gloriam, & peccatorum pœnas tam Purgatorij quàm inferni clara voce omnibus intimare, &c. Hieronymum eos conduxisse secum in Paradisum, Purgatorium, & Infernum, ut quæ ibi agerentur patefacere vniuersis, &c. quæ potius referunt auctorem Legendæ aureæ, quem Pontificij fatentur fuisse hominem, ferrei oris, & plumbei cordis, quàm S. Cyrillum Hierosolymæ Episcopum, id quod agnoscunt multi Pontificij, nominatim verò Erasmus, Baronius, Bellarminus, Molanus, Possennius, Marianus Victorius, & Schultingus. & Erasmus ait, haud scio quosato in rabulam quendam incidit Hieronymus, sic undiq; sui similem & Hieronymi dissimilem, ut nescias quid in eo admireris, lingua ne prodigiosam infantiam ac balbutiem, an insignem literarum infatigam, an miram mentisendi impudentiam; hominem profecto dignum, quem, si viuat, publicitus omnes omnium mortalium manus saxis impetant, qui mortales omnes pro saxis, non pro hominibus habuerit; quis enim illius legens Nenias, ni planè truncus sit, non protinus sentiat personatum histrionem, qui Vertumnum quendam, aut Proteum nobis referens, nunc Eusebius est Cremonensis, nunc Cyrillus, nunc Augustinus? &c. sed quibuscunque pluvius nobis opertus prodit, vox ubique sui similem Coccycem arguit.

g In vita Hieronymi.

Idem sentit ^h Baronius. Nam postquam annotarat diuersos pro ingenij diuersitate diuersa excogitasse inuenta, dum vel Eusebij, vel Augusti. vel Cyrilli Hierosolymitani Episcopi nomine conscripserunt Epistolas, quibus [Hieronymi] res gestas ex animi cuiusque sententia adiungas ac commentas scribere: Quis (inquit, amabo te) audiens Cyrilli Episcopi Hierosolymorum nomen ad ista referri tempora, quem ante annos triginta ipsius assertione S. Hieronymi, constat esse defunctum, non statim eam indignandum excutiat? & paulò ^k post: Inter alia quæ in ea (Epistola viz. Cyrilli ad Augustinum) auctor imperitus mendacia confarciuit, illud maxime præ cæteris intolerabile, cum imprudens, dum se putat eum laudare, vituperat, heresis ad stipulatorem constituens, dum ait tunc temporis vixisse Sabinianum heresiarcham, qui duas in Christo assereret voluntates, & S. Hieronymum aduersus eum scripsisse ad S. Au-

h Annal. To. 5. ad an. 420.

i Nu. 44

k Nu. 47

R

gustinum

gustinum Epistolam. At quid hoc aliud est, nisi reddere ipsum S. Hieronymum hereticum Monothelitam, Sabinianum verò, quem clamat Hæresiarcham, fuisse verè Catholicum? inquit idem. Sic pergens: Quid insuper illud, quod mox subditur, Sylvanum fuisse Archiepiscopum Nazareth, cum diutissime post contigerit Nazareth esse Ecclesiam Episcopalem? Quis igitur tales aque animo ferat imposturas? & alibi, In vulgus sparsa dimanarunt res gestæ S. Hieronymi, incerto auctore conscriptæ, simulq; Epistolæ quædam S. Augustini & S. Cyrilli nomine insignitæ, quæ unius eiusdemque auctoris putantur, cuius & liber ille Eusebii Cremonensis nomine conscriptus habetur de obitu S. Hieronymi, quæ quidem plena erroribus, & conferta mendaciis: in angulum reiecta, leguntur To. v. operum eius. Quisnam verò Author ille fuerit, qui hæc de Hieronymo commentatus est, quod dicam, non habeo, — Cuiusvis sunt Authoris ea quæ diximus, in illis Cyrilli nomine vulgatis literis se Monothelitam hereticum præ se fert Author, cogitque eidem hæresi Hieronymum astipulari, quæ post annos trecentos est exorta, &c.

1 Not. in Martyrol.
Rom. Septem. 30.

m Censura Bellar.
apud Possevinum,
Appar. Aurelius
Aug.

Idem docet Bellarminus: ^m Epistola Cyrilli ad Augustinum non potest esse eius, nam loquitur de obitu Hieronymi, qui tamen obiit satis diu post Cyrillum, ut patet ex libro de viris illustribus, ubi Hieronymus meminit Cyrilli, & dicit eum post multas vexationes ad extremum octo annos quietè in Episcopatu vixisse; præterea idem auctor dicit hereticum esse qui putat Christum habuisse duas voluntates, & D. Hieronymum credidisse Christum non habere nisi unam voluntatem; ex quo patet auctorem huius operis non solum impostorem, sed & hereticum fuisse, præsertim cum in 6. Synodo Aët. 17. ab Agathone citetur Cyrillus iste ad probandum Christum habuisse duas voluntates.

n Censura in tom.
p. Hieron.

o Censura in con-
fess. Hieronymiana

p Appar. tom. 2.
Hieronymus.

Idem, ⁿ Marianus Victorius: Quisunque alterius est potius quam Cyrilli, quod certe ante nos D. Antoninus agnoscit. Atque id ipsum ex Chronologiæ ratione efficacissima convincitur, inquit ^o Schultingus. Cyrillus enim ante Hieronymum obiit, qui potius igitur miracula D. Hieronymi conscribere?

Idem, ^p Possevinus: Quæ sub nomine Cyrilli Hierosolymitani Episcopi

Episcopi ad Augustinum circumlata sunt aliquandiu, nemo negauerit esse euentia, qui sciat Cyrillum ipsum ante annos 30, quam Hieronymus vixerit, teste eodem Hieronymo, ex hac vita emigrasse, & putida quidem mendacia sunt, &c.

Idem docet Ioh. Molanus, sic enim apud quem legimus. q Lib. de Picuris, c. 68.
Barbarus impostor de laudibus Hieronymi lueras consinxit Augustini ad Cyrillum, & Cyrilli ad S. August. in quibus non solum multa manifestissime de Hieronymo mentitur: sed etiam Hæresiarum vocat Sabirianum quendam, quia in Christo duas asserbat voluntates, & Hieronymum dicit Epistolam super huius erroris destructione paulo ante suum obitum cecidisse. Quo quid ineptius? Quidque à Catholico doctore magis alienum?

Quamobrem quod Hieronymus dixit Rufino, librum cuiusdam Ariani sub nomine Theophili Martyris, supponenti: In futuro Iudicio tu videris, quid ad Martyris contra te respondeas querimonias: Idem ego Pontificijs qui hanc Epistolam S. Cyrilli nomine supposuerunt, In futuro Iudicio vos videritis, quid ad sancti Episcopi contra vos respondeatis querimonias.

*Cyrilli Catecheses Mystagogica quinque
sunt suppositiue.*

D finem Catecheson 18. Cyrilli Hierosolymitani, quæ nuperrime excusæ sunt Parisi Græcè, cum Latina interpretatione Grodecij, habentur Quinque Catecheses, quæ dicuntur Mystagogice. Harum prima citatur à Bellarmino, ut probet: abstinen-

* An. 1608.

dum esse à vino & carnibus, & re vxoria, ante baptismum. Secunda citatur ab eodem, pro vnctione in baptismo. Tertia, pro confirmationis sacramento. Quarta, pro reali Christi in sacramento præsentia, & pro Transubstantiatione. Quinta, pro Purgatorio, & pro inuocatione sanctorum in Missa. Atque, ne forte quisquam mutire auderet contra ea quæ ab ipso allata sunt, Bellarminus autorem harum Catecheson, hominem sanctum & antiquissimum, & opus eius indubitatum esse asserit.

u Lib. 1. de bap.

x Ibid.
y Lib. de Confr.

c. 5.

z Lib. 2. de Euch.

c. 13.

a Lib. 3. de Euch.

cap. 20.

* Lib. 1. de purgat.

cap. 10.

b Lib. 2. de Missa

c. 8.

c Lib. 2. de Euch.

cap. 13.

In Indice librorum Græcorum, quas Resp. *Augustana*

emit ab Antonio Eparcha Corcyrae, *Mystagogica Catecheses quinque*, attribuuntur Iohanni, nescio cui, Episcopo Hierosolymitano, non Cyrillo: Vti monuit in Gesseri Bibliothecam Ios. Simlerus.

Sed & M. Velferus in Catalogo M. S. torum Græcorū reipub. Augustanz, quem Apparatu suo Possevinus adiecit, nihil certè de his ausus est pronunciare. *Catecheticon*, inquit, *institutiones Episcopi Hierosolymitani, quem Cyrillum esse puto. — Eiusdem autem auctoris & has, & qua sequuntur existimo Mystagogica Catecheses quinque.*

Testamentum Ephrem est supposititium.

d Bell. lib. 1. de
Purg. c. 6. & l. 1. de
Milia, c. 7.

Ephrem in Testamento citatur à Pontificijs, pro Purgatorio.

Author huius Testamenti decreuerat loqui in persona Ephrem: sic enim incipit; *Ego Ephrem morior, notum igitur vobis sit omnibus o viri Edesseni, Testamentum enim*

vobis relinquo, &c. At circa medium, oblitus sui, verba facit in persona alterius, inquiens: *Quum adhuc ea ipsa loqueretur, vir ex astantibus, &c.* quemadmodum videre licet in *Surio, apud quem habetur hoc Testamentum ex translatione *Iulij Clementis*. Et licet in translatione huius Testamenti Rome per Gerardum Vossium aliter legatur, nimirum: *Me adhuc ea loquente, &c.* tamen in fine huius Testamenti Romæ editi per Vossium, similis error commissus est. Ibi enim iterum induit tertiam personam, dicens. *Dum hæc cum lacrymis præciperet ac mandaret beatus vir, &c.* Quod vsque adeo absurdum visum est ipsi Vossio, vt aliud non haberet quod diceret, præter puerile illud, *Corrumpitur textus. Sequentia non ab Ephrem in suo Testamento relata, sed à discipulis post ipsius abitum verbis Testamenti attexta sunt*, inquit Vossius in Annotat. marginalibus.

* To. 1. Feb. 1.

Tragedia,

*Tragedia, Christus patiens, falso adscribitur
Greg. Nazianzeno.*

Tragedia, quæ dicitur, Christus patiens, citatur à Rhemensibus sub nomine Nazianzeni, pro inuocatione sanctorum. Et à Belarmino pro libero arbitrio. Et vt probet: exiuisse Dominum de utero matris clauso: Et de monumento clauso.

e Annot. in Ad. 1.
14.

f Lib. 5. c. 25. de
gra. & lib. arb.
g De Euch. 1. 3. c. 6.

Tragedia, Christus patiens, non videtur habere gravitatem solitam Nazianzeno, præsertim cum describitur eiulatus matris Christi, quæ prudentissima, & constantissima erat, inquit Belarminus.

h Lib. de scrip.
Eccles. ad an. 370.

Tragedia Christi sub nomine Gregorij Nazianzeni, illius non est, inquit Possuinus.

i Appar. Greg.
Nazianz.

Tragedia illa qua inscripta est, Christus patiens, ab eruditiss. Apollinaris Laodicensi potius quam Gregorij Nazianzeni opus esse merito existimatur, inquit Baronius.

k Ann. to. 1. ad an.
34. m. 133.

Historia de Prophetarum vita falso adscribitur Epiphania.

Epiphanius de Prophetarum vita citatur à Belarmino.

l Lib. de Reliquiis
c. 3.

Non est probabile, Epiphanium qui fuit Episcopus Cypri circa an. 370. Authorem huius operis fuisse, primò, quia apud veteres, nullam huius operis inuenio mentionem, quum tamen alia eius opera à multis citentur. Secundò, quia multa habentur in hoc opere, Talmudica commenta & somnia, quæ non est verisimile Epiphanium scriptis tradidisse: exempli gratia; In vita Ieremie, hic author affirmat Ieremiam Arculam sustulisse, quaque in ea fuerit singula, & curasse ea absorberi in saxum: & quod in resurrectione, Arca primum resurget, & prodibit à saxo, inque Sina monte locabitur, ut omnes sancti ad eam confluant: quum tamen Paulus dicat, 1. Thes. 4. 10. Mortuos in Christo resurrecturos primum, dein

de nos qui vini sumus, unà cum israhelitis (non in Sina, sed) in nubibus, in occursum Domini. Præterea, hic author affirmat, saxum illud haberi in salitudine, ubi primitus facta est Arca, in medio montium, in quibus iacent Moyses & Aaron; quum de Mose expresse scriptum sit, Deut. 34.6. eum in valle sepultum esse. Vide Ioh. Rainoldum in prælect. 36. & 38.

Optati Milenitani Liber septimus aduersus Parmenianum est supposititiuus.

N Bibliotheca vet. Pat. edit. 3. To. 4. habentur Libri septem, sub nomine *Optati Afri, Milenitani Episcopi*, aduersus *Parmenianum*, qui floruisse dicitur circa An. 365. Horum librorum septimus citatur à Baronio Annal. 1. ad An. 34. Nu. 205. quo probet: *Clauis regni Cælestis Petro duntaxat datas.*

Hic liber videtur esse supposititiuus. Nam *Optatus* ipse in initio lib. 1. promisit se sex tantum Libros scripturum: atque adeo sex libros scripsisse testatur *Hieronymus in Catalogo Ecclesiasticorum scriptorum*. Quid quod *Author* huius libri septimi, huius dicti (viz. *Si dixerimus quod peccatum non habemus, nos ipsos decipimus, & veritas in nobis non est*) rationem in 4. libro manifeste se explicuisse dicat: cum tamē in 4. libro *Optati*, tantum abest vt explicuerit, vt ne meminerit quidem.

* Verbo, Optatus.

Basilio Opera falso adscripta.

Basilus floruit circa an. 370. Cuius opera impressa sunt *Basilæ*, 1565. & diuisa in To. 3. In horum primo, habetur *Liber de Spiritu sancto ad Amphilochoium Ico.ij Episcopum*. Cuius cap. 18. citatur à *Copo*, vt probet: Distinctionem illam, *Dulie, & Lætrie*, quam Papiſtæ tam odioſe nobis inculcant sæpius. Cap. 24. citatur à *Bischo*, pro Iusticia operum. Cap. 27. citatur à *Bellarmino* pro Aqua benedicta, & ^d pro ostensione sacramenti, & ^e pro signo crucis, & ^f pro vsu signi crucis in baptismo,

a Dial. 5. c. 9.
b Cont. Perkin. de
Merit. c. 5. p. 104.
c Li. 4. de verbo
Dei, c. 3. & l. 3. de
Cult. sanct. c. 7. &
l. 2. de Missa, c. 15.
d Li. 2. de Missa c.
15.
e Li. 2. de imag. c.
29.
f Lib. 1. de bap. c.
25.

baptismo, & pro trina merfione, & ^h pro consecratione
 Chrismatis in sacramento (vt appellant) Confirmationis.
 Cap. 29. citatur ab ⁱ eodem in lib. de notis Ecclesiæ. Vtrum-
 que Caput citatur ab ^k eo & ^l reliquis Papicolis, pro tra-
 ditionibus. Atque quo maius pondus habeant, quæ ex hoc
 Authore producuntur testimonia, ex illis quidam prædi-
 cant, ^m *Basilius* hunc, istum esse qui ob singularem *Christi* doctri-
 na præstantiam, *Magnus* sit dictus, cuius unum testimonium mo-
 deratis ingenijs satis esse debuit : ⁿ verba, quæ citant (præfer-
 tim ex cap. 27.) esse verba sanctissimi, grauisissimi, doctissimiq;
 Patris : & certum semper Catholicis omnibus fuisse, huic *B.*
Basilij esse librum, atque istud etiam Caput, — nec villam cau-
 sam subesse dubitanda, cum & styli grauitas, & materia sancti-
 tas, & tractationis occasio, & consensus cum aliorum Patrum
 scriptis, *Basilius* referant.

Integrum hunc librum non esse *Basilij magni*, sanctissimi,
 doctissimi, grauisimique Patris, sed dimidium plus operis,
 (vix à principio cap. 15. ad finem vsque) ociosi potius fu-
 isse hominis, suspicatur *Erasmus*. Nam ad finem capitis 14.
 persentiscens styli diuersitatem, adnotat in margine, *Ali-*
us Deus. Quod in ^o Epistola Dedicatoria monuerat, sic in-
 quiens, Postquam dimidium operis absolueram citra tedium,
 visa est mihi phrasis alium referre parentem, aliumque spirare
 genium : interdum ad Tragicum Cothurnum intumescere ora-
 tio, rursus ad vulgarem sermonem subsidebat, interdum submane
 quiddam habere videbatur, velut ostentantis se didicisse qua
 Aristoteles in libro de Ennuntiatione & Predicamentis, Por-
 phyrinus in libello de quing. vocibus predicabilibus tradiderunt.
 Adhuc sibi inde digrediebatur ab instituto, nec satis concinnere
 dabat à digressionem. Postremo multa videbantur admisceri,
 quæ non admodum facerent ad id quod agitur, quadam etiam re-
 periantur obliuione, verius quam indicio. Quum *Basilius* ubique
 sit sanus, simplex & candidus, sibi constans, atque etiam instans,
 nunquam ab eo quod agitur excurrens temere, nunquam diui-
 nis mysterijs admiscens philosophiam mundanam, nisi per aduer-
 sarios coactus, idque contemptim. — Hæc *Erasmus*.

Cuius censuram, quia *P. Bellarminus* nihili facit : ^q *Coste-*
rus nihil attingere, cap. 27. impudenter asserit, varijs Ar-
 gumentis

^g Li. citat. c. 26.
^h Lib. 2. de Con-
 firmat. c. 8.
ⁱ Lib. 4. c. 14.
^k Li. 4. de verbo
 Dei c. 7.
^l Rhemenses præ-
 fat. in Test. No. &
 Annotin 2. Theff.
 2. 15. Lindsan. Pa-
 nop. 1. 4. c. 13. Coss.
 Apol. 2. pro. 2. par-
 te Enchirid. de c.
 5. p. 275. Andrad.
 Ortho. Explic. 1. 2.
 de alijs omnes.
^m Lindsan lib. ci-
 tat.
ⁿ Costerus lib. ci-
 tat. p. 271. & 265.
^o D. Ioh. Dantico,
 Episcopo Cul-
 mensi, Poloniz
 Regis apud Cæsa-
 rem Oratori.

^p Lib. 4. de verbo
 Dei, c. 7.
^q Loco supra ci-
 tato.

gumentis confirmabo, ijsque ex cap. 27 & 29. deductis. Nam cap. 27. iuratus hic *Basilius* disputans, an æquè liceat dicere, *Gloria Patri, cum Filio & Spiritu sancto*: ac *Gloria Patri, per Filium, in Spiritu sancto*: *supereſt* (inquit) *diſſerere de ſyllaba cum, unde ceperit, & quam vim habeat, & quatenus Scriptura concordet.* Atque protinus incidit in longam fabulam de traditionibus, in qua, nec de ſyllaba *cum*, nec de ſyllaba *in*, vnā habet ſyllabam: & tamen, quaſi re bene geſta, prorumpit in hæc verba, *Dictum eſt igitur eandem eſſe vim utriusque proloquij.* Annon hoc verè dictum ab *Eraſmo* arguit, *Subinde digrediebatur ab inſtituto, nec ſatis concinne redibat à digreſſione?*

Quid quod, in illa de traditionibus digreſſione, recenſeat ſignum crucis, ad orientem intèſ precandum ſpectare, *Inuocationis*, nescio quæ, verba, quum oſtenditur panis *Eucharistiæ*; *Conſecrationem Olei vnſionis*, *Conſecrationem eius qui Baptiſmum accipit*, *Olei inuſionem*, *trinam immerſionem*; *prima Sabbathi*, & toto tempore uſque ad *Pentecoſten ſtantes abſoluerè preces*, inter traditiones? de quibus hanc tulit ſententiam: *Si conſuetudines quæ ſcripto prodite non ſunt, tanquam haud multum habentes momenti conemur reiſcere, imprudentes & ea damnabimus, quæ in Euangelio neceſſaria ad ſalutem habentur, imò potiùs ipſam fidei prædicationem ad nudum nomen contrahemus.* Quis enim niſi delirans, tam delirum faciat *Baſilium* vt hæc diceret? Siquidem hæ, vel ipſis modetiſſioribus Pontificijs teſtibus, non ſunt magni momenti; quamuis hæ reiſcerentur, minime pertimeſcendum, ne damnarentur quæ in Euangelio neceſſaria ad ſalutem habentur: ſine his, fidei prædicationi, nihil omnino periculi eſt. Nam ex his quædam obſoleuerunt apud ipſos pontificios, puta: *verba Inuocationis, quum oſtenditur panis Eucharistiæ*; *Conſecratio eius qui baptiſmum accipit*: *Prima Sabbathi*, & toto tempore uſque ad *Pentecoſten ſtantes abſoluerè preces*: Licet ^r *Coſterus* impudenter nimis aiāt, *ipſos ſuſcipere ad vnum omnia*, (quæ memorat *Baſilius*) *& cuncta venerari, & religioſe obſeruare.* Reliquæ, liberæ ſunt obſervationis, ſaltem, non neceſſariæ. Nam 1. iuxta ^r Pontificios, priuatim orantes, ſi aliò reſpiciant quàm ad *Orientem*, cula

^r Bell. 13. de cultu ſancti. c. 11. Rhe- nan. Annot. in Tertul. de corona militis.

^r *Coſterus* loco ſu- pra citato pag. 275. t. Durant de ritibus. Eccleſiæ 1.1. c. 3. m. 6.

pa carent: imò & qui publicè preces fundunt, quum & ipsi agnoscant, non omnes Ecclesias ita fabricari, ut qui in eis orant, *Orientem* respiciant. 2. Nunc, *utram unicà, an tria abluto fiat, nihil referre*, docent ipsi; & de omnibus in genere pronunciant, 3. *minus necessarias esse: & tempore necessitatis omitti posse.*

His adde, quod horum capitulorum Author, affirmat *patres suos ista in silentio servasse, non scripto publicasse*: Quod ita patens est mendacium, ut iniuriam non ferendam inferret *Basilio*, qui *Basilium* horum capitulorum Authorem asfereret. Nam constat quædam ex his ab hoc Authore commemorata, ante *Basilij* tempora scriptis publicata: Imò omnia, si credimus *Cæsario*. Nam *quicquid hic à Basilio in exemplum Apostolicarum traditionum illatum est, ante ipsum alij retulerant*, inquit *Cæsarius*, notans libros in quibus ea retulerint.

Præterea, hic *Nugator*, eo nomine, quædam citra scriptum tradita esse vult, *ne dogmatum cognitio propter assuetudinem vulgo veniret in contemptum*. Quasi mysteria sanctissimæ Trinitatis, & Incarnationis filij Dei: *Historia Passionis dominicæ, Remissio peccatorum, & Promissio vitæ æternæ*, quæ perspicue satis Apostolicis scriptis comprehensa sunt, (2. inimicis nostris iudicibus,) exponerentur ab Apostolis contemptui, in eo, quod ab ipsis scribantur. Mirum, quandoquidem Scriptura exponat dogmata contemptui, cur hic, quicumque demum fuit, manum à tabula non cohibuit, & silentio ista non inuoluit, sed scripsit propalam. Cur non est veritus ne descriptione sua, ista ad populares ac vulgares aures deferrentur, atque ita amitterent dignitatem? Sed ad alia progredior.

Quæ hæc duobus capitibus continentur, ea ex diametro repugnare videntur ijs quæ à *Basilio* alibi dicta sunt. In ^b vno enim horum, *arbitratur Apostolicum esse etiam non scriptis traditionibus adherere*: in ^c altero, *Traditiones scriptas & non scriptas, parum vim ad pietatem habere* dicit. Atqui ipse *Basilius* ^d *serm. de fide, Manifestus est fidei lapsus* (inquit) *& liquidum superbie vitium, vel respicere aliquid eorum quæ Scriptura habet; vel inducere quicquam quod scriptum*

^a Bell. de cultu sancti I. c. 3.

^x Catech. Ro. de baptisimi sacram. to. Bel. I. de baptis. c. 26.

^y Catech. Ro. loco citato. Holkufus in modo Exam. sac. ord. candidato, Tit. de baptismo. Confessio Petri. kouiz c. 37.

^z Loco supra citato.

^a Cæsarius Enchirid. c. 5. An. omnia P. 49.

^b Cap. 39.
^c Cap. 27.

^d To. 2. p. 194.

non est: Ex qua doctrinæ repugnantia, Authorem horum capitulorum alium esse oportet à *Basilio*. Quod & proxima ratio facit manifestissimum. Nam cap. 29. Author verba faciens de *Meletio* quodam viro admirando, sic de eo loquitur, quasi per aliquot annos *Meletius* ille ante sua tempora, tum vixerat, tum obierat. Nam insuper & *Meletium illum admirandum, in eadem fuisse sententia, narrant qui cum illo vixerunt*, inquit iste. — Atque *Meletium* admirandum floruisse ætate *Basilij* ex eo constat, quod & historię testantur, *Basilium* ab illo creatum fuisse *Diaconum*: & ex ipsis ^f Epistolis *Basilij* patet, *Basilium* ab eo accepisse literas, & ad eum scripisse literas. Imò *Meletium* in viuis fuisse post *Basilium*, & *Baronius* agnoscit, qui *Basilium* mortuum obseruat ad annum 378. *Meletium* verò ad annum 381.

To. 2. operum *Basilij*, habentur *Ascetica* quædam proposita primum per quæstionem, deinde per Scripturam explicata. Quorum titulus est, *Basilij quæstiones sue explicatæ*, vel, *Basilij definitiones latiores*. Hatum Quæst. q. 12. citatur à ^h *Bellarmino*, ut probet: Licere coniugatis ex consensu vouere continentiam. q. 14. citatur ab ⁱ eodem, pro votis solennibus Monachorum. q. 15. ^k quod iuniores vouere possint. q. 22. ^l pro singulari & notabili habitu Monachorum. q. 26. citatur à ^m *Greg. de Valentia*, pro Auriculari confessione. q. 37. à ⁿ *Bellarmino*, pro horis Canonicis.

Qui Basilio Magro inscribitur liber, & Asceticus dicitur, Opus Eustathij Sebastienensis Armenie Episcopi esse à multis ferunt, inquit ^o *Nicephorus*.

Nonnulli constanter affirmant librum *Basilij Magni Capadoci*, qui *Asceticus* inscribitur, ab *Eustathio* esse editum, inquit ^p *Sozomenus*.

Leges Monasticas in Asceticis tradidit Basilio. Quæ tamen librum non Basilio, sed Eustathio Sebastia Episcopo tribuit Nicephorus in sua Ecclesiastica Historia, inquit ^q *Nicetas*.

Prologus his præfixus Idem est cum Sermone qui Tom. 5. Operum Chrysostomi reperitur, & de Militia spirituali inscribitur.

Eodem Tomo habentur *Regula Contractiones*, quarum

e Socrates l. 4. c. 26.

f Epist. 55. 57. 58. 89.

g In Annalibus.

h Lib. 2. de Monachis c. 37.

i Lib. eod. c. 27.

k Lib. eod. c. 35.

l Lib. eod. c. 40.

m De consec. 2.

n Lib. 1. de bonis

operibus in part.

c. 13.

o Lib. 9. c. 16. l. 13. c. 29.

p Lib. 3. c. 13.

q In Nazianz. orat. 30. n. 60.

229. & 288. citantur à *Bellarmino*, & alijs, pro Auriculari confessione. r Lib. 3. de penitentia c. 8.

Non certe constat an hæc quæstiones sint Magni Basilij, an potius Eustachij Sebastiani, cuius multis & graues errores damnantur in Conc. Gangrensi, inquit *Bellarminus*; subiiciens paulò post: *Cum valde probabile sit eas quæstiones editas esse ab homine parum probata fidei, non est cur eorum testimonium magni faciamus. Non enim indubitata sunt.* *inquit idem alibi.* f Lib. 1. c. 13. de Amis. gratia, &c.

Ioh. ^r Garetius, Ordinis D. Augustini Canonicus, quò probet hæreticos quarto annorum Centenario veritatem corporis Christi in Eucharistia professos esse, citat *quæstionem* 172. in hoc libro, sub nomine *Eusebij Episcopi Sebastie*, cuius superstitiones damnatæ sunt in Conc. Gangrensi, circa An. Domini 360. Ex quo liquet *Garetium*, hominem hæreticum, non *S. Basilium*, harum quæstionum Authorem existimasse. *Basilium* in cap. 9. *Esaie* citatur à *Bellar.* pro Purgatorio: à *Turriano*, pro cœlibatu Sacerdotum. * Lib. de Script. Ecclæs.
† De veritate corporis & sang. Christi in Euch. centenario 4.

Hunc aggressus (loquitur de comment. Basilij in *Esaia*m) *Latinum facere instituit*, inquit *Erasmus*; sed quo alius descendendo in operis penetralia, hoc minus mihi visum est, diuinam illam Basilij phrasin sapere, tametsi mox in ipso libri vestibulo, titulus nonnullam animo suspicionem iniecerat, ita restant ab ipso quidem *Basilio* descriptum opus, ceterum ab illius obitu, ab alio quodam presbytero euulgatum. Auxit suspicionem, quod ne apud scriptores quidem, qui Basilij recensent lucubrationes, huius voluminis ulla sit mentio. u De Purgat. l. 1. c. 6.
x Pro canon. Aposto. l. 1. c. 1. p. 7.
y Epist. Episc. Rofensis, To. 8. operis Erasmi, fol. 413.

Basilij Liturgia, seu Missa, est supposititia.

Laudius de Santes, Theologus Parisiensis, edidit *Liturgiam* seu *Missam Basilij Magni* è vetusto codice Latine translationis, quæ impressa est *Antuerpiæ* 1560. Hæc citatur à *Bellarmino* ^a pro oratione pro mortuis: pro ^b temperando vino cum aqua in sacro calice: pro ^c Missæ sacrificio: pro ^d inuocatione sanctorum, & ^e alijs de causis. Citatur etiam à *Gregorio de Valentia*, pro ^f reali Christi in Eucharistia præsentia: & pro ^g inuocatione a Lib. 1. de Purgat. c. 6.
b Lib. 4 de Euch. c. 10.
c Lib. 1. de Missa c. 13.
d Lib. 2. de Missa c. 8.
e Lib. 4 de Euch. c. 11.
f Lib. de præsent. Christi in Euch. c. 5. p. 370.
g Lib. citat. c. 6. p. 372.

h De Tradit. part.
3. Tit. de sacra cō-
munionē, fol. 159.

ne Eucharistiz: Et à ^h *Perefo*, pro Transubstantiatione: Qui *Perefus*, exiliens quasi prae gaudio, ob testimonium tam luculentum, *Gratias*, inquit, *tibi agimus, ô Magne, & S. Basilis*, quod tam apertis verbis rem de qua agimus aperuisti, & nullum locum peratissimis his falsionibus, qua contra Altaris sacramentum, pignus preciosissimum hereditatis nostra, tam impudenter latrant, reliquisti: nam & transmutationem panis in Christi corpus, & vini in Christi sanguinem, veramque & realem presentiam ibidem apertissime fassus es. Hæc *Perefus*.

Liturgiam siue *Missam* hanc quæ sub *Basilij* titulo circumfertur, ipsius *Basilij* esse, probari non potest. Magna enim, & valde dissentiens est exemplorum varietas, ut qui plura viderint, ⁱ affirmant. Vetus translatio, cum Græco exemplari, & noua versione non conuenit: & *Liturgia* qua Syri titulo *Basilij* vtuntur, nec cum veteri, nec cum noua translatione conuenit. Quod ex parte verum esse fateatur necesse *Bellarminus*. Nam ^k ille negat in *Basilij* *Liturgia* dici, *fac panem istum corpus Christi*: sed, ostende panem istum corpus Christi, &c. Cum tamen ^l *Perefus Guidixiensium Episcopus*, & ^m *Bessarion Episcopus Tusculanus*, Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, & Constantinopolis Patriarcha, fatentur in *Basilij* *Liturgia* reperiri, *fac panem istum corpus Christi*, &c. Nisi enim magna sit exemplorum varietas, Cardinalis Episcopus ex altera parte, forte Episcopus & Cardinalis Episcopus ex vna, mentiatu oportet. Quod, absit, ut quisquam putet, nisi euidētia facti cogat.

Quinimo hanc *Liturgiam* siue *Missam* non esse *Basilij* probari potest. Sanctus enim ⁿ *Basilus* ad finem precum solitus est glorificationem absoluerē, vel sub hac forma, *Gloria Deo ac Patri, cum Filio ipsius, ac Spiritu Sancto*. Vel sub altera: *Gloria Deo ac Patri, per Filium in Spiritu sancto*. Atqui in hac *Liturgia*, glorificatio absoluitur alia verborum forma, viz. *Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto*. Quod arguit satis *Basilium* non fuisse Authorem huius *Liturgie*.

Secundò, in hac *Liturgia* Auctor pregitur pro *pissimo* atque *fidelissimo* suo Imperatore. Verum Imperator tempore *Basilij*, *Valens* vimirum, viz. *pissimus* & *fidelissimus* dici potuit, cum *Arianum* fuisse constet, & Ecclesiæ Dei valde infensum.

Basi-

i Chemnifius 2.
part. Exam. decre.
conc. Tri. de Ca-
none Missæ.

k Lib. 3. de Euch.
c. 14.

l Lib. supra citato.
m De sacram. Eu-
char. p. 173.

* Vide etiam Ga-
recium in Assert.
sacris Missæ, fol.
21 & b.

n Basilij lib. de Spi-
ritu sancto, ad
Amphiloch. c. 1.

Basilii in Epistola ad Iulianum Imperatorem, quæ recitatur in Niceno Conc. 2. à legatis Apostolicæ sedis, citatur ab Anglo-Rhem. pro Inuocatione Sanctorum: à P. Bellar. & Hardinge, pro imaginum adoratione.

o Annotin. l. 7. b. mo. 3.

p. De imag. c. 12. q. Art. 14.

Ad fidem huic Epistolæ conciliandam, multa pro more suo narrant Pontificij. *Basilii est testis omni exceptione maior, inquit Bellarminus. Nobilissimum fragmentum, aurea verba, Asiæ Chypens, inquit Lindanus. Ex multis antiquis Patribus nullus est, qui illustrius testimonium habent de usu simul & adoratione imaginum, quam D. Basilii; cuius auctoritas propter eius doctrinam, sapientiam, vitæque sanctitatem, præter vetustatem, tantum habet, in iudicijs omnium, ponderis; ut omnes nostri novi magistri, si in læce aduersa ponerentur, quauis pluma lentiores deprehenderentur, inquit Hardinge.*

r Appendix ad librum de cultu imaginum, c. 4. (Panop. l. 3. c. 18.)

Art. 14.

Facemur *Basilium* propter doctrinam, sapientiam, constantiamque in veritate diuina, *Magnam* meritissimè fuisse appellatum, & eius auctoritatem grauem semper visam esse, atque iudicatum: verumiste *Basilium*, non est *Basilii*; cuius auctoritas ista verba, *Basilii* verba. *Hadrianus* Papa in Epistola synodica inter alia ineptissima testimonia, hæc verba citauit tanquam *Basilii*, quæ in libris *Basilii* in lucem editis minimè reperiuntur: Quare vñ Episcopi multi, in illa Synodo Nicenæ, ad testimonium allatum contra imagines ex *Theodoro Mopra Episcopo* respondebant, *Multi nostrum diligenter querentes & indagantes in sermonibus huius Theodori, præsentem sententiam nusquam inuenimus, ex quo conuincitur euentum esse Testimonium* ita & nos ad hoc testimonium ex Epistola *Basilii* ad *Iulianum* Imperatorem pro imaginibus allatum: *Multi nostrum diligenter querentes & indagantes in scriptis huius Basilii, præsentem sententiam nusquam inuenimus, ex quo conuincitur euentum esse Testimonium*.

u. Concil. Nic. 2. Actio 6.

Opera falso adscripta Ambrosio.

a Baronius Ann.
to. 5. ad an. 374.
b Idem. to. 5. ad
an. 397.
c Titul. p. Ambrosii
impres. Basil. 1567.

Ambrosius^a floruit circa annum 370. ^b obijt
anno 397. Reliquit post se libros & tra-
ctatus multos, qui ^c primò castigati sunt
operà Erasmi Roterodami: deinde per Si-
gismundum Gelenium: & ex eo tempore per
alios eruditos viros, inter quos, Iohannes
Costerius Ord. D. Augustini Canonicus, non minimus cense-
tur. ^d Hic libros & tractatus Ambrosij omnes diuisit in To-
mos quinque.

d An. 1555.

e Defens. Purg. e. 1.
f Annot. in 1. Cor.
7. 9.
g Bell. 1. de Mo-
nac. c. 30.
h Contra Perk.

In quorum primo, habetur Liber ad virginem lapsam, qui
citatur ab ^e Alano, ^f Rhemensibus & 8 alijs, ut probent: non
licere ijs vxores ducere qui continentiam sunt professi: à
^h Bischo po verò citatur, ad probandū Papiſticas satisfactiōnes.

i Censura in. 9 vo-
lumen Hierony-
mi.

Hic liber idem est (paucissimis exceptis) cum Epistola
22. Tom. 9. operum Hieronymi, quæ hunc titulum gerit, In
Susannam lapsam exhortatio. Quæ licet ab aliquibus Augu-
stini esse putatur, tamen ⁱ Marianns, quia expeditiores habet
anfractus, nec ita longis se implicat periodis, Augustini esse ne-
gat. Cuiuscunque verò sit, Ambrosij non esse euincitur.

m Cap. 4.

Nam ^m author ille Virgines defunctas; hostias viuas ap-
pellat, Domino propitiatrices, parentum suorum videlicet de-
lectorum, agnoscens; quæ sententia cum ex diametro repug-
net S. Iohanni, qui Iesum Christum propitiationem pro peccatis
totius mundi esse ⁿ dicit, Ambrosius huius Auctoris censendus
non est.

n Joh. 1. 7.

k Lib. 1. & 2. de
Penitentia.

Ad hæc ^k in libris de penitentia qui & Ambrosij nomi-
ne feruntur, contra Nouatianos exetè doctetur, Quinque pec-
cata, ipsum viz. crimen Sacerdotij (cuius rea exitiū virgo hæc)
remissibilia esse, idque Ministerio humano. Hic verò è contra,
Inhere ^l (inquit) Penitentia usque ad extremum vite, nec ti-
bi presumas ab humano Die posse veniam dari, quia decipit te
qui hoc tibi polliceri voluerit. Quæ enim proprie in Dominum
peccasti, ab illo solo te conuenit in die iudicij expectare remedium.
Vnde constat alterutrum saltem opus Ambrosij non esse; &
fortasse neutrum est.

l Cap. 8.

Atque

Atque hæc ratio coegit ipsum *Bellarminum* agnoscere librum hunc saltē supposititium esse. Nam *liber ad virginem lapsum non videtur esse Ambrosij*,^a inquit ille. Quia cap. 8. sic loquitur *Author*, *In hac penitentia usque ad extremum vite, &c. quoniam hæc sententia Novatianum errorem contineat, & contra eam disputet S. Ambrosius in duobus libris de penitentia. Bellarmino consentit Possennius*,^{*} qui & *stylum* notat & *delitionem* ab *Ambrosianis* discrepantes.

^a Lib. de script.
Eccles. an. 374.

^{*} In Appar. fac.
verbo, Ambrosius.

Eodem Tomo habentur duo illi de *Penitentia* libri, quos citat *Bellarminus* ut probet, ^a *Penitentiam* esse *Sacramentum*; ^b *Contritionem* causam esse *remissionis peccatorum*; ^c *Confessionem* *Sacramentalem* necessariò requiri ad *remissionem peccatorum*; & ^d *opera* *laboriosa* esse *satisfactoria* pro *reatu pœnæ temporalis*.

a *Bele de Penit.* l. 1. c. 10.
b *Ibid.* l. 2. c. 12.
c *Ibid.* l. 3. c. 8.
d *Ibid.* l. 4. c. 6.

De *autore* tamen *librorum* *istorum* ipsi ambigunt *Pontificij*.

Hæc Ambrosius de Penitentia lib. 2. cap. 5. si modo is Ambrosius fuit,^e inquit *Fr. Ribera* *Iesuita*.

e *Fr. Ribera*, in *Io. cl.* cap. 3. nu. 21 & 22.
f *Bellar.* de *script.* *Eccles.* *Ambros.*

Petrus etiam *a Soto* *lect. 2. de necessitate Confessionis, libros duos de Penitentia non audez. affirmare esse S. Ambrosij*,^f inquit ipse *Bellarminus*.

Tomo 2. operum *Ambrosij* habentur duo libri de *vocatione Gentium*, qui citantur ab *P. Hardingo*, pro *prærogativa Romanæ Ecclesiæ*: à ^g *Sacrificulis nostris* ut probent: *Infantes sine baptismo morientes perpetuò excludi visione Dei*: à ^h *Tallepiedo*, pro *libero arbitrio*.

p *Art. 4. Resp.* ad *Iuelli* *procat.*
q *In* *petitione* ad *Regiam* *Maiesta-*
tem.

Libellos de vocatione Gentium arbitror alterius esse; cuius rei si nullum aliud esset argumentum, tanta tamen est totius phrasidis dissimilitudo, ut primo statim gustu lector deprehendas; alium loqui quàm Ambrosium, inquit ⁱ *Erasmus*.

r *In* *collatione* 4. *doctorum* *super* 30. *Artic.* ab *hæreticis* *agitatos*, *asserit*, 1.
s *Contra* *in* *initio* 10. 2. *operum* *Ambrosij* *ex* *edit.* *Costerij*,
t *Orthodox.* *Ex-*
plicat. *lib. 4.*

Libros de vocatione Gentium falso Ambrosio adscribi, aperte indicat disputatio contra Pelagium de industria suscepta, quem Ambrosij atatem non vidisse auctor est D. Augustinus contra Iulianum agens,ⁱ inquit *Andradus*. Idem scribit *Bellarminus* in libro de *Eccles. script.* verbo *Ambrosius*, ad an. 374. & *Iob. Olierarius* in præfat. operum *Prosperi*.

Tomo 3. operum *Ambrosij*, habentur *Epistolæ* numero 85. Quarum 82. citatur à ^k *Bellarmino*, ut probet: *verum* *Continentiæ*

u *Lib. 1. de* *Clen-*
cis c. 16.

z De bonis operibus in partic. l. 2. c. 14.
y Annot. in 1. c. 14. p. 32.
z Apparat. fac. verbo, Ambrosii obsecratio in to. 5.

a Comment. in 2. Tim. p. 369.

* Lib. de script. Beclad an. 374.

b Loco supra citato.

c Censura in initio To. 2. operum Ambrosii, d Annal. Tw. 5. ad An. 397. nu. 39. e Dial. 3. c. 13. f Ratione 5. g Lib. 3. de cultu sanct. c. 5.

h Vide infra.

i Lib. 1. de sanct. beatit. c. 13.
k Lib. 1. de Ro. Pont. c. 20.
l Lib. citat. c. 25.
m Lib. 3. de bonis operibus in partic. c. 14.
n Lib. citat. c. 7.
o Lib. citat. c. 14.
p Lib. citat. c. 15.

Continenz annexum esse Ordinibus sacris, ita ut nec ducere vxores; nec vxoribus ante ductis uti liceat post ordinationem: & alij de causis, Citatur etiam à *7 Rhemensibus* ut probent, Ieiunium esse meritum.

Epistola 82. non potest esse Ambrosij (inquit *2 Posseuinus*) In ea namque fit mentio Venetiarum. Qua ciuitas post *Ambrosij* mortem edificari coepa est, nimirum anno Dom. 420.

Epistola 84. ad Demetriadem citatur à *2 Espenceo*, pro libero arbitrio.

In 3. To. certum est aliquas *Epistolas* non posse esse *Ambrosij*. Nam in *epist. 84.* mentio fit *Pelagianorum*, qui *Ambrosij* noti non fuerunt, inquit *1 Bellarminus*.

Aliquis hanc *Epistolam* ut alienissimam ab *Ambrosio* reuincunt, inquit *b Posseuinus*. Hac *Epistola* multorum sententia est eius, qui libros de uocatione Gentium conscripsit, nimirum *Prosperi Aquitanici*, inquit *c Costerus*. *Epistolam ad Demetriadem scriptam*, *Ambrosij* nomine, hactenus lectam, *Pelagij* fuisse constat, inquit *d Baronius*.

Epistola 85. de Inuentione corporum Sanctorum, Gernasij & Protasij, citatur à *2 Copo*, & *1 Campiano*, pro Reliquijs: & à *5 Bellarmino*, pro Dedicatione Ecclesiarum.

Hanc *Epistolam* non esse *Ambrosij*, ex eo patet, quòd idem omnino huius *Epistolæ* Author fuit, & *Ser. 91. de Inuentione corporum sanctorum Gernasij & Protasij*: quem admodum apparet ex postremis verbis *Epistolæ*, collatis cum primis verbis illius sermonis. Nam sermonem illum *91.* non esse *Ambrosij*, *Exasius* & *Costerus*, (si *b* censuræ in initio Tom. 3. præfixæ diligentius considerentur) consentiunt.

Eodem Tomo. operum *Ambrosij* habentur sermones *92.* Ex quibus varij citantur à *1 Bellarmino*, viz. 6. 11. 23. 25. 26. 27. 34. 37. 38. 47. 69. 76. 77. 78. 81. 90. 91. 92. Sexta citatur ab eo ut probet, cultum aliquem sacris rebus, sanctis Angelis, & hominibus deberi. *11.* ut probet prærogatiuam quandam S. Petri, imò ipsissimum! Primatum Petri. *23.* ut probet quadragesimam continere 42. dies. *25.* ut probet fideles in conscientia obligari ad Ieiunia, & quadragesimam ab ipso Domino indictam fuisse. *26.* 34. &

37. vt probet: quadragesimam institutam fuisse, vt Christum, qui caput nostrum est, eo modo quo possumus, imitemur. 27. & 38. vt probet: quadragesimam institutam, vt Christiani non solum pro se, sed etiam pro Catechumenis in Paschate regenerandis ieiunent, & orent. 43. & 91. vt probet: Signum crucis sacrum esse & venerabile: quod Ser. 91. citatur ab eo iectum, vt probet Sanctos esse invocandos. 47. vt probet: Petrum esse Petram Ecclesie. 59. vt probet: Petrum esse fundamentum Ecclesie. 76. 77. & 78. vt probet: Pium & bonum esse colere festos dies. 91. & 92. vt probet: Adorationem Reliquiarum. Ex reliquis nonnulli citantur ab alijs Pontificijs hic, illuc, vt fere occasio.

r Lib. 3. de Imagin. c. 39.
f Lib. 1. de sanct. beatit. c. 19.
t Lib. 1. de Rom. pont. c. 10. & 11.
u Lib. citat. c. 22.
x Lib. 3. de cultu sanct. c. 16.
y Lib. 2. de reliquijs. c. 3.
z Conf. Colon. Dial. 9.

Tertius hic Tomus exhibet conciones ad populum breues, quas suppositicias esse nihil addubito, nihil enim in his Ambrosiane vena, inquit^a Erasmus. Quod multi horum sermonum Ambrosij non sint, cum ipsa dictio euidenter doceat, cum quod in manuscriptis, & excusis libris, Maximi Taurinensis, vel vi alij habent, Mediolanensis Episcopi titulum pre se ferunt, inquit^b Costerus, adiciens, cuiuscuque certe sunt, eiusdem omnes Auctoris videntur. Ipse Baronius & Possseuinus etiam id ipsum ex parte consentiunt. Nam complures S. Maximi Episcopi Taurinensis (sermones) Ambrosij nomine habentur, inquit^c Baronius, pergens in hunc modum; Sunt & alia aliorum nonnulla, vt S. Prosperi & aliorum, utinam & non Pelagij etiam: cuius Epistolam ad Demetriadem scriptam Ambrosij nomine hactenus lectam fuisse constat, vt pratermissam alio nonnulla alienissima ab eo, que eius tamen titulo cusa leguntur. Quod ad sermones attinet, inquit^d Possseuinus, veteribus editionibus: hand dubium quin sermo 9. 37. 72. non erant Ambrosij. Exstant autem inter sermones quoque Augustini. Sermo item de Eusebio Vercollensi, qui erat. 69. & ser. 73. de Cypriano habentur inter sermones D. Maximi. Ser. porro, 3. 14. 31. 32. 44. 47. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 56. 57. 58. 60. 61. 62. 66. 77. 78. & 82. ad verbum sunt in sermonibus Maximi, & verò Maximi potius esse, quam Ambrosij videntur. Hæc ille.

a Censura in To. 3. operum Ambrosij.

b Censura To. 3. operum Ambrosij.

c Annal. To. 5. ad An. 397. nu. 39.

d Appar. fac. verbo, Ambrosius, obferu. in To. 3.

Quæ omnia habentur etiam apud Bellarm. lib. de script. Eccles. ad An. 374.

T

Qui

Qui si rem diligentius expendisset, & accuratius sermones cum sermonibus contulisset, reperire potuisset multo plures ex his sermonibus sub *Augustini* & *Maximi* nominibus latere. Nam *Ser. 1.* (exceptis decem ex primis lineis) idem est cum sermone 31. de *Sanctis in Augustino*. 2. idem est cum 33. de *Sanctis in Augustino*. 7. idem est cum *Ser. 19. de verb. Dom. in August.* 9. idem est cum *Ser. 25. de verbis Apóst. in Augustino*. 37. Idem est cum *Ser. 77. de tempore in Augustino*. 49. Idem est cum *Augustini sermone 118. de tempore*. 51. Idem est cum *Augustini Ser. 128. de tempore* 66. Idem est cum *Augustini Ser. 26. de Sanctis*. 71. Idem est cum *Augustini Ser. 30. de Sanctis*. 52. reperitur in *Eusebio Emiseno Hom. 4. de Paschate*. In *Maximo* verò *Roma* impresso per *Paulum Manutium*, Anno 1564. cum Privilegio *Pij. 4.* Pontificis *maximi*, *Ser. 3. 9. 10. 14. 29. 30. 31. 32. 40. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 66. 72. 77. 78. & 81.* totidem verbis reperiuntur.

Atque hæc dicta sunt in genere de sermonibus ipsis. In particulari, sciendum porro, *Ser. 34. 69. 70. & 90.* nominatim ab ipsis Papistis reijci: *Certe*, inquit * *Bellarminus*, verba faciens de *Ser. 34. vix fieri potest ut Author sit Ambrosius*, cum eius tempore *Mediolani* servaretur usus *Gregoriorum* de *Sabbato* non ieiunando. Et, *Ser. 34. in quo agitur de ieiunio quadragesimo, vix putatur esse Ambrosii*. *Ambrosii* enim ætate *Mediolani* servabatur mos *Gregoriorum* de non ieiunando in die *Sabbathi*, inquit † *Possevinus*.

Apud *Sanctum Ambrosium* extant de *S. Eusebio* sermones duo, (viz. 69. & 70.) At nihil est quo *Sancto Ambrosio* tribui possunt, vix ipsis apparet, inquit ‡ *Baronius*. Author prioris (viz. 69.) dicitur *Pseudo-Ambrosius*, à *b. Molano*.

De *Ser. 90.* in quo describitur *Passio B. Agnetis Virginis*, hæc est *Erasmii* censura. Sermo de *Agnete* cuius sit nescio, appendix in fine indicat artificem. [Hec ego *Ambrosius* servus Christi dñi in divinis voluminibus inveniſsem scripta, &c.] Quia enim nunquam appellamus divina volumina, præter *Scripturas Canonicas*?

De eodem similis est censura *Bellarmini*. Nam *Ser. 90.* de *passione B. Agnetis*, dubius redditur, inquit illè. Quoni-

e De bonis operibus in partic. 2. a. 15.

f Apparat. sac. verbo. Ambrosius.

g Append. ad To. 3. an. 355.
h Annot. in Vfu. andi martyrolog. Aug. 3.
i In censura To. 3.

* Lib. de script. Eccles. an. 374.

am

am S. Ambrosij lib. 1. de virginibus significat; B. Agneti cervicem gladio amputatam, Stetit, inquit, orruit, cervicem inflexit. At illius sermonis Author scribit, B. Agneti ad palum alligata, vt combureretur, cum flamma divinitus extincta esset, iussu Aspasij iudicis gladio guttur fuisse perfo-
ssum.

Tom. 4. Operum Ambrosij habetur liber inscriptus, *De ijs qui mysterijs initiantur*. Habentur etiam eodem Tom. *De sacramentis Ecclesia libris sex*, qui citantur passim à Bellarmino, & alijs Pontificijs, ^a pro *Papistica reali presentia Christi Domini in sacramento Eucharistie*: pro ^b *Transsubstantiatione*: pro ^c *vinio temperando aqua in Calice*: pro ^d *sacrificio Missæ*, &c.

a Bel. 1.3. de Eccl.

c. 14.

b Idem lib. 3. de

Euch. c. 20.

c Idem lib. 4. de

Euch. c. 10.

d Idem lib. 1. de

Missæ, c. 18.

* Possuin. in Ap-
parat. sac. Ambrosij

Atqui (vt omittam, quod Posssevinus, dum libros de sacramentis ^a penè omnes pro legitimis Ambrosij scribitis habere asserit, nonnullos esse subindicat, qui seus opinentur hos libros esse supposititios, non puros puros *Ambrosij*, quod volunt Pontificij, necessarijs (vt ego quidem sentio) evinci potest argumentis. Nam in his libris habentur multa falsa, quædam ridicula: vnum, indubium, hæreticum: & alterum, quod repugnat dogmati ab *Ambrosio* tradito in libro verè *Ambrosij* genuino.

In lib. de ijs qui mysterijs initiantur, cap. 5. affirmat Author scripturam testari, *Quod ad preces Hieroboal ignis descendit de celo*. Atqui nihil tale de Hieroboal legitur in Scriptura sacra.

In lib. 2. de sac. cap. 2. scribit Author, Christum dixisse ad Paralyticum (de quo Ioh. 5.) *descende* [in piscinam.] Atqui de descensu in piscinam nullum mandatum dedit Christus Paralytico.

In lib. 4. de sac. cap. 5. multa congerit verba, quæ partim, Evangelistæ; partim, Christi esse ait; quæ tamen nec *Evangelistæ*, nec *Christi* esse, quisquam purioris ævi scripsit.

In lib. 5. de sac. cap. 1. *Andis homo* (inquit Author iste) *quid dicat Paulus Apostolus ad Heb. ubi sunt qui filium Dei dicunt esse de tempore?* Atqui in Epistola ad Heb. huiusmodi verba non habentur.

Eodem lib. cap. 4. affirmat Author, Christum dixisse,

Ne patiaris nos induci in tentationem: non. Ne inducas in tentationem. Sed; siue Græcos, siue Latinos Codices inspiciamus, scriptum legitur, Ne inducas in tentationem.

e Ioh. 6.

In lib. 6. de sac. c. 1. verba faciens de colloquio Christi cum Iudæis de *esu ipsius carnis*: solum Petrum dixisse ait, *Verba vita eterna habet, & ego à te quò recedam?* Atqui non dixit Petrus. Quò ego à te recedam? Sed, quò nos à te recedamus? vt rectè notat Maldonatus à Theophylasto. Nec quisquam est (opinor) præter vnum & Lanfrancum, qui hac in re cum hoc Authore consentiat.

f Comment. in Ioh. 6. 68.
g Lib. 1. de sacra.

Quod Author iste, *Paralytici* verba Ioh. 5. *Hominem non habeo*: ita ^h exponat, quasi, per *hominem* Paralyticus intellexerat Christum mediatorem, perquam leuiculum est; nec minus quòd disputans de *offio* quòd claudendum cum oramus, per quòd intelligi vult, *oc;* subiiciat *ut mulieres audirent*.

h Lib. de ijs qui myst. initiatur, c. 4. & 1. 2. de sac. c. 2.

i Lib. 6. de sac. c. 3.

k De ijs qui myst. initiatur, c. 6. & 1. 3. de sac. c. 1.

Quod in his libris ^k *peccata propria* (i. Actualia) per *baptismum relaxari* dicat: *hereditaria verò* (i. Originalia) per *lotionem pedum*, certè hæreticum est. Cum Theologia & Ecclesia doctrina non conuenit, teste Maldonato.

l Comment. in Ioh. 13.
m De ijs qui myst. initiatur, c. 4. & 1. 2. de sac. c. 5. & 7.

Quod in his libris, ^m *In Baptismo exprimendus esse tres personæ diuinæ*, dicat Author, repugnat dogmati quod alibi tradit Ambrosius. Nam Ambrosius lib. 1. de Spiritu sancto cap. 3. putauit (agnoscente Bellarmino) sufficere ad Baptismum *Inuocationem vnius personæ diuinæ tantum*.

n Lib. de Bapt. c. 3.

His adde, quod caput 4. lib. 5. de sac. habetur integre apud Augustinum ser. 28. de verbis Domini. Et quod Author iste, cum ^o promittat se dicturum *de hoc*, viz. *pro quo orare debeamus*, non exoluit promissum. Nam & hæc suspectum reddunt opus.

o Lib. 6. de sac. c. 3.

Verum quo veritas magis elucescat, videamus quid è contra proferunt Papistæ, quo probent ipsius Ambrosij genuinos esse factus.

p Lib. 1. de Euch. c. 14.

Primum Bellar. Argumentum desumitur ex hoc, quod *P* *citantur hi libri sub nomine Ambrosij à Lanfranco, Guilmundo, & alijs qui ante annos 500. floruerunt.*

q De Consec. d. 2. quia corpus.

Atqui sane hoc leuisculum est. Nam *Homilia de sanguine & corpore Domini*, quæ est *Hom. 5. de Pascha* inter *Homilia Eusebij Emisensi*, citatur sub nomine *Eusebij Emisensi*, à *Gratiano*,

riano, Petro Lombardo, Guimundo, Albero, & alijs qui ante annos 500. floruerunt: nec tamen est Eusebii Emisseni, fatentibus Pontificijs. Quid ni ergo & hi libri citari possint sub nomine Ambrosij ab ijs qui ante annos 500. floruerunt, cum tamen Ambrosij non sint?

Proximum Bell. Argumentum desumitur ex hoc, quod in "Præfatione libri de Mysterijs initiandis (qui eiusdem Authoris est, cuius sunt illi libri de sacramentis, quod ex styli & sententiarum similitudine constat) Author dicit se tractasse moralia quædam ex vitis Patriarcharum, & ex Salomone. Nam illa opera nemo unquam negavit esse Ambrosij, inquit Bellarminus.

Primo, illud falsum, neminem unquam negavisse, moralia illa ex vitis Patriarcharum, & ex Salomone, esse Ambrosij. Nam Erasmus ad initium To. 4. negat libellum de Salomone esse Ambrosij. Et in Epistola ad Duce[m] Cluvensem, quæ habetur To. 4. Operum Ambrosij præfix. Apol. David, quæ incipit, Fortasse plerosque, negat Apologiam illam David & librum sequentem, De Interpellatione David, esse Ambrosij. In quo, quod ad Apologiam David, & lib. sequentem, De Interpellatione David: habet Bellarminus consistentem. Nam Apologia David posterior, & liber etiam posterior de Interpellatione David, non videntur esse Ambrosij, inquit Bellarminus.

Secundò, quid impedit quo minus mentiens Author fingat se scripsisse quæ nunquam scripserat, ut facilius Lecto-ribus imponeret? Annon Author Canonis 84. inter Canon[um] Apostolorum fingit eos Authores illius Canonis fuisse, qui scriptores quatuor Evangeliorum, quos vel fuisse Apo-
stolos, vel Evangelistas nemo dubitat? Si Bellarminus dixerit non finxisse, concedat oportet illum Canonem esse Apostolicum: quod tamen negat: Si dixerit finxisse, actum est de Argumento suo, & de causa simul. Nam hoc secundum Argumentum, est & postremum, quod apud eum reperit.

Habet quidem Roffensis contra Oecolampadium aliud. Roffensis ait Augustinum in proemio librorum de doctrina Christiana testari, Librum quendam de Sacramentis ab Ambrosio fuisse conscriptum: ex eo concludens, æquum esse ut vel alium profectum quem de Sacramentis Ambrosij titulo Christiani legant, vel hoc ut Ambrosianos agnoscamus.

7 Lib. 4. sent. d. 2.
f De sacra. 1.2. & 3.
t De sacra. lib. 1.
c. 5. & 12.

u L. 2. de Euch. c. 14

* De script. Eccl[esi]æ.
verbo, Ambros.
Mediolan.

y To. 1. Conc.

z Lib. 1. de verbo.
Dei. c. 101

a Lib. 1. de Euch.
c. 13.

Tolle Possuino,
Apparat. fac. verb.
Ambros. Medio-
lan.

Verum illud primò falsum, quod ex *Augustino* citat. Nam nihil tale loco citato testatur *Aug.* *August.* reuerà de doctr. *Christi*. l. 2. c. 18. ex *Amb.* refert *Platonem* sub *Jeremia* tempora profectum in *Aegyptum*; idque in Retractionibus ex *Ambrosij* de Sacramentis siue de Prophetia scripto sumptum significat. Quod cum in istis qui iam habentur sub *Ambrosij* nomine de Sacramentis libris nusquam compareat; pro luculenta atque modum probatione esse potest, non esse hos libros eosdem illos, quorum meminit *Augustinus*.

Sed & iniquum planè illud quod secundo loco petit. Nam *Cassiodorus* meminit *Expositionis Ambrosiane in omnes Pauli Epistolas, que vel interijt, vel nondum est inuenta, & in eius locum suppositus alterius in easdem Epistolas Pauli Commentarius sub Ambrosij nomine*. An æquum censere potest æquus Lector, ut suppositum hunc Commentarius quem habemus *Ambrosij* nomine insignitum, agnoscamus ipsius esse *Ambrosij*, nisi proferre possimus *Expositionem* cuius meminit *Cassiodorus*?

k Lib. de precibus
pro defunctis, c.
11. fol. 126. & c.
l Lib. de purgat.
c. 12. fol. 107.

Tomo eodem habentur *Orationes due preparantes ad Missam*: quarum prior citatur ab *Alano*, ut probet *Orationes* pro mortuis: Et posterior ab eodem *Alano*, ut probet: *Ambrosium* timuisse *Purgatorium*: utraque illarum citatur à sacrificulis in *Petitione* ad *Regiam Maiestatem*, ut probent: *Ambrosium* constituisse quasdam precum formulas à *Missificationis* ante *Missam* dicendas, *preparationis* loco.

Duas preces preparantes sacerdotem aditurum Missam, iudico non esse *Ambrosij*, inquit *Erasmus*, de cuius iudicio non audent *Copus* contendere.

m Dial. 3. c. 3.

n Lib. Anglicè in-
script. Bell. triall
examined, im-
press. 1608. c. 10.
p. 107.

Et, quia quilibet ex fæce inter Pontificios, qualis exempli gratia *Abecedarius* ille *B. C.* qui se *Theologiæ* studiosum inscribit, nauci videtur facere censuram *Erasmi*, *Erasmum* perstringens tanquam phantasticum, partialem, modernum, & hominem inconstantem, (hæc enim sunt *Epitheta* quibus homo nihili, *Erasmi* famam denigrare conatur, licet frustra, cum maior sit *Erasmus* quam cui possit talis tenebrio nocere) ostendam *Erasmi* censuram dignam tali viro, æquam videlicet & iustum.

Atque primum quo utar *Argumentum* desumptum erit

ex

ex silentio *Bellarmini*. Nam cum multa sint in duabus hisce precationibus quæ causæ Pontificiæ plurimum fauent, nisi *Bellarminus Erasmus* censuram iustam censuisset, cur nullibi ut causæ inferiret suæ, harum meminit? Non solet *Bellarminus*, leuibus de causis, loca tam apertè pro se loquentia silentio prætereire.

Secundum Argumentum desumetur ex materia precationum, præsertim 2. Nam in illa, Auctor precatur pro *Regibus* nominatim, cum tamen de *Imperatoribus* verbum habeat nullum. Atqui licet rectè oratio sit pro *Regibus* in ijs locis qui *Regibus* subsunt, ut rectè annotauit *Bellarminus*: tamen cum *Ambrosius* in *Italia* vixerit sub *Imperatoribus* gloriosissimis *Valentiniano & Theodosio*, sub *Rege* nullo; incredibile est *Ambrosium*, *Imperatoribus* neglectis, *Reges* commendasse Deo, præsertim cum *P. Tertullianus* testetur morem fuisse *Occidentaliū*, pro saluā *Imperatorum Deum* vocasse æternum cum coirent in cœtum.

o Lib. 2. de Missa, c. 31.

p In Apologet. c. 30. & 39.

Præterea, in eadem precatione, mentio fit *septem Capitalium visionum*, & *extiorum ex ijs manantium*, eodem plane ordine, & iisdem omnino verbis, quibus ea expressit *Gregorius Magnus*. Neque tamen *Doctores scholastici*, cum eam doctrinam stabilire conantur humanis testimonijs, antiquius vllum proferunt quàm *Gregorius Ambrosium* in illa causamemo appellat testem. Ex quo colligi posse videtur, ipsos *Scholasticos* non agnouisse hæc precationes pro *Ambrosianis*.

q Exposit. Moral. in Iob l. 31. c. 31.

Pro cuius argumenti corroboracione, ne quis putet *Gregorium* mutuatū esse ea quæ habet ex authore harum precationum, non indignum scitu est, quod scribit *Sixtus Senensis*, viz. *Tanta est in Gregorianis scriptis obliqua distinctio æquivalens, tam a semper stylus suille videtur, ut non apte continui a variis scribis, ut nihil in illis appareat, quod vel aliunde mutatum, vel quod ab alio autore profectum videri queat.*

r De falsa libriscriptione ad finem l. 4. Bibl. sanctæ.

To. eodem habetur liber de *Tobis*, qui citatur a *Bellarmino*, ut probet *Tobiam* librum esse *Canonicū*.

* Lib. 1. de verbo Dei, c. 11.

Hunc librum quidam putant esse adulterium & supposititium, ut *Erasmus*, & quidam *Scholastici Theologi*, inquit *Contius*.

* Notis in c. 14. q. 4. Quid dicam.

Tomo. 5. operum *Ambrosij* habentur *Commentarij* in omnes Pauli Epistolas. Ex quibus multa allegant Pontificij in causæ suæ patrocinium. ^c *Bellarminus* citat *Comment.* in Ro. 10 & ad Eph. 4. pro descensu Christi ad inferos. ^e *Comment.* in 2. Cor. 12. & in Gal. 1. pro primatu Petri. ^u *Comment.* in 1. Tim. 1. pro Continentia Clericorum: & ^z *Comment.* in 1. Tim. 3. pro Omnipotentia Papæ: ⁷ *Comment.* in 2. Thes. 2. vt probet, quod nondum venerit Antichristus. ^z *Rhemenses* & ^a *Alanus* citant *Comment.* in 1. Cor. 3. pro Purgatorio. Iidem ^b *Rhemenses* citant *Comment.* in Heb. 10. vt probent, sacrificium Missæ idem esse numero cum sacrificio crucis.

Author horum *Commentariorum* non videtur *Ambrosius*: Nam 1. scribens de raptu Pauli in 3. celum, 2. Cor. 12, videtur eorum sententiam approbare qui *Lunam* in 3. circulo esse dicant; quod crassam in Astronomia arguit ignorantiam. Nam non minus verum quam vetus est illud:

Post sim, sum sequitur, vltima Luna subest. Secundo, scribens in Rom. 1. iste (inquit) propter inquietudinem Saulus est nuncupatus: postquam autem credidit, ex Saulo Paulum se dicit, hoc est immutatum; quod est paulo alienius ab omni Grammaticali constructione. 3. in 1. Cor. 3. Pascha Immolatio, non transitus est, vt quibusdam videtur, inquit Author este; cum tamen *Ambrosius* in lib. de Cain & Abel, vnus est ex eorum numero, qui Pascha transitum esse tenent.

Franciscus Lucas Brugensis, ^c ordinariè appellat hunc Authorem *Ambrosiustium*; & quodam in loco, ^d *usurpat* sed mentitur liber *Ambrosij* nomen, inquit ille: affirmans ^e alibi, *Hilarium* Diaconum existimari authorem *Commentariorum* *Ambrosij* mentientium. Mitto ^f *Maldonatium*, qui *Remigium* Lugdunensem authorem *Commentariorum* qui *Ambrosio* tribuuntur, esse dicit. Mitto Theologos & *Leonianenses*, & ^h *Posseuinum* Iesuitam, qui credendum esse aiunt, eundem istius *Commentarij* authorem esse, qui librum scripsit de *Quest. Vet. & noui Testamenti*. Satis sit meminisse quæ *Salmeron*, quæ *Baronius*, quæ *Bellarminus* ipse, de his *Commentarijs* scripserint.

Viri perdocti asserunt eiusmodi Commentarios in omnes Pau-

^f Lib. 4. de Christo, c. 14.
^g Lib. 1. de Ro. Pont. c. 15.
^h Lib. 2. de Clericis c. 19.
ⁱ Lib. 2. de Ro. Pont. c. 5.
^j Lib. 1. de Ro. Pont. c. 5.
^k Annot. in 1. Cor. 3. 15.
^l Defens. Purgat. c. 7. fol. 72.
^m Annot. in Heb. 10. 11.

ⁿ Annot. in Gal. 3. 1. 1. Tim. 2. 6. 2. Tim. 2. 25. Tit. 1. 3.
^o Notat. 1. Tim. 3. 6.
^p In Rom. 2. 15.
^q *Comment.* in Math. 19. 9.
^r *Censura* in Augustinum.
^s Appar. *Ambrosij*.

li Epistolæ, non esse Ambrosio adscribendos, nec eius esse proprium factum, sed spurium & notitum, illicque falso inscriptum. In quam sententiam plerique Catholicos viros acriter iudicio & doctrina præstantes — pedibus inisse animadverti, inquitⁱ Salmeton.

ⁱ Comment. in Epist. Pauli. disput. 19. p. 63.

Expositio Ambrosij in omnes Pauli Epistolas Cassiodori tempore desiderari ceptæ erat, sed plane deperdita, in eius locū, alterius auctoris opus, apparet fuisse suppositum, inquit^k Baronius.

^k Annal. to. 5. ad an. 397. nu. 38.
^l De Euch. l. 2. c. 14

Ea Commentaria non sunt Ambrosij, inquit^l Bellarminus, vno in loco: Commentarios in Paulum ad Romanos falso tribui S. Ambrosio viri docti non sine causa iudicant, inquit idem^m Bellarminus alio in loco. Et alibi rursus, * De Commentarijs illis non parum dubitatur an sint Ambrosij. Sed & rationem subiungit, quia secus quædam exponit, quàm in genuinis eius opusculis ab Ambrosio expenuntur. Vnde, inquit, magis probabile efficitur, Commentarios in Epistolas non esse Ambrosij. Et in script. Eccles. Catalogo, multis contendit rationibus, nec esse Ambrosij, nec Hilarij aut Pictaviensis, aut Aretatensis, sed Hilarij nescio cuius Diaconi Romani, qui Luciferi schisma propagavit. Denique in quinto quodam loco, ille ipseⁿ Bellarminus, qui^o aliàs titulo Beati hunc auctorem insigniebat, Auctorem (inquit) eorum commentariorum non esse Ambrosium, quod eruditi non ignorant, sed nec aliquem ex celebratis Patribus, respondeo. Vbi insignis perfidia & iniquitas Pontificiorum apparet, qui cum aliquid in his Comment. repellant, quod causæ suæ patrocinetur, continuò clamant, Sanctus Ambrosius sic dicit, beatus Ambrosius sic dicit; cum aliquid repellant quod causæ suæ adversetur, tum: Commentum horum auctor, nec est Ambrosius, nec aliquis ex celebratis Patribus.

^m De Clericis l. 1. c. 15.
ⁿ De Christo l. 1. c. 6.

ⁿ De gratia & libero arbitrio. l. 2. c. 14.
^o De matrimonio l. 1. c. 17.

^p Anglo. Rhem. in 1. Tim. 3. 15. Bell. de Rom. Pont. l. 2. c. 16. Stapleton. promptu. Cathol. pars 2. p. 140.

Ex Anglia quidam docti miserunt ad me speciminis loca paginam descriptam ex Commentarijs in Epistolam ad Hebræos, quibus prefixum erat Ambrosij nomen: sed tota phrasis magis referebat Remigium aut Anselmum, aut alium eius ævi scriptorem, quàm Ambrosium; inquit Erasmus Censura præfixa Tom. I. Operum Ambrosij.

*Opera falso adscripta Ambrosio, qua alibi quam in
Costeri editione sunt excusa.*

q Comment. in
Apoc. 11.

r In Petic. ad Re-
giam maiestatem.

Abentur quidam *Commentarij in Apoc. Iob.* sub nomine *Ambrosij*, qui citantur à q *Ribera*, ut probet: Eliam venturum ante diem iudicii: & à r *sacriticulis nostris*, quod probent Purgatorium.

Rhemenses nostri, qui alioqui satis gnauiter sunt impudentes, in vrgendo, sub speciosis nominibus, quæcunque scripta ad manus venerint, *Norba*, siue *Nora* sint, modo ad rem Pontificiam faciunt: non audent tamen hosce *Commentarios. S. Ambrosio* ascribere, sed quum citant ex ijs, quod pro causa sua facere videtur, in hunc modum citant: *Author Commentariorum in hunc librum* (viz. *Apocalypsi*.) *præ se ferens nomen S. Ambrosij*, sic ait. In quo plus modestiæ ostendunt quam *Ribera*, & nuperi nostri *sacriticuli*. Nam extra omnem est controuersiam, hos *Commentarios* non esse *Ambrosij*.

Feruntur sub *Ambrosij* nomine in *Apoc. Commentaria* nuper *Lutetia* impressa, sed præterquam quod styli diuersitas manifestò reclamatione multæ sunt etiam toto opere inpersa *Gregorij* sententiæ, qua opus ostendunt non esse *Ambrosij*: & author ipse in explanatione *Cap. 17.* aperit se etur se scripsisse post *Rom. imperium à Longobardis occupatum*; quod plus quam 200. annis post *Ambrosium* contigit, inquit f *Sixtus Senensis*.

f Bibl. 4. Ambro-
sius: & de falsa li-
bro. inscriptione.

Noni quidam *Commentarij in Apoc.* nostra ætate prodierunt opera & diligentia *Cuthberti Tonstalli Dunelmensis*, qui *Ambrosio* Episcopo inscripti erant; sed eiusmodi libri charactere dicendi & stylo longe differunt ab *Ambrosiano*, & author ipse in explanatione *cap. 17.* citat *Gregorium* duobus seculis *Ambrosio Mediolanensi* posteriorem, inquit t *Salmeron*.

r Comment. in E-
pist. Pauli, disput.
19. p. 63.

Apocalypsis D. Iob. expositionem sub nomine *B. Ambrosij Episcopi Cuthberti Tonstalli Dunelmensis* Episcopus anno 1548. à se inuentam, dum varias Bibliothecas excuteret, quasi thesaurum pro sua pietate enulgari curauit, adiecit rationes, quibus indicabat esse *Ambrosij legitimum factum*: — Sed sane non potest

potest esse Ambrosij, inquit^a Possuimus. *Explicatio Apocalyp-*
sis non potest esse Ambrosij, cum Author mentionem faciat Lon-
gobardorum Italiam innadentium, qua innasio dis post mortem
S. Ambrosij contigit, inquit Bellar. lib. de script. Eccl. Iohan-
nes Raynoldus Lect. 64. suspicatur Berengandum authorem
esse horum Commentariorum. Vide locum.

u Appar. fac.
Ambrosius.

Berenguiddo (vt ipse putat, Anglo) Commentarios hosce
 in Apocalypsin asseruit Io. Pitius Theologiæ Doctor, Li-
 uerduni in Lotharingia Decanus, in relationum historica-
 rum de reb. Anglicis Tom. 1. part. 3. in append. illustris.
 Angl. Scriptor. cent. 1. Ex literis initialibus 7. Visionum
 nomen Authoris eruitur. Consulatur Tho. Iamnesius de M. S.
 Oxon. & Cantabr.

In antiquioribus Ambrosij editionibus habebatur sermo
 de Baptismo Augustini, qui erat numero sermo 94. Hic sermo
 citatur à^x Torrensi, & à Patrono^y Censura in Charchum, & à^z
 Gregorio de Valentia, vt probent: Augustinum indutum fu-
 isse nigro Cucullo, & cinctum cingulo coriaceo per manus
 ipsius Ambrosij.

x Augustini con-
fessio. l. 4. c. 8. §. 6.
y P. 38.
z De statu & voc.
religio. c. 2.

Ultimus sermo de Baptismo D. Augustini citra controuersi-
 am impostoris est ac blateronis, adeo nihil est illic Ambrosianum,
 inquit^a Erasmus.

a Censura in to. 3.

Mendosus ille sermo de Baptismo Augustini falso Ambrosio
 sancto ascribitur, inquit^b Paulus Langius.

b In Chron. ad
annum 1259.

Sermonem de Baptismo Augustini omnino reiecimus, quod
 neque in aliquibus exemplaribus, neque etiam in eo quod ante
 annos multos Mediolani excusum est, inuenitur; & ipsa quoque
 res clamat, ab insulso & audaci impostore esse confictum, inquit^c
 Costerius.

c Censura in to. 3.

Sermo de Baptismo Augustini non est Ambrosij, nec in eius
 operibus habetur, inquit^d Molanus.

d Annot. in Mar-
tyrolog. Vuardi
Martij 3. edit. Lo-
uan. 1568.

Fertur Ambrosij nomine ser. de Baptismo S. Augustini, sed
 qui ne apicem quidem habeat Ambrosij, inquit^e Baronius.

e Annal. ro. 4. ad
an 388. nu. 77.
f De script. Eccl.
ad an. 374.
g in 2. parte Am-
brosii impref. Basi-
lez 1492.

Sermo de Baptismo Augustini, longissime distat à stylo & gra-
 nitate Ambrosij, inquit^f Bellarminus.

Extabat & aliquando inter opera Ambrosij Tractatus
 quidam sub hoc Titulo, Exhortatio ad penitentiam. Hic
 Tractatus citatur à Groppero sub nomine Ambrosij, vt pro-

bet:

bet: neminem ex hac vita exire securum, non perfecta Pœnitentia.

Hunc Tractatum non esse *Ambrosij*, censebant sine dubio illi qui rescuerunt ex *Ambrosij* operibus. Et quidem idem censent, qui rescitam, denuò interfendam nouis editionibus putarunt, cum *Parisienses*, tum *Romanenses*. Nam non esse *Ambrosij* utique notant.

h Censores Greg.
in Gratianum de
penitentia, dist. 7.
h quis.

Currit sub *Augustini* nomine, & quod ad summam rei attinet, idem omnino est cum *Homilia* 39. quæ ^b *Casario* *Arelatensi* tribuitur.

Exhortatio ad penitentiam, non ab Ambrosio, sed Augustino conscripta, merito est omissa, inquit Ioh. Costerius in Catalogo lib. post vitam *Ambrosij*. Tom. 1. Operum *Ambrosij* edit. Basil. 1567.

Damasus Papa Pontificale est supposititium.

a Annal. To. 4. ad
An. 367.

Damasus Papa papatum possedit ad annum 367. secundum computum ^a *Baronij*. Hic scripsisse librum dicitur, de *gestis summorum Pontificum*, cui *Pontificale*, nomen est. Ex hoc libro, tanquam libro reuera *Damasij*, multa citant *Papistæ*, præsertim *Bellarminus*.

b Lib. 1. de Ro.
pont. c. 4.
c Lib. 1. de Cleri-
cis. c. 8.
d Lib. 2. de Imag.
c. 9.
e Lib. 1. de bapt. c.
29.
f Lib. 2. de Missa,
c. 14.
g Ibid.
h Lib. 2. de Missa,
c. 15.
i Lib. 1. de pont.
Rom. c. 3. & c.
k Præfat. de vitis
Sanctæ.
l Præfat. ad lect.
præf. Anastas.
Hist. de vit. pont.
edit. 1603.

Petrum Apostolum, Romæ fuisse Episcopum, usque ad mortem, ex hoc libro colligit ^b *Bellarminus*: electionem Episcoporum pertinere ad summum Pontificem: ^d *Imagines* in templis recte collocari: ^e *Baptizatum* debere vngi *Chrismate* in vertice: ^f *vestes sacras* requiri à sacerdote *Missificaturo*: ^g *Vasa sacra* ad usum *Missæ* habenda: ^h *Thurificationem* in *Missâ*, ceremoniam esse antiquissimam: & id genus alia, ex hoc *Damaso* concludi vult *Bellarminus*. Et ne quisquam suspicetur Authorem hunc non esse *Damasum*, *Damasus gesta Pontificum Romanorum* (totâ penè Ecclesia, & *Trisbernia* teste) conscripsit, inquit ^k *Aloysius Lypomanus*.

Damaso attribui non posse multa conuincunt argumenta, ^l inquit *Iohannes Albinus*. Primum *B. Hieronymus*, ad quem *missa à Platina* dicuntur, in suo illustrissimi virorum Catalogo, huius

huius scripti non meminit. Deinde roclamat stylum, totaque forma & series orationis. In Epistolis enim quae exstant B. Damasi absque eius monumentis phrasibus culta est & nitida, in hoc verò de Pontificibus opusculo, inculta, rudis & impolita. Adhuc multa in hac historia asseruntur à veritate aliena, quae nullius grauis, & prisci Authoris testimonio confirmari possunt: multi in eadem Chronographici lapsus, nonnulla pugnantia & assata.

Eandem occinit Cantilenam Massonus, nam Damasum vulgo existimant decessorum suorum vitas scripsisse, inquit ille. At Hieronymus nullam mentionem facit editi ab eo libelli, de vitis Episcoporum urbis. Quare non est verisimile huius libellum à Damaso compositum. Nam quem egregium virum & eruditum Hieronymus praeclari libris atque Epistolis aliquot ad eum datis, cum necesse est valde imperitum dicere, qui incidit in nullo errata, quibus liber ille est plenissimus. Multa enim ab eo dicuntur, quae nullius sinceri scriptoris testimonio probari posse manifestum est: stylumque Damasi Episcopi urbis, ne amplius dicam, dissimilem esse, & multis nitidorem apparet ex Epistolis quas ipse ad Hieronymum dedit. Ille enim extans & fidem faciunt eundem libellum degenerem esse, si Damasi esse dicatur. Tamen si hic nolo cum ignavis & pertinacibus contendere, frustra enim pugnat cum belluis. Haec ille.

Eadem est sententia Baronij, Binnij, Possseuini. Quae fertur nomine Damasi breuiter texta series Romanorum Pontificum, alterius potius quam ipsius esse opus, atibi diximus, ne sepius inculcavimus, inquit Baronius. Huius libri Pontificum Damasi auctor non est, inquit Binnius. Quae nomine Damasi fertur brevis series vitarum Romanorum Pontificum, alterius fuit, non huius Damasi, inquit Possseuinus.

Tribuimus S. Damaso librum de vitis Pontificum, sed liber ille est Anastasij Bibliothecarij, non Damasi, ut notum est, inquit Bellarminus.

Quorum testimonia intelligenda sunt de integro Pontificali, non de aliqua eius tantum parte. Nam licet sint qui opinentur gesta primorum Pontificum describi per Damasum Papam, reliquorum autem, per alios veteres, ac fide dignos: tamen quod observauit Io. Raynoldus, &

m De vrbis Episcopis l. 1. in Damaso.

n Annal. To. 4. ad An. 384. nu. 15.
o Notis in To. 1. Conc. p. 19.
p Apparat. sac. verbo, Damasi.

* Lib. de scrip. Eccle. ad An. 307.

q Scriptor To. 1. Conc. p. 134. post Schol. in confir. Clem. Baon. To. 1. Annal. ad An. 69. nu. 35.
r Praelect. de lib. Apoc. 186.

ingenuè confitetur Albinus) stylus ipse euentissimum facit, eundem esse Authorem primæ partis libelli, qui fuit Author sequentis partis, quæ perducit historiam ad Nicolaum primum. Sic enitè scriptum est illud opus, vt idem nugator, ex vno eodemque ore libellum illum integrum expuisse videatur.

Amphilochij vita S. Basilij supposititia.

Amphilochius Iconij Episcopus floruisse ^a dicitur circa An. 390. Sub huius nomine habetur *Narratio de vita Basilij*, quæ primò excusa erat Colonia anno 1512. Ex quo tempore, recusa est ^b ibidem, additis non paucis ex vetustis manuscriptis libris, quæ in

priore editione desiderabantur. Hæc citatur à ^c Bellarmino vt prober, apud veteres consueuisse deferri ad ægrotos Eucharistiam sub sola specie panis: & ^d confirmationem esse sacramentum. Citatur à ^e Gossio, pro reali Christi in sacramento præsentia, & ab ^f Hardingio, pro priuata Missa: pro ^g suspensione sacramenti supra altare: pro ^h fractione hostiæ in tres partes. Atque vt eius testimonium maius pondus habeat, *Costerus* eum insignit nomine *Beati*, Refert *Beatus Amphilochius*, &c. inquit Et *Hardingus* nostras persuasum nobis ⁱ cupit, eum ipsissimum fuisse cui *Basilisus* librum suum *de Spiritu sancto*, & alterum quem inscripsit *Ascetice* dedicauit: quem Theodoretus nunc admirandum, nunc sapientissimum, creberrimè laudatissimum appellat. Et, ne negemus *Amphilochij* esse opus, (quod subueritus ille, præcauit quantum potuit, afirians: effugium illud quidem esse singulare, sed tamen omnium turpissimum, & à ratione, ac doctissimorum hominum consuetudine remotissimum —) præfatur porro, In libro quodam Colonia impresso, in quo hominum quorundam sanctorum vita continentur, editum esse. Totamq; historiam, summam veritatis speciem præ se ferre: & in Bibliotheca D. Nazarij Verone, quæ est ciuitas Italica, cerni, in membrana descriptum ante 300. abhinc annos, & nomen titulumque *Amphilochij Episcopi Iconiensis* referre.

Verum

a Baron. Annal.
To. 4.

b Exat To. 1. Su-
rij de vitis sancti.
Januarij 1.
c Apolog. ad lib.
Iac. magnæ Bri-
tan. reg. c. 8. & l. 4.
de Euch. c. 14.
d Lib. de confir-
mat. c. 5.
e In Enchirid.
Cont. c. 8. de Euch.
Sacram.
f Resp. ad Iuelli
prouocationem
Art. 1.
g Art. 9.
h Art. 11.
i Art. 1.

Verum nihil ista moratus, Beatæ memoriæ *Inellus*, multis ex eo Argumentis desumptis, plene & plenè ostendit *Ambrosium Iconiensem Episcopum* huius Legendæ authorem minime extitisse. Quod fecerunt etiam Pontificij, *Baronius*, *Possennius*, & alij.

Quæ Amphilochoj falso nomine fertur vita Basilij, hand digna satis habetur quæ eruditorum auribus ingeratur, inquit ^k *Baronius*. *Commentarius de rebus gestis Basilij*, qui extat nomine *Amphilochoj*, scaturit mendacis, inquit ^l idem: & ^m alibi, *Extat Amphilochoj nomine scripta vita S. Basilij*, quæ tamen prudentiorum omnium sententiâ alterius cuiuspiam potius quam *Amphilochoj Basilio* equalis esse putatur, cum aliqua illic habeantur, quæ illi minus convenire videntur. Vitam *Basilij*, quæ edita est, non posse esse *Amphilochoj* illius sub cuius nomine circumfertur, *Glycas* 4. suorum *Annalium* parte nos docuit, inquit ⁿ *Possennius* vno in loco; taxans etiam ^o alibi *Sixtum Senensem*, quod non monnerat *Basilij* vitam quæ sub *Amphilochoj* nomine circumfertur, non fuisse *Amphilochoj*.

Basilij vita scripta ab *Helladio* non extat. Quæ autem *Amphilochoj* nomine fertur, spuria est, inquit ^p *Zacharias Lippolus* *Curthufianus*.

Extat sub nomine *Amphilochoj* vita *S. Basilij Magni*, sed hand dubio falsa, vel supposititia, inquit ^q *Bellarminus*: primum enim narrat ille Author *Basilium* factum Episcopum ante mortem *Juliani*: quod repugnat *Historijs*, & ipsi *S. Greg. Nazianzeno* in orat. de *S. Basilio*. Deinde narrat Author, *S. Basilium* ostensum fuisse per revelationem *Eusebio Casariensi*, cum ante eum non videret. Quod etiam falsum esse certum est, ex eo quod *Nazianzenus* scribit, *Eusebium* cum *Basilio* de Episcopatu contendisse, & ea de causa inimicum *Basilio* factum. Tertiò constat, *S. Basilium* obisse anno ultimo *Valentis Imperatoris*, & 8. annis Episcopatum administrasse, ex *Greg. Nazianzeno*, & alijs: proinde Episcopum factum anno 6. *Valentis*: at iuxta supposititium *Amphilochoj*, *Basilium* vel sedisset annis 15. vel ante mortem esset, quam Episcopus fieret, si vivente *Juliano* iam Episcopus erat. Hæc ille, concludens, Omittit multa alia quæ perperam narrantur in illa vita, tum de *Libanio*, tum de alijs.

k *Annal. To. 4. ad An. 378. nu. 10.*
l *Ad An. 363. nu. 55.*

m *Notis in Martyrolog. Rom. Ianuarij i. n.*

n *Apparat. sac. verbo, Amphilochojus.*
o *Verbo, Sixtus Senensis.*

p *To. 1. de vitis sancti Ian. i. in vita Basilij.*

q *Lib. de script. Eccles. an. 380.*

Opera falsè adscripta Hieronymo.

a Baron. in Annal.
To. ad An.
b Idem ad An.
410.

c Schultingus in
confess. Hierony-
miana, ad lecto-
rem. Grestier. de-
fens. Bell. To. 1. l. 3.
c. 15. Col. 817.
d Epistola Nun-
cupatoria to. 1. o-
perum Hierony-
mi.
e To. 1. Ann. ad
an. 34. m. 332.

f In Indice eorum
quæ dubio sunt
titulo. to. 1. ope-
rum Hierony. Pa-
ric. 1534.
g Bibl. sanct. L. 4.
verbo, Hieron.

h In Arg. præfiro
Tractat. de Aq.
Apost.
i In censura ope-
rum Hieron. præ-
fixa confess. Hiero-
nymiana.
k To. 3. Theauri
Cathol. lib. 4. de
vita Monast. Art.
p. 359.
l Bibl. sanct. L. 4.
verbo, Hieron.

Sanctus Hieronymus * floruit circa An. Do-
mini 400. ^b obiit verò ad An. 420. Eius o-
pera sæpiusculè impressa sunt, sed impressio
Antuerpiana per Plantinum, quæ emendata
fuit Anno 1579. per *Marianum Victorium*,
omnium castigatissima ac limatissima cen-
setur à ^c Pontificijs. Hæc diuisa est in Tomos 9. Et in hac
multa falsa *Hieronymi* titulo circumferuntur, eaque magna
ex parte talia, vt non *Hieronymum* Authorem, sed impuden-
tissimum simul ac insulsum rabulam opificem præ se fe-
rant, ^d Iudice Erasmo.

Tomo 3. editionis huius habetur tractatus de *Actu Apo-
stolorum*, qui citatur nomine *Sancti Hieronymi*, à ^e *Baronio*
Cardinale, vt probet Christum, cum in cælum ascendit,
reliquisse suorum factorum pedum terræ impressa vesti-
gia, &c.

Hic tractatus non est *Hieronymi*. Nam prope finem ver-
ba faciens de *Ciuitate Smyrna*, ipsum *Hieronymum* allegat,
inquiens; *Hieronymus in libris Hebraeorum nominum ponit*
Smyrnam & interpretatur Amaram. Qua ratione commoti
Sixtus Senensis, *Marianus Victorius*, & *Sculdingus*, non de eo
dubitarunt tantum; vt ^f *Erasmus*, sed reiecerunt p̄toris.
Nam *harum Annotationum libellum studiosus quidam collegit*
ex D. Hieronymo, cuius & nomen & librum de nominum inter-
pretatione citauit in fine voluminis, inquit ^g *Sixtus Senensis*:
adiiciens, *Credibile est collectorem fuisse Bedam, in cuius ope-*
ribus hic idem libellus adhuc extat. Opus hoc D. Hieronymi mihi
esse ex eo colligitur, quod cum de Smyrna Lycia ciuitate nominat,
ipsum citat Hieronymum, ait ^h *Victorius*: quibus & ⁱ *Sculdingus*
suffragatur.

Tomo 4. editionis *Marianæ*, habetur *Commentarius in*
Lamentationes Ieremiæ. Cuius lib. 2. in cap. 3. citatur à ^k *Car-*
tio, quo probet Monasticam vitam esse antiquissimam.

In hoc Commentario, præter paucula, nihil haberi quod
Hieronimianum spiret ingenium, pluribus docet ^l *Sixtus*
Senensis:

Senensis: Rabani Mauri esse aliqui existimant, & hoc nomen in Germania inter Rabani opera typis iam sunt excusi,* inquit Marian. Viët.

Commentarius in Threnos Hieremia, videtur esse potius Rabani, quam Hieronymi: habetur enim inter opera Rabani, & inueniuntur in eo sententia aliqua ex S. Gregorio decerpita, inquit Bellar. lib. de Script. Eccles. ad an. 390. de S. Hieron.

Tomo 6. superioris editionis habentur Commentaria quædam in Marcum, præ se ferentia nomen Hieronymi, & quæ citantur à Pontificijs tanquam Hieronymi. Theologi Colonienfes remittunt lectores suos ad Hieron. in Marc. 9. pro Purgatorio, & Dormannus nostras allegat Hieron. in Marc. 14. vt probeat, S. Petrum extitisse caput Ecclesie.

Hæc Commentaria non sunt Hieronymi vel Papisis ipfis iudicibus. Nam hij Commentarij non sunt Hieronymi, inquit * Marianus Viëtorius, & * Scultingus. Author Commentariorum in Marcum, ignotus est author, & vt apparet, non vetustissimus, inquit * Maldonatus. Commentarij in Marcum falso Hieronymo attribuntur, inquit * Baron. Author Commentariorum in Marcum ostendit se neque Græcæ Linguae, neque Hebraicæ fuisse peritum. Et in explicatione cap. 14. & 15. multa scribit inepta, & falsa, inquit * Bellarminus.

Commentaria in Marcum Hieronymianis Tomis inserta, nullus vquam suspicabitur esse Hieronymi, nisi qui eum putet. Latinam linguam dedidicisse, & Græcæ & Hebrææ penitus ignorasse, inquit * Sixtus Senensis. Et alio in loco: Commentarij in Marcum magis abhorrent à stylo Hieronymi, quam ignis ab aqua. Iniuria nos afficit Kennisius, dum asserit nos extreme vñtionis sacramentum ex Hieronymi Comment. in cap. 6. Marc. asserere, cum nos non ignoremus eos Comment. in Marcum, Hieronymo non esse tribuendos, inquit * Scultingus.

Tomo. 7. editionis Marianæ habentur commentarij in Psalmos, qui inscribuntur Hieronymi; & qui tanquam Hieronymi, à Papisis citantur, * pro Limbo Patrum; pro * immaculata Virginis conceptione, pro * sacrificio Missæ.

Commentaria in Psalmos, multa indicia significant non esse

* Index operum
D. Hieron. verbo,
Hieronymus.

in Dial. 10.

* Advers. Novel.
luc. c. 28. pag. 185.

o Not. ad initium
comment. in
Marc. 10. 6.

p Censura sup. ci-
tat.

q Comment. in
Marc. 1. in initio.

* Ann. 10. 1. ad an.
34. nu. 11.

r De script. Eccles.
ad an. 390.

s De falsa lib. in-
scriptione ad finē
L. 4. Bibl. sanctæ.
t lib. 4. Bibl. sanctæ,
verbo, Hierony-
mus.

* In Androt. ad
Mart. Kennis in
confes. Hierony-
miana.

u Lenfæus.

x Bell. lib. 4. de
Amiffione grat. c.

15.

y Tallepiet. col-
lat. 4. doctorum,
art. 11.

^a Biblan. l. 4.
verbo Hiero.

^a Candido Lecto-
ri tom. 8. operum
Hieron. impres.
Parisi. 1553.

^b Locorum com-
mun. l. 2. c. 14.

^e To. 1. edit. Paris.
1554.

^d Epistola ad Scul-
tingum teste ipso
Sculin in confes.
Hieronymiana.

Hieronymi, ^a inquit Sixtus Senensis: *Primum, quod author hic, posthabito historia sensu, in solis allegoriæ ac tropologicis expositionibus versatur, nulla usus editionum varietate: Græcam deinde & Hebræicam eruditionem, quam in omnibus exegetasticis afferre solet Hieronymus, nullam habet. Multa quoque scripsit cum Hieronymianis placitis ex diametro pugnantia. — His accedit quod ineptia sermonis, battologijs & solacismis ubique scatens, ab Hieronymiana tam phrasi quam scribendi genere abhorret. Hæc Sixtus, quocum plures alij consentiunt. Nam hic Tom. 8. Commentarios Davidicorum Psalmorum complectitur, qui tametsi non omnino vacant eruditione, Diuo tamen Hieronymo hactenus sunt falsò inscripti, ^a inquit Bruno Amorbachius. Commentaria quæ Hieronymi nomine circumferuntur in Psalmos, Diuo Hieronymo tribuere, manifestè ignorantia est, ^b ait Canus. Cano accedit Erasmus: *Commentarij quos habemus in omne Psalterium Hieronymi titulo, palam ipsi præ se ferunt, quod non sunt vnius authoris. Si quis autem mentis requirat iudicium, multa illic arbitror non esse Hieronymi: verum una pars est hominis, (quisquis fuit) plane docti, & sermonis expoliti, longe tamen discrepantis ab Hieronymiano — Altera pars est locutulei cuiuspiam, ac pene dixerim rabula, &c. Ineptis suis dialogismis, deliræ exclamationibus, balbutis acyrologijs, superfluit perissologijs, ^c inquit Erasmus. Nec ab Erasmo mulcum dissentit Lindanus: *Quod petis* (^d inquit) *an cōmentarij in Psalmos qui D. Hieronymi nomen præ se ferunt, sint genuini & germani, non leuè apud plurimos habet difficultatē. Nos post longam huius questionis considerationem, ita de ijs, saluo aliorum iudicio, arbitramur: eos varijs ex authoribus rapsodicè confectos, aut ex varijs potius studiosorum appendicibus, hinc illinc centonum more conluisse, esse tamen inspersas illas D. Hieronymi notas, quarum alicubi meministi.***

Bellarminus in lib. de scrip. Eccles. ad an. 390. post argumenta in utramque partem allata: *Ego* (inquit) *si mihi liceat sententiam meam exponere, existimo Commentaria in Psal. vere esse S. Hieronymi, sed non pura: videtur enim aliquis longe posterior scriptor adiunxisse multa de suo.*

Eodem Tomo habentur *Commentarij in omnes Pauli Epistolæ*, excepta illa ad Hebræos. Qui citantur aliquando, li-

cet parcius, à Pontificijs. ^a *Rhemenses* nostri citant Comment. in Rom. 3. vt probent; per opera legis, sine quibus dicimur iustificari, intelligi opera ceremonialia. ^b *Eckius* citat Comment. in 1. Cor. 3. vt probet Purgatorium. *Tal-lepied*, citat Comment. in 1. Cor. 7. vt probet vota Monastica.

^a Annot. in Rom. 3. 10.

^b Parte poster. homil. in die Animarum hom. 3. c Collat. 4. docto-rum, &c.

Annotationes in 13. Pauli Epistolas, quæquam in fronte præferunt præfatiunculam Hieronymi ad Heliodorum scribentis, styli tamen diuersitas, & dogmatum discrimen ipsius non esse indicant, ^d inquit Sixtus Senensis. Et paulo post, Ego nihil dubito authorem quisquis ille fuerit, Pelagiana peste laborasse. Paulo acriorem censuram fert ^e Pererius. Nam iste author tantum abest vt fuerit Hieronymus, vt ne Catholicus quidem fuerit, sed germanus Pelagianus, vt liquido cognoscet Lector ex Comment. eius in cap. 7. 8. & 9. Epistola ad Romanos. Quo cum conspirat Bellarminus; Commentaria in Epistolas nomine Hieronymi inscripta, non esse Hieronymi, sed Pelagij heretici, B. Augustinus docet, & ipsa verba Commentarij in cap. 5. 7. 8. & 9. ad Romanos, clamant authorem esse Pelagianum, ^f inquit Bellarminus. Et ^g idem; Commentaria in Epistolas non Hieronymi esse, sed Pelagij, aut Pelagiani alicuius, non dubium est. Et rursum: Certum est iudicio doctorum omnium, authorem illum esse, si non Pelagium, certe Pelagianum. Et in lib. de script. Eccles. In omnes Pauli Epistolas Commentaria falso attributa sunt Hieronymo. Non solum enim non sunt Hieronymi, sed, quod magis mirum est, Pelagij sunt Hæresiarche. Breui, vt ^h plures idem sentientes prætermittam, Marianus Victorius similem censuram de hijs Commentarijs tulit. Commentarij in 13. Pauli Apostoli Epistolas, Hieronymi minime sunt, nam nec eius phrasin habent, nec eruditionem: quamuis in fronte operis, Epistolam ad Heliodorum inscriptam, contineant: quin potius hominis esse Pelagiana labe commaculati compertissimum est. Notauit hoc ante nos Ambrosius Catharinus Polius, Compsæ Archiepiscopus, Catholica religionis assertor; Notauit & Sixtus Senensis 4. & 6. Bibliotheca sancta volumine.

^d Bibl. sanct. lib. 4. verbo, Hiero. ^e Comment. in c. 14. Genes. nu. 8.

^f De verbo Dei l. 4. c. 5. & de script. Eccles.

^g Lib. 1. de grat. & lib. arb. c. 6. ^h Lib. 4. de Amiff. gra. & c. 2.

^h Salmeron. in Epist. Pauli. Disput. 15. Scultingus in Censura Confess. Hieron. 1 Censura tom. 8. Hieronymi.

Tomo 8. habentur Commentarij in Iob, qui citantur pro Transubstantiatione à Sændero, lib. de Cœna Domini.

Hos Commentarios minime Hieronymi esse ab eruditis ante

• Censura com-
ment.to.8.

• Bibl.4.Hier.

nos iam receptum fuit, * inquit Marianus Victorius, idque multis argumentis rationibusque probatur. Hic Commentarius suppositivus existimatur, inquit * Sixtus. De Commentariis in Iob, idem mihi dicere licet, quod Erasmus de Iustiniani Pandectis, viz. cunctos esse & inaequales Glossariorum rapsodias: Bruno Amorbach. prafat. ad 7. Tom. Hieron.

Recte Marianus Victorius Commentus, in Iob, non tribuit S. Hieronymo, sed Bede, inquit Bellarminus lib. de script. Eccles. ad an. 790.

Eodem Tomo editionis Marianæ habentur Commentarii sub nomine Hieronymi in librum Proverborum, qui citantur à Pontificijs, pro f oratione pro mortuis, & Purgatorio.

Libri tres Commentariorum in Proverbia negantur fuisse Hieronymi, tum propter sententiarum & eloquij dissimilitudinem, tum quod in ijs citantur non semel Gregorius & Augustinus, & inquit Sixtus Senensis. Nam & testimonium Augustini ex libro de mendacio ad Consentium adducitur, in explanatione sexti capitis: & iterum in explanatione cap. 20. citatur eiusdem Dissehon ex sermonibus ad Eremitas.

Si quis amat dictis absentium rodere vitam,

Hanc mensam induitam non eris esse sibi.

Et in expositione 21. capitis citat B. Papam Gregorium in Hom. Evangelij, & in 30. cap. allegat nominatim ipsius D. Hieronymi sententiam ex Commentarijs in Hieremiam. Sic Sixtus. Cui h Causa annuit: Commentarij qui in libros Proverborum circumferuntur, quanquam Hieronymo in Decretali de Constit. tribuuntur: Hieron. tamen non esse liquido deprehenditur.

Canum sequitur, i Marianus Victorius, Commentarij in Proverbia Salomonis, ut communi eruditum sententiam receptum est, Hieronymum Authorem non habuerunt. Et consentiens horum iudicium approbat k Scultingus, Commentarios in Proverbia Salomonis non esse Hieronymi, sed Bede Presbyteri, certissimis rationibus Sixtus Senensis, Bibl. Sancta. lib. 4. & Marianus Victorius comprobant.

Commentaria in Proverbia tribuuntur Hieronymo, tamen verè sunt venerabilis Bede, inquit l Bannes. Hinc est quod m Canisius hunc locum citet, nomine Bedæ.

f Alan. c. 9. lib. inscript. de orat. pro animabus mortuis. Dorm. contra Nowel. Suarez in 3. part. Tho. disp. 41. sect. 1. n. 30. Censura Colon. Dial. 10. g Bibl. sanc. lib. verbo, Hieron.

h Locorum com. l. 2. c. 15.

i Censura To. 8. operum Hieron.

k In censura operum Hieron. in confess. Hieronymiana.

l In l. 2. g. l. art. 10. Col. 71.

m In Catech. Tit. de satisfactione, n. 9. de Purgatorio.

Non

Non clauus est, commentarius in Proverbia Salomonis, Hieronymi non esse. Nam id vel bina deprehenditur, quod tota dicendi figura ab Hieronymiana dictione modis omnibus diffidet. Quin & Gregor. semel atque iterum in hoc opere citatur, inquit Bruno Amorbachius.

Recte comment. in Pron. tribuuntur Bede, non Hieronymo, inquit Bellar. lib. de script. Eccles. ad An. 390.

Tomo: 9. editionis Marianæ habetur Epistola ad Demetriadem Virginem de Virginitate, quæ citatur sub nomine Hieronymi à ° Tallepiedo, pro libero arbitrio.

Prima Epistola, quæ est ad Demetriadem, Pelagiani alicuius hominis esse creditur: quippe cum unum libera, etiam sine Dei gratia, arbitrio tribuat. Cælestij quæ Pelagianus fuit, nomen exemplaria quadam præ se ferebant; inquit P. Marianus Victorius.

Epistola ad Demetriadem Virginem, Pelagiana est, & à S. Augustino tribuitur ipsi Pelagio, & confutatur in lib. de gratia Christi, cap. 12. 27. 37. & 40. inquit Bellarminus lib. de Script. Eccles. ad An. 360.

Verè Pelagij esse, non solum Pelagij errores in eo positi Pelagianis omnibus communes indicant, sed testificatione Sancti Augustini, imò & ipsius Pelagij, habetur expressum, ait P. Baronius; Sed & Orobj, qui Pelagij nomine nonnulla inde decerpta citat & notat.

Eodem To. habetur sermo ad Pantam & Eustochium de Assumptione Virginis Mariæ. Cuius bene magna pars legi solebat apud nos in die Assumptionis B. Virginis: & ex quo Iacobus de Voragine, & Iohannes Eckius quam plurima citarant, ad edificandum (prope) ipsam Virginem Mariam, Bellarminus etiam ex hoc sermone conatur euincere, Festum Assumptionis antiquum esse valde: Et Durantus, Beatam Virginem Martyrem extitisse, quamquam in pace vitam finierit.

Totus huius Epistolæ stylus sic abhorret ab Hieronymi, ut non dubitem negare Latinum fuisse qui scripserit, sed Græcum. Respicit enim sermo totum græcitatem quandam & balbutiem hominis in aliena lingua versantis, id quod ipse propemodum testatur, cum ait, Latino vieni eloquio. Quorsum enim attinebat

a Sando Lecho-
ri To. 7. operum
Hieron. impress.
Paris. 1532.

o Collat. 4. Docto-
rum super 30.
Artic.

p Censura in To.
9. Hieron.

q Annal. To. 5. ad
An. 413. nu. 17.
* In apologet. de
lib. arbitrio.

r Portiforium ad
vsum Sarum Au-
gusti 15.

s In Legenda Au-
reæ lect. 1. de
assumpt. Virg.

t Homil. part.
post. hom. 5. in
fest. assumpt.

u Lib. 3. de eukl.
sanc. c. 10.

x De ritibus Ec-
cles. Cathol. 7.
c. 35. nu. 9.

¶ In censura to. 4.
Hieron. impress.
Paris. 1533.

Hieronymum prefari Paula & Eustochiose Latine velle scribere, cum quicquid scripserit, Latine scripserit? inquit ⁷ B. ralsmus.

¶ In. 3. part. Tho.
To. 2. q. 37. Art. 4.
disput. 21. sect. 1.
a Censura in To. 9.
Hieron.
b Lib. supra citato.

Liber qui de transitu sine Assumptione Virginis inter opera Hieronymi refertur, omnium sententia, non est Hieronymi, quia in eam mentio Nestory & Eutychetis haeresium, quae post Hieron. exorte sunt, inquit ² Suarez.

c Supra.

Sermo de Assumptione beatae Mariae Virginis ad Paulam & Eustochium; Graecus potius quam Latini hominis est, ² inquit Marianus: subiungens, Sophronij esse pro compertissimo creditur: Cui ex parte ^b Bellarminus assentitur, qui insignem sermonem appellat, & vel ipsi Hieronymo, vel eum aequali Sophronio, dicit tribui. Verum ratio reddita à ^c Suarez, quae conuincitur non esse Hieronymi, conuincit & quae non esse Sophronij. Nam quod recte obseruat Suarez, nec diffiteri potest Bellarminus, Sophronius, & aequalis erat Hieronymo. Id ipsum plenius probat ^d Baronius. Sic enim ille, Libellum seu Epistolam ad Paulam & Eustochium de Assumptione B. Mariae, Hieronymi nomine prenotatam To. 9. Epistola 10. Eam non tantum non esse Hieronymi, sed nec Sophronij (ut aliqui existimauerunt) iudicium omnium eruditorum appello. Videre enim est auctorem eo commentario totum esse in insectando ac impugnando dogmate Nestory, quem longe post Hieronymi ac Sophronij tempora vixisse nulla est dubitatio, &c.

d Annal. To. 1. ad
An. 48. nu. 13. no-
tis in martyrolog.
Ro. Aug. 16.

Manifestis argumentis deprehensum est ab eruditis, sermonem illum de Assumptione non esse Hieronymi: inquit Margarinus de la Bigne. Annotat. Margin. in B. Hildesfensi, Ser. 5. de Assumptione Beatae Mariae. To. 8. Bibliothecae vet. Pat. edit. 3.

e Defens. fidei. Tri-
dent. l. 5. pag. 490.
& pag. 495.

*Eodem Tomo habetur alius sermo de Assumptione beatae Virginis Mariae, qui incipit; Scientes fratres. Hic sermo citatur, licet timidiusculè, ab ^e Andradio, ut probet: beatam Virginem liberam fuisse ab omni Actuali peccato: & im-
munem etiam ab Originali.*

Hunc sermonem reiecit Marianus Victorius in Tomum 9. inter Epistolas quas constat Hieronymi non esse, & ab illius phrasibus stylog. dissidere.

Eodem Tomo habetur Epistola de 7. gradibus Ecclesiae ad Rusticum

Rusticum Narbonensem Episcopum, qui citatur à ^c Gregor. de Valentia, ut probet: Peregrinam (ut appellat) communionem; ex qua deducere conatur, communionem sub altera specie. Citatur etiam à ^d Duranto, pro asseruatione sacramenti, & à ^h Roffensi.

Hæc Epistola reijcitur à ⁱ Victorio, inter eas Epistolas, quas constas Hieronymi non esse.

Epistola 17. de 7. gradibus Ecclesie ad Rusticum Narbonensem Episcopum, 7. capita continens: Quamquam beatus Thomas in summa Theologica: Gratianus in Decretis: M.S. in sententijs, adeoq. ipsi doctissimi postremi iuris Canonici emendatores hanc Hieronymi nomine passim allegant, ipsius tamen non esse reuera duobus indicijs colligi potest, inquit ⁱ Schultingus. In nonnullis, ad Damasum inscripta est, in alijs, ad Rusticum, in quibusdam nullius habet adscriptum nomen. Diuidetur in alijs codicibus, integra: & in alijs mutila habetur, Hæc ille.

Et quidem ex subiecta Epistolæ materia colligi potest, alterius cuiusvis potius quam Hieronymi esse. Nam 1. ^k numerat ^k Fossarios in 1. ordine Clericorum, quod neminem præterea ex Latinis fecisse memini. 2. ^l ait, Nobis mandari ut semper genu flexo oremus: Cum tamen ipse ^m Hieronymus agnoscit, Die Dominico, & per omnem Pentecosten, Ecclesiam de geniculis non adorare. 3. ut Episcopo summam à cunctis Clericis atque ab omni populo deferendam reuerentiam esse doceat, ⁿ allegat insulse illud Apostoli, quasi rationis loco: Quia non dicis figmentum ei qui se finxit, Ut quid me fecisti sic? Aut non habet potestatem figuræ Iusti ex eadem massa facere aliud quidem sicut in honorem, aliud in contumeliam? 4. in laudem Episcopi declamans, In Episcopoplenitudinem diuinitatis habitare corporabitur, blasphemæ dicie.

Eodem Tomo habetur Epistola ad Damasum de Symboli explanatione, quæ citatur à ^q Duranto, à ^r Iansio, à ^s Roffensi, & à ^t Camisso, ut probent: Legem Dei impleri posse: & à ^u Iohanne Turrescuetana, à ^v S. R. & à ^w Gratiano, pro primaui Rom. Pont. & ab alijs Pontificijs, alijs de causis.

Hanc Epistolam supposititiam esse agnoscit ^x Victorius, in eo, quod assercit in Tomum 9. inter eas quas constas non esse

f Lib. de legib. vfu
Euchar. c. 8. pag.
495.

g De ritibus Ec-
clesiæ. l. 1. c. 16. na.
10.

h Artic. 35. adu.
Lutherum.

i Censura operum
Hieron. in confess.
Hieronymiana, &
in Antidot. ad
Martinum Kem-
nifium ibid.

k Gradu 1.

l Gradu 4.

m Dial. adu. Luci-
ferianos. c. 4.

n Gradu 7.

o Rom 9.

p Gradu 7.

q Cont. Whiak.
fol. 197.

r Concord. Euan-
gelic. 8.

s Artic. 37. adu.
Lutherum.

t Catech. in Ap-
pend. c. 15. de ob-
seruat. manda.

u Sum. de Eccl. c.
1. c. 107. & l. 4.

part. 2. c. 9.

x Epist. præf.

Resp. ad Belli.

Ruinam.

y Can. 34. q. 1. hæc

Hiero.

a Censura operum Hieron. in confess. Hieronymiana.

Hieronymi. Quod & *Sculdingus* conficitur. Nam *Symboli* expositio ad *Damasum*, *Pelagij* est, non ad *Damasum*, sed ad *Innocentium scripta*, ut docet *Augustinus*, lib. 1. de gratia Christi, cap. 31. & 32. ait *Sculdingus*. Quid quod tota hæc Epistola (exceptis quatuor quinqueve lineis postremis) integre habetur apud *Augustinum*, Ser. 191. de tempore?

Symbolum ad *Damasum*, non est *Hieronymi* ad *Damasum*, sed *Pelagij* ad *Innocentium*, inquit *Bellarminus* lib. de script. Eccles.

b In sum. sacram. Eccl. de Matrimonio, uu. 208.

Tomo Eodem habetur *Epistola de Celebratione Pasche*, quæ citatur sub nomine *Hieronymi* à *Francisco de Vitoria*, ut probet: continentiam cœlibatam, & ieiunium ex traditione Apostolorum.

Hanc Epistolam non esse *Hieronymi*, res ipsa clamat. Nam author eius proficitur ignorantiam suam cum in Hebræa tum in Græca lingua, dicens: *Vocabulum quod Pascha dicitur, non Græcum sicut vulgo videri solet, sed Hebræum esse dicunt, qui linguam utramque non erunt*. Constat autem *Hieronymum* utramque calluisse.

Secundò, hanc Epistolam non esse *Hieronymi* confitentur aduersarij, nominatim *Marianus*. Nam in 9. To. reiecit inter eas quas constat non esse *Hieronymi*: His adde, Quod hæc Epistola ipsissima est quæ currit sub nomine *Augustini*, in numero Epistolarum 119.

c Pro Epistolis Pontif. l. 2. c. 14.

Eodem Tomo habetur *Epistola de vera Circumcisione, ad Therasiam*, quæ citatur à *Turriano*, pro Petri Primatu, & per consequens, pro Pont. Ro. Monarchia.

d Censura in to. 9. Hieron.

Hanc Epistolam à *Marianus* suspicatur esse *Maximi*. Ideoque in Tomum 9. reiecit inter eas, quas (suo iudicio) constat non esse *Hieronymi*.

e Panopl. Euan. cell. 4. c. 97. prope finem.

Eodem Tomo habetur *Sermo de Natiuitate Domini*, qui citatur à *Lindano*, ut probet, diabolum horribiliter metuere signum crucis.

* Vide supr. p. 75.

Hic sermo idem profus est cum *Homilia* 8. in diuersos, quæ sub nomine *Origenis* venditur; & reijcitur à *Mariano* in Tomum 9. inter opera, quæ constat non esse *Hieronymi*.

Eodem Tomo habetur *Sermo de Quadragesima*, qui citatur

tur

tur à *Pereſio*, vt ex eo oſtendat, Quadrageſimā ieiunandum eo. magis vt ad Sacramenta percipiendā praparemur.

Hunc ſermonem non eſſe *Hieronymi*, ex *Mariano* colligitur, qui reiecit in Tomum 9. inter opera, quæ conſtat non eſſe *Hieronymi*.

Poſt hunc ſermonem ſequitur alter, *In vigilia Paſche*, de eſu agni, qui citatur à *Magiſtro ſententiarum*, vt perſuadeat, Qui vxori debitum reddit, vacare non poſſe orationi.

Hunc reiecit *Victorius* in Tomum 9. inter opera, quæ conſtat non eſſe *Hieronymi*.

Eodem Tomo habetur *Episto la de vinculis B. Petri ad Eustochium*, quæ citatur à *Pereſio*, pro inuocatione ſanctorū: Et ab *Aloyſio Lypomano*, & *Coccio*, vt probent *Conſtantinum baptizatum à Sylueſtro Papa Romæ*.

Niſi modeſtius eſſe ducerem in hanc peccare partem: Sermone hunc in extremam huius Tomi ſeriem reieciſſem: Nam plane ſapit impoſitoris illius artiſcium, inquit *Brasmius*. In poſtrema vero ſerie eā tantum reſpoſuit, quæ cenſuit *leſſu præſus indigna & impudenter attributa doctis viris*. Parum verè adſcribitur *Hieronymo*, inquit *Polyd. Virgilius*. *Fertur Apocrypha ſcriptura*, inquit *Baronius*, & merito in angulum reiecta, nomine *S. Hieronymi*, quæ mendax auctor reſtatut conſmodi vinculorum ſolemnitatem à *Sylueſtro Papa ex Conſtantini Decreto ſtatutam*, quæ quidem ſcriptio, cum nullius præſcorum authorum teſtimonio ſulciatur, & firme authoritates contrarium perſuadeant, ab omnibus improbat. Ex quo benignus *Leſor* facile dignoſcet, quam inique in *Erasmus* iuſerit *Lypomano*, cum ob hanc cenſuram in hæc verba ^o proruperit. *Bonus Erasmus eam ex Catalogo Episto larum Hieronymi expunxit, & inter aliena computauit: nempe quia eius ſententiæ nō ſanebat, ſed quia conſtat eam ſacrorum ſcriptorum cenſuram?* Nam bonus etiam *Baronius* æque reiecit ac *Erasmus*, iſto *Baronius* confidenter aſſerit, ab omnibus improbari.

Eodem Tomo habetur *Episto la de diuerſis gradibus lepræ*, quæ citatur à *Bunderio*, pro auriculari confeſſione, in qua valde ſibi placere videtur. Nam priuſquam verborum meminit, *Audiſ* (inquit) *vel inuitus, quid Deſſoreſſam ſciſci-*

f De Tradit. part. 3. Tit. de præſcrip. temp. ieiunij & cibæſiorum, fol. 266.

g Lib. 4. ſentent. diſt. 32.

h De Tradit. part. 3. Tit. de cultu ſanct. i Sanctorum Hiſt. part. 2. k To. 1. Theſau. Cathol. ly. art. 9. l Cenſura huius Epist. To. 4. Hieron. Par. 1533.

m De Inuent. rerū 1. 6. c. 4. n Annot. in Martyrolog. Ro. Aug. 1

o Loco ſupra citato.

p In Compend. Theolog. Tit. 15. art. 5.

ria quam sanctitate clarissimi, de privata a publica que confessione scripserint, ut agnoscas te falsò criminatum eos esse. At namque Hieronymus de diversis generibus leprarum, &c.

Hanc Epistolam reiecit *Marianus* in Tomum 9. inter opera, quæ constat non esse Hieronymi.

Eodem Tomo habetur *Homilia de corpore & sanguine Domini*, quæ citatur à 9. *Tallepied*, pro Transubstantiatione.

Hæc homilia habetur inter homilias *Eusebii Emisæni*; & inter homilias *Cæsary Arelatenfis*, ita ut cuius sit, nesciatur. Verùm *Marianus* reiiciendo in 9. Tomum, aperte significat constare suo iudicio, illam non esse Hieronymi.

Eodem Tomo habetur *Epistola ad Oceanum, de vita Clericorum*, quæ citatur (teste *Salmerone*) ab *Hugone Cardinali*, ut probet: Angelum satanz, de quo conqueritur Paulus 2. Cor. 12. fuisse *Teclam* venustam mulierem, quam secum circumduxit. Citatur etiam à 4. *Baronio* Cardinale, ad probandum, *Historiam de Passione Teclæ* probatam esse: miraturque *Baronius*, quo infortunio contigit, eam *Epistolam incon-silio nemis in Tomum 9. una cum Spurio esse reiectam*.

Hanc Epistolam non esse Hieronymi, duæ potissimum phrasæ quæ in ea reperiuntur plane indicant. viz. *secretaliter ingredi, & famam meliorare*. Nam sapiunt tenebrososum aliquem, puta *Scotum*, potius quam *Hieronymum*. Mitto dicere, quod *Marianus* in To. 9. reiecerit, inter opera, quæ constare putavit non esse Hieronymi.

Eodem Tomo immediate post, sequitur *Epistola Hieronymi ad Damasum*, quæ citatur à 7. *Lodesma* desuita, ut probet, ex mandato *Damasi* Papæ decantari solitum in fine Psalmorum, *Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto*. Atque hanc Epistolam reipsa Hieronymi fuisse, arbitrati sunt *Aleni-us, & Amularius*, ut *Durandus* refert.

Hanc Epistolam non esse Hieronymi *Marianus* censuit, cum reiecit in Tomum 9. inter opera, quæ constare dicit non esse Hieronymi. Et 2. *Erasmus* plane profitemetur, palam esse, *Epistolam à Nebulone conscriptam alieno titulo*. *Sculingus* etiam de illa, & præcedente illam altera, quæ est *Damasus ad Hieron.* verba faciens: *Auctor est incertus* (inquit ille) *sed interitum unius artificis utraque est, phrasæ tantum distat à stylo Hiero-*

q Collatione 4.
doctorum sup. Ar-
tic. 10.
r Hom. 5. de Pas-
cha.
f Hom. 5. de Pas-
cha.
Vide supra p. 131.
t Comment. in
2. Cor. 12.

u Annal. to. 1. ad
28. 47. nu. 30. in
Martyro. Rom.
Sept. 23.

x De divinis Scrip-
tura quavis lingua
non legenda, c. 24.

y Lib. 3. de Ritibus
Eccles. Cathol. c.
15. nu. 3.

z In vita Hieron.
& plenius in Cen-
sura to. 4. Hieron.
Paris. 1533.
a Censura operum
Hieron. in consuet.
Hieronymiana.

Hieronymiano, quantum cœlum distat à terra. Scutlingum iudicio sequitur *Baronius*, *Baronum*, *Binnius*. Nam redargitur falsis atis commentitia illa nomine *Hieron*. Epistola ad *Damasum*,^b inquit *Baronius*, digitum intendens ad hanc Epistolam. Hanc Epistolam nomine *Hieronymi* ad *Damasum*, consignatam, commentitiam esse, eamque ab eruditis res *Hieronymi* accuratius expendentibus, ut adulterinam merito explodi, scribit *Baronius* anno 225, inquit^c *Binnius*.

b Annal. to. 3. ad an 325.

Eodem Tomo sequitur Epistola altera ad *Damasum* de oblationibus *Altaris*, quæ citatur à^d *Turriano*, ut probet, Canones Apostolorum fide dignos esse.

c To. 1. conc. impref Colon. 1606. notis in hanc Epi. p. 498.
d Defensio pro Can. Apost. l. 1. c. 21. fol. 87.

Hanc Epistolam reiecit *Marianus* in Tomum 9. inter opera, quæ constare dicit, non esse *Hieronymi*, eamque acerbè insectatur *Erasmus*. Nam & hic quisquis fuit^e (inquit ille) conatus est suas nugæ *Hieronymiani* nominis umbra prætexere. Quam apte vero congerit *Aulhorum* nomina, à quibus tamen nihil adducit, quia nihil illorum legerat? *Chrysostomi* Commentarios nominatim citat, cum *D. Hieronymus* *Chrysostomus* profusus ignoraret, ut taceam interim etate *D. Hieronymi*, non solere quenquam à communione depelli, quod nouo verbo vocat excommunicari, nisi qui ad eam pertinuisset *Ecclesiam*. Quam vero serio agit rem, de panibus non eripiendis? credas ventrem loqui, non hominem. Hæc ille.

e Censur. in hanc Epistol. 4. Hieron.

Eodem Tomo habetur *Traſatus de regula Monacharum*, quæ citatur à^f *Pereſio*, 1. pro auriculari confessione, &c, 2. pro reali præſentia, &c, 3. pro votis Papisticis.

f De Tradit. part. 3. considerat. 3.
1. De auric. confes.
2. De commu. sub utraque vel altera specie. 3. De voto continentie.
g Cent. in hanc Regulam, to. 4. Hieron. Paſil. 1333

Hanc *Regulam* reiecit *Marianus* in Tomum 9. inter opera quæ constare dicit non esse *Hieronymi*. Quid opus est in hoc Argumentis uti? *Regulam* hanc non esse *Hieronymi* (inquit & *Erasmus*) cum id totus sermonis insulsiſſimi character adeo palam præ se ferat, ut vel ab indoctissimis sentiri queat? Ipse non possum satis admirari tam insignem hominis impudentiam. Quanta cum authoritate loquitur? putes *Apostolum* aliquem esse. Et hic impostor *Paulo* felicior, in corpore constitutus, fructus est visione diuina, totos opinor menses inter *Seraphim* versatus. Deinde corpori redditus cum dixisset, in corpore cerni, redibat nobis præſcius futurorum. Nam huiusmodi portentia de se scribit suppositicius hic *Hieronymus*, qui si prodigiosam habuiti-

em suam & ineptissimam loquacitatem mutare potuisset, plane Hieronymus erat. Nunc auricule prominentes prodant Asinum, & totus sermo clamat at indignum fuisse, qui in D. Hieron. culina ministri locum teneret. Sed audi iam Lector bellam prefationem, qua non Hieronymum exprimit iam senem, quemadmodum conatur, sed ebrium aliquem vino simul & aetate delirantem. Et alibi de hac regula loquens, Impostoris indoctum blateramentum esse h. ait.

h Cens. in Epist.
Hieron. ad Cae-
lantiam.

Eodem Tomo habetur *Epistola Chromatio & Heliodoro Episcopis de Nativitate sanctae Mariae*, quae tota fere legitur in *Aurea legenda in die natiuitatis beatae Virginis*, & in *festo Sanctae Annae*, à ¹ fraterculo quodam Carthusiano conscripta: citatur etiam nomine Hieronymi, ab ^k Eckio.

i Vide Ludolphum
de vita Iesu, in fine
k Hom. de S. Anna
in poster. part.
Hom. de sanctis.

Scriptio illa quae batlenus Hieronymi nomine ad Chromatium & Heliodorum scripta, vulgata est: non tantum eam Hieronymi non esse dixerimus, sed Authorem plane ut ignoti, sic prorsus imperiti, qui in ea condenda & conscribenda non nouit aperta vitare mendacia, inquit ^l Baronius. *Liber de Nativitate S. Mariae ad Chromatium & Heliodorum Episcopos, est fabula insulsa aequè ac barbara*, ait ^m Canus. *Docti sciunt fabulosum esse hunc tractatum, & Hieronymo indignum*, inquit ⁿ Molanus.

l AnnaL. to. 1. Ap-
parat. ad Annales
Ecclesiasticos, nu.
44.
m Locorum com.
l. 11. c. 6.
n De picturis, c. 22.

Denique, In nono hoc Tomo praeter multa aliorum scripta, de quibus nullum est dubium, plerimi etiam libri vel Epistolae ponuntur, quas Erasmus tanquam supposititias in Tomum quartum coniecerat. Verè enim nihil horum est, quod Hieronymi doctrina vel fide sit dignum: inquit Bellarminus in lib. de Script. Eccles.

Opera falso adscripta Hieronymo, quae alibi quàm in 9. Tomis Victorij sunt.

Xtat liber excusus Lugduni Anno 1512. cuius titulus hic est: *Diui Hieronymi in vitas Patrum percelebre opus*. Ex hoc libro narrat ⁿ Magister Sententiarum, quo modo Macarius celebrato nuptiali conuiuio, cum vespere thalamum esset ingressurus, ex vrbe egredi-

n Lib. 4. sent. dist.
27. G.

egrediens, transmarina petijt, & eremi solitudinem sibi elegit. Nimirum ut probet: Licere sponſis sine consensu ſuarum ſponſarum, continentiam profiteri.

Tribuitur S. Hieronymo liber de vitis S. S. patrum: ſed ſciendum eſt, eum librum non eſſe unius Authoris, inquit * Belarminus.

* Lib. de ſcript. Eccl. ad An. 300. Hieron.

Sciant Lectores vitas Patrum quæ falſò erant adſcriptæ Hieronymo, fuiſſe olim Lugduni in Gallia editas, Anno 1515. Eua-
grii autem, & diuerſorum eas eſſe proprios factus plorigne indi-
cant, inquit ° Poſſeuinus.

Gelaſij teſtimonio eorum impudentiam retundimus, qui ha-
rum rerum Authorem Hieronymum pronuſgarunt, quas nemo
niſi rudis atque elinguis ederet, inquit P Canus.

o Apparat. ſac.
verbo, Hieron. &
verbo, vitas patrum.

Non carent narrationibus parum veriſimilibus vitæ patrum,
Hieronymo, cui falſo adſcribuntur, minus digna, inquit q E-
ſpencæus.

p Loc. com. l. 13.
c. 6.
q Comment. in
2. Tim. 4.

In Biblijs impreſſis. Antuerpia Anno 1570. habetur Pro-
logus in lib. Machab. qui incipit. Machabeorum libri duo ſunt:
Hic Prologus citatur tanquam ipſius Hieronymi, à r Roſſenſi,
f Banderio, & t Alenſo de Caſtro, ut probent: Libros Ma-
chabeorum eſſe Canonicos.

r Artic. 37. ad A.
Lutherum.
f In Compend.
Theolog. Tit. 18.
Art. 11.
t Adu. hæreſ. l. 13.
verbo, Scriptura.
u Vide Raynoldi
præſc. 38.

Hunc Prologum reperiet Lector apud Iſidorum libro pro-
cemiorum: & reuera, ipſius eſſe ° putatur. Non eſſe Hie-
ronimi conſentiunt, Eraſmus, Scultingus, & alij. Nam quod
ad Eraſmum ſpectat, ille verba faciens de hoc, & altero
Prologo, iſdem libris, in aliquibus editionibus, præfixis:
In Machabeorum libros præſationes duæ, eodem initio. Ma-
chabeorum libri, mihi (* inquit) non videntur Hiero-
nymo.

x Ad initium To-
1. Hieron. edit. Pa-
riſ 1533. Secundus
ordo in ἀποκρί-
ſις 120.

Præſationes duas in Machabeorum libros dum Marianus
Reatinus Viſtorius in nouiſſima editione ſilentio tacite præterijt,
neque 3. Tomo cum alijs præſationibus inferuit, ſatis ſignifica-
nis, & lectori inſinuant, ſe pro Hieronymianis, conſentientibus
alijs doctis viris, non agnoſcere, inquit y Scultingus.

y In Cenſura o-
perum Hieron.
in conſeſſ. Hiero-
nymiana.

In Tomo 5. Sacrorum Bibl. impreſſ. Antuerpia, 1571.
habetur Prologus in Euangel. ſecundum Iohannem, qui incipit,
Hic eſt Iohannes Euangelifta. Et alius in Apoc. Iob. qui inci-
pit, Iohannes Apoſtolus & Euangelifta. Horum prior citatur,

z In Compend.
Theolog. Tit. 12.

Art. 4.

a Lib de iasolu-
bili vinculo ma-
trimoni c. 2.

b C. N. in præfat.

Libri Angl. inscrip-

t. Our lady hath

a new Sonne: m-

press. Duaci anno

1595.

* Censura quarun-

dam præf. t. To. 4.

Hieron. 1533.

c In censura ope-

rum Hieron. supra

citatur.

d In initio Marty-

rologij Vsuardi.

e Cap. 7.

f In Legenda Au-

rea. In die omniū

sanct.

g Annot. To. 4. ad

Ann. 388. nu. 101.

h Præfatio in Vsu-

ardi Martyrolog.

c. 2.

i De Martyro.

Rom. c. 7.

k Ibid. c. 7.

à ^a Bunderio, & ^a Gregorio Valencia; posterior, ab ^b An-
nymo quodam Papista, tanquam Hieronymi, vt probent;
Christum D. Iohannem à nuptijs ad perpetuam professio-
nem castitatis vocasse.

Prior Prologus rejicitur ab ^a Erasmo, & à Schultingo, & ab
alijs. Nam præfationes quæ in Lucam & Iohannem Hieronymi
titulo circumferebantur, quia reuera, iudicio omnium docto-
rum communi, eius non sunt, rectissime à Mariano Reatia-
no in postrema editione prætermisse fuerunt, inquit ^c Schul-
tingus.

Quæ censura & posteriorem Prologum inuoluit, nam
neque ille in postrema Mariani editione reperitur, Prologus
in Ioh. Apoc. omittitur.

Extat ^d alicubi Epistola sub Hieronymi nomine ad Chro-
matium & Heliodorum, de opere Martyrij colligendo, quæ ci-
tatur à ^e Ioh. Mariano vt probet: S. Iacobum Hispaniam a-
liquando inuississe: & à ^f Iacobo de Voragine, vt probet: nul-
lum diem esse in quo quingentorum martyrum numerus
non ascribitur, excepto die Calendarum Ianuarij.

Fertur Chromatij Episcopi Aquileensis & Heliodori Epis-
copi Altiensis nomine, Epistola ad S. Hieronymum scripta, quæ
eum rogarent vt Martyrologium scriberet; cuius quidem Epistole,
velut ad eum reddita, ab eodem Hieronymo ad ipsos literæ subij-
ciuntur, quæ omnia vt spuria demonstrata reieciimus; confusa-
nimusq; in nostra de Romano Martyrologio tractatione; in-
quit ^g Baronius: Epistolam Chromatij & Heliodori ad Hie-
ronymum, & huius ad eosdem responsionem, ipsorum tantum no-
mine conscriptas puto, atque ex parte confictas, reuera autem ip-
sorum non esse, inquit ^h Molanus.

Alius longe diuersus ab Hieronymo fuit epistola illius Author,
inquit ⁱ Baronius: quod Author (quisquis fuerit) in eadem e-
pistola, excipit de Calend. Ianuarij, quasi ea die nullus passus sit
Martyr: quam mendax & friuola ea sit de Calend. exceptio, con-
sile qua inferius notantur die 1. Ianuarij, inquit ^k idem.

Eusebii Epistola de morte Hieronymi est supposititia.

D finem To. 9. opetum *Hieronymi* habetur Epistola *Eusebii* de morte *Hieronymi* ad *Damasum*. Quæ Epistola citatur à nostris missificis, in^a Petitione quam exhibuerunt Iacobo regi, in ingressu regni Angliæ, tanquam ipsius *Eusebii Cremonensis discipuli* S.

a Anno Domini 1603.

Hieronymi; partim vt probent, S. *Hieronymi* sinceram fidem: partim vt probent, admirandam eius sanctitatem. Ex eadem Epistola^b *Peresius* colligit transubstantiationem, c *Durantis* sacramenti adorationem, d *Theologi Colonien-* ses sub vna specie communionem.

b De Tradit. pars. 3. de communio-
ne sub altera vel
vtraque specie p.
166. & 167.

Hanc Epistolam non esse *Eusebii Cremonensis*, res ipsa clamat, & ex aduersariis aliqui consentunt. Nam 1. vt de re ipsa dicam, In hac Epistola narratur, ipsum Dominum Iesum Christum reuelasse *Cyrillo Episcopo* transitum gloriosi *Hieronymi*: quod ingens est mendacium, indignum prorsus *Eusebio Cremonensi*, siquidem e constet *Cyrilli Episcopi* obitum præcessisse 30. annis *Hieron.* obitum.

c De Ritibus Ec-
clesiæ l. 2. c. 40.
nu. 5.
d Censura Colon.
dial 9.
e Ex Baron. in An-
nal. ad An. 386. &
420.

Secundò *Damasus* ille cui inscribitur hæc Epistola, Episcopus erat *Romanus*, vt patet ex eo, quod obnixè eum rogasse dicitur *Hieronymus*, ne corrumpi dimitteret opera quæ tanto labore ipse contexuit: quod hic *Damasus* impense adamasse *Hieronymum* dicatur: quod *Hieron. norma* *Leuæus*, *Consiliator*, & *Recllar* huius *Damasci* extitisse agnosci-
tur. Nam tanto cum nulla *Damasci* (excepto *Damasci* *Re-*
mano) necessitudo fuit *Hieronymo*. Atqui triginta & eo am-
plius annis ante *Hieronymum*, obiit *Romanus Damasus*.
Hieronymus enim obiit Anno 429. *Damasus* verò Anno 384.
secundum computum *Baronij*: Quomodo ergo huic *Dama-*
so de morte *Hieronymi* scriberet *Eusebius*?

Epistola *Eusebii* ad *Damasum* de morte S. *Hieronymi*, noni-
tatem suam manifeste prodit, nec solum nonitatem, sed etiam
imperitiam & imposturas, inquit * *Bellarminus*.

Damasus *Romane Urbis Episcopus* sub *Theodotio Principe*
mortuus est, ut dicit *Hieronymus*. Vel hinc extra controuersiam
est,

* De Script. Eccles.
ad Ann. 390. *Hie-*
ronymus.

f Scholijs in Ca-
tal. script. Ecclef.
Hieron. verbo,
Damasus.

g In Annal. To. 5.
ad Ann. 420.
h Petitione supra
citat.
i Censura in To. 9.
Hieron.

k Loco citato nr.
45.

est, Damasum mortuum esse viuo Hieronymo, quod aut nesciens, ant non recordans impostor ille, qui falsis titulis, multa miscuit operibus Hieronymi, ad Damasum scribit de morte Hieronymi, ratus, opinor, librum in Caelum perferendum, & inquit Erasmus, pergens in hunc modum: Atque hoc Argumento certius reuinci potest, quam duos seniores reuincit Daniel Argumento Lentisci & Illicis. Eodem spectant quæ habet Baronius. Nam quæ feruntur de vita & gestis Hieronymi, sub nomine Eusebii, sunt impudenter & mendaciter conficta, & inquit ille. Cuius etiam sententiæ videtur fuisse Marianus, licet^h Sacrifici nostri in contrarium vrgeant. Nam quamuisⁱ annotat, quæ in calce operis Eusebii nomine de morte Hieronymi ad Damasum inscripta est, Eusebii Cremonensis individui Hieronymi socij esse creditur, tamen continuo subdit, Verum nisi Damasum alium quam summum illum Pontificem, toti Ecclesie notissimum, eo nomine intelligas, falsis circumfertur nominibus. Nam extra controuersiam est, (quod prius declarauimus) neminem præter Damasum illum Romanum hoc nomine intelligi: Quod & confitetur Baronius, cuius hæc sunt verba: k Quod ex ipsa inscriptione minime temporibus congruente, cuncta qua in opere essent arguerentur erroris, qui postea mendaciorum pollinctor accessis, atque delinens foris casurum parietem, ad temporum suffulciendum mendacium satis putauit fore consultum, si titulum sic mutaret, ut loco Damasi Papæ, poneret Damasum Episcopum Portuensem: & pro Theodosio Imperatore, redderet Theodosium Senatorem, hoc modo: Patri reuerendissimo Damaso Episcopo Portuensi, & Christianissimo Theodosio Romanorum Senatori Eusebius, &c. Quis ista non videat, & non rideat adeo inconcinne compositam fraudem, inquit Baronius?

Opera

Opera falso adscripta *Ruffini*.

Ruffinus in præfatione *Recognit. Clementis*, citatur à *Bellarmino*, ut probet: Epistolam *Clementis* primam esse antiquissimam; & ut componat discordiam de successione quatuor primorum Pontificum.

I De Rom. Pont. l. 2. c. 14.

m Ibid. c. 5.

Siculus Senensis subdubitare videtur, an hæc præfatio sit *Ruffini*, sic enim ille. *Itinerarium Petri*, nisi me mea fallit opinio, ad ipsum est supra memoratum *Recognitio* nis posterioris opus, tali titula à librariis extoratum. & *Ruffini* præfatione, aut conficta, aut aliunde petita, transformatione, de hoc fucò volumen sub *Itinerarij* nomine damnatum, commendabile redderetur apud emptores, tam ex *Recognitionum* gratiori inscriptione, quam ex interpretis *Ruffini* auctoritate.

n Bibl. lib. 2. verbo, *Clemen*.

Bellarminus etiam dubiæ fidel agnoscit. Nam scire ipse *Recognitiones* falso fortasse tribuuntur *Clementi*, ita etiam non est incredibile, falso adiunctam illis fuisse præfationem *Ruffini*, quæ interpretis, inquit ille in lib. de script. Ecclesi. ad an. 390.

Ruffini Aquilani Presbyteri in 70 Davidis Psalmos Commentarius, nunc primus in lucem editus Lugduni 1570. citatur à *P. Coccio*, pro Purgatorio, & 4 pro peccatorum confessione coram Sacerdote.

p Lib. 9. de penitentia, art. 5. to. 2. q. 1. lib. art. 3.

Commentarius iste videtur commentarius, primo quia puerissime in lucem editus est Lugduni, an. scilicet 1570. Secundo, quia horum Commentariorum nec meminit *Grænadus*, *Ruffini*, ut apparet, valde studiosus, qui reliqua opuscula diligenter enumeravit; nec *Trithemius*, nec *Gesnerus* in Bibliotheca, nec de veteribus aliquis, nec de recentioribus quisquam usque ad annum 1570. in quo editi sunt. Tertio, quia in his Commentariis multoties repetuntur eadem verba & sententiæ, quibus *Augustinus* in Psalmos usus est. Ut exempli gratia, Psal. 1. 1. Psal. 3. 1. & Psal. 4. 1. Neque probabile est, quod garrat *Antonius de Albano Archiepiscopus Lugdunensis*, *Augustinum* hæc sententia à *Ruffino* mutuatum esse. A quo enim unquam *Augustinus* quicquam mutuarus est? Sed potius recentiore aliquem *Augustini*

scrinia compilasse. Cum enim legimus in *Augustino* super Psal. 9. *Prima persecutio Ecclesia violenta fuit, cum proscriptionibus, tormentis, cadibus, Christiani ad sacrificandum cogerentur: altera persecutio fraudulenta est, quia nunc per huiusmodi hereticos, & falsos fratres agitur: tertia superest per Antichristum ventura, qua nihil est periculosius, quoniam & violenta, & fraudulenta erit.* In his Com. qui nomine *Ruffini* citumferuntur, sic legimus, *Prima persecutio Ecclesia violenta, cum proscriptionibus & tormentis Christiani ad sacrificandum cogerentur. Altera persecutio fraudulenta, qua per hereticos, & falsos fratres acta est. Tertia superest per Antichristum ventura, &c.* Vbi omitendo verbum (*nunc*) & mutando (*agitur*) in *Acta est*, perspicuum videtur, autorem horum Commentariorum post *Augustini* tempora vixisse, cum Ecclesia libera erat tam à fraudulenta persecutione per hereticos, quam à violenta per tyrannos. Quod ex eo *luculentius* etiam patet ex *Commentario in Psalmum 3.* vbi narrat Ecclesiam sui temporis in pace vixisse, nisi quod aliquantulum turbata est hypocrisis & malis Christianis.

Ruffini nomine edidit *Renatus Laurentius de la Barre* Commentarios in Benedictiones Patriarcharum, & in Prophetas *Hosea, Joel & Amos*: in quibus plura, uti ipse asserit, habentur testimonia pro Purgatorio, pro libero hominis arbitrio, &c.

Atqui iam pridem ceperam mihi persuadere, hac in tres Prophetas Commentaria non esse *Ruffini* illius qui in *Hieronymum* scripsit, quod utriusque operis stylus plane sit dissimilis, & nunc ex hac interpretatione eius magis intelligo: (Ex qua Græce lingua, cuius *Ruffini* satis peritus fuerit, imperitus fuisse deprehenditur) inquit *Fr. Ribera Iesuita. Accedit quod Genadino eius vulgo stultissimus, qui reliqua opuscula diligenter enumeravit, de Commentariis in Prophetas verbum fecit nullum, inquit idem Ribera.*

* In initio Psal. 3.

* In Epist. dedic. ad D. Ioan. à S. Andr.

* Comment. in Hosh. c. 1. m. 7.

* Ibid.

Opera

Opera salu adscripta Gregoria Nysseno.

*I*n Gregoria Nysseno ex edit. Basiliensi 1562. habentur de Philosophia libri 8. qui citantur à Bellarmino vt probet: ^a Deum esse, & esse vnum, cognosci posse lumine rationis, absque speciali gratiæ auxilio: hominem ^b habere dominium suarum actionum: &c, ^c liberum arbitrium in moralibus. Atque in postremo testimonio valde sibi placet: Nam insultans Caluino, Nescio quid hic Caluinus comminisci potuit, nullum enim canis illi locum relinquit Gregorius, inquit ille.

a De libarbi. l. 4. c. 2.

b Lib. eod. c. 14.

c Lib. 5. c. 25.

Qui Nysseno tribuunt libros 8. de Philosophia, quod quidem præter alios facit Sixtus Senensis, — ij falsi sunt. Nemesius esse certiore coniectura dicemus, inquit ^d Possseuius.

d Apparat. Gregor. Nysseni.

e Descrip. Recler. ad an. 380.

Libri 8. de Philosophia non videntur esse S. Gregorij Nysseni, inquit ^e Bellarminus. Nam in lib. 2. docet animam non creati in corpore, sed ante corpus fuisse creatam: qui est error Origenis: & præterea totum hoc opus Philosophicum est, & sapit Pelagianismum. Adde quod hoc idem opus inuenitur in Bibl. sanctorum Patrum Tomo 9. ex editione secunda, sub nomine cuiusdam Nemesij Philosophi Christiani: eo salu excepto, quod apud Nyssenum diniditur in 8. libros, apud Nemesium est vnus liber dinisus in capita 45. & inscribitur, De homine, siue de anima. Hæc ille.

Iohannes Leuenclaus author fuit Typographo, vt hij libri de Philosophia prorsus omitterentur in editione Basiliensi 1571. quemadmodum constat ex ipse.

f Epistola dedicata præfixa Nysseni. 1571.

To. 1. Bibl. sancti patr. edit. 1. habetur Epistola sub nomine Gregorij Nysseni ad Latoium Episcopum Mytilenens, quæ citatur à ^g Bellarmino pro auriculari confessione.

g Lib. 3. de Penitentia c. 8.

Hanc Epistolam esse suppositiciam patet, primo, quia contra morem antiquorum scriptorum, tota constat ex diuisionibus & distinctionibus. Secundo, quia tales Penitentiz in illa iniunguntur, idq; quasi ex præscripto Patrum, quales alias nullibi legimus. Iuxta hanc, ^h qui voluntarie lapsus est, perpetuam Penitentiam agat oportet: qui in-

h Can. 5.

i Can. 4.
k Can. 5.

l Can. 6.

m Comment in
Can. 8.

uoluntarie, 9. annos. ⁱ Qui fornicationis reus est, poenitere debet 9. annos, qui Adulterij, 18. annos; ^k Ijs, qui eadem inuoluntariam committunt, 9. etiam annorum poena statuitur; qui uoluntariam eadem, 17. annorum poena. ^l Latronibus, 27. etiam anni pro poenitentia imponuntur: furibus uero, hoc solum, *ut largiantur quae habent pauperibus*. Multa alia sunt inaudita, & quaedam falsa, teste ^m Balsamone.

Opera falso adscripta Chrysostomo.

*I*ohannes Chrysostomus floruit circa annum 390. Cuius opera impressa sunt saepius *Basilicae*, & *Parisijs*, inter quae multa reperiuntur, quae falso adscribuntur Chrysostomo.

To. primo, habetur Ser. de *Adam & Eua*, cuius initium est, *Deus institutor mundi*.

Hic citatur à ^a Coccio, & ^b Peresio, ut probent: Exorcismos Energumenorum, & Catechumenorum; & à ^c Bunderio, pro libero arbitrio.

Hic sermo recensetur à ^d Sixto Senensi in posteriore Catalogo, qui continet opera Chrysostomi Pseudopigrapha, i. quae Chrysostomo sub falsa inscriptionis titulo tribuntur. De hoc sermone in hunc modum scribit ^e Bellarminus, *Homilia de Adam & Eua, quae inter opera Chrysostomi legitur, non censetur Chrysostomi, tum quod Graece nusquam inueniatur, & author non Graecus, sed Latinus fuisse existimatur; tum quod in ea duo integra capita reperiuntur ex libro de Ecclesiasticis dogmatibus*. De hoc, in hunc modum ^f Azorinus, *Videtur totus hic sermo compilatus ex operibus Augustini; praesertim uero ex quibusdam capitibus libri de Ecclesiasticis dogmatibus qui tribuntur Augustino*.

Eodem Tomo habetur *Sermo de interdictione arboris ad Adam*, qui incipit, *Inbetur Adam*. Hic citatur à ^g Coccio, ut probet: Mariam deiparam omnium laude à Christianis celebrandam esse. ^h *Sixtus Senensis* recenset hunc sermonem in posteriore suo catalogo, qui continet opera quae Chrysostomo sub falsa inscriptionis titulo tribuntur. Neque ob hoc reprehenditur à ⁱ Possenino,

a To. 1. l. 5. de baptismo, art. 3.
b De gradis, part. 3. de Exorcismis, & Cöpend. Theolog. tit. 7. art. 1.
c Bibl. 4. Chrysostomus.

e De amiss. gratiae l. 4. c. 9. & lib. de scriptis. Eccl. ad an. 398.

f Institut. Moral. pars 1. l. 4. c. 25. 3. q. 9. ar. 1.

g To. 1. l. 3. de deipara uirg. art. 5. p. 305.

h Bibl. 1. 4. Io. Chrysost.

ⁱ *Possennino*, qui tamen nonnulla in *Sixto*, præsertim lib. 4. ⁱ *Apparat. Sixtus Senensis*, emendanda censuit, Ex quo sequitur, *Possenninum*, hac in re, eodem fuisse iudicio, quo *Sixtus*.

Eodem To. habetur ser. in *Psal.* 14. qui incipit, *Pulcher est Psalmus*: qui citatur à ^k *Coccio*, ut probet: Infantes propria fide carere, & sine baptismo non saluari.

k To. 2. l. 5. de bapt. art. 6.

Hanc homiliam neque apud Græcos puto haberi, neque in ea *Chrysostrum* agnosco, inquit *Flaminius Nobilis* Norat. in B. *Chrysostrum* sententias ad finem To. 5. *Chrysostr.* impres. Parisijs 1588. Col. 1557.

Eodem To. habetur sermo in *Psal.* 22. qui citatur à ^l *Coccio*, ut probet: aquæ baptismalis papisticam consecrationem, & aquæ benedictæ usum.

l To. 2. l. 5. de bapt. art. 5.

^m *Sixtus Senensis* enumerat hunc sermonem inter ea quæ perperam *Chrysostrum* adscribuntur. Et confidenter ⁿ alibi asserit, *phrasin & characterem palam arguere non esse illius, cuius titulo prænotatur. Perspicue hac Homilia non est Chrysostrum*, inquit *Nobilis* loco supra citato. *Commentarius in Psal.* 22. sine dubio non est *Chrysostrum*, imò neque *Græci* alicuius, *phrasin enim Latina est, & cum res, tum verba longissimè absint à scriptis Chrysostrum*, inquit ^o *Bellarmino*, cui subscribit *Possenninus*.

m Bibl. lib. 4. To. *Chrysostr.*
n Lib. 5. annot. 164

Eodem Tomo habetur Sermo in *Psal.* 95. qui citatur à ^q *Bellarmino*, ut probet: varia sacrificia veteris Testamenti fuisse figuras sacrificij Missæ: & ^r verba *Malachiz* cap. 1. 1. 1. intelligenda esse de sacrificio Missæ.

o De Eucharist. l. 2. c. 23.
p Appar. 10. *Chrysostr.*
q De Missa l. 1. c. 3

^s *Sixtus Senensis* hunc sermonem ponit in Catalogo posterioriore, qui continet, *qua sub falso Chrysostrum titulo inter ipsius vera opera sunt immixta*. Nec dissentit ^t *Possenninus*. Idem sentit vir clarissimus *Henricus Savilius*, qui pari sumptu, ac labore, utrisque immensis, *Chrysostrum* nobis Græcè loquentem nuper dedit, sic enijn ^u ille; *Homiliam in Psal.* 95. plane ἀβυσσος, & ineptis *Allegorijs*, & *Anagogijs* scatentem; in classem *ροσβουμωρεσιόων*, iure merito, nisi fallor.

r Bibl. lib. 4. To. *Chrysostr.*

t Appar. fac.

u Notis in *Psal.* ad finem Tomi 8. Col. 124.

Eodem Tomo habetur Sermo super illud *Esaia* 1. Si volueritis; qui citatur à ^v *Coccio*, ut probet: hominem post lapsum esse liberi arbitrij.

v To. 3. l. 1. de natur. hominis, art. 5.

y Loco citato.

z De Purgat. l. 12.
c. 18.

a Loc. citat.

b De verbo Dei l.
1. c. 9.
c To. 1. l. 6. de Sa-
cra Script. art. 4.

e Loco citato.

* De verbo Dei l.
1. c. 9.
f To. 1. l. 6. de Sacr.
Scriptur. Art. 5.
h Loco. citato.

i To. 1. l. 6. de sacr.
Script. art. 22.
k Comment. in Iu-
dith prolog. 4.
l Loco. citato.

m De Monach. l.
2. c. 6.
n Annot. in Marth.
3. l.
o To. 1. l. 2. de
Christo Sal art. 4.
p To. 1. l. 3. de iusti-
fi. art. 3.
q To. 1. l. 3. de bapt.
art. 14.

r Bibl. eccl. 4. To.
Chryf.
f Apparat. Chry-
soit.

Hic sermo recensetur inter opera *que perperam Chryso-
stomo adscribuntur*, à *7 Sixto Senensi*, nec reclamat *Posse-
ninus*.

Eodem Tomo habetur Sermo in *Beatos Iob & Abraham*,
cuius initium est: *Atbleta in certamen impellit*. Hunc *2 Fe-
nardentius* citat. pro Purgatorio.

Recensetur à *2 Sixto Senensi* inter opera, *que perperam
Chrysostomo inscripta sunt*, nec reclamat *Possennius*.

Eodem Tomo habetur Sermo *de tribus pueris*, qui inci-
pit, *Trium puerorum*. Hic citatur à *b Bellarmino* & *c Coc-
cio*, ut probent: orationem *Ananiz*, &c. esse *Canonicam
Scripturam*.

Hunc sermonem ponit *Sixtus Senensis* inter ea *quæ falso
Chrysostomo adscribuntur*, non dissentiente *c Possennino*.

Eodem Tomo habetur Sermo *de Susanna*, qui incipit,
Divina lectionis. Hic citatur à *c Bellarmino*, & *f Coccio*, ut pro-
bent: historiam *Susannæ* esse *canonicam Scripturam*.

Hic sermo ponitur à *Sixto Senensi*, inter ea *quæ perperam
Ioanni Chrysostomo adscribuntur*, nec dissentit *b Possennius*.

To. 2. habentur sermones *de varijs locis apud Mathæum*:
horum *decimus*, qui incipit *Sicut in superioribus*, citatur à
i Coccio, & *k Serario*, ut probent: *librum Iudith* esse *cano-
nicum*.

Reijcitur à *Sixto Senensi*, neque in hoc repugnat *l Posse-
ninus*.

Eodem Tomo habentur *Homilie 14. in Marcum*, qua-
rum prima citatur à *m Bellarmino* & *ab n Anglo-Rhemensi-
bus*, ut probent *Iohannem Baptistam Monachorum* & *E-
remitarum principem* fuisse: quarta, à *o Coccio*, ut probet:
Christi animam verè ad inferos descendisse ut *sanctorum a-
nimas* inde liberaret: *undecima*, ab eodem, *P* pro meritis
operum: & *12. pro 9 exorcismis*.

Author sermonum in Marcum, quantum ex eius scriptis de-
prehenditur, *Monachus* fuit, *sub potestate Episcopi constitutus*,
& *ad Monachos edidit explanationes suas*, *frequentibus inter-
mixtis allegorijs*, & *interdum violentis*, inquit *2 Sixtus Senen-
sis*. *Falso adscripta Chrysostomo sunt sequentia*, inquit *l Posse-
ninus*, & statim nominat *Authorem expositionis in Marc;*
Euange.

Euangelium. Opus illud Chrysostomi in Marcum, eisingenio, eruditione, & pietate non caret, genio tamen, stylo, sublimitate & iudicio Chrysostomi caret, inquit Maldonatus. In 2. Tomo sunt homilia 14. in Marcum, quae suo dubio Chrysostomi non sunt, sed alicuius simplicis Monachi, qui fratribus suis Euangelium explicabat; inquit Bellarminus.

t Com. in Marc. c. 3. 13.

u Lib. de scrip. Eccles. ad An. 396.

Eodem Tomo habetur *homilia de Nativitate Domini*, quae incipit, *Et reclinavit eum mater, Ioseph autem non audebat*, desumpta ex *Luce 2.* citatur à *Ferruolo Lacro*, ut probet: *Dominicum praecepte in quo refens natus Saluator recubuit, Romam Constantinopoli translata.*

x Maria Angusta. l. 5. c. 45.

y Loco citato.

Hæc homilia rejicitur à *Sixto* in posteriorem Catalogum qui continet opera falsò inscripta Chrysostomo. Et iure quidem, nam Author disertis verbis profitetur se in Occidente vixisse, cum cuius notum est Chrysostomum vixisse in Oriente.

z Annot. in Math. 3. 1.

Tom. 3. habentur homilia aliquot in Iohannem, quarum una de *Ioanne Baptista*, quæ incipit, *De Ioanne dicitur*. Hæc citatur ab *Anglo-Rhemenfis*, ut probet: *Ioannem Authorem extitisse professionis Eremiticæ; & à Bellarmino*, ut probet: *Christum exiisse de Sepulchro causo.*

a De Euchar. l. 3. c. 6.

b Ad Ann. 393.

Bellarminus lib. de scrip. Eccles. fatetur hanc Homiliam, dubiæ esse fidei. Nam verba faciens, *De sex homilibus interpositis inter commentaria in Iohannem, & in Acta*, quarum hæc est una, *Non est omnino certum, an sit Chrysostomi, excepta tertia, quæ incipit, Hirundinum pulli*, inquit ille.

Sixtus verò *Senensis*, non ut dubiam modò, sed spuriam, rejicit inter ea, quæ perperam Chrysostomo ascribuntur.

c Loco supra citato.

Eodem Tomo habetur homilia de *Cruce & Latrone*, quæ incipit, *Hodierno die*. Hæc citatur à *Gieslero*, ut probet: *Crucem Domini colendam & honorandam esse.*

d Tom. 1. de Cruce, l. 1. c. 54. & 55.

Hæc homilia reperitur inter sermones Augustini de Tempore, & est sermo 30. nec satis constat, num sit legitimus Chrysostomi partus, & Latina interpretatio valde diffidet à Græcâ, inquit *Grosferus*; idem sentit *Possevinus*.

e Not. in orationem hanc, to. 3. de Cruce, pag. 626. f Appar. loci Chrysostomi.

g De iustificat. l. 3. c. 13.

Tom. 4. habetur sermo de *fide, spe, & caritate*, qui citatur à *Bellarmino*, ut probet: *timorem, spem, & dilectionem iustificare.*

Hic

^h Biblio. l. 4. Io.
Chryso.

ⁱ De Iustificac. l. 1.
c. 9.
^k Coor. Fortuna-
tum de reali
Christi præf. l. c. 1.
^l Biblio. l. 4. Io.
Chryso.

^m Lib. 2. de Eu-
char. c. 32.

ⁿ Loco supra cita-
to.

^o To. 2. l. 5. de
bapt. art. 14.

^p Loco citato.

^q De Missa. l. 2.
c. 14.
^r To. 2. l. 8. de ordi-
ne art. 6.

^s In Biblioth.

Hic sermo recensetur à ^h Sixto Senensi inter opera quæ falsò D. Chrysostomo sunt inscripta.

Tomo 3. habentur due expositiones in Symbolum Apostolorum, quæ citantur à ⁱ Bellarmino, ut probet: non esse fidem aliquam specialem. 2. etiam citatur à ^k Gregorio de Valentia, ut probet: B. Virginem non patefacta sui corporis lege peperisse.

^l Sixtus Senensis probat homiliam in Psal. 118. quæ fertur nomine Chrysostomi, non fuisse scriptam Græcè, quia continet orationis figuram, quæ aptari non possit ad Græcum sermonem, dicens, Veritas: tres sunt Syllabe, & septem literæ. Similiter probari potest hæc expositiones non esse Chrysostomi. Sic enim in ijs legimus, Dixisti credo, quam brevis est; quam modicum est? Si ad latitudinem literarum redigatis, quinque sunt literæ; si ad syllabarum numerum, due sunt syllabe. Quis enim ista aptare potest ad Græcum sermonem? Nam licet Latina vox Credo non habet nisi quinque literas, & duas syllabas, Græca vox *aristw*, & longior, & latior est.

Eodem Tomo habetur Homilia ad Neophytos, quæ citatur à ^m Bellarmino; pro reali Christi in sacramento presentia.

Neque Homilia hæc quicquam ad Chrysostomum, inquit ⁿ Flaminius Nobilius.

Eodem Tomo habetur Homilia ad baptizandos, qui citatur à ^o Cocciò, pro Exorcismis Catechumenorum.

Homilia est; Latini hominis, inquit idem ^p Nobilius.

Eodem Tomo habetur Epistola ad Cyriacum, quæ citatur à ^q Bellarmino, ut probet: leiuos esse dehere, qui Eucharistia sacramentum celebrant; & à ^r Cocciò, ut probet: Clericos in maioribus Ordinibus constitutos non posse uxores ducere.

Hæc Epistola supposititia est, nam verba faciens de criminibus in se confectis, ob quæ in Exilium relegatus est, duo tantum commemorat; vnum quod ad communionem non ieiunos receperit, alterum, quod cum muliere dormierit. De quibus inter 46. capitula Calumniarum illi obiecta, quæ extant apud ^s Photium, verbum nullum, nec alibi sanè apud quemvis illorum temporum scriptorum. Rursus, in hac Epistola,

si vera sit lectio quam antiqui Interpretes sequuti sunt, *Necellarius* dicitur in throno *Chrysofomi* collocatus, *Chrysofomo* viuo; quum tamen constet, non *Necellarium*, sed *Arsatium* *Necellari* germanum, loco *Chrysofomi* substitutum. Mitto dicere de styli dissimilitudine, ex qua tamen *Halesius*, iuuenis magnæ spei, & *Ioannes Boisius* summo iudicio vir, audacter pronunciant, Epistolæ huius authorem non *Chrysofomum* fuisse, sed alium aliquem cum *Chrysofomo*, nec ingenio, nec eloquentia comparandum.

Vide not. in To.
7. ex editione 52.
ulij, Col. 856. &
889.

Eodem Tomo habetur *Missæ Chrysofomi*, ab *Erasmo Roterdamo*, (vt aiunt) in gratiam *Episcopi Rossensis* versa, quæ & *Antwerpæ* excusa est Anno 1560. iuxta versionem *Leonis Tusci*, & edita per *Claudianum de Sautter*. Ex hac *Missæ* Pontificij, nominatim verò *Bellar.* multa citant in causâ suæ patrimonij, idque interdum (vt melius inservire causæ suæ videant) ex versione *Erasmi*, interdum ex versione *Leonis Tusci*. *Bellarminus* conatur probare ex *Liturgia Chrysofomi* quam *Erasmus Latinam* fecit, ^a Imagines rectè in templis collocari: Ex ex *Liturgia Chrysofomi* à *Leone Tusco* Latine reddita, ^x Græcos posterioribus temporibus addidisse nomen *Papæ* Romani. Ex *Missæ Chrysofomi* in genere, idem concludit, ^y necessarium esse aqua vinum misceri in calice, ^z Sanctos inuocandos, ^a Sacrificium *Missæ* esse propitiatorium, ^b orandum esse pro defunctis, ^c Cereos accendendos cum dicatur *Missæ*, ^d thus adolendum, &c.

u De Imag. l. c. 9.

x De Missæ l. c. 21.

y De Euchar. l. 4. c. 10.

z De Missæ l. c. 21.

a Ibid. l. c. 21.

b Ibid. c. 7.

c Ibid. c. 14.

d Ibid. c. 19.

e Tom. 6. Chrys. Græcè à se edit.

Col. 812.

De hac *Liturgia* integram *Theologis* disceptationem relinquit *Henricus Saulius*, hæc tantum admonuisse contentus. Miram esse in scriptis codicibus inconstantiam; nihil ferè simile habere versionem *Erasmi*, & editionem *Moralianam*, multa passim in operibus *Chrysofomi* ex *Liturgia*, quæ tum videntur *Ecclesiæ orientalis*, recitari, quæ hic non reperiuntur, multa hic reperiri quæ vix illarum temporum esse videantur.

Missæ Chrysofomi excusa *Venetij* anno 1538. Græcè & Latine, non potest esse *Chrysofomi*; quia in illa sic commemoratio, cum multorum qui post *Chrysofomum* vixerunt, tum ipsius *Chrysofomi*, vt mortui, imò in ea invocatur *Chrysofomus*.

Missæ Chrysofomi à *Leone Tusco* Latine reddita, non potest

test esse *Chrysostomi*. Nam licet nulla sit in eo mentio *Chrysostomi*, ut mortui; tamen sit mentio *Nicolai*, *Alexij*, & aliorum qui septingentis annis post *Chrysostomum* nati sunt. *Alexius* enim Imperator, cuius tempore Episcopatum *Constantinopolitanum* tenuit *Nicolaus* ille, coepit regnare post annum 1080. teste *Zonara*.

Missæ Chrysostomi, quam *Erasmus* dicitur (sed falsò, ve argutè probat & *Iohannes Rainoldus*) Latinam fecisse, non potest *Chrysostomi* esse. Nam licet in illa mentiones illæ mortuorum, è quibus Græcum exemplar euincitur habere quæ *Chrysostomi* non sunt, supprimantur omnes: & omnis etiam mentio *Nicolai*, & *Alexij*, è qua versio *Leonis Tusci* merito suspecta redditur; tamen & hæc habet quæ planè arguunt auctorem huius *Missæ* alium fuisse à *Chrysostomo*. Nam in hac *Virgo Maria* prædicatur penitus incontaminata, honoratior Cherubin, & gloriosior incomparabiliter Seraphin; quod, etsi *h* *Bellarminus* tanquam à *Chrysostomo* dictum, & verè dictum credi voluit; tamen à *Chrysostomi* doctrina alienissimum est. *Chrysostomus* (agnoscente *Canisio*) est ex eorum numero qui *Virginem Mariam* in Originali peccato conceptam esse volunt, imò vnus est ex ijs (fatente *h* *Salmerone*) qui *Virginem Mariam*, ambrosiosam & cupidam gloria vana ac laudis extitisse dicunt, & mercedulam etiam aliquando: hoc enim de *Chrysostomo* concedit *Canisius*; at qui fieri potuit ut *Chrysostomus* (nisi insigniter sibi contradiceret) penitus incontaminatam diceret, qui ista dicit? Præterea *Chrysostomus*, in genuinis scriptis dicit *Christum*, nisi natura esset *Dei Filius*, Angelis non solum non excellentiorem; sed minorem etiam fore: ex quo necessariò sequitur, *Mariam*, quæ ex gratia Dei adoptata fuit, non solum non honore & gloria superiorem, nedum incomparabiliter superiorem Angelis, sed etiam inferiorem esse *Chrysostomo* iudice, & per consequens, hanc *Missam* non esse *Chrysostomi*. Id ipsum sentit *Erasmus*, sic enim ille, in Epistola ad *Erasmum de Marca præsulem Lugdunensem & Cardinalem. De præ Grecorum Liturgiam quam illi Chrysostomo tribuunt, cui nobis ferè non tribuunt; nobis non sit verisimile.*

Tomo 5. impress. Parisiæ 1588. habetur oratio *Eucnostasi-*

f Annal. 10.3.

g De Idololatriæ.
c.7. nu.9.

h In præfat. de
sancti beatitud.

i Loc.com.1.7.c.1.

k To.3.com.in e.
pist.Pauli, disp.9.

l De virgine Ma-
ria l.4.c.

m Com. in epist.
ad Heb.c.3.

n Lucæ 1.38.E-
phes.1.6.3.3.

o To.7.operum e-
ius ad initium pa-
raph. in 1. Cor.1.

ca in principes Apostolorum, Petrum & Paulum, quæ citatur à P. Coccio, & N. D. pro inuocatione Sanctorum.

Supposititiam esse hanc orationem in natali Petri & Pauli, ostendunt ineptæ, falsæ & deprauatæ Scripturæ citationes, ut cum dicit, Petre & Paule, sine intermissione pro nobis rogamus orate, promissa vestra implete, sunt enim hæc vestra conuenientia, vnius quidem hoc, * Venite mecum, & bonis ne deficiamus: alterius vero illud, Studebo post meum obitum vestri facere mentionem. Henricus Sauilius in Catalogo To. 5. operum Chrysostomi, eam enumerat inter dubie fidei scripta.

Apud Surium To. 4. de vitis sanctorum habetur sermo, sub nomine Chrysostomi in adorationem venerabilium catenarum, & gladij, Sancti, & Apostolorum principis Petri, qui citatur à Canisio, & Coccio, pro inuocatione sanctorum.

Hanc orationem non esse Chrysostomi fatetur Baronius, eò quod nondum Petri catena innotuissent, nec Constantinopolim delata essent.

To. 5. operum Chrysostomi, habentur 80. homiliæ ad populum Antiochenum. Quarum 40. citatur à Bellarmino pro satisfactionibus. 60. pro reali Christi in sacramento præsentia. 66. 7 pro inuocatione sanctorum. 69. pro oratione pro defunctis.

Ex homilijs ad populum Antiochenum, viginti & una tantum reperiri dicuntur manuscripta in antiquis Bibliothecis, fatente Bellarmino: illæque viginti & una sunt ex primis illis quas habet Tom. 5. Latinæ editionis, teste Frøntone Duczo.

Opera falso adscripta Augustino.

Augustinus natus est ad An. Christi 355. mortuus vero ad an. 430. Opera eius edita sunt Basilea, Antuerpiæ, Parisijs, Lomanijs. Atque Theologi Pontificij Lomaniensem editionem præ alijs omnibus probant. Sic enim scribit Iohannes Molanus: Opera beatissimi

Augustini per Theologos Lomanienses castigata, omnibus prioribus editionibus sunt preferenda. Cuius iudicium approbatur à Possuino. In hac tamen editione, tot sunt tractatus

p To. 1. l. 1. de S.
Ecclesiæ.
q Tripl. concet.
Aug. p. 1. p. 14.

* Vbi hoc scriptum?

r Cateches. de venerat. S. q. 8.
f To. 1. l. 5. art. 6.
t Annal. to. 5. ad annum 439. nu. 5.
& not. in Martyrolog. Rom. Aug. 1.

u Lib. 4. de Penit. c. 9.
x Lib. 2. de Euch. c. 22.
y Lib. 1. de sanct. beatis. c. 19.
z Lib. 1. de Purgat. c. 6.
a Lib. de script. Eccles. ad an. 398.
b Vide Possen. Ap. par. Chrys.

a Præfat. in opera Aug.

b Appar. Aug.

& sermones, qui *B. Augustino* falso inscribuntur, vt verè possit dici, quod dixit olim *Trihemius*, *Eorum recensioem proprium volumen requirere.*

Epistola 38. ad Letum, citatur à ^d *Bellarmino*, pro ingressu filiorum in monasteria, inuitis parentibus.

Est quidem & erudita, nec infans Epistola: ceterum plurimum dissonans à phrasi Augustini, inquit ^e *Erasmus*.

Augustini Epistola 6. in Appendice, quæ est *Epistola 187. ad Bonifacium comitem*, citatur à ^f *Baronio*, vt probet: *Augustinum excommunicasse Bonifacium Comitem*, propterea quod scelestissimum hominem confugientem ad Ecclesiam, è liminibus raptum trussisset in carcerem. *Epistola 189. ad eundem Bonifacium* citatur à ^g *Peresio*, pro inuocatione sanctorum.

Epistola sexdecim Augustini ad Bonifacium, & Bonifacii ad Augustinum, quæ interseruntur inter Epistolam ad Honoratum de fuga in persecutione, & Epistolam ad Ediciam de voto continentis, non videntur esse Augustini, inquit ^h *Bellarminus*.

Nonnulla quæ circumferuntur Augustini nomine Epistola simpliciter sunt conficta; quod genus sunt illa Bonifacii ad Augustinum, & Augustini ad Bonifacium, inquit ⁱ *Erasmus*: & ^k *rursus, Quid precemur istis ociosis, qui talibus nani ac nugis ouerant Lectorem? nec oratio, nec sensus, quicquam habet Augustini*, inquit ille.

Ipsi Theologi Louanienses reiecerunt has Epistolas in Appendicem To. 2. & eas multum discrepare à vena & stylo Augustini affirmant; vsque adeo, vt docti plerique censeant eas exercendi styli gratia confictas esse, sub nomine Augustini & Bonifacii.

Augustini Epistola ad Cyrillum de vita & gestis B. Hieronimi, citatur à ^m *Bunderio*, pro inuocatione sanctorum, & à ⁿ *Peresio*, pro delectu ciborum.

Epistola S. Augustini ad Cyrillum de obitu S. Hieronymi, sine dubio falsa, & supposita est, inquit ^o *Bellarminus*.

Augustini Hipponeusis Episcopi scriptum ad Cyrillum de magnificentijs B. Hieron. non esse Augustini, obseruauit ante omnes recentiores *D. Antoninus insignis canonista*, inquit ^p *Sculdingus*.

Epistola

^e De script. Eccl. Aug.

^d De Monach. l. 2. c. 36.

^e Censura.

^f Patres ad Remp. Venetam: & to. 5. annal. ad an. 412. nu. 11.

^g De Tradit. part. 3.

^h Lib. de script. Eccl. ad an. 420.

ⁱ Cens. generalis in to. 2. Aug.
^k Cens. præfix. epist. illis 16.

^l Cens. to. 2.

^m Cõpend. Theol. Tit. 23. art. 5.
ⁿ De Tradit. part. 3.

^o Lib. de script. Eccl. ad an. 390. obseruat in 9. to. Hieron.

^p Cens. in cons. Hieronymiana.

Epistola Augustini ad Cyrillum, non potest esse Augustini, inquit 4 Posseuius.

q Appar. Aug.

Quid dicendum de Epistola Augustini nomine ad eundem Cyrillum Hierosolymoram Episcopum, inquit 1 Baronius? Quoties autor cogit ipsum loqui mendacia, et cum preter Latinam linguam, quinque alias Hieronymum calluisse dicitur, nempe Hebræorum, Græcorum, Chaldaeorum, Persarum atque Medorum: cum id penitus contrarium sit hijs qua de se ipse Hieronymus, & de eodem Augustinus verè testantur, nimirum non nisi trium linguarum ipsum habuisse peritiam, viz. Latine, Græcæ, & Hebræicæ? Quid est etiam quod idem pins effector tribuit Hieronymo inter alia insignia etiam virginis coronam, cum ipsemet S. Hieronymus ingenuè fateatur se minimè virginem? — Quid alia plura ibidem asserta opus est confutare mendacia?

r Annal. to. 5. ad an. 420. m. 46.

Impostor indoctus fuit quisquis Epistolas de obitu Hieronymi confinxit sub nominibus Augustini ad Cyrillum, & Cyrilli ad Augustinum, inquit 1 Louanienses.

f Censura to. 2.

Augustinus de Mirabilibus sacre scriptura, citatur à Turriano, ut probet: 2 Enos adhuc in viuis esse: & 3 vnumquemque recipere Spiritum sanctum in baptismo. Citatur ab 4 Hosio, ut probet: Eisdram restituisse libros Legis.

g Confess. Aug. lib. 4 c. 10. sect. 6.
u Lib. 3. c. 2. sect. 4.
x Confess. Petri. kou. c. 80.

Et si hoc opus ponitur inter libros D. Augustini, & sub eius nomina citatur à multis, non esse tamen Augustini apud doctos viros, & minime dubijs constat argumentis, inquit 1 Pererius.

y Lib. 1. commun. in Dan.

Liber de Mirabilibus sacra Scriptura, non sine causa non invenitur in Retractionibus, neque in Indiculo Possidij, quoniam liber est indignus ingenio, & gravitate Sancti Augustini, quem etiam non magnificet, & Sancti Augustini esse negavit S. Thomas, 3. p. q. 45. Art. 3. ad 2. inquit 2 Bellarminus.

z Lib. de script. Eccl. ad An. 420.

Louanienses reiecerunt in Appendicem To. 3. ut nec stylo, nec ingenio Augustinum referentem. Ac manifestum esse dicunt, ex lib. 2. c. 4. Autorem vixisse post An. 600.

Posseuius, in Apparatu, Lenseus lib. 1. de Purg. cap. 11. & Mendoza controu. Theologic. quæst. 5. Erasmus in censura, rejiciunt penitus hunc librum.

Augustinus de spiritu & anima, citatur à 2 Turriano, ut probet: Sanctos in celo audire preces viuentium. Citatur à 3 Coloniensibus, pro Inuocatione Sanctorum. Atque ad erigen-

a Confess. Augustini l. 4. c. 3. sect. 2.
b In censura, dial. 6.

dum Lectorum animos. vñ magis seridè ad locum citatum attenderent, Audi illud inexpugnabile fidei Christiana propugnaculum Augustinum, & inquit illi,

Augustinum hìc nullus audit, siquidem hìc liber reijcitur, utpote alterius, non ipsius Augustini, communi Papistarum sententia.

Ego in hoc opere quosdam Tractatus non absque consilio omisi, qui a plerisque B. Augustino ascribuntur, è quibus est liber de Spiritu & Anima, in cuius cap. 37. Boetius allegatur, qui longo tempore post Augustinum natus est, inquit^d Trithemius.

Non est hic liber Augustini, sed cuiusdam multo recentioris, nam cap. 7. citat Boetium, & cap. 48. habet ex Gemadio de Eccles. dogmatibus permulta caute legenda, inquit^e Theologi Louanienses.

Hic liber de Spiritu & Anima, non est Augustini, sed alterius nec tam docti, nec tam antiqui, &c. inquit^f Martinus Delricus, subiiciens eodem loco: Vincentius Bellonacensis, ac Trithemius, Hugoni Victorino, nonnulli Etheriano ascribunt. Et alibi: Liber ille non est Augustini, nec etiam D. Gregori, cui tribuit Iohannes Beetsius Carmelita, sed Hugonis Victorini, vel Hugonis Etheriani; inquit idem.

Hic liber est Apocryphus, cum Author eius ignoretur, & sunt ibi multa, vel falsò, vel improprie dicta, &c. dicitur esse cuiusdam Cisterciensis, nec est multum curandum de his quæ in eo dicuntur, inquit^h Thomus Aquinas,

Liber de Spiritu & Anima, non est S. Augustini, sed alicuius multo recentioris, cum cap. 7. citet Boetium, qui fere 100. annis fuit Augustino posterior: & cap. 48. multa proferat ex lib. de Eccles. dogmatibus, inquitⁱ Bellarminus.

Augustinus de benedictionibus Patriarcharum, citatur à^k Turriano, ut probet: Antichristum vnum aliquem particularem hominem futurum.

^l Louanienses Theologi reiecerunt hunc librum in Appendicem To. 3. reiecit etiam ut alterius scetum, Erasmus. Imò & Bellarminus. Nam studiosus aliquis desumpsit hoc ex libro questionum Hieronymi in Genesin, omisiss aut immutatis aliquot verbis, quomodo solet Beda, inquit^m Erasmus. Et, Liber de Benedictionibus Patriarcharum excerptus videtur ex questionibus

e Ibid.

d Descrip. Eccles.

e Cens. in To. 3.

f Disquis. Mag. l. 5. sect. 16.

g Lib. 2. q. 16.

h De Spiritu creatura q. 11. ad 3. & de Anima q. 9. ad 1. q. 12. ad 1. q. 77. Art. 8. 1. i Lib. de script. Eccl. ad ann. 430.

k Confess. Augustin. lib. 4. c. 10. sect. 1. l Cens. in To. 3.

m Cens. in hunc lib.

omibus Hebraicis Sancti Hieronymi, inquit ^a Bellarmini.

Augustinus de Eccles. dogmatibus, citatur à ^o Colonienfibus, pro Exorcismis & exufflationibus: ab ^a *Alano & Anglo-Rhem.* pro Auriculari confessione: à ^a *Pisano*, pro abfinentia à carnibus.

De Authore huius operis dubitarunt multi fuperioribus feculis, & adhuc fub Indice huius est. A Tribemio afcribitur Alcuino, ab alijs Ifodoro: fed plures, & maioris auctoritatis, Genadio tribuunt, ut *Walafidus Strabo de re Eccles. c. 20. Petrus Lombardus Sentent. 2. diff. 8. Thomas Quodlibet. 12. Ars. 10. Platina in Symacho, & alij*, inquit cenfiores Gregoriani. Sed *Augustini* non effe, hoc certum.

Liber de Eccles. dogmatibus perpetam Augustino infcribitur, inquit ^a *Sixtus Senenfis*.

Nego illud opus effe Augustini, prout multi ante me hoc negaverunt, inquit ^a *Alfonfus de Caftro*.

Liber de Eccles. dogmatibus multorum doctiffimorum virorum iudicio, ex *Augustini officina non prodijt*, inquit ^a *Matthidius*.

Liber de Eccles. dogmat. non videtur effe *S. Augustini*, cum precipue conflet ex fententijs Concilij Arauficani, & fummorum Pontificum, Innocentij, Zofimi, Caeleftini, & maxima ex parte ex operibus *S. Augustini*. Nam Concilium Arauficanum, & Epiftolam Caeleftini fcripta effe confiat, poft obitum *S. Augustini*, inquit ^a *Bellarminis*.

^a *Baronius* quidem certum effe dicit, hoc opus effe *Genadij*. Attamen rejicitur à ^a *Louanienfibus*, in Appendicem To. 3. cum hac infamiz nota, *Non eff Catholice fcriptoris*. Atque ad cap. 22. eiuſdem libri obſervant iidem *Louanienſes*, ea quae fequuntur à medio capitis 21. uſque ad 52. non effe *Genadij*, fed ab erudito quodam recentiore ſcriptore hoc loco effe interiecta. Unde factum eſt ut in manuſcriptis codicibus non innu-merantur.

Augustinus de fide ad Petrum, citatur ^a ab *Anglo-Rhem.* ut probent damnatos effe qui uxores duxerint poſt votum Continentiz: Et à ^a *Duranto*, pro ſacrificio Miſſae.

Eluſi librum non effe Augustini, in primis arguit ipſe ſcriptoriſſi,

n Lib de ſcrip.
Eccleſ ad au. 422.
o Amididigma
Col. fol. 53.
p De confeſſ. 2.
q Annotin 1. Coſ
11. 28.
r De Abſtinentia
c. 9.

¶ Not. in diſt. 33.
c. 1.

¶ Bibl. ſan. 2. l.

¶ Adu. her. baptiſ-
mus, h. 10.

¶ De frequenti
comp. 170.

y De ſcrip. Eccleſ.
ad Ad. 420.

z Annal. To. 6. ad

An. 490. nu. 46.

a Cenſ. Append

To. 3.

b Annot. in 1. Coſ.
7. 2.

c De Miſſis Eccl.
12. c. 41. nu. 14.

primum

primum abiectior, quam est illius: ad hoc, impurior, &c. inquit^d Erasmus.

d Censura in hunc lib.

Authorem illius libri fuisse Augustinum, negamus, inquit^e Azorius.

e To. 1. Instit. Moral. l. 4. c. 33.

Negari potest librum illum esse Augustini propter styli dissonantiam, & quia de eo in libro Retractionum non meminit, inquit^f Salmeron.

f Disput. 48. in Epist. Pauli.

Liber de fide ad Petrum non videtur esse S. Augustini, cum non fiat eius mentio, nec in Retractionibus, nec in Indiculo, inquit^g Bellarminus.

g De script. Eccl. ad ann. 430.

A Louanienfibus reijcitur in Appendicem To. 3. Et male creditum S. Augustini esse, inquit^h Bellarminus.

h To. 6. Annal. ad An. 517. nu. 66. i Confess. Petri. kou. c. 26.

Augustinus de Bono viduitatis, citatur abⁱ Hosio Cardinale, vt probet: eos mœchari; qui post votum Continentiæ uxores ducunt.

k Annot. in Tertul. adu. Hermog. c. 1. nu. 7.

^k Pameliu, cum citat hunc libellum, sub hac forma citat, Author Opusculi de bono viduitatis inter lucubrationes D. Augustini: quod satis arguit Pameliu non putasse hunc librum Augustini esse. Sed confidentius loquitur^l Erasmus, Nam: Mira dictionis facilitas & candor, clamitat non esse Augustini, inquit ille. Cuius censura, licet improbetur a^m Bellarmino, approbari videtur ab ipsoⁿ Hosio, quia locus quidam in eo, palam videtur aduersari sententiæ Augustini, nisi fallatur Hosius: Imo & Lindanus, apud quem sic^o legimus, Vidua post votum castitatis adultera sunt si nubant, sic Apostolus 1. Tim. 5. huic interpretationi subscripsit D. Augustinus senex. Vnde mihi, præter alia non minimi sane momenti, argumentum est, librum qui eius nomine, Bonum viduæ inscribitur, non esse Augustinianum.

l Censura in hunc lib.

m De script. Eccl. ad An. 430. n Loco citato.

o Panop. l. 4. c. 98.

p Lib. 1. de Purg. c. 7.

q Collat. 4. doctorum.

Augustini lib. 83. quæst. citatur a^p Bellarmino, vt probet: quædam peccata esse venialia, & a^q Tallepiedo, pro libero arbitrio.

r Censura in hunc lib.

s August. confessio l. 3. c. 6. sec. 1. & l. 3. c. 4. sec. 3.

t Lib. 2. de Massa c. 12.

Hoc opus mihi videtur à studio quoquam ex omnibus Augustini libris collectum, inquit^r Erasmus.

Augustini lib. questionum 63. citatur a^t Turriano, pro reali Christi in sacram. præsentia: Et, pro Caue in baptismo.

Hic liber, non est Augustini, vt eruditi fatentur, inquit^u Bellarminus.

Jarminus: & alibi, *Liber Sexaginta quinque questionum non videtur esse S. Augustini, non solum quia non habetur in Retractionibus, neque in Indiculo: sed etiam quia nihil habet graue, & dignum Augustino, inquit* idem.

u Lib. de script.
Ecclesiad An. 430.

Qui plura volet, legat censuram Erasmi in hunc librum: Et Theologorum Lonanienſium in Appendice To. 4. vbi dicunt, *Autorem non tantum inepte loqui, sed etiam ipsum citare Augustinum.*

Augustini lib. viginti vnus sententiarum, citatur à ^x *Tor-* ^x Confess. Aug. l.
renſi, pro signo crucis in fronte. ^{4. c. 9. sect. 3.}

Lonanienſes reiecerunt hunc librum in appendicem To. 4. dicentes: Conſtare à studioſo quopiam ex varijs authoribus multo ordine congestum. Idem etiam dicit ^y *Erasmus. Nec multo* ^y *Censura in hunc*
secus Bellarminus; Nam, Liber Sententiarum viginti vnus, non videtur esse S. Augustini, non solum quia non habetur in Retractionibus, neque in Indiculo: Sed etiam quia nihil habet graue & dignum Augustino, inquit ^z *ille.*

Augustinus de quest. vet. & noui Test. citatur à ^a *Turriano, pro vestitu sacerdotali; à* ^b *Copo, &* ^c *Anglo-Rhem. & alijs, pro primatu Petri: à* ^c *Copo, &* ^e *Eckio, pro cœlibatu sacerdotum.*

^z Lib. de script.
Ecclesiad an. 430.
^a Confess. Aug.
l. 4. c. 9. sect. 11.
^b Dial. l. c. 13.
^c Annot. in Math.
19. 27.
^d Dial. l. c. 14.
^e Enchirid. c. 19.
^f Lib. de gradia
primi hominis c. 3

Liber Quest. vet. & noui Testamenti non est Augustini, ut in Titulo eius libri scribitur, neque hominis Catholicus, inquit ^f *Bellarminus. Nam is author in quest. 123. disertis verbis refellit eos, qui dicunt Adamum accepisse Spiritum sanctum, & filium Dei fuisse per adoptionem, & eam adoptionem per ipsius Adam inobedientiam perditam, nos per Christi obedientiam, ac merita recuperare. Quæ sententia non est, ut author ille dicit, Patrum quorundam simplicium, sed Patrum doctissimorum, tum Græcorum, tum Latinorum, & ex Apostolo satis aperte colligitur. Neque in hac re solum author ille errasse conuincitur, sed et alijs etiam plurimis. Siquidem q. 2. scribis, mandatum à Deo conditum ob diaboli præsumptionem. q. 21. scribis, feminam non esse creatam ad imaginem Dei. q. 43. scribis, Iephthæ nullum habere iustitiæ testimonium, cum tamen habeat tam præclarum apud Apostolum ad Hebræos 11. q. 109. scribis, Melchisedech esse Spiritum sanctum, & Sacerdotem; non tamen summum. Quam sententiam reprehendit S. Hieronymus, admonens auctorem eius operis, in quo asseritur Melchisedech esse Spiritum sanctum, esse*

g Lib. 1. de effectu
sacram. c. 10. de lib
de script. Ecclef.
ad an. 40. & l. 1.
de Missa c. 6.

imperitum scientia, & sermone, &c. Hæc ille, observans & alibi, eundem librum non esse Augustini, sed alicuius hæretici, qui multa docet, & contra fidem, & contra Augustinum.

h Epit. Bibl. Theo-
log. & script. p. 12.

Inter opera quæ Augustini nomine circumferuntur, nihil est quod magis ab Augustini libris alienum esse indicatur, quam veteris & novi Testamenti questiones, in quibus multa absurda, ac tanto viro indigna videre licet, inquit^h Angelus Roccha.

Ad eundem modum loquuntur alij, viz. Espenceus Comment. in 1. Tim. c. 2. de Christo mediatore. Theologi Louan. Cens. in To. 4. Augustini. Alfons. de Castro adu. hæz. lib. 10. Melchisedek Maldonatus Comment. in Ioh. 8. 44. Salmeron Comment. in Epistolas Pauli, disput. 19. Azorius Institut. Moral. To. 1. lib. 4. c. 30. Lenszus de Purgat. lib. 1. c. 11. Velosillus Aduerent. in To. 4. Augustini, ad quæst. 16. Pererius Comment. in Rom. 3. disput. 6. & ipse Hardingus nostras. Nam *Auctor harum questionum non est Augustinus; Opus est indignum Augustino*, inquit ille, de sacrificio Missæ sect. 1. fol. 210.

i Prefat. consil.
Augustini.

Atque hic mihi paucis convenienda est conscientia vestra, viri Pontificij, ac vestra præsertim, Turriane, Hardingus, Bellarmine. Quæro à te Turriane, cur scripseris: *Esse, non sint Augustini libri omnes qui Augustini nomen habent inscriptum: at certe quidam aequalium D. Augustino pleraque sunt, docturum iuxta ac priorum hominum plane omnia: cum constet ex hoc ipso libro, auctorem fuisse hæreticum: & ex confessione fratrum tuorum, miscellum & blasphemum*. Quæro à te Hardingus, quo vultu has questionis citaris sub Augustini nomine, pro primatu Pontificis tui: quas alibi falsus es, non esse Augustini? Quæro etiam à te Bellarmine, quo ore, Auctorem harum questionum^k enumeras inter 24. Patres, quos comparas 24. senioribus in Apocalypsi, dum pro Pontifice tuo pugnas: cum alibi tam aperte scripseris, *Nec Augustinum, nec alicuius Catholicum, sed hæreticum fuisse hæc questionum auctorem*. Annon hic verè dicere possim, *Frons meretricis facta est vobis*?

k Lib. 1. de Rom.
Pont. c. 15.

l Pol. 330.
m Defens. Purgat.
c. 12.
n Ibid.

Augustinus de vera & falsa Penitentia, citatur à^l Catech. Trident. pro Auriculari confessione: ab^m Alana, & alijs, pro Purgatorio. Atque *Alanus*, citari ab eoⁿ dicit, ut mundum intelligat

intelligat quam inique se gerant aduersarij, qui non erubescunt asserere, Augustinum quandoque negasse Purgatorium, quandoque de eo dubitasse.

Ex citatione huius libri sub nomine Augustini, mundum intelligere potest impudentiam Alani: qui iterum si que iterum obtrudit sub nomine Augustini, quem spurium & supposititium esse constat.

Caput 17. refert sententiam Augustini, & ab ea dissentit. Id si non esset, tamen tot undique sunt argumenta, quae clamitant hoc opus non esse Augustini, ut abunde sit monuisse lectorem. — Et tamen totius fere hic liber transcriptus est in decreta, & sententias, ut hinc liqueat, quanto plus fuerit in colligendo studiij quam iudicij, inquit ° Erasmus.

¶ Bunderius (scio) dicit hanc rationem frigere, neque satis ponderis habere, ad probandum librum esse supposititium. At secus visum est Theologis Louaniensibus, Abbati Trithemio, Bellarmino, Possseuino, & alijs. Nam,

Non est Augustini, ut constat tum ex alijs, tum ex eo quod author cap. 17. refert Augustini sententiam ex homiliis 41. homiliarum 50. & ab ea dissentit, inquit ° Louanienses.

Ego in hoc opere non absque consilio omnis quosdam Tractatus quia plerisque B. Augustino tribuntur, è quibus est liber de vera & falsa penitentia, quoniam cap. 17. Augustinus ipse allegatur, inquit ° Trithemius.

Liber de vera & falsa penitentia non est Augustini; nam praeterquam quod non sit eius mentio in Retractat. nec in Indiculo, cap. 17. hic author adducit sententiam quandam S. Augustini, & ab ea dissentit, inquit ° Bellarminus, quem sequitur Possseuinus in Apparatu verbo, Aurelius Augustinus: Angelus Roccha in lib. supra citato, pag. 51: Et Lopez. in Prologo Epitomes sancti Pat. To. 1.

Quo magis miror quid venerit in mentem Martino Narro, apud ° quem legimus: Liber de vera & falsa penitentia nonnullis male videtur non esse Augustini; prudentius & moderatius est putare, illam partem, qua citatur Augustinus, fuisse notatiunculam alicuius viri docti prius in marginibus adscriptam, & deinde contextui à librarijs insertam: quam ob eam negare Augustini esse librum optimum, tot seculis ei tributum.

o Cens. in hunc lib.
p Cöpend. Theol.
Tit. 1. art. 5.

q Cens. in Append.
co 4.

r De script. Eccles.

s Lib. de Recl. script. ad an. 430.

t To. 1. comment.
in dist. 5. de Penit.
tentia.

u Lib. 2. c. 6 de iure
& more prohibendi lib. malos.

x Vniuers. & Cathol. Eccl. confes.
y Collat. 4. doct. oris

Nam & Iesuitas infimulare videtur impudentia, & seipsum hæreticos suspectum reddere, quia si ^a *Grosfero* credimus, *He sunt partes hereticorum: si quo loco alicuius auctoris se premi vident, dicere locum illum esse assutum ex margine libri in contextum irrepisse.*

Augustinus de salutaribus documentis, citatur à ^x *Garetio*, pro reali præsentia: Et à ^y *Tallepiedo*, pro Auriculari confessione.

a Cens. in hunc lib.

Apparet hominem fuisse pium, qui scripsit hunc libellum, sed absque literis, nam sermo nec purus est, nec coheret alicubi. Augustino tribuere, summa est impudentia, inquit ^a *Erasmus*.

b De Purgat. c. 12.

Liber qui inscriptus est, de salutaribus documentis, neque est Augustini, neque eo dignus, inquit ^b *Lenæus*.

c Lib. de script. Eccl.

Liber de salutaribus documentis non videtur esse S. Augustini, tum quia eius non facit mentionem Possidius in Indiculo, tum quia stylus humilior est, & oratio ipsa magis ieiuna, quam soleat S. Augustini, inquit ^c *Bellarminus*.

d Annot. in 1. Cor. 7.
e Comment. in Math. 19. 17.
f De Amis. grat. 1. 5. c. 8.

Eodem sunt iudicio Theologi Louanienses Censura in To. 4. Augustini: Possseuinus in Appar. verbo, Aurelius Augustinus. Et Angelus Rocca lib. supra citato.

g Cens. in hunc lib.
h Epit. Bibl. p. 4.
i Conuer. Ang. part. 3. p. 13.

Augustinus de continentia, citatur ab ^d *Anglo-Rhem.* & ^e *Maldonato*, vt probent: continentiam dari à Deo omnibus eam petentibus. Citatur à ^f *Bellarmino*, vt probet, Concupiscentiam non esse proprie peccatum.

k Dial. 1.

Augustini non esse pbrasis arguit. Mihi videtur Hugonis Florivi, inquit ^g *Erasmus*. *A nonnullis creditur Hugonis Cisterciensi*, inquit ^h *Angelus Rocca*.

l Cens. in hunc lib.
m Lib. supra citat.

Augustinus de Patientia, citatur à ⁱ *Parsono*, vt probet: Martyrium prodesse hæretico ad tolerabiliorem damnationem; Et à ^k *Colopiensibus*, vt probent: Opera infidelium non esse peccata.

n Confes. Augustini 1. c. 6. sect. 12.
o Appar. verbo, Aurelius Augustinus.

Augustini non esse pbrasis arguit, inquit ^l *Erasmus*, *Aliqui appropriant Cypriano, ex ignorantia tamen, quia multum in stylo à Cypriani libro differt*, ait ^m *Angelus Rocca*.

Concio ad Catechumenos To. 6. citatur à ⁿ *Turrisio*, vt probet: Ecclesiam non posse errare.

Concio ad Catechumenos, *Augustini non esse videtur Iohanni à Lenano*, inquit ^o *Possseuinus*. Et quidem, *Hic tractatus idem*

idem est cum ser. 4. de tempore in editione Veneta, ann. 1603.

Augustinus de altercatione Ecclesie & Synagoga, citatur à P Turriano, pro virtute crucis.

p Confes. Augusti-
ni l. 4. c. 9.

Hic liber citatur à Garetio, de veritate corporis Christi in sacramento, fol. 186. inter authores ignotos.

Non sapit Augustini phrasin, nec ab aliquo bono authore testimonium habet, inquit 9 Louanienses.

q Censin to. 9.

Nihil habet phraseos Augustiniane. Videtur Aulicus, aut Iureconsultus quisquam fuisse, inquit 1 Erasmus.

r Censin hunc lib.

Liber de Altercatione Ecclesie & Synagoga non videtur Augustini, cum nec sit in Retractionibus, nec in Indiculo, nec ab illo bono authore testimonium habeat, neque phrasin S. Augustini sapiat, inquit 1 Bellarminus.

f Lib. de Scripte,
Ecc. ad an. 430.
t Replica ad Ful-
conem part. 2. c. 9.

Augustinus contra Felicianum Ariannum, citatur à 1 Bristo, pro Limbo Patrum.

Non est probabile hunc Dialogum esse Augustini, & c. eruditus aliquis exercendi ingenij gratia finxit, inquit 11 Erasmus.

u Censin hunc lib
x Catech. de fru-
ctu Iustit. c. 20.

Augustinus de Epicureis & Stoicis citatur à 2 Canisio, pro meritis operum. Tractatus non omnino malus, sed aut nihil aut quam minimum habens Augustini, inquit 1 Erasmus. Vide y Censin hunc lib

Augustini liber qui inscribitur Hypognosticon, citatur à 2 Bisopo, pro meritis operum: à 2 Stapletono, pro libero arbitrio: à b Bellarmino, pro exufflatione in baptismo.

z Contra Perkin-
sum fol. 68.
a Triplicat. p. 296.
b Lib. 1. de bapt.
c. 25.

Hic liber rejicitur à Louaniensibus in Appendicem To. 7. quia iudicarunt esse incerti authoris. Non esse Augustini censet 1 Erasmus, quia cum sit insti voluminis, non enumeratur in Retractionibus, & quia titulus est inselens *ὑπογνοστικόν*, quasi dicas Subnotationum, neque enim solet ille titulos Gracos indere suis libris.

e Censura in hunc lib.

Erasmio consentiunt alij ex Pontificijs. Nati non censetur Augustini, qui titulos Gracos suis libris indere non solet, nec stylus per omnia congruit, & c. inquit d Angelus Rocca.

d Lib. supracitato.

Libri qui inscribuntur Hypognosticon, phrasin non habent Augustini, neque à Possidio, vel Beda, vel alio vetere citantur sub nomine Augustini, inquit 1 Bellarminus.

e Lib. de scripte.
Hec. et.

Certe Hypognosticon, non est Augustini, sed alterius, eiusdem-

que Pelagiani, inquit *Andreas de Valey* docto^r Sorbonicus, Notis in lib. Ecclesie Lugdunenſis, quæ habentur in To. 2. Auſturiarj ad edit. 3. Bibl. vet. Patrum, ubi plura reperit Lector, præſertim pag. 1150. & 1194. & 1297.

Augustinus contra Fulgentium Donatiſtam citatur à ¹ Fit. *Simon* contra *Ridorum*, vt probet: Impios comedere corpus Chriſti.

Hic liber incerti authoris eſt, inquit & Louanienſes. Atque ſanè, eius mentio non habetur in Retractationibus, neque in Indiculo, teſte ^h Bellarmino.

Augustinus de Prædeſtinatione & gratia, citatur à ¹ Torrenſi, pro libeto arbitrio.

Hic liber reiſcitur à *Louanienſibus* in *Appendicem* partis poſterioris To. 7. & dicitur, eſſe ſuſpecti authoris.

Lib. de Prædeſtinatione & gratia non videtur eſſe *Augustini*. Nam diſcrepat à phraſi, & à doctrina *Augustini*; ſiquidem cap. 16. dicit hic author, hominem potuiſſe inſtè à Deo damnari, etiam ſi non peccaſſet: contrarium docet *S. Augustinus* in *Episto*la 105. & 106. & lib. 2. de peccat. meritis. & remiſſi. cap. 16. & alibi. Deinde nulla erat ratio cur hunc librum ſcriberet, qui tam copioſe ſcripſerat de Prædeſtinatione ſanctorum. Denique liber hic, neque à *Poſſidonio* neque à *Beda*, neque ab alio veteri teſtimonium habet, inquit ² Bellarminus.

Qui volet plura, *Poſſeuinum* conſulat in *Apparat*. *Augustinus*: & *Bellarminum* lib. 2. cap. 14. de gratia & libero arbitrio,

Augustini Meditat. lib. citatur à ¹ *Salmerone* pro Inuocatione ſanctorum in genere: ab ^m *Angloſacrificulis*, pro Inuocatione Virginis Marie in ſpecie: à ² *Cocceio*, quo probet: ſanctos abſentia cognoscere, & vota noſtra percipere.

Hic liber filius eſt populi, *Gareti*us de veritate corporis Chriſti, citat inter *Authores* ignotos.

^o Louanienſis dicunt *Authorem* huius libri vel fuiſſe *Augustinum*, vel quæ eius libros non indiligenter legiſ. *Augustinum* fuiſſe autorem nec aſſenſerare, nec inſiciari, audet ^p *Erasmus*. Nec *Bellarminus* quidem. Nam hic vnus eſt ex ijs libris To. 9. *Augustini*, de quibus ^q *Bellarminus* proſitetur ſe, nihil certi habere. Videtur tamen non eſſe *Augustini*. Quia cap.

f Contra Ridorum
p. 205.

g Cenſ. To. 7.

h Lib. de ſcript.
Eccleſ.
i Confeſſ. Augu-
ſtini. l. 1. c. 3.

k Lib. de ſcript.
Eccleſ.

l Comment. in 1.
Tim. 2. diſput. 9.
m Petitione ad
Regem, p. 26.
n To. 1. l. 5. de ſan-
ctis, Art. 8.

o Cenſis Append.
To. 9.

p Cenſis huius
lib.

q De ſcript. Eccleſ.
obſeruat. 3. in To.
9. Aug.

cap. 26. habetur hymnus Rythmicus de gaudijs Paradisi, in hæc verba:

*Ad pereunus vita fontem uenit sitiuit arida,
Clausura carnis, presto frangi, clausa queris anima,
Glicis, ambis, elucetur, exul fini patria, &c.*

Nam hoc genus Rythmi, Scholasticorum potius, quam antiquorum Patrum, inuentum existimandum est. Quod ex *Sixto Senensi* potest colligi, cuius verba hæc sunt. *Schola-*
fici cum desiderarent homines sui seculi Rythmis dedutos ad stu-
dia sacrarum literarum allucere, arrepta hinc occasione, excogi-
tauerunt & ipsi nonam metrica artis rationem, qua ab omnibus
eruditis contemnebatur, & prorsus explodebatur, tanquam in-
epta, superstitiosa, & risu digna.

Augustini Manuale, citatur ab *Hardingo*, pro Missæ sacrificio: Et à *Gresfero*, vt probet: militem illum qui latus Christi lancea aperuit, fuisse *Longinum*.

Hic liber vnus est ex ijs, de quibus *Ballarminus* ait, *se nihil certi habere*. Verùm *Theologi Lonanienfes* reiecerunt in *Appendicem* To. 9. in qua continentur ea, que constat non esse *Augustini*. Et hanc de eo censuram tulit *P. Erasmus*:

Hic liber consarcinatus est ex libris *Moditationum & Soliloquiorum*, per quempiam nec eruditione, nec eloquentia præditum. Proinde non video cur admodum lectu dignus videatur cap. 26. ponit in potestate hominis, vt promeretur regnum celorum, quam sententiam obique detestatur *Augustinus*.

Augustini liber Soliloquiorum, citatur, ab *Anglo-Duacensibus*, pro Inuocatione sanctorum.

Hic liber vnus est ex ijs, de quibus *Ballar.* ait *se nihil certi habere*. Hic liber rejicitur in *Appendicem* à *Lonanienfibus*.

Augustini Explicatio Apoc. citatur à *Turriano*, vt probet: Eliam temporibus Antichristi prædicaturum; ab *Anglo-Duacensibus*, vt probent: Eliam in viuus esse.

Hæc Explicatio non videtur *Augustini*, inquit *Erasmus*. Hæc Explicatio rejicitur in *Appendicem* à *Lonanienfibus*. Liber Explicationis Apocalypsis manifeste supposititiuus est; quoniam exponit cap. 21. de statu præsentis Ecclesiæ, quod impudentia nimis esse dicit *S. Augustinus lib. 20. de ciuitate Dei cap.*

Bibl. lib. 3.

f Replic. pro
Missæ p. 121.
De cruce l. 1. c.
33.
u Loco. proxime
citato.

p Cens. in hæc
lib.

q Annot. in Gen.
21. 5.

r Loco citato.
f To. 9. August.

t Confess. Augu-
in. l. 4. c. 10.
u Annot. in verbo.
Testam. p. 762.
x Cens. in hæc
lib.

12. Inquit *Bellarminus*, tum. lib. 3. de cultu sanctorum cap. 4. tum lib. de script. Eccles. ad An. 420. obseruat. 2. in 9. To. Augustini. Tychonio Donatistæ tribuit Franciscus Ribera:

Augustinus de Triplici habitaculo, citatur a ^a Kellifono, vt prober: sanctos cognoscere cogitationes nostras.

Hic est vnus ex ijs, de quibus ^a *Bellarminus* ait, *se nihil certi habere*. Hunc incerti authoris esse, fatentur ^a Louanienfes. Pium quempiam at ociosum consarcinasse hunc librum, putat ^b Erasmus. Anonnullis S. Bernardo ascribitur, teste Angelo ^c Rocca.

Augustini Scala Paradisi, citatur a ^d Turriano, pro libero arbitrio.

Hic est vnus ex ijs de quibus *Bellarminus* ^a ait *se nihil certi habere*. Attamen Erasmus; & Louanienfes certo statuerunt non esse Augustini, sic enim de eo ^c scripserunt. Hoc Opusculum fertur inter scripta D. Bernardi, quanquam nec illius videtur esse, tantum abest vt sit Augustini: neque enim vnquam Augustinus laborauit manibus, quod Monachorum est, qui cum fuerant Laici.

Augustinus de Cataclysmo citatur a ^e Turriano, pro reali Christi in sacramento presentia.

De hoc, *nihil certi habet Bellarminus*. Verum ^e Erasmus ait, *nihil habere Augustini*, & ^h Garetijs citat inter authores ignotos.

Augustinus de vita Christiana, citatur a ⁱ Torrensi, vt prober: fideles in baptismo visibili chrismate inungendos esse.

De hoc, *nihil certi habet Bellarminus*. Verum ⁱ *Donanienfes* reiecerunt in Appendicem To. 9. Atque hunc librum admonere non esse S. Augustini, non minus superuacaneum est, quam si quis admonens Bubalum non esse equum, inquit Erasmus, censura in hunc librum.

Augustinus de cognitione velle vite citatur a ^k *Coloniensibus*, pro Inuocatione sanctorum.

Non est opus vt admoceam hoc opus non esse Augustini: stylum magis habet Iovinianum quempiam, vel febricitantem potius. Nam cap. 6. dicit Angelos omnia scire, & prascire. Apparet esse pro gym-

* Comment. in Zachar. c. 4. nu. 9.

y Lib. 3. c. 12. Nouae Religionis.

x supra.

a Cens. in Append. To. 9.

b Cens. in hunc lib.

c Lib. citato.

d Confess. Augustini. l. 2. c. 3.

* Lib. de Script. Eccles.

e Censuris in To. 9.

f Confess. Augustini. l. 3. c. 6.

g Cens. in hunc lib.

h De veritate corp. Christi

i Confess. Augustini. l. 3. c. 4.

* Lib. de Script. Eccles.

k Dialo.

progymnasma Monachi titulus Theologia, inquit ¹ *Eras-* ¹ Conf. in hunc lib.

Hoc opus Augustini non esse, stylum, & alia quadam manifestare, dicunt ² *Louanienſes. De hoc, * Nihil certi habet Bellarminus.* ² Conf. To. 9. Lib. de ſcript. Ecclef. n Promptuar. Cathol. part. 2. o lib.

Augustinus de Assumptione citatur à ³ *Staplesio, pro Assumptione Virginis Mariz. Atque brevis & elegans* ⁴ *dicunt tractatus, licet Cenſor Erasmus sine ullo prorsus argumento alter sentiat.* ³ Conf. in hunc lib. ⁴ Conf. Lin To. 9. n Notis in Vſuardi Martyrolog. c. 2. * Lib. de ſcript. Ecclef. f Lib. a. c. 5.

Sentit reuera aliter Erasmus. Nam ⁵ *dicunt hunc Tractatum ne pilum quidem habere Augustini. At non est solus in hac sententia. Nam, non est Augustini, inquit* ⁶ *Louanienſes. Liber est inter opera Augustini To. 9. de Assumptione B. Mariae, sed non reputo esse Augustini, inquit* ⁷ *Ioh. Heſſels. De hoc, * nihil certi habet Bellarminus.* ⁵ Conf. in hunc lib. ⁶ Conf. Lin To. 9. ⁷ Notis in Vſuardi Martyrolog. c. 2. * Lib. de ſcript. Ecclef. f Lib. a. c. 5.

Augustinus de Obedientia & humilitate, citatur à ⁸ *Sedulio in Apologia pro libro Conformitatum, pro voto obedientiz.* ⁸ Conf. in hunc lib.

De hoc libro, * nihil certi habet Bellarminus. Sed, Non est Augustini, inquit ⁹ *Louanienſes. Et, Hic sermo ne pilum quidem habet docti hominis, nactus Augustini, inquit* ¹⁰ *Erasmus.* ⁹ Lib. de ſcript. Ecclef. t Loco citato. u Conf. in hunc lib.

Augustinus de diligendo Deo, citatur à ¹¹ *Turriano, ut probet Angelos offerre preces nostras Deo.* ¹¹ Conf. Angell. L. 4. c. 2.

De hoc libro, nihil certi habet Bellarminus, verum phrasim multum discrepare ab Augustiniana, & Erasmus, & Louanienſes ¹² *scribunt.* ¹² Conf. in hunc lib.

Augustinus de laudibus charitatis, citatur à ¹³ *Lombardo, ut probet charitatem esse causam fidei.* ¹³ Lib. 3. Sen. dist. 23.

Non est Augustini, inquit ¹⁴ *Erasmus. De hoc, nihil certi habet Bellarminus.* ¹⁴ Conf. in hunc lib.

Augustinus de iustificatione iustorum, citatur à ¹⁵ *Turriano, pro cruce: ab* ¹⁶ *Alano pro Anticatrici confessione: & ut diligentius attendamus, sic inscribit, Sanctus ille Orthonobis fidei doctor Augustinus.* ¹⁵ Lib. de ſcript. Ecclef. b Conf. Ang. L. 4. c. 9. c De conf. c. 17.

Licet Bellarminus in libro de script. Ecclef. noniter impresso, dicat, de hoc libro se nihil certi habere: tamen lib. de extrema vnctione, cap. 4. fatebatur, videri falso tribui ¹⁷ *Augustino.* ¹⁷ Conf. in hunc lib.

d De Moribus Ec-
cles. Cathol. c. 34.

e Censura in hunc
lib.

f Cens. 10. 9.

g Dial. 6. a

h Cens. in hunc
lib.

i To. 2. l. 10. de 4.
quodisimilis art. 3.
k Confes. August.
L. 4. c. 10.

l Cens. 10. 9.

m De script. Ec-
cles. ad an. 450.

n Confes. August.
L. 3. c. 9.

o Cens. in hunc
lib.

p Cap. 2.

Augustino: nec mirum, cum in his libris, viz. lib. 2. cap. 3. *Ima-
ginum cultus* probatur, qui in^d genuinis Augustini operibus
reprobatur.

^e *Erasmus* asserit, *Authorem fuisse loquuteliuum, nec do-
ctum, nec disertum; & stomachatur in eos*, tanquam nihil
vel frontis, vel mentis habentes, qui talia scripta nobis obtruse-
runt nomine Augustini. Ipsi^f Louanienfes, non esse Augustini,
aiunt.

Augustinus de Rectitudine Catholica conuersationis, citatur
in *Censura* & *Colou.* pro inuocatione sanctorum: A *Rhemen-
sibus*, pro extrema vnctione.

Reijcitur in *Appendicem* To. 9. à *Louanienfibus*, cum hac
censura, *Non est Augustini; &c.* *Non est Augustini*, ait^h *Era-*
mus. De hoc, nihil certi habet *Bellarminus*. *Augustinus de An-*
tichristo, citatur àⁱ *Coccio*, vt probet, Antichristum nascitu-
rum ex Tribu Dan, &c. & à^k *Turriano*, vt probet: Antichri-
stum vnum aliquem particularem hominem futurum.

Tractatus iste excusns est etiam titulo Rabani Archiep. Mo-
guntini, cuiusque esse agnoscit *Robertus Tuisiensis*, à quo allegatur
in 8. cap. *Apoc.* inquit^l *Louanienfes*.

Opusculum de Antichristo quod habetur sub nomine Augusti-
ni in fine To. 9. probabile est esse *Rabani*; certe *Augustini esse non*
potest, inquit *Bellarminus*, de Ro. Pont. lib. 3. cap. 12. & ^m 2.
libi. *Liber de Antichristo* manifeste *supposititiu* est, nam mentio-
nem facit imperij translati à *Græcis* ad *Francos*: quod contigit
400. annis post *Augustini* tempora, inquit idem.

Augustinus de visitate Pœnitentie, citatur àⁿ *Turriano*,
pro satisfactione.

Plurimum discrepat ab Augustino, inquit^o *Erasmus*. A *Ga-*
retio, de corpore Christi, citatur inter ignotos authores. Est i-
dem cum ser. 27. homiliarum quinquaginta.

Augustini prefatio in Ioh. citatur à^p *Greg. de Valentia* lib.
de indissolubili vinculo Matrimonij, vt probet: Christum
vocasse *Ioh.* Euangelistam ad perpetuam professionem ca-
stitatis.

Theologi Louanienfes, in Cens. To. 9. aiunt: *Prefationem in*
Euangelium Ioh. esse incerti authoris. Et castigationibus &
varijs Lection. ad To. 9. *Prefatio* (inquiunt) *quæ hunc expo-*
sitioni;

sitioni (viz. in Joh.) in prioribus editionibus premittebatur, non Augustini est, nec in ullo erat manuscripto codice. Res ipsa clamat non esse Augustini, inquit 9 Erasmus.

Augustinus de verbis Domini, ser. 28, citatur à 1 Bellarmino, & alijs, pro Transubstantiatione.

Ex homilijs de verbis Domini subsequentes non numerantur in Indiculo Possidij, 3. 4. 18. 19. 20. 22. 25. 28. 29. 34. 37. 58. 41. 47. 49. 50. 52. 54. 56. 57. 58. De quibus nihil certi habeo, inquit 1 Possevinus.

Ser. 3. 14. 19. 20. 28. 52. 57. 58. de verbis Domini, reijciuntur à 1 Louanienfibus in Appendicem To. 10. in quam solum illa reijciuntur, quæ certo deprehensa sunt, Non esse Augustini. Atque hoc (quod spectat ad ser. 28.) merito eos fecisse apparet, tum ex hoc, quod Sermo iste 28. est idem plane cum eo qui reperitur sub nomine Ambrosij lib. 5. de Sacram. cap. 4. tum ex eo, quod continet doctrinam, quæ cum Augustini mente non congruit. Nam in hoc Sermonem, hæc verba Christi, panem nostrum quotidianum da nobis hodie, exponuntur tantum de Sacramento corporis Christi: cum in illis operibus quæ certo deprehenduntur esse Augustini, exponuntur etiam, de huius rei a sufficientia. Vt in Epistola 121. cap. 11. & in Enchirid. ad Laurent. cap. 115. & lib. 1. loquitur in Genes. cap. 39.

Augustini ser. 15. de verbis Apostoli, citatur à 1 Greg. Martino, vt probet: Deum non posse iustificare hominem sine seipso. Et ser. 17. à 2 Bellarmino; ab alijs, ser. 32. pro Purgatorio.

Sermonem 15. non esse Augustini, videtur ex eo colligi, quod non numeretur in indiculo Possidij. Et quod, egregium, dictum dicat, quasi à grege separatum. Nam non minus hoc ridiculum, quam Neptunus, à nando.

Sermonem 32. non esse Augustini, nedum 15. censuit 7 Erasmus. Nam, A, maiusculum, positum in capite horum sermonum, denotare legitimum Augustini partem, monuit ille: cum tamen in capite horum sermonum, viz. 15. & 32. non habetur A maiusculum, affixum, 2 Bellarminus ipse non audeat affirmare, omnes ser. de verbis Apostoli Augustini esse, sed omnes, aut fere omnes.

9 In fronte præf. 1 De Euch. lib. 3. c. 39.

1 Appar. Augustinus.

2 Conf. general. præfix. to. 10.

u De eccl. heret. translat. cap. 10. scd. 7. x Lib. 1. de Purgat. c. 6.

7 Conf. into. 10.

x De script. Eccl. ad an. 430.

a Lib. 3. de Penitentia c. 9.

b Lib. 1. de Purgat. c. 6.

c Cens. to. 10.

Augustini hom. 12. ex 50. homilijs, citatur à ^a Bellarmino, pro Auriculari confessione, & homil. 16. ^b pro Purgatorio.

^c Erasmus censet multa inesse homilijs istis, quæ parum referunt phrasin & eruditionem Augustini. Itaque hom. 2. 4. 5. 6. 8. 9. 12. 15. 16. 20. 21. 22. 26. 27. 32. 33. 35. 37. 39. 41. 44. 46. 47. 48. non affixit *A* maiusculum. Atque idem ex parte sensisse Louanienses constat. Nam in editione Louaniensi, homiliz 6. 8. 12. 16. 17. 19. 21. 26. 33. 35. 37. 39. 41. 47. 49. non habent nomen Augustini præfixum.

In Indiculo Possidij solum reperiuntur homiliae sequentes, 1. 10. 11. 28. 34. 35. & 50. de reliquis ambiguum est, inquit ^d Possevinus.

d Loco citmo.

e De Euch. l. 1. c. 14.
f Lib. 1. c. 13. de bonis operibus in partic.

g Lib. 1. cap. 11. de bonis operibus.

h Lib. 1. de Rom. Pont. c. 25. Apolog. ad Regem Britan. i Annot. in lib. Tobiz.

k Prolegom. 4. in Iudith.

Augustini ser. 2. de tempore, citatur à Bellarmino, ^e pro reali præsentia. ser. 55. ^f pro horis canonicis. ser. 60. & 62. vt probet s leiumum esse vtile ad satisfaciendum Deo: ser. 124. & 142. pro ^h Primatu Petri, ser. 226. citatur ab ⁱ Anglo-Duacensibus, vt probent, librum Tobiz canonicam esse Scripturam. Ser. 228. & 229. à ^k Serario, vt probet, librum Iudith esse canonicam Scripturam. Ser. 244. citatur à Sonnio art. 3. pro inuocatione sanctorum, &c.

Sermones isti de tempore non sunt scripti ab Augustino, testibus Erasmo & Martino Lipsio. Sic enim illi: *Ad caput sermonis, A* maiuscula littera posita verum ac genuinum partum denotat. At nullus horum habet litteram A affixam; nullus ergo horum est genuinus Augustini partus. Neque hi solum spurij sunt iudicio Erasmi & Lipsij, sed & alij multi, ad numerum pene centum & octuaginta sermonum. Nam, ad caput sermonum desideratur A in omnibus, præterquam in istis 3. 20. 40. 45. 49. 50. 74. 94. 96. 109. 110. 113. 119. 136. 139. 140. 141. 143. 145. 146. 148. 151. 152. 155. 158. 160. 164. 174. 175. 186. 187. 196. 200. 205. 212. 220. 234. 235. 236. 237. 245. 254. 256. Louanienses Theologi reijciunt sermones 48. vt suppositios, viz. sermonem 9. 10. 11. 15. 18. 28. 33. 37. 38. 43. 47. 48. 51. 59. 63. 68. 77. 97. 99. 114. 115. 117. 118. 120. 121. 125. 128. 130. 132. 136. 137. 138. 156. 159. 161. 169. 176. 181. 183. 187. 207. 211. 224. 226. 228. 229. 241. & 242. Et reliquos omnes exceptis quadraginta

ginta septem, suspectæ fidei esse dicunt. Nam solum his nomen Augustini additum est, viz. 20. 23. 25. 26. 27. 30. 31. 32. 39. 40. 45. 46. 49. 50. 52. 72. 74. 94. 109. 110. 119. 119. 140. 141. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 151. 155. 160. 164. 186. 205. 212. 214. 220. 234. 235. 236. 237. 245. 254. & 256. Reliqui ergo quibus nomen Augustini non additur, *dubie sunt auctoritatis*. Sic enim illi, *Reliquos aut non satis discussos, aut ex iudicio quorundam eruditorum, dubie auctoritatis*, inter B. Augusti. sermones reliquimus, non tamen addito eius nomine. Sunt ergo inter sermones de tempore, 145. auctoritatis dubiz, etiam iudicio Pontificiorum: & 48. planè supposititij, quod manifestius apparet ex specialibus censuris Scholæ Lonaniensis. Sermo 9. continet plerasque sententias ex homilijs D. Bernardi in Evangelium, *Missus est*. Sermo 11, tribuitur Maximo Episcopo in descriptis codicibus, & in lectionibus vigilia Epiphaniæ. Sermo 15, tribuitur Seneriano in libris quibusdam descriptis, in alijs Fulgentio. Sermo 18, est hominis eruditi. Sermo 33, Leonis Pape 8. Sermo 37, in descriptis libris & impressis D. Maximo tribuitur. 48, constatus est ex 8. & 9. de verbis Domini, ex Hilario in Mattheum, & Ambrosio in 10. Luca. 63, est Leonis, & sub eius nomine imprimitur Lonani anno 1577. 68, nonnullis videtur ex Ambrosij scriptis haustus. 77, est inter Ambrosianos, 37. 117. ex Ambrosio in Lucam carptim desumptus est. 118, in manuscriptis & impressis est D. Maximi. 120, multum discrepat à dictione D. Augustini, quidam Eusebio inscribunt. 125, prope idem cum Damasi Pape Symbolo in Tomo 4. Hieronymi. 128, in manuscriptis & impressis est D. Maximi. 130, in manuscriptis libris & impressis adscribitur Chrysostomo. 136, est inter sermones Eusebio inscriptos. 137, ex Evangeliorum homilia Gregorij 12. & alimde congestus est. 138, est inter Eusebianos. 156, est inter Eusebianos. 181, utitur verbis Gregorij ex Moralibus, & plura habet vnde constat non esse Augustini. 191, est idem prorsus cum explanatione Symboli ad Damasum, qua habetur Tom. 9. Hieronymi. 226, ex Ambrosio haustus est. 228, eundem refert auctorem quem præcedens. 229, non discrepat à præcedentibus, 241, Lipsius dubitat an sit phrasis Seneriani. Hos sermones sic perstrinxerunt Theologi Lonanienses, & multo plures non minus.

minus verè perstrinxissent, nominatim vero sermonem 103, qui verbatim defumitur ex *Origine hom.* 13, in caput 22, *Nu. meri*: Sermonem 244, qui tanta spurcitie & stultitia refectus est, ut nemini nisi planè insanienti videri possit Augustini; sic enim in illo sermone legimus, *Velim scire fratres, ille qui uxore sua incontinentèr utitur, Si quoties enim luxuria victum agnouit, toties suum agrum arauerit, vel seruerit, qualem messem colligere potest?* Paulò post admonet mulieres, *ut quando maritos accipiunt, per triginta dies in Ecclesiam intrare non presumant; quod etiam viri consimiliter obseruare deberent*, concludens tandem, *Qui in die Dominica, aut alia qualibet solennitate se continere noluerit, qui hinc concepti fuerint, aut Leprosi, aut Epileptici, aut etiam fortè demoniaci nascentur.*

Sermo 1. in vigilia Pentecostes, qui est 181. de Tempore apud Augustinum, est imperiis cuiusdam hominis sermo. Molanus de Picuris, cap. 16. impres. Louan. 1670.

Augustini ser. 1. de sanctis, citatur à¹ Rhemensibus, & alijs, pro Inuocatione sanctorum. Atque tam aperte pro Pontificijs facere videtur, ut^m Aloysius Lypomanus Ironice roget, *Quid hic dices heretice? Commendemus nos (ait Augustinus) orationibus S. Stephani, &c.*

Hic sermo neque habet *A* affixum in editione Erasmi, neque nomen Augustini in editione Louanienfi. Quædam *M. S. Fulgentio tribuunt*, aiunt Louanienfes.

Augustini ser. 13. de sanctis, qui est 2. de Vincentio, citatur àⁿ Bellarmino, pro Reliquijs.

• Durantus de Ritibus Ecclesiæ citat hunc sermonem sub nomine Leonis: & sanè sub eius nomine excusus est inter opera Louanij 1577. cum hac nota in margine, *D. Augustino falso adscriptus sermo.*

Augustini ser. 15. de sanctis, qui est primus de Cathedra S. Petri, legitur in Breuiario Romanæ Ecclesiæ Febr. 22. & citatur à^p Rhemensibus, & alijs, ut probent: Petrum esse petram, & fundamentum Ecclesiæ.

¶ Baronijs dicit hunc ser. nihil habere, quod Augustini esse impedias, sed multa quæ persuadeant: Attamen in editione Erasmi, *A* in capite desideratur: & Louanienfes in Appendicem reiecerunt, ut certo deprehensum, non esse Augustini.

Augustini

1 Annot. in A. & 7.
ad v. 60. in marg.
m Epit. de vit.
sanct. part. 1.

n De Reliquijs c.
3.
o Lib. 2. c. 5.

p Annot. in Math.
16.

q Not. in Martyro-
log. Rom. Iunij 18.

Augustini de sanctis (ser. 16. qui est secundus in festo *Cathedrae S. Petri*, citatur à *Turriano* vt probet: Petrum esse fundamentum Ecclesiae.

r Confess. Augustini. l. 2. c. 9.

Hic sermo idem est per omnia cum ser. 47. in *Ambrosio*, & cum ser. 35. in *Maximo*.

Ser. 18. qui est secundus in festo *Annunciationis*, citatur à *Rhemensibus*, & alijs, pro Inuocatione sanctorum. Atque de eo Pontificij prædicant, quod omnium manifestissime sanctorum. inuocationem comprobant; quod in illo multo plura tribuuntur *Virgini Mariae*, quam *Catholici* tribuere auderent, si non essent tanti viri auctoritate animati.

f Annot. in A. 6. l. 1.

14
r Ioh. à Dauentria
in Exegesi, fol. 113.

Erasmus, *Louanienſes*, *Baronius*, monent hunc sermonem à quibusdam tribui *Fulgentio*. Et quidem *Rhemenses* dubij sunt, (quod ex modo citationis patet,) num *Augustus*, vel potius *Fulgentij* sit. Verum neutrius esse ex titulo constat. Nam habetur in festo *Annunciationis Virginis Mariae*, vt ex titulo patet. Atqui temporibus *Augustini* & *Fulgentij*, nullum fuit festum de *Annunciatione Virginis Mariae*, nec per multa secula post. Nam Conc. Moguntinum celebratum Anno 813. festa enumerans, nullam facit mentionem *Annunciationis Virginis Mariae*, imò nec *Lugdunense*, quod celebratum fuit circa Annum 1271.

n Notin Mart. Ro. Marty. 15.
x Annotin A. 6.

Ser. 19. qui est ser. 3. de *Annunciatione*, citatur ab *Andradio* pro Inuocatione sanctorum, & à *Costero*, pro usu crucis.

y Apud Gratian. de consecrat. dist. 3. pronuntiandum;
z Defens. fidei Trid. a Enchirid. c. 13.

Hic sermo non valet, nec congruit huic diei, inquit *Erasmus*. Non est *Augustini*, nec conuenit diei, inquiunt *Louanienſes*, qui in *Appendicem* reiecerunt, nec immerito. Nam & modus dicendi horridior est quam *Augustini*, potentia immixta, minorare, immutescunt, scrupulosius disputare, crux totum mundum sua Malaxatione est complexata: & multa eius generis, habentur ad verbum in ser. 181. de *Tempore*, quem imperiti cuiusdam hominis esse, monuit *Molanus*.

b Censur. To. 10.

c Vide supra p. 192.

Augustini ser. 25. qui primus est de *Petro & Paulo*, citatur à *Bellarmino*, pro Religioso cultu sanctorum.

d De sanct. beatit. l. 1. c. 13.

Si *Erasmo*, & *Louanienſibus* credamus; sermo hic dubius est, si non spurius. Nam in editione *Erasmi*, A, deſideratur in capite: & in editione *Louanienſi* nomen *Augustini*.

Augustini.

e Annot. in Math.
16.

Augustini ser. 26. qui est secundus de Petro & Paulo, citatur à Rhemensibus: ut probent: Christum constituisse Petrum Ecclesie fundamentum.

f Lib. 7.
g Annot. in Math.
16. 18.

Est sermo 68. inter Ambrosianos, & reijcitur in Appendicem à Louanienfibus. Gregorius de Valentia, in ^e Analyfi fidei citat sub nomine *Ambrosij*, Imò ipsi & *Rhemenses*, ad augendum numerum testimoniorum, vno & eodem loco, citant sub nomine *Ambrosij* & *Augustini*, cum neutrius tamen sit, teste Molano. Nam de autore huius sermonis non satis constat: secundum verisimiliorem sententiam, nec *Ambrosij* est, nec *Augustini*, quamuis in vtriusque operibus habeatur, inquit ille. Cuius censuræ æquitas ex eo patet, quod in hoc legamus: *Petrum & Paulum nobis salutem effusione sanguinis sui peperisse, & sacratam hostiam pro nostra propitiatione Domino se obtulisse.* Nam hoc aperte blasphemum est, ac idcirco, nec ab *Ambrosio*, nec ab *Augustino* profectum.

h De Picturis c. 38.

i Confess. Augustini. l. c. 19.

Sermo 27. de sanctis, qui est ser. 3. in festo Apostolorum *Petri & Pauli*, citatur à *Turriano*, ut probet: Petrum Romæ Episcopalem Cathedram tenuisse.

Hic sermo, est sermo 66. inter sermones *Ambrosij*.

k To. 1. l. de scriptis. An. 13.

Ser. 28. qui est 4. de *Petro & Paulo*, citatur à *Pighio* controuersia 13. pro Inuocatione sanctorum. Et, à ^k *Coccio*, ut probet: Librum *Tobiz* esse Canonicum. Atque nota pondus testimonij, inquit *Pighius*. Hic sermo sine controuersia est *Augustini*, inquit *Ioannes* à ^l *Dauentria*.

l Exegesi p. 322.

Non esse *Augustini* putarunt *Louanienfes*, & *Erasmus*. Nam in *Erasmi* editione desideratur. Ad caput sermonis: in Louanienfi, nomen *Augustini*.

m Apol. ad Britannicæ regem. c. 8.

Ser. 29. qui est 5. de *Petro & Paulo*, citatur à ^m *Bellarmino*, ut S. Petrum colendum esse doceat: Imò, Catenas & vincula.

Ad caput huius sermonis desideratur A in *Erasmi* editione; in Louanienfi, nomen *Augustini*. Idque merito. Nam & character *Augustini* abest, & nec dum erant, viuo *Augustino*, reperta Petri Vincula. Innotuerunt enim mundo circiter annum 439. ut testatur ⁿ *Baronius*.

u Annal. To. 5. ad Ann. 439. nu. 5.
o Lib. 3. c. 27.

Sermo 30. qui est 1. de *Laurentio*, citatur à ^o *Lindano* in Panoplia, pro Inuocatione sanctorum.

Hic

Hic sermo idem est cum ser. 71. inter *Andreas*. Et reperitur etiam in *Maximo*, inter homilias hyemales & spirituales de sanctis, sub cuius nomine citatur à *Leonardo de Urino* ser. 45. de sanctis. *Erasmus*, & *Louanienses* non esse *Augustini*, aiunt.

Ser. 35. qui est de *Assumptione* 2. citatur à *P. Colon.* pro Invocatione sancto-
rum. p Dial. 6.

Hic sermo non est *Augustini*. In eo enim allegatur cap. 69. *I. Iodori* de vita & obitu sanctorum; sed fortasse *Fulberti Carnotensis Episcopi*, cui in quibusdam exemplaribus tribuitur, inquit *Molanus*.

Ser. 35. non est verò *Augustini*, quod inde apparet, quia citat *Isidorum Gregorio Magno* aequalam, inquit *Seapletonus*.

Author 35. sermonis de sanctis, habetur & *Augustini* nomine laicus, sed falsò. Cum enim citatur ab eo *Isidorus*, aliam ab *Augustino* auctoritatem esse certum est, inquit *Baronius*.

Ser. 41. qui est ser. 4. de Commemorationis Animarum, citatur à *Roffensi*, & *Alano*, pro Purgatorio: Et à *Louaniensibus* inscribitur, de igne Purgatoria. Hic sermo idem est cum *Hom. 1. de Elecmasya*, quæ *Cesario Arlatensi* ascribitur. In editione *Erasmi*, non habet Affixum, nec in *Louaniensibus*, nomen *Augustini* additum. Præterea hic sermo habebatur in die Commemorationis animarum. Atqui dies Commemorationis Animarum institutus est ab *Odilone Cluniacensi Abbate*, circa an. Domini 1000. teste *Polydoro Virgilio* de Inuentoribus rerum lib. 6. cap. 9.

Augustini ser. 47. citatur à *Canisso*, pro cultu Sanctorum.

Hic sermo tribuitur *Leoni*, aiunt *Louanienses*: & id quidem verum est, vt videre licet in operibus *Leonis* excusis *Louanii*, anno 1577. In editione *Erasmi*, non habet Affixum.

Augustinus ad fratres in Eremita, citatur à *Bandorio*, in Compendio Theol. pro Auriculari confessione: à *Turriano*, pro celibatu sacerdotum: à *Roffensi*, & alijs, pro Purgatorio.

Sermones ad fratres in Eremita videntur magna ex parte con-

D d

ficti,

q In Visuarii Martirolog. August. 15
r Promptuar. Cathol. part. 1.

f Annal. To. 1. ad
An. 43. m. 17.

c Art. 37. adu. Lutherum.
* De Purg. 2.

n Catech. de Reliquijs sanct. q. 3.

x Tit. 15. art. 4.
y Confess. August. 1467.
z Art. 37. cont. Lutherum.

a Lib. de script.
Ecclesiast. an. 430.

b Ibid.

falli, inquit * Bellarminus. *Tuor sermones ad fratres in Ere-
mo, multi sunt leues, & fabulosi, ut est sermo 24, in quo narra-
tur S. Hieronymum Cardinalem fuisse in Ecclesia S. Laurentij,
& veste muliebri indutum irrisum à Romanis; qua sunt omnia
falsa & conficta, inquit idem, b subijciens: Adde quod phra-
sis horum sermonum, exceptis duobus de communi vicia Clerico-
rum, qui verè sunt Augustini, est inepta, impropria, turbulentia,
ut mirum sit potuisse eiusmodi sermones S. Augustino ab aliquo
viro prudente tribui.*

Baronius, verba faciens de his sermonibus, sub Augustini
falso nomine suppositos esse dicit. Atque authorem, impostorem,
& frigidum fictorem appellat, affirmans, eum in illis sermoni-
bus, multa delira, vana, & fabulosa, imprudenter effusisse: ac
portentosa mendacia blaterasse. Vide Annal. To. 4. ad an. 382.
nu. 26. & ad an. 385. nu. 12.

c Cens. Append.
to. 10.

* Theologi Louanienles, satis constare (dicunt) sub D.
Augustini nomine à quodam semi-latino exercitij causa conscrip-
tos esse: Et, à conservatore Apostolico Rbeij anno 1414. dam-
natos & reprobatos.

Martinus Lypsius suspicatur authorem fuisse Gallo-flan-
drum. Qui plura desiderat, legat Paulum Langium, in
Chronico Citizensi, ad an. Christi 1259. & Erasmi Episto-
lam ad Archiep. Toletanum, Parisijs 1531. & lib. 3. de
Methodo concionandi.

Commentaria falso adscripta Philoni Carpathio.

Philon Carpathius floruit circa an 374, ut le-
gimus apud Bellarminum, de script. Ec-
clesiast. ad an. 374. Sed iuxta computationem
Coccij in Catalogo, sive Indice Authorum,
ad initium To. 1. Theauri Catholici, flo-
ruit ad an. 410. Sub huius nomine habentur
Commentaria in Cantica Canticorum, To. 3. edit. 1.
Bibl. sanc. Pat. quæ citantur à Coccio, ut probet: * Christi
Animam verè ad inferos descendisse, ut sanctorum animas
inde liberaret: Et, b sanctos rite inuocari: Et, c culpa di-
missa, temporalem poenam restare.

a To. 1. l. 1. de Chr-
sto. art. 4.

b Li. 5. de sanct.
art. 6.

c To. 1. l. 7. de Pe-
nit. art. 4.

Philo

Philo scripsit Commentaria in Cantica Cantic, sed videntur multa inserta ex Commentario S. Gregorij Papae in Cantica, quae cum reliqua explicatione non multum cohaerent, inquit Bellarminus lib. supra citato.

Asior in Philone Carpathio plurima inveniri quae totidem fere verbis occurrunt in B. Gregorij Pontificis Commentariis. Suspicio Græculum aliquem recentiorum ea ex D. Gregorio Philonianis inseruisse potius, quam vetustum illum Carpathium conscripsisse, nam cum reliquo Commentario non nimis cohererent, inquit Martinus Delrio, Ifagoge Comment. in Cant. Cant. cap. 5. quæ habentur etiam apud Postlewinum in Apparatu, Philo Carpathius.

Sed ad rem propius accedit Margarinus de la Bigne. Nam, cum multa occurrant in hoc Philonis opere, quæ totidem ferme verbis posita inveniuntur in Commentariis in Cantica S. Gregorij magni, suspicantur viri eruditissimi ab aliquibus operi Philonis inserta; et multo melius coniecissent, visse alios solent, hac ipsa de causa, non fuisse Philonem Carpathium, sed alium multo recentiorum, inquit ille.

d Not. ad initium
Philonis co. i. Bibl.
vet. Pat. edit. 3.

Opera falsa adscripta Marco Eremita.

IN Catalogo, siue Indice Coccy, Marcus Eremita vixisse dicitur ad An. 400, licet Bellarminus in nouissimo opere de scriptoribus Eccles. ad an. 906. vixisse dicat, in quo à seipso dissentire videtur: qui lib. 5. de Gratia & libero Arbitrio, cap. 25. citans scriptores secundum ordinem temporis quo vixerunt, Marcum Eremitam citat ante Cyrillum Alexandrinum, quem vixisse ad an. 430. agnoscit ipse. Sed vicunque hoc sit, in Bibl. vet. Pat. To. 5. edit. 3. sub huius nomine habentur varia Opuscula Theologica, quorum vnum de Paradiso & lege spiritali, citatur à Coccio To. 2. lib. 1. de Natura hominis, art. 5. pro. libero arbitrio: Alterum de baptismo à e. Bellarmino pro eadem doctrina.

¶ Margarinus de la Bigne suspicatur duos fuisse Marcos Eremitas, quorum vnus ad an. 400. alter ad an. 900. vixit.

e De gratia & lib.
Arbit. lib. 5. c. 5.
f Not. prefix. to. 5.
Bibl. vet. Pat. edit. 3

Et in ambiguo esse dicit, utro tribuenda sunt, sed fortasse non-
tri, Nam si opus non sit ab hereticis depravatum (inquit ille)
indignum plane est, quod vel illi, vel huic Marco adscribatur,
cum uterque fuerit sanctissimus, & opus ipsum contineat multis
sententias à recte fidei regula exorbitantes.

g Lib. de script.
Ecclesias an. 904.

§ Bellarminus qui vtrum tantum Marcum Eremitam ag-
noscit, Opera ita scaturere erroribus contra fidem, ait: ut suspi-
cari cogatur, vel ab hereticis nostri temporis confecta, aut valde
depravata fuisse. Subijciens: Neque alia de causa huius aut bo-
ris memini, nisi ut admodum eam cautissime esse legendum: non
enim dosunt alij auctores p[ro]p[ri]i, qui sine tali periculo legi possunt.

Sermones Maximi Taurinensis sunt suppositiij,

Maximus Taurinensis vixit circa annum 420.
ut plerique volunt, aut potius ad an. 460.
ut opinatur ^h Baronius. Huius nomine ex-
tant Sermones multi, qui excusi sunt Romæ
apud Paulum Manutium cum privilegio Pij
4. Pont. Max. anno 1564.

h Notin Marty-
riolog. Ro. Iunij
25. & co. 6. Annal.
ad an. 451. nu. 13.

Sermo de Martyribus Tauricis, viz. Oribasii, Adventore, &
Solatore, citatur à ⁱ Bellarmine, ut probet, primò in gene-
re: cultum aliquem religiosum deberi creaturis: & deinde
in specie, ut probet, sanctos, qui regnant cum Christo, pro
nobis orare, non solum in genere, sed etiam in particulari,
& ^l Reliquias sanctorum esse venerandas.

i Lib. 1. de sanc.
beat. c. 13.
k Lib. co. l. c. 18.

l Lib. 2. de Relic.
3. & in Apolo. ad
Iacob. reg. c. 1. p.
17.

Hic Sermo suppositus est, quandoquidem duos habet
Patres Maximum & Ambrosium. Hic enim sermo æque
agnoscit Ambrosium pro parente, ac Maximum. Nam a-
pud Ambrosium repetitur numero sermonum, 77.

m Lib. de invocac.
sanc. fol. 56.

Sermo de Nazario & Celso citatur à ⁿ Garctio sub Max-
imi nomine; pro invocatione sanctorum.

Hic sermo habetur apud Ambrosium, æque ac apud
Maximum, præ se ferens nomen Ambrosij, æque ac Maxi-
mi: filius ergo populi. Incertum cuius.

n Lib. 1. de Rom.
Pont. c. 23.

Sermo 5. in Nativitate Apostolorum Petri & Pauli citatur
à Bellarmine, ut probet: ^o vulgatum illud, de contentione
Petri cum Simone Mago, & ^o S. Petrum maiorem fuisse S.
Paulo

o Lib. citat. c. 37.

Paula potestate, licet *S. Paulus* maior *S. Patre* fuit sapien-
tia: & paulo pōt citatur ab eo, vt probet *S. Patrum* Re-
ma mortuum esse. Eiusdem sermonis pars bona legitur in
9 *Breniario Ro.* nuper recognito, sub nomine *Maximi*.

p Lib. 2. de Rom.
Pont. c. 3.

Hic sermo præ se fert nomen *Ambrosij*, & *Augustini*,
etiā, æque ac *Maximi*. Ac idcirco supposititius iure cen-
seri potest, cum vnus legitimæ prolis sit vnus tantum
Pater.

q Festa Iulij 5.
r Ambros. ser. 66.
f De sanc. ser. 37.

Sermo de Eleemosynis, citatur à *Coccio*, sub *Maximi* no-
mine, vt probet: sine baptismo neminem saluari.

r To. 2. Thesau. Ca-
thol. l. 5. de baptis-
mo. art. 4.

Hic sermo est idem prorsus cum sermone 32. qui *Ambrosij* adscribitur. Idcirco hic sermo reijcendus, vt *Nothus*.

Libri falsò adscripti Euodio Episcopo Uzalensi.

O. 10. operum *Augustini* in edit. *Leuaniensis*,
habentur duo libri de *Miraculis beatis-*
simi Martyris Stephani, qui præ se ferunt no-
men *Euodij Episcopi Uzalensis*, quem vix-
isse ait *Coccius* in *Catalogo*, ad annū 403.

Horum secundus citatur à *Bellarmino*, vt
ostendat imaginem *S. Stephani* peculiarem deuotionem
mereri ob artificem, quia ab Angelo formata & allata fu-
isse putatur. Citatur idem liber à *Copo*, vt pote qui insig-
nem plane narrationem contineat, quæ palam constat, *Ima-*
gines sanctorum in templis palam extitisse *Augustini* seculo,
idque in ipsa *Africa*; nec extitisse solum, sed Deo, & pijs
Episcopis summopere placuisse.

u Lib. 2. de imag. 12.

x Dial. 4. c. 7.

Hilibrī non sunt *Euodij*, Nam ex prologo lib. 1. patet
(nisi mentiat *Author*) eos iussu *Euodij*, non ab *Euodia*
conscriptos esse. Quod fatetur *Baronius*. Nam extant duo
libri de *Miraculis*, &c. qui licet inscribantur nomine *Euodij Ep-*
iscopi Uzalensis, & ita citari consueuerunt, sicut & nos citasse
meminimus, tamen non ab ipso sed ad ipsum potius scriptor, ac-
curatus *Leclerc* inueniet, inquit ille, *Annal. To. 5. ad An. 418.*
nu. 20. Imò & *Bellarminus* ipse. Nam licet lib. 2. cap. 3. de
Reliquijs, quondam dixerat *Euodium* libros duos conscrip-
sisse de *Miraculis S. Stephani*, tamen in libello postremo de

Dd 3.

scrip-

script. Ecclesi. ad An. 430. Scripti sunt libri duo de Miraculis S. Stephani ad Emodium Uzalensem Episcopum: sed quia nomen auctoris ignoratur, dicuntur libri Enodij, inquit ille.

Opera falso adscripta Cyrillo Alexandrino.

*C*yrillus Alexandrinus, qui vixit ad An. 430. scripsisse dicitur 12. libros in Euangelium Iohannis, quorum 5. citatur à Rhem. Annot. in Heb. 10. 26. vt probent: omnia peccata deleri posse per poenitentiam, licet non æque facile ac per baptismum. 7. citatur ab iisdem, Annot. in Ioh. 10. 29. vt erroneam lectionem Ioh. 10. 29. (quæ à librario, aut aliquo temerario emendatore venit, teste Valla) stabiliant. Et vt verba illa Christi Ioh. 11. 44. *solvite eum & sinite abire*, antiquitus intellecta fuisse de autoritate illa, quam sacerdotes Die habent in remittendis peccatis, ostendant. Idem liber citatur à Pamelio Annotat. in exposit. Symb. apud Cyprianum, vt doceat, Librum Iudith esse Canonicum.

y Annot. in Iob.
11. 44.

z Lib. de Euchar.
c. 15.

Petrus Martyr citanti testimonium contra Pontificios ex lib. Cyrilli in Iohannem, respondet^a Bellarminus. *Hic prodit Pseudo-Martyr negligentiam suam. Nam sextus ille liber non est Cyrilli, sed Iodoci Clitovei, vt etiam inscriptio librorum indicat: perierunt enim ex 12. libris Cyrilli in Iohannem, quatuor intermedij, sed eos supplevit Clitoveus. Annon cum hic Rhemenses citent 5. & 7. librum Cyrilli in Iohannem, & Pamelius etiam, dicere nobis liceat Rhemensibus & Pamelio, Hic produnt Pseudo-Papista negligentiam suam? Nam nec quintus ille liber, nec septimus, Cyrilli est, sed Iodoci Clitovei, vt etiam librorum inscriptio indicat: perierunt enim ex 12. libris Cyrilli in Iohannem, quatuor intermedij, sed eos supplevit Clitoveus. Qui plura volet, legat Sixtum Senensem in Bibl. lib. 4. Cyrillus Alexandrinus: & Suarez in 3. part. Thomæ, q. 27. Art. 2. disput. 3.*

a Annot. in Ioh.
20. 31.

b Annot. in Gal.

4. 1

c De Tradit. part.

3.

d Comment. in 1. Cor. disp. 6.

Cyrill. in Levit. citatur à Rhem.^a pro Auriculari confessione, & extrema vnctione; à c Pereſio, pro reali præſentia; Et à d Salmerone vt probet, verba Pauli 1. Cor. 3. Saluus erit

erit quasi per ignem, intelligenda esse de igne Purgatorio.

Bellar, in e lib. de script. Eccles. asserit, *Homilias in Leuiticum* verè Origenis esse, quia phrasin Origenis seruant, & erroribus eiusdem catent; tamen alias dubius videtur fuisse, vtrum Origeni, vel Cyrillo, vel neutri, tribuendæ essent. Sic enim lib. 4. de verbo Dei, cap. 11. olim scripserat: *Homilia illa in Leuiticum non sunt Cyrilli, sed Origenis, vel nescio cuius alterius, qui passim literam destruit, ut mysticos sensus ex suo capite statuat; concludens, Proinde illa Homilia non sunt magne auctoritatis*, quod rectè ab eo dictum scribit Gretserus To. 1. defens. Bellar. lib. 4. cap. 11. o Ad An. 326.

Opera falsò adscripta Theodoro.

Xtat alicubi sub nomine Theodoret *Catalogus Episcoporum & Caesarum*, qui citatur à *Smytho* in Epistola ad Lectorem de Externo Christi sacrificio, ut probet: Administrationem Ecclesie nequaquam ad Principes pertinere.

Catalogus Episcoporum & Caesarum nullo modo est Theodoret, sed multo posterioris cuiuspiam scriptoris, qui ordinem etiam temporum in recensendis Episcopis non tenet, multaque mentitur, inquit Ioh. Hessels de Inuocat. sanct. c. 29.

Inter opera Theodoret habetur *Historia sanctorum Patrum*, quam *Religionem* vocant: hæc citatur à ¹ *Bellarmino* pro Inuocatione sanctorum, & ² pro cruce.

Author huius Historie ³ narrat mortem *Symeonis*, & multa miracula quæ post mortem operatus est. Atqui Theodoretus ante *Symeonem* mortuus est. Nam Theodoretus obiit ad An. 453. *Symeon* verò ad An. 460. quemadmodum legimus apud Baronium. Quomodo ergo potuit Theodoretus Author esse huius Historie?

Theodoretus lib. 8. *Græcorum affectionum*, citatur à ¹ *Belarmino*, & alijs, pro Inuocatione sanctorum. Et hoc testimonium ita illustre affirmat ² *Copus*, ut nullis *Magdeburgensium* tenebris obscurari possit.

Libri 12. de curandis Græcorum affectionibus, dubiæ videntur.

f Lib. 1. de sanct.

beatit. c. 19.

g Lib. 2. de Imag.

c. 29.

h Cap. 26.

i Lib. 1. de sanct.

beatit. c. 18.

k Dial. 3. c. 9.

1188. Eccles. 4. a.
34.

in Sixt. Senens.
Bibl. l. 6. Annot.
345.

in Caluino. Tur.
q. 1. l. 4. c. 3.

tur fidei: Primo, quia *Atrophorus in Catalogo Incuratio-
num Theodoretis*, nullam illorum facit mentionem. Secundo,
quod in genuinis *Theodoretis* libris, damnatur doctrina de
Inuocatione sanctorum, quæ in istis approbatur. In genuinis
libris, puta comment. in Coloss. cap. 2. negat *Theodoretus*
Angelos debere inuocari. Quod à fortiori arguit, *Theodo-
retis* iudicio, *sanctos non esse inuocandos*. Præsertim si memi-
nerimus *Theodoretum* fuisse communi illorum tempo-
rum errore tinctum, quod *Sancti non vident faciem Dei vs-
que ad diem iudicii*. Nam is error fustulit omnem Sanctorum
cultum, vt fatentur *Pontificij*.

Commentaria falso adscripta Philippo Presbytero.

*Philippus Presbyter clarius anno 430. teste
Trithemio in lib. 1. de script. Eccles. Extat
sub eius nomine, Opus (vt scribit) aggrega-
tum in Iob, quod excusum fuit Basilea, 1527.
Ex hoc, tanquam ipsius Philippi, o Driedo
colligit purgatorium, & ? Garelius, trans-*

substantiationem.

Hos Commentarios, Iohannes Heruagius Basileæ im-
pressos, inter opera Bedæ, & sub titulo Bedæ excudit, teste
Sixto Senensi Bibl. lib. 4. Hinc certum est aliquos, Bedæ
potius existimasse, quàm Philippi, quemadmodum refert
Marianus Victorius, in censura comment. qui To. 8. apud
Hieronymum habentur. Atque sanè cum *Gennadius* teste-
tur, *Philippum Presbyterum commentatum in Iob, edidisse ser-
mone simplici libros*: hij verò sint mystico potius, quàm sim-
plici sermone conscripti, agnoscante Sixto Senensi, per-
spicuum est, hos *Commentarios* non esse *Philippi*, vtvt Bedæ
sint, aut cuiuspiam alterius.

Commen-

o To. 1. l. 4. de vari-
is dogm. & lib.
Apoc. cap. 5. part.
5.
p De Euch.

Commentaria falsò adscripta Iunilio Africano.

O 1. *Bibl. samel. Pat. edit.* 2. habetur *Commentariolus in aliquot capita Genesios*, qui citatur à *Garetio*, de *Euch. Centenario* 3. & à *Verniero* fol. 34. magni & vniuersalis Conc. pro reali Christi in sacramento presentia.

Tribuitur Iunilio Commentariolus in prima capita Genesios, sed ille non est Iunili, sed Bede, citat enim Sanctum Gregorium, & habetur inter opera Bede, inquit *Bellarminus* de script. *Eccles. ad An. 545.* Idem dicit *Sixt. Senensis* in *Bibl. lib. 4. Iunilius*; & de falsa librorum inscriptione. Idem etiam *Posseuinus* in præfat. *Apparatus. Margarinus de la Bigne* in 3. editione *Bibliothecæ suæ* expunxit, quod deprehenderet *Bede* ascribi, & inter opera eius haberi, ut ipse agnoscit in *Indice Authorum* ad finem *To. 6. Bibl. litera, I.*

Opera falsò adscripta Eucherio Lugdunensi.

Abentur *Commentarij in Gen. & lib. Regum* sub nomine *Eucherij Episcopi Lugdunensis*, impress. *Basilæ 1531.* Hic vixisse dicitur circa *An. 440.* Ex his *Commentarijs Bellarminus* probare conatur, ^q *Eucherium*, inter alios, sensisse textum *Gen. 4. 7.* intel-

q Lib. 5. de gratia
& lib. arbit. 2. 3a.

ligi debere de peccato, non de Abele Caini fratre, ut inde liberum arbitrium deducat: Et, ^r verum sacrificium offerri in Missa. Ex iisdem elicere conatur ^r *Garetius*, inuocationem sanctorum.

r Lib. 1. de Missa
cap. 6.
De inuocatione
sol. 67.

Tribuuntur Eucherio libri Explanationum in Gen. & in libros Regum. Sed Eucherij esse non possunt, cum author sup. Gregorium citet, & ad finem expositionis libri 1. Regum, lectorem munit ad Moralia S. Gregorij perlegenda: S. autem Gregorius plus centum annis fuerit Eucherio posterior, inquit *Bellarminus*, lib. de script. *Eccles. ad An. 440.* Et ad eundem modum scribit *Sixtus Senensis Bibl. lib. 4. verbo, Eucherius*; & ad finem lib. 4. *Tract. de falsa librorum inscriptione. Nam sunt qui*

E e

inscrip-

inscriptiones librorum deprauent & immutent, utilitatis, que-
stus, ac turpis lucri gratia, cum sunt voluminum scriptores, im-
pressores, insitores, ac venditores: qui vulgarium, & interdum
quoque obscurorum hominum partus, nobiliorum auctorum si-
milis coronant:—hoc ioco nobis obtruserunt Angli cuiusdam col-
lectoris centones in Gen. & Reg. volumina, pro Eucherij Epis-
copi Lugdunensis Commentarijs, inquit ille. Quem sequitur
Possennius in præfatione Apparatus sacri.

Habetur cum superioribus Commentarijs coniunctus,
Liber formularum spiritualium ad intelligendas Scripturas san-
ctas utilem, qui citatur à Coccio sub nomine Eucherij, vt
probet: Tobiaz librum esse Canonicum.

Hic liber eodem carbone notatur à Sixto, quo Commen-
tarij in Gen. & lib. Regum; multa enim loca tam in hos formula-
rum spiritualium, quam in Gen. & Reg. Commentarios, ex Be-
da & Gregorio transfusa sunt, inquit Sixtus loco supra
citato.

Sixti terrij Pape libri tres sunt suppositiij.

Ixi 3. huius nominis Papæ, tres extant libri,
excusi Rome 1572. & Antuerpia 1575: qui
habentur in Bibl. vet. Pat. edit. 3. To. 6. Pri-
mus est de diuitijs: secundus, de malis docto-
ribus, tertius de Castitate. Hic Sixtus vix-
isse^a dicitur ad an. 442. Liber primus ci-
tatur à Coccio, vt probet: Consilij Euangelici esse facul-
tates relinquere propter Christum. Lib. secundus citatur
ab eodem, c pro votis faciendis: & vt probet, d dimissa cul-
pa, temporalem poenam restare exoluendam: & e pro Pur-
gatorio. Lib. tertius citatur, vt probet: f Castitatem esse
consilij Euangelici. Iidem libri citantur iterum atque ite-
rum à Turrano, sub Sixti nomine, vt videre licet, lib. 3. pro
Epist. Pontificum, cap. 16. & lib. 5. cap. 12.

Nomine Sixti huius, non ab alijs quam à Pelagianis scripta
fuerunt tria volumina, primum de diuitijs, &c. que quidem Pela-
gianis esse referta, accuratus Lector inueniet, inquit B.
Baronius: subiungens hæc verba, Dolui vehementer haud pridem
eundem.

^a To. 1. l. 6. de fac.
fac. script. art. 13.

^a Bell. lib. de script.
Eccles. ad an. 442.
^b To. 1. l. 4. de vita
Monastica, art. 3.
^c Lib. citat. art. 6.
^d Lib. 7. de Pœni-
tentijs, art. 4.
^e Lib. citat. art.
f Lib. 4. de vita
Monast. art. 4.

^g Annal. to. 5. ad
an. 440. nu. 6.

eadem opuscula absque diligentiore consideratione nomine Sixti Romani Pontificis esse cusa, &c. & ^h doluit mecum vehementer, ^g Na. 7. atque ex alto ingemuit pectore. Lindanus Episcopus Andegauensis — haud equo animo ferre valens sub falso nomine tanti Pontificis Pelagianorum fœtus esse suppositos.

Extat in Bibliotheca sanctorum Patrum To. 5. secunde edit. sub nomine Sixti terij Pontificis, liber de diuinitate; & alter de Castitate, & Epistola de malis doctoribus: quæ tria volumina falsè ascribuntur Sixto Pontifici, cum sint plena erroribus Pelagianorum, inquit ^l Bellarminus.

i Lib. de script.
Eccle. Cad an 443.

Baronio, & Bellarmino, subscribunt Possennius, in Apparatu sac. verbo, Sixtus 2: Margarinus de la Bigne Annotat. præfix. his lib. in Bibl. vet. pat. edit. 3. To. 5. & Iob. Maria sacri Palatii magister, in Indice Romano librorum Expurgand. To. 1. p. 190.

Extat To. 1. Conc. Epistola ad omnes orientales, sub Sixti 3. nomine: quæ citatur à ^k Bellarmino, vt probet: Concilia debere conuocari à Rom. Pontifice.

k Lib. 1. de Conc.
c. 12.

Hanc Epistolam spuriam esse constat, primò, quia maxima eius pars assumentum est alterius, viz. Fabiani ad Hilarium, quam supposititiam esse ^l supra probauimus. Secundo, quia data est Valentiano & Florentio Coss. Nam tempore Sixti 3. nulli tales Consules fuisse, si credimus Baronio.

l Pag. 37.

To. 1. Conc. extant Acta Sixti 3. quæ citantur à ^m Bellarmino, vt probet: Episcopum Romanum deposuisse Polychranium Episcopum Hierosolymitanum.

m De Re. Pont.
l. 3. c. 18.

Hec Acta spuria & illegitima esse quibus prudens asseruerit, si ad notam Consulare, nomen accusati, alias ueres apud Acta descriptas, diligenter attendat, inquit ⁿ Binnius, qui multa habet in eandem sententiam, quæ desumpsit à To. 5. Annalium Baronij, ad an. 433. nu. 36. 37. 38.

n Notis in to. 5.
Conc. p. 932.

Sermo S. Leonis primi Papa est suppositivus.

o Lib. 2. de bonis
operibus in par-
tic. cap. 15.

Es primus Papa vixit circa an. 440. Huius serm. 5. de Quadragesima, citatur à o *Bellarmino*, vt probet: dies ieiunij quadragesimales, non esse 36, sed plane quadraginta.

Hic sermo idem est cum serm. 63. de Tempore, qui currit sub Augustini nomine. Ac ideo dubiæ fidei.

Vita Ambrosij falso adscribitur Paulino Episcopo Nolano.

Sanctus Paulinus, in vita S. Ambrosij citatur à *Rhemens.* Annot. in Ioh. 20. 23. & à *sacrisculis* nostratibus, in Petitione quam exhibuerunt Iacobo Regi, pro Auriculari confessione.

Tribuitur à nonnullis sancto Paulino Nolano vita S. Ambrosij, sed vita illa non est huius Paulini, vt non solum stylus ipse diuersissimus docet, sed etiam quia ille Paulinus sancto Ambrosio, vt *administer* assistebat, etiam tempore mortis eius: imò vt clericus sub cura Casti diaconi, amanenſis fungebatur officio, vt ipse indicat in vita B. Ambrosij. Sanctus autem Paulinus nunquam assistit S. Ambrosio, vt *minister*, sed multo ante mortem eius presbyter erat, & à B. Ambrosio in numero sacerdotum Ecclesie sue habebatur, vt ipse scribit in Epistola ad *Atypianum*, inquit *Bellarminus* lib. de script. Eccles. ad an. 420.

Vita S. Ambrosij vulgo creditur à S. Paulino Episcopo Nolano conscripta, cum scripta fuerit ab alio quodam Paulino, inquit *Gretserus* lib. 2. cap. 4. de iure & more prohibendi libros. Ad eundem modum loquuntur *Baronius* Annal. To. 5. ad an. 397. nu. 36. & *Posseuius* in Apparatu, verbo, Paulinus: Et paulo liberius *Erasmus* in Censura To. 1. Ambrosij. Nam si quis me roget quid de hoc Historico sentiam, inquit *Erasmus*, dicam paucis. Idem est artifex qui tam multa contaminauit in scriptis Hieronymianis & Augustinianis, natus ad hunc ludum.

Libri

Libri falsò adscripti Prospero.

Nter *Prosperi* opera edita An. 1576. habentur *Libri tres de Promissionibus & prae-dictionibus Dei*: qui citantur à *Bellarmino* lib. 2. de *Missa* cap. 9. pro multiplicatione *Missarum* vno eodemque die & loco; & à *Coccio To.* 1. lib. 6. art. 18. & *Serrario* Prolog. 3. Comment. in lib. *Machab.* ut probent: libros *Machabæorum* esse *Canonicos*.

Vi libri de Promissionibus & prae-dictionibus Dei Prosperi non videantur, non eo tantum sit probabile, quòd Gemadus & Trithemius, recensentes quæ ab illo scripta sunt, huius operis non meminere: sed etiam ex phrasibus ac styli maxima dissimilitudine, inquit Ioh. Oliuarius præfat. Prosp. ad Lectorem.

Eadem fuit olim opinio *Bellarmini*. Nam *In Indice manuscriptorum Censura*, sic legebatur. *Libri Prosperi de Promissionibus & prae-dictionibus Dei, non videntur Prosperi. Nam ut omittam styli diuersitatem, & quòd Gemadus huius operis non meminisset: cap. 38. tertie partis indicat se vixisse in Africa; & tamen in Epistola ad Augustinum, dicit se ignotum plane fuisse Augustino. Nec potest dici quòd in Africa fuerit post abiitum Augustini: nam cap. 38. tertie partis, dicit se fuisse apud Carthaginem, Aurelio Episcopo, & Theodosio & Valentiniano Augustis, quo tempore Augustinus vivebat. Adde quòd adolescentem se fuisse dicat in Africa. At non fuit Prosp. adolescens cum moreretur Augustinus, ut patet ex Epistolaciis. Hæc ille olim. Quæ si cuiquam retractasse visus fuerit, quia in nouera huius *Indicis* editione, hæc omnia suppressa sunt: perpendat is velim rationes quas pristina Censura reddidit, ac nullus dubito, quin *Bellarmini* secundas cogitationes insipientiores, non sapientiores, facile discernat.*

Libri falso adscripti Vigilio Martyri & Tridentino Episcopo.

O. Bibl. 5. sanct. Pat. edit. 1. habentur 5. libri contra Eutychen, sub nomine *B. Vigili Martyris & Episcopi Tridentini*. Quorum 3. citatur à Cocceo, To. 2. lib. 5. Art. 9. pro usu Olei & Chrisinatis in baptismo.

Nimium plane & perspicue videtur ostensum, Authorem horum librorum contra Eutychen esse non posse *S. illum Vigilium Tridentinum Episcopum & Martyrem*: quum Gennadius, Honorius, & alij, cum percensent scripta Vigili Tridentini, huius aduersus Eutychen Commentarij nullam mentionem faciunt, inquirunt Authores notæ præfix. huic lib. To. 4. Bib. 1. vet. Pat. edit. 3. pag. 594.

Quis fuerit iste Vigilius non satis constat, non enim potest esse sanctus Vigilius Episcopus Tridentinus, &c. inquit Bellarminus de script. Eccles. ad An. 495.

Cæsary Arelatenfis Homiliae sunt suppositiæ.

N Bibliotheca veterum Patrum, edit. 3. habentur Homilia 46. sub nomine *S. Cæsary Arelatenfis*. Hic *Cæsarius* (vt a quidam volunt) vixit post An. 600. ad An. videlicet, 690. vel 700. Sed vt placet *B. Baronio*, cui subscribunt ex recentioribus fere omnes, claruisse dicitur temporibus * *Symmachi Papæ*, longe ante *Gregorij* tempora. *c. Baronius* de eo loquitur, tanquam de egregia sanctitate & eruditione Patre, & fama notissimo. Homiliae, vt vere aureas, prædicat, in quibus antiquæ Ecclesiæ Gallicanæ pia doctrina cum sacris traditionibus ac ritibus quum fidelissimè reseratur; addit etiam, vere Germanas esse.

Harum homiliarum 8. quæ est 1. de *Eleemosyna*, in qua explicat illud 1. Cor. 3. *Si cuius opus arserit*, &c. citatur à *d. Bellarminus*, vt probet Papisticas satisfactiones.

Quam Homiliam *c. Baronius* ad sydera vsque euehit, idq; nomi-

a Bellar. l. 4. de penitentia, c. 9.

b Annal. To. 1. ad An. 34. nu. 323. & notat. in Martyr. Aug. 37.

* Id est, circa An. 500.
c Loco supra citato.

d Lib. 4. de penitent. c. 9.
e Annal. To. 6. ad An. 506. nu. 6.

nominatim. Vt quæ contineat piam doctrinam de penis Purgatorijs post animarum migrationem, & suffragijs pro eisdem subleuandis.

Hæc Homilia spuria videtur, quia & nomen habet Augustini, & quæ ac Casarij. Nam apud Augustinum reperitur *serm. 41. de sanctis.*

Casarij *hom. 1. de Quadragesima* citatur à ^f Coccio ad probandum Pontificiorum satisfactiones.

f To. 1. l. 7. de penitentia. Art. 4. p. 839.

Hæc *hom.* spuria est. Nam agnoscit Eusebium Emisenum pro Patre, & quæ ac Casarium. Apud Eusebium, homilia est 10. ad Monachos.

Casarij *hom. 2. de Quadragesima*, quæ est in 1. editione sancti Patrum, 18. ordine, citatur à ^s Baronio, ut probet: Ieiunium quadragesimale: eamque appellat, *præclaram homiliam.*

g Annal. To. 6. ad An. 306. nu. 7.

Medietas huius homiliæ reperitur apud Augustinum *serm. 62. de Tempore.* Ex quo conijcere licet, ex parte, si non ex toto supposititiam esse.

Casarij *hom. 7.* citatur à ^h Coccio, imò & à Bellarmino, pro Auriculari confessione.

h To. 1. l. 7. de penitentia, art. 3. p. 817.

Hæc homilia Augustinum agnoscit patrem, & quæ ac Casarium. Apud Augustinum reperiet Lector inter *serm. de Tempore* nu. 58.

i Lib. 3. de penitentia. c. 10.

Casarij *hom. 3. de Pascha.* citatur à ^k Coccio: ut probet: Christi animam verè ad inferos descendisse, ut sanctorum animas inde liberaret.

k To. 1. l. 1. de Christo Salvatore. Art. 4. p. 171.

Hæc homilia binos etiam habet patres. Nam eadem est cum Eusebii Emiseni *hom. 3. de Pascha.*

Casarij *hom. 38.* citatur à ^l Coccio eadem de causa, quæ *hom. 2. de Pascha.*

l Loco citat.

In hac homilia mentio fit Isidori & Gregorii. Ex quo patet, idque iudicio ^m Papiæ, hanc homiliam alterius potius esse quam S. Casarij.

m Margarinus Not. prefix. Casario in in edit. 3.

Casarij *hom. 6. 7. 8. 9. & 10.* citantur, non in loco simul, à ⁿ Bellarmino, pro Auriculari confessione. Et alibi citantur aliæ, cum à Bellarmino, tum ab alijs. Verùm nulla illarum ratio habenda est, siquidem incertum est, à quo genitæ sunt. Incertum cui ascribi debent. *Hom. 5. de Pascha. quæ incipit,*

n Bell. de penit. l. 3. c. 10.

Magnitudo.

Magnitudo celestium, eadem est cum hom. 5. de Pasch. apud Euseb. Emisenum. Et cum serm. illo, *de corpore & sanguine Domini* apud Hieron. to. 9. Hom. 4. de diligendis inimicis, quæ incipit: *In divinis voluminibus*. Eadem est cum Augustini serm. 168. de Tempore. Hom. 21. quæ incipit, *Frequenter diximus*, eadem est quoad rem cum serm. 60. ad fratres in Eremo. Hom. 23. quæ incipit, *Sicut à nobis*, eadem est cum 4. ad Monachos apud Eusebium Emisenum. Hom. 25. quæ incipit, *Scimus quidem*, eadem est cum hom. 5. ad Monachos apud eundem Eusebium. Hom. 26. quæ incipit, *Fratres charissimi*, eadem est cum Hom. 6. ad Monachos in Emiseno.

Sermo falso adscriptus Fulgentio.

o De sanct. beatit.
l. 1. c. 19.

Nter opera Fulgentij habetur sermo *de laudibus Marie*, qui citatur à o Bellarmino, & alijs, pro Inuocatione sanctorum.

Hic sermo idem est cum ser. 15. de Tempore apud Augustinum. Quem in libris quibusdam descriptis tribus Severiano, affirmant

p Cent. in To. 10.
Augustini.

P Lomanenses. At nec Fulgentij, nec Augustini, nec Severiani, nec cuiusquam, nisi male sani videtur: quandoquidem scribat *Virginem Mariam*, nescio quos natura cursus in Domino nostro Iesu Christo suscepisse, ut omnibus ad se confugientibus facinus subueniret, & sic restauraret omne genus humanum ad seruiendum, nova Eva seruando *Virginis aeternam*, sicut omne genus virorum Adam nouus recuperat Dominus Iesus Christus. Nam non minus hoc blasphemum est, quam illud in 9 *Florentis sancti Francisci*, ubi legitur, *Mariam merito Virginis aeternae suae seruasse omnes feminas ad tempora cuiusdam Clare, contemporaneae S. Francisci: sicut ipse Christus merito passionis suae seruauit omnes viros usque ad tempora cuiusdam Francisci.*

q Vide Vergerium,
Annot. in Indicem
lib. prohib. ad
An. 1539. fol. 9.

Iustini.

Iustiniani Epistola ad Ioh. 2. Papam est dubia fidei.

Iustiniani Epistola ad Ioh. 2. Papam citatur

à ¹ Bellarmino, ut probet: Romanam Eccle-

siam esse omnium Ecclesiarum caput.

¹ De Nois Eccles.
l. 4 c. 3.

Sunt qui dicunt in antiquis codicibus hanc
Epistolam non inueniri, inquit ¹ Alciatus. In

¹ Parerga iuris, l. 4.
c. 23.

recentioribus aliquot manuscriptis codicibus

hac verba in margine notantur, Hac Epistola in aliquibus non
habetur, & propterea non glossatur Azo; inquit Gregorius
Holoander. Epistolam Caesaris ad Iohannem Archiep. urbis
Rome, hominis docti commentitiam esse iudicant, inquit ² Io-
hannes Sleidanus; quod multis argumentis probat Francis-
cus Ottomannus Amicabiliū Responsum, lib. 1. c. a.

² lib. 2. de quatuor
summis imperijs.

Commentarius falsò adscriptus Primasio,

Rimasius creditur à quibusdam Augustini disc-

ipulus, & floruisse ad An. 440. Bellarminus ve-

ro lib. 2. de Euch. cap. 31. & alibi, floruisse

dicat, circa annum 550. & Augustini doctrina

fuisse addictissimum. Sub huius nomine haben-

tur Commentarij in Epist. ad Hebræos, qui citantur à Bellar.

^u pro reali Christi in Sacram. præsentia: & ² pro sacrificio

Missæ: Et à ⁷ Rhemensibus, pro incongrua lectione, quæ ha-

betur apud vulgatum Interpretem Heb. 13. 16. in illis ver-

bis, Talibus sacrificijs promeretur Deus.

² Salmeron, verba faciens de Commentarijs Primasij &

Haymonis; Primasius atque Haymo, (inquit ille) tam sibi s-

misia & consona scribunt, ut ab uno eodemq; autore dicta vi-

deantur. Et quidem quod spectat ad Commentarios in He-

bræos, verissimum est quod scripsit Salmeron. Nam Commen-

tary Primasij in Hebræos, sunt iidem per omnia cum Com-

mentarijs Haymonis in Hebræos, qui vixit ad An. 800. usque

adeo ut ipsissima verba, quæ citantur à Coccio. To. 2. lib.

3. Art. 3. sub nomine Primasij ad An. 540. pro merito operum:

citentur etiam ab eodem, eo ipso loco, & eadem de causa,

sub nomine Haymonis ad An. 800.

^u Lib. 1. de Eu-
char. c. 31.

^x Lib. 1. de Missa,
c. 6.

^y Annotin Heb.
31. 16.

^z To. 13. dispnt. 10.
in epist. Pauli.

Liber Responsionum falso adscriptus Anastasio Niceno.

Xiat To. 1. Bibl. vet. Pat. edit. 3. liber sub hoc titulo, *Anastasy Episcopi Responsio ad Orthodoxorum aliquorum interrogationes de diversis capitibus Ecclesiasticis*, qui citatur à *Baronio Annal. To. 1. pro Auriculari confessione.*

a Ad An. 36. nu. 38.

b Orthodox. Explic. lib. 8.

Ipsissimus liber, & ipsissima verba, in eadem causa, citantur ab *Andradio* sub nomine *Anastasy Patriarcha Antiocheni*. Atqui nec *Niceni* nec *Antiocheni* esse potest. Non *Anastasy Antiocheni*, quia is familiaris erat *Gregorio Magno*, agnoscente *Gregero*, To. 1. defens. Bell. lib. 4. cap. 7. & mortuus est ad an. 599. teste *Baronio Annal. To. 8. ad an. 599. nu. 8.* cum hic citer *Maximum Monachum*, qui decessit ex hac vita ad an. 657, & *Canonem 85. sexta Synodi*, quæ habita est ad an. 692. & *Nicephorum Archiep. Constantinopolitanum*, qui obiit an. 828. Quæ ratio euincit etiam non posse esse *Anastasy Niceni*: Nam ultimus eius nominis *Nicæa* Episcopus, de quo legimus, subscripsit *Synode quinta* sub *Menna*, quæ celebrata fuit circa an. 536. Qui enim fieri potuit, ut *Nicenus*, vel *Antiochenus*, qui sexto seculo vixerint, citare possent homines septimi & octauæ seculi?

Opera falso adscripta Gregorio Magno.

Pera Gregorij Magni cusa sunt *Parisijs*, *Venetijs*, *Antuerpia*, & *Roma*. Sed nec eodem ordine, nec æquali numero. In posterioribus editionibus inuertitur ordo, quem obseruauerunt primæ: Et augetur numerus *Tractatum*.

In posterioribus editionibus habentur *Libri sex Commentariorum in libros Regum* sub nomine *Gregorij Magni*, qui citantur à *Bellarmino*, ut probet: *Ordinationem sacramentum esse*: Et, *Pœnitentiam seu Contritionem*, causam esse remissionis *Peccatorum*: Et, *Deo satisfieri posse*

a Lib. 1. de ordine cap. 3.

b Lib. 1. de Pœnit. ap. 12.

Lib. 4. de Pœnit. 5.

posse pro poena temporali, culpa dimissa: Et, ^d errare eos, ^d Lib. 1. de Clau-
qui propter verbum *Pauli*, unusquisque uxorem suam habeat, ^{di c. 19.}
putant licere Ecclesiasticis uxores habere.

Claudius Chenallonus Typographus Parisiensis edidit anno
1533. *Gregorij Magni omnia quae extant opera*, ut habet libri
Titulus. Autamen inter illa non reperiuntur *Commentarij*
citati in *libros Regum*. Imò pagina secunda, idem *Chenallo-*
nus ex *Trithemio* obseruat, *Commentarios in libros Regum*
perijisse. Nam post indicem operum *Gregorij*, sic apud eum
legimus: *Scriptis & alia nonnulla D. Gregorius, ut Iohannes*
de Trithemio testatur, scilicet in quinque lib. *Mosis*, in *libros*
Regum, &c. quae post ipsius mortem nondum in publicum data,
emulsi eius nequissimi, gloria viz. sancti viri invidentes, igne per-
diderunt, sicut *Ioh. Diaconus* in vita *Gregorij* conqueritur.

In omnibus editionibus *Gregorij* quas vidi, habetur *Ex-*
planatio in 7. Psalmos Penitenciales: quae citatur à *Beila-*
mino ^{de} ascensu Christi ad inferos: & pro *Purgatorio*:
Et, alijs de causis.

e Lib. 4. de Chri-
stoc. 14.
f Lib. 1. de Purg.
cap. 6.

Hae *Explanatio* non videtur esse *Gregorij*, primò, quia
contra morem & consuetudinem Patrum, in sermonibus
ad populum & citat subinde *Augustinum* & *Hieronymum*,
idque cum adiuncto beatitudinis. ^h *Beatus* (inquiens) *Aug-*
ustinus, *Beatus Hieronymus*, &c. Secundò, quia falsissimè,
addo etiam & impudentissimè, dicat: *Christum Roma-*
nam Ecclesiam B. Petro Apostolo specialiter commississe, dicen-
tem, *Tibi dabo Ecclesiam meam*. Vbi enim, quaeso, hoc scrip-
tum? aut à quo vspiam traditum? Tertiò, quia textus quem
hic explanat, alius est à textu quem *Augustinus* sequutus
est, & ab eo etiam quem ipse, pro re nata, in genuinis libris
allegat. Exempli gratia: In secundo *Psalmo Penitentiali*
textus quem persequitur, sic currit: *Dixi, confitebor aduer-*
sam me iniustitiam meam Domino, & in remissi impietatem
peccati mei: cum tamen apud ^k *Augustinum* & in *Psalteriali*,
ubi *Gregorius* obiter citet hunc versum, sic legimus: *Dixi,*
pronunciabo adversum me iniustitias meas Domino, & in remi-
ssi impietatem cordis mei. Similiter, in *Psal. 3. Penitentiali*,
pro eo quod ibidem legitur, *Quoniam iniquitatem meam ego*
cognosco, & peccatum meum contra me est semper: apud ^m *An-*

e *Psal. 85.*
h *Psal. 4.*

i *Psal. Penit.*

k *Exposit. 2. in*
psal. 31.
l *Part. 3. Admonit.*
m *Exposit. in*
psal. 9.

a Lib. 2.

gustum, & in ^o *Exposit. Gregorij in Iobum*, legimus; Iniquitatem meam ego pronuntiabo, & cogitabo pro peccato meo.

o Lib. 1. de confir-

mat. c. 3.

p cap. 7.

q cap. 8.

r cap. 9.

Inter opera Gregorij habetur *Expositio in Cant. Cantic.* quæ citatur à ^o *Bellarmino*, ut probet: Confirmationem esse sacramentum: Et, ^p *Balsamum* cum oleo misceri solitum in sacramento confirmationis: Et, ^q *Chrisma*, quod est materia sacramenti confirmationis, prius consecratum, & benedictum esse debere: Et, ^r tempore Gregorij Magni, in vineis Engaddi Balsamum gigni solitum.

f Appar. sac.
Gregorius Mag.
nus.

Sciendum est hunc *Commentarium* non esse Gregorij Magni, (inquit *Possevinus*) quippe cuius tum *Expositio in Cant. Canticorum*, tum in alia quadam post obitum Gregorij Magni, fuisse (ut *Iohannes Diaconus* scribit) ab invidis prius concremati, quam editi.

Commentarius in Cant. Cantic. qui extat sub Gregorij titulo, nusquam illi, sed ubique in *M. S. codicibus* Isidoro adscriptum reperitur, inquit *Jacobus Pamelius* præfat. ad lectorem in *D. Gregorij* appendicem, To. 2. operum Greg. impress. Antwerp. 1572. fol. 357.

e Lib. 7. Epist. 63.
u De Ro. Pont. l. 2.
c. 14.

Inter *Epistolas* Gregorij habetur ^e una ad Iob. *Episcopum Syracusanum*, quæ citatur à ^u *Bellarmino*, ut probet, Præmum Pont. Romani.

x Colloq. cum
Harto c. 8. scilicet 5.
y Tortura Torti
pag. 245.

In hac Epistola fit mentio cuiusdam *Eusebii Episcopi Constantinopolitani*, cum certum sit, nullum Constantinopoli *Eusebium*, vel ætate Gregorij, vel multis, siue ante, siue post eum annis Episcopum fuisse. Quod triginta abhinc annis annotavit magnus noster ^x *Rainoldus*. Et non ita pridem, reverendissimus *Episcopus Ciceriensis*. Quod etiam ex *Annalibus Baronij* potest colligi, si diligentius observetur, Quis, cui in sede Constantinopolitana successisse ibidem scribitur.

z De Ro. Pont. l. 2.
c. 19.
a Apolog. cont.
Gastrum part.
1. p. 65.

Ad finem lib. 12. *Epistolarum S. Gregorij*, edit. Paris. 1533. habetur *Privilegium* quod concessisse dicitur Gregorius Monasterio *S. Medardi*. Hoc privilegium citatur à multis Pontificijs, nominatim verò à ^z *Bellarmino*, & ^a *Cosero*, ut probent, licere Pontifici Principes deponere.

Hoc *Privilegium* commentitium esse ex subscriptione patet. Datum est enim anno 593, & inter alios, ei subscrip-

fisse

fisse dicuntur *Augustinus Archiep. Cantuariensis & Mellitus Episcopus Londoniensis, & Theodoricus Galliarum Rex*. Cum tamen *Augustinus* iste non est missus in Angliam^b ante an. 596. tantum aberat ab Archiepiscopatu *Cantuariensis* anno 592. Neque *Mellitus* erat Episcopus *Londoniensis*^c ante an. 604. nec *Theodoricus Galliarum Rex* ante an. 596. Quod usque adeo verum est, ut *Baronium* ipsum habeamus. contentem: Nam aduertendum est (inquit ille) subscriptionem Episcoporum & Regis Francorum *Theodorici* haud congruere istis temporibus, siquidem complures Episcopi qui subscripserunt reperiuntur, post aliquot abhinc annos creati sunt. veluti inter alios *Augustinus Episcopus Cantuariensis, & Mellitus Londoniensis*, quos constat neque hoc tempore profectos esse in Angliam, quo etiam neque *Theodoricus* regnabat in *Gallijs*. Quæ ultima circumstantia de *Theodorici* regno, suppeditat argumentum satis firmum, quo probemus ex ipso Privilegij contextu Privilegium fictitium esse. Nam in contextu, Privilegium dicitur concessum ad petitionem *Theodorici Regis*. Atqui nullus erat *Theodoricus Francorum Rex* qui illud peteret, per illa tempora. Nec ullum ergo privilegium concessum.

^b Flores Hist. fol. 154. & 156.
^c Beda Hist. Angl. l. 2. c. 3.

^d Annal. to. 8. ad an. 593. nu. 85.

Post Privilegium de quo diximus, habetur in edit. Paris. 1533. Synodus sub *Gregory* nomine, quæ continet Canones 16. Horum 4. citatur à^e *Coccio*, ut probet: Cognationem spiritualemente contrahi in baptismo, & matrimonium impediri.

^e Thesaur. Cathol. to. 2. l. 1. art. 4. de Matrimon. p. 1017.

Hæc Synodus habetur sub nomine *Gregorij minoris*, To. primo Conc. per Merlinum edit. Colon. 1530. & To. secundo Conc. edit. Colon. 1551. per *Crabb*, sub nomine *Gregorij 3. vel Junioris*; & sanè citatur à^f *Smytho Oxoniensi* sub nomine *Gregorij Junioris*, ut probet: eum excommunicandum esse qui *Monacham* seu *Nonnam* uxorem duxerit. Cuius nomine citatur etiam à 8 doctissimis quibusdam viris, qui efficacissimis argumentis explicarunt *Censuræ illustrissimarum totius Italiae & Gallie. Academiarum*, de veritate illius propositionis, viz. quod ducere relictam fratris mortui sine liberis, si a sit de iure diuino & naturali prohibitum: ut nullus pontifex super huiusmodi matrimonijs contrahatis sine contrahendis.

^f De Cœlibatu Clericorum, prope finem.

^g cap. 1.

dis dispensare possit. Neque sanè alterius esse potest, si quidem verè describitur in Tomis Conciliorum. Nam coacta fuit anno 6. *Leonis*, & secundo *Constantini* filij, indictione 4. vt patet ex principio & fine Concilij, quemadmodum in Tomis Conciliorum legimus. Sextus autem *Leonis* Imperatoris, & secundus *Constantini* filij, incidunt tantum in tempora *Gregorij* 2. viz. in an. Domini 731. vt videre licet apud *Baronium*.

Gregorij Dialogi videntur suppositi.

Nter opera *Gregorij Magni* quatuor esse *Dialogorum libros*, nemo est qui nescit. Hos nuperrime male feriatus quispiam, ex Latinis non bonis, Anglicos fecit pessimos. Et quæ fuit impudentia hominis, *Anna Serenissima nostra Regina* dedicauit. Citantur passim à ^b *Papistis*, pro Purgatorio, & pro Inuocatione sanctorum, &c.

^h Bell. lib. 1 de Purgat. c. 6. & l. 1. de sanct. bea. cap. 19.
ⁱ Loc. Com. lib. 11. cap. 6.

Veritas horum *Dialogorum* vocatur in quæstionem à ⁱ *Canoe Episcopo Canariensi*: Quædam in illis reiicienda fateatur ille, licet timidiusculè. Ego verò ipsum Authorem in quæstionem voco. Multa enim videor mihi habere Argumenta, partim à stylo, partim à materia petita, quæ arguunt alium quemvis potiùs recentiorum, quàm *Gregorium* cognomento *Magnum*, illorum Authorem extitisse.

^k De falsa lib. inscriptione ad finem l. 4.
^l de viris illust. c. 2.
^m Notat. in Martyrolog. Ro. Martij 13.

Ac r. filij *Gregorianis scriptis* magna sit semper dictionis æqualitas, magna semper styli similitudo ac aptè continuata orationis series: quod testatur ^k *Sixtus Senensis*: Si *Gregorius* vicit eloquentia Cyprianum, vt ex sancto ^l *Ildesonso* probat ^m *Baronius*: actum est de his *Dialogis*, *Gregorij Magni* nullo modo possunt esse. Nam in his *Dialogis* dicendi modus valde dissimilis est ei, quo vsus est *Gregorius* in libris qui agnoscuntur ab omnibus pro suis. In his eloquentiæ parum, multum loquentiæ, phraeos, & dictionis barbaries multa. Exempli gratia: In his ^a legimus, *Gregorium* secretum locum petijisse, ubi cuncta quæ insugere dolorem consueverunt, congesta ante oculos licenter venirent. In his legi-

^a In initio Dialog.

mus quæ sequuntur, 1. *Pisces in illo loco audiri consueverant, non videri.* 2. *Tollite flagellum ut habeatis qualiter hoc iumentum minare valeatis.* 3. *Per culpam incuria succensa est Cuius.* 4. *Inbianter cupere.* 5. *Septem dies supra te in hoc mundo vivam.* 6. *Humano favore pulsatus.* 7. *Æquanimiter portandi sunt mali.* 8. *Silenter vocare.* 9. *Ad melioranda lumina.* 10. *Literas funditus ignorare.* Quæ in *Matagone de Matagombis*, aut aliquo *Antichopino*, aut in *Epistolis obscurorum virorum* reperiri fortassis possint, in Gregorij scriptis nusquam.

- 1 Lib. 1. cap. 1.
2 Lib. 1. cap. 2.
3 Lib. 1. cap. 6.
4 Ibid. cap. 7.
5 Ibid. cap. 8.
6 Ibid. cap. 9.
7 Lib. 2. cap. 3.
8 Lib. 3. cap. 14.
9 Ibid. cap. 14.
10 Lib. 4. cap. 14.

Et, ut *similia labra, similes Lactucæ*: Materia horum dialogorum est valde *fabulosa*, valde *ridicula*. In ^o his enim narrat, *Monialem* quandam *Lactucam* conspicientem concupiuisse, eamque signo crucis benedicere oblitam auidè momordisse, & propterea à Diabolo arreptam protinus cecidisse: cumque Diabolus eijciendus esset, conqueritur quasi de iniustitia, clamans: *Ego quid feci? Ego quid feci? Sedebam ibi super Lactucam, venit illa & momordit me.*

o Lib. 1. cap. 4.

In his ^p narratur, *Nonnosum* præpositum *Monasterij* in monte *Soracis*, ingens saxum oratione sua amovisse, quod quingenta hominum parva movere non possent: Idque eo solum nomine, ut fratres locum aptum haberent, ad condimenta eorum nutrienda, ut ^q loquitur *Dialogista*. In his narratur *Bonifacium* puerum, obtinuisse precibus, ut *Vulpes* quæ *Gallinam* matris sue abstulisset, mox rediret, & *Gallinam* quam ore tenebat, dimitteret. In ^r his narratur, eundem *Bonifacium* quadam die ingressum fuisse hortum suum, cumque magna *crucarum* multitudine inuenisse cooptum, qui omne holus in eo deperibant: Ad quas cum conversus dixit, *Adiuvo vos in nomine Domini Iesu Christi, recedite hinc, atque hec bolera comedere nolite: statim ad viri Dei verbum ita omnes egressæ sunt, ut nec una quidem intra spatium horti remaneret.*

p Lib. 1. cap. 7.

q Lib. 1. cap. 9.

r Ibid.

In ^f his narratur, *Fortunatum* quendam eorum cuiusdam *Gothi* fractam aqua benedicta sic sanasse, ut hora eadem deleta surgeret, & ascenso equo ita cceptum iter ageret, ac si nullam unquam læsionem corporis pertulisset.

f Lib. 1. cap. 10.

In ^t his narratur, precibus cuiusdam *Severi* excitatum quendam virum pestimum qui à demonibus in Infernum deducebatur:

t Lib. 1. cap. 12.

u Lib. 2. cap. 7.
x Lib. 2. cap. 31.

y Ibid. cap. 24.

z Ibid. cap. 30.

a Ibid. cap. 31.
b Ibid. cap. 2.

c Ibid. cap. 13.
d

e Lib. 3. cap. 20.
f Lib. 4. cap. 36.

ducebatur: ^a Maurum super aquas cucurrisse, ^x Benedictum duas sanctionales excommunicasse minando, non proferendo Excommunicationis sententiam: atque post mortem absoluisse: ^y puerum quendam sepultum in terra permanere non potuisse, donec in iussu Benedicti Dominicum corpus super pectus poneretur: ^z Benedictum à Damone liberasse Monachum solummodo per a lapam quam dedit Monacho obfesso, ^a Ligatum rusticum solo aspectu Benedicti vinculis solutum: ^b Equum qui Iohannem Papam portavit, mulierem amplius ferre noluisse. ^c Herculanis caput corpori post mortem reunitum. ^d Ursum pastorem ovium effectum esse, ^e Diabolum discalceasse quendam Presbyterum.

^f Illustrem virum Stephanum in vrbe Constantinopolitana mortuum esse, sed per errorem. Nam cum apud inferos presidenti illic Iudici presentatus fuisset, ab eo receptus non est, inquit Author iste. Iudex siquidem dixit, Non hunc adduci, sed Stephanum Ferrarium iussi. Atque, ut ille renixit. Et simul Stephanus Ferrarius qui in vicinia morabatur, obiit. Hæc, & sexcenta fere istius generis, in his Dialogis narrantur, quæ arguere videntur Dialogos istos Gregorij non esse. Quis enim sine iniuria Gregorij suspicari possit, Gregorium tam stultè credulum, ut tam anilibus fabulis, vel aurem præberet ipse, vel fidem adhibere vellet alios?

Sed ut progrediamur. *Doctrina*, quæ in istis traditur, suspectum reddit Authorem: quippe quæ contraria est doctrinæ quam in genuinis Gregorij libris didicimus. In istis enim & *Dialogis* traditur, Ignem quo torquentur anime in inferno esse corporeum; cum tamen in ^b *Libris Moralium* qui certissime Gregorij sunt, inuenimus: Ignem inferni esse incorporeum. Sic enim legimus: Ignis corporeus ut esse ignis valeat, corporeis indiget formentis. — At contra gehenna ignis cum sit incorporeus — nec studio humano succenditur, nec lignis nutritur: sed creatus semel durat inextinguibilis, & succensione non indiget, & ardore non caret. Quæ Lectio, licet mendosa sit habita à ⁱ Bellarmino, ipsissima est Gregorij, ut ex nostris pluribus ostendit vir beatorum memoriarum ^k Ioh. Raynoldus in prælectionibus; & ex Pontificijs, ^l Iohannes Pineda, societatis Iesu, Commentarijs in Iob, de quibus Didacus Villa in censura operis impressi *Madridi* 1597. hoc scripsisse ^m fer-

^f Lib. 5. c. 14.

ⁱ Lib. 2. de Purg.
cap. 12.
^k Prælect. 52. & 60.
^l

^m Possuin in Apparat. sac. verbo, Ioh. Pineda.

tur

tur, Opus quod fides nihil habet aduersum, & Ecclesia Catho-
lica est vtilissimum, in quo elucet magnum & salus Authoris
ingenium, stupenda eruditio: trium linguarum peritia mirabi-
lis: Varia veterum Patrum locuta, & eloquiorum in eruditio,
explicandisque genuinis, & huc usque non auditis Iobi sensibus,
inaudita sacunditas, miraque dexteritas, una cum modestia,
pietate etiam singulari. Iob. (inquam) Pineda in Commenta-
rijs suis in Iob, quos tantopere prädicat Didacus Villa, le-
gendum esse, [Incorporeum.] non [Corporeum] acriter
contendit. Ita vt hic dici possit, quod olim in simili causa
dixit^a Epiphanius, Quomodo Cerinthi orunt, quæ contra Ce-
rinthum dicunt? Quomodo hi Dialogi erunt Gregorij 1. qui
contra Gregorium primum dicunt?

^a Hæres. 51.

Fragmentum sub nomine Petri & Iohannis, Gregorij 1.
Diaconorum, est supposititium.

N Bibliotheca Vaticana, pluteo 3. nu. 153. in
codice Dialogorum S. Gregorij, ad finem ap-
posita sunt quædam, velut additamentum sub
nomine Petri & Iohannis, Gregorij Diacono-
rum. Hoc fragmentum citatur ab^o Alfonso
Ciacconio, vt probet precibus Gregorij Traiani
animam fuisse ab inferis liberatam.

^o Apolog. pro
Missione Traiani.

Hoc testimonium mihi valde suspectum est, inquit P. Ballar-
minius. Nam si illud esset vere Petri Diaconi, non diceret Iob.
Diaconus, historiam hanc non extare in Romana Ecclesia, sed so-
lum apud Anglos. Preterea iste Petrus dicit, Gregorium à Deo
petiuisse vt quotquot sepelirentur in Ecclesia S. Andree in clivo
Scanri, non possent damnari, dummodo fidem tenuerint Christi-
anam; & impetrauisse. At certe Gregorius vir prudentissimus
nunquam ita orasset: nam vel intelligit de fide informi, vel de
formata. Si de informi, ergo voluisset saluari homines sine chari-
tate; quod quis credat? si de formata, non erat opus petere, nam
vbique sepeliatur, qui moritur cum charitate, damnari non
potest. Adde quod totum illud fragmentum redolet veniaticum,
& proinde supposititium videtur, &c. In eadem sententia
est^a Beronius Cardinalis, sic enim ille, Non ista Petrus atque

^p Lib. 1. de Purg.
cap. 2.

^a Annal. T. 8. 24
An. 604.

G g

Iohannes

Iohannes S. Gregorijs Papa Diaconi dicere, vel scripsere, neque istius temporis scriptio illa esse probatur, sed longe posterioris seculi. Atque ne quisquam illi scriptioni magis fideret, quod in Bibliotheca Vaticana reperiretur, subiungit: Execratione insectanda sunt, qua nomine Petri & Iohannis Diaconorum S. Gregorijs in medium afferuntur ex codice Vaticano scripta, que ob id recipienda simplices putant tanquam diuinum Oraculum, quasi non omnis Bibliotheca referat similitudinem sagene missa in mare ex omni genere piscium congregantis, bonos & malos continens libros, &c.

Opera falso adscripta Isidoro Hispalensi.

Inter opera Isidori Episcopi Hispalensis, habetur liber de vita & morte sanctorum, qui citatur a Bellarmino, vt probet S. Petrum Romæ mortuum esse, & vique ad mortem Episcopum fuisse: a Coccio, vt probet: Petrum vniuersæ Ecclesiæ Principem & Pastorem ab ipso Christo constitutum fuisse: a Lyppomano, vt probet: sanctum Iacobum prædicasse in Hispania. Cui rei probandæ citatur etiam a Iob. Mariana, qui statim subiicit: Quis est tanta confidentia qui suum iudicium præferat Isidoro, præsertim de rebus Hispaniæ?

Lyppolonus To. 2. de vitis sanctorum affirmat, Cardinalem Baronium censere hunc librum alterius cuiuspiam potius esse quam Isidori. Atque in eo quidem vere Lyppolonus. Nam in Annalibus, Pseudo-Isidorum appellat: Et in Notar. in Martyrôlogium Ro. alterius cuiuspiam potius quam Isidori opus esse, disertis verbis affirmat. Vt omitam dicere, quod in illis Notationibus alibi dicat, non immerito adduci in controuersiam an sit liber iste Isidori, cum complura in eo iudicina Isidoro reperiantur commentaria mendacia: Et alibi, se non delirium librum eum Isidori esse.

Ad initium To. 1. Conc. habetur præfatio de origine Conciliorum, &c. quæ Isidori Hispalensis censetur esse tum a Possenino, tum ab alijs. Hæc citatur a Coccio, vt probet: Ro. Pont. verum esse successorem Petri: a Pighio, vt probet:

a De Ro. Pont.

2. c. 5.

b Cap. 4.

c To. 1. l. 7. de Hierarch. Eccl. art. 4.

p. 809.

d De viris sanct.

part. 1. p. 361.

e De Aduentu Iacobi in Hisp. cap. 7.

f Vita Isidori A.

p. 14.

g To. 2. ad an. 816.

nu. 50.

h Maia. 1. a.

i Iulij 25. a.

k Augusti. 15. a.

l To. 1. lib. 7. de Hierarch. Eccl. art.

4. p. 843.

m Lib. 6. Hierarch. Eccl. c. 6.

bet: Anacleti Papæ Epistolam illius germinantem efflorere. *Barlarmino*, ut probet Epistolas decretales Clementis, Anacleti, Euaristi, Alexandri, &c. antiquissimas esse. Et à *Turriano*, ut probet: Epistolas Decretales ad unum omnes eorum esse quorum nomina præ se ferunt. Qui quasi gestiens præ gaudio de tanto testimonio, subiungit: *Annon est fide dignus auctor, & in numero Patrum S. Isidorus?*

Hæc Prefatio non est *Isidori Hispalensis*. Nam in hoc fit mentio *Concilij Toletani II.* quod habitum fuit circa an. 675. imo, *Sextæ Synodi Constantinopolitanae sub Agatheno Papa, & Constantino Imperatore contra Macarium & socios eius*, quod habitum fuit circa an. 681: cum constet *Isidorum Hispalensem*, testibus *Baronio*, & *Possennio*, obiisse ad an. 636.

Longe ante eius Synodi (intelligit Toletan. II.) ac *Papæ Agathonis tempora*, *Isidorus Hispalensis ex humanis deserat*, inquit *Baronius*. Ex eo colligens, errasse & *Hincmarum Rhemensem Episcopum, Trithemium*, & alios qui præfationem illam tribuant *Isidoro Hispalensi*, quandoquidam in illa præfatione fit mentio *Conc. Toletani II.* ac *Agathonis Papæ*. Videat Lector de hac re *Iob. Rainoldum* in Colloq. cum Harto cap. 8. sect. 3. & in Prælect. de lib. Apoc. 179. Quibus addantur & quæ *Baronius* in Annalibus habet de *Isidoro* isto Collectore, quem *Mercatorem dictum, & Hispalensem longe recentiorum, circa Caroli Magni tempora vixisse* affirmat, mercesque, uti appellat, mercatoris istius ab *Hincmaro Rhemenensi*, munitionis navis homine, narrat sugillat.

Opus falsò adscriptum *Sophronio Patriarchæ Hierosolymitano*.

Xrat liber qui inscribitur *Præteritum Spirituale*, excusus seorsim Colonia anno 1483. quem videre licet To. 2. Bibl. sanct. Pat. edit. 3. Hic citatur à *Copo*, sub nomine *Sophronij Patriarchæ Constantinopolitani*, pro Cruce: Et alijs de causis. Atque quo pluris sint testimonia ab illo petita: Fuit certe *Sophronius*, (inquit *Copus*) pietate ac doctrina singulari. In insignem quendam

n Lib. 2. de Ro.
Pont. c. 14.
o Pro Epist. Pont.
l. 5. c. 23.

p Annal. to. 7. ad
an. 636.

q Apparar fac.
verbo, Isidorus
Hispal.

r Notis in Mar-
tyr. RO April. 4.
Ibid.

* Tom. 10. anno
865. nu. 5. 67.

c Dial. 4. c. 6.

u Dial. 3. c. 35. &
Dial. 5. c. 6.

x Dial. 3. c. 16.

dans somma & singulæ quædam fide librum contexuit, (Pratum spirituale notat) in quo multa sunt quæ penitus evertant nonnisi unam Theologiam, maxime vero eam, quæ vel vtiat Monasticam, sanctorum honorem, ac miracula impugnat: vel ferre non potest, quod homines sacrilegi per sanctos defunctos castigantur.

Hic liber non est Sophronij, sed cuiusdam Abbatis qui dicebatur Iohannes, vt constat ex cap. 77. Atque hoc agnoscit y Præfix Enchirid. Controm. y Costerus Iesuita: Nam in Tabula Doctorum, Iohannes Emiratus (inquit) author Prati spiritualis. Quod & ex Epistola præfixa manifestum est, quæ præfationis loco posita est: Scripta est enim à Iob. Eurato, & inscripta Sophronio cuidam, non Hierosolymorum Episcopo, sed Sophista, quem filium iterum atque iterum appellat. Sunt, qui Iohannis Moschi nomine allegant, è quorum numero est ² Coccinus: atque sane, in Bibl. vet. Pat. hunc Titulum præ se fert; Abbatis Iohannis Moschi cognomento Eurati, Pratum spirituale. Sunt, qui nullius nomine allegant, è quibus ³ Bellarminus est præcipuus. Nec multum reuera refert cuius sit, cum quisquis fuerit author, hic nomen nunquam inseris ea, quæ parum tutam fidem habent, quæ & vel relata à non fide dignis, atque interdum aspersa mendacio, cum delictis secermenda sunt ab alijs, vt testatur ^b Possseuinus. Nec Possseuinus modo, sed & ^c Baronius. Qui vnum aut alterum mendacium in vnica narratione ex Sophronio obseruans, concludit in hæc verba, Cum hæc compingat ea narratione mendacia: quæ fides in reliquis?

Epistola conscripta sub nomine Leonis 2.

d To. 1. 7. art. 21.
p 659. de Hierarch. Eccles.

e Annal. to. 8. ad
an. 683. na. 13. &
14.

f Appar. sac. verbo, Leo. 2.
g Not. in Epist. to.
3. Conc. pag. 113.

IN Tomis Epist. Pont. Rom. inter Epistolas Leonis 2. habetur vna Epistola, quæ dicitur missa ad Constantinum Imperatorem: hæc citatur à ^d Coccio, vt probet: Episcoporum Concilia à summo Pontifice approbata, iurimæ esse autoritatis.

Quæ ad Constantinum reddita habetur Epistola Leonis, arguitur in multis impostura esse, inquit ^e Baronius, ^f Possseuinus, & Binnius.

Ibidem.

Ibidem habetur altera Epistola sub nomine *Leonis 2.* *presulibus in Hispania constitutis*, quæ citatur à ^h Coccio, vt ^h To. 1. l. 7. art. 7. p. 265. probet: Romanos Pontifices inde vsque ab initio semper primatum agnouisse, defendisse, & in alijs Ecclesijs exercuisse,

Epistola quadam Leonis 2. nomine circumferuntur quæ fide carent, atque adeo fuisse consilia, qualis illa quæ scripta est ad Hispanos, inquit ⁱ Possennius. *Hanc cum tribus sequentibus Baronius veluti spurias rejicit*, inquit ^h Binnius, & id quidem vere: nam, *Non esse eas Leonis Epistolas, sed potius Leonis nomine suppositas quilibet poteris facile existimare*, inquit ⁱ Baronius. ⁱ Loos cinto. ^h Loos cinto. ⁱ Annal. to. 8. ad. nu. 683. nu. 19.

Opera falsò adscripta Bedæ.

Inter opera *Bedæ*, To. 3. habetur sub nomine *Bedæ, Vita Bertolfi Abbatis*, quæ citatur à ^m Bellarmino, vt probet, quòd *Bedæ* Honorium Ro. Pont. pro sancto viro habuerit, etiam post mortem. ^m Lib. 4. de Rom. Pont. c. 11.

Is, qui vitam *Bertolfi Abbatis* scripsit, erat (vt declarat ibidem) comes itineris *Abbatis ad Honorium*, quum priuilegium istud, nequid iuris vlli Episcoporum esset in *Bobienso Canobium*, à Papa peteret atque impetraret. *Honorius* verò mortem obierat annis triginta priusquam *Bedæ* nasceretur, vt docet o huius narratio de vitæ suæ cursu, collata cum ^o *Bedæ* Ecclæ. Hist. Angl. l. 5. c. vlt. p. Apolog. Thest. urn nu. 46. p. 455. &c. ^q Appar. sac. verbo, *Ionas* Scottus. ^q Appar. sac. verbo, *Ionas* Scottus.

Nam *Ionas Scottus* scripsit vitas *S. Columbani, Attale, Eustasij & Bertolfi Abbatum*, quæ excusa sunt in vitis *sanctorum Surrj*, manifesto eorum errore, qui eas *Bedæ* To. 3. tanquam huius ipsius factum ascripserunt, & inquit ille.

Opera falsò adscripta Iob. Damasceno.

Niter opera Damasceni, habetur *Liber de ijs qui in fide migrarunt*, qui citatur pro Purgatorio, ab ^r Alano, ^t Pereſio, ^e Bellarmino, & alijs Pontificijs. Et quidem multa præclara dicuntur tum de opere, tum de *Authore operis*. Sermo illo de iuvandis Christi fidelibus in Christo mortuis, insignis est, inquit ^u Salmeron. Iob. Damascenus vir magna sanctitatis, & gravitatis erat, inquit ^x idem.

Hunc librum non esse Damasceni fatentur ipsi Pontificij. *Librum istum non esse Damasceni non iniuriâ videri potest*, inquit ^y Ioh. Lensius. Opus illud quod Damasceno tribuitur, merito creditur non esse illius, quia in ea oratione habetur alius error supra reprobatus, & contrarius doctrinæ eiusdem Damasceni lib. 2. de fide cap. 4. Item quia incredibile est Gregorium orasse pro Traiano Imperatore, cum ipse lib. 34. *Moralium* cap. 17. doceat, non esse orandum pro damnatis, inquit ^z Suarez. Quid quod etiam ipse Bellarminus qui hîc citat hanc orationem sub nomine Damasceni, pro Purgatorio; alibi plane negat esse Damasceni, & id facile probari posse ^a affirmat? Est & non est? est Damasceni? &, non est Damasceni? Quam lubricus & inconstans est Dominus Cardinalis? Doctrina quam Paulus Ecclesiæ tradidit, non fuit etiam ^e & non. At doctrina quam Cardinalis hîc tradit, est etiam, & non.

Inter opera Damasceni, habetur *Historia de Barlaam & Iosaphat*, quæ citatur ab ^b Alano pro Exequijs mortuorum, in eaque vrgenda multum insistit ille, quasi quæ ab eo dicuntur eo loci, omnia hereticorum ora obstruerent.

Verùm non defuisse qui de illa *Historia* ambigebant, num Damasceni esset, fatetur Posssevinus. Imò Bellarminus ipse dubitat, an sit *Historia*, vel potius *res ficta*. Quomodo enim poterat Iosaphat qui nec de Scriptura aliquid audierat, mox ut conversus fuerat, in suis tentationibus varijs Scripturæ locis memoriter recitatis se comminire, si sit *Historia*? inquit Bellar. Deinde dubitat, an sit Damasceni, quum lib. 1. de fide cap.

^r Lib. de defunctis c. 14.

^s De Tradit.

^t Lib. 1. de Purgat. cap. 6.

^u In 1. Cor. 15. disput. 16.

^x Ibid.

^y De Limbo, lib. 3. c. 12.

^z In 3. Part. Tho. q. 52. art. 8. disput. 43. sect. 3.

^a Lib. 2. de Pur. cap. 8.

^b Lib. supra citato c. 6.

^e Apparatus fac. verbo, Damasc.

^d In Intice M. S. scriptorum Ecclesiæ cum Censuris.

^{*} Lib. de script. Eccl. Ad An. 731.

cap. II. aperte doceat, Spiritum sanctum non esse ex filio: *Author* verò huius operis introducit Barlaam, docentem filium Regis, ut credat in spiritum ex Patre filioque procedentem. Quæ ratio adeo cogens est, ut eludi nullo modo possit, nisi abradendo ex textu verba quædam Barlaam, viz. ex filio: quod fecisse Billium in noua editione, testatur euidentia facti, & Bellarminus ipse, qui ut Billij famæ consulat, ne plagiarium videatur, particulam *ex filio* videri additam ab aliquo, nungatur.

Idiota viri sancti, de Virgine Maria Contemplatio est supposititia.

IN Bibl. Sanctorum Patrum, edit. primæ, e To. 3. edit. Pariz
habetur *Traclatus* sub nomine *Idiota* cuiusdam, qui inscribitur, *De Virgine Maria Contemplatio*. In huius *Traclatus* frontispicio, hæc Annotatio præfixa est: *Hanc susculerunt heretici ex editione Germanica, sed tibi, ô Lector, postliminio ex Parisiensi editione Anno 1538. restitimus: quod & obseruatur à f Possuino. Quasi Germani subueriti essent, ne Contemplatio tam diuina, ad eorum confusionem, mundo innotesceret. Hic Idiota floruit ad An. 800. inquit g Coccius. Hic vetustus Author paulo post An. 800. floruit, inquit h Bellarminus. Et citatur ab utroque ut probet: B. Virginem Mariam sine peccato originali conceptam fuisse.* f Appar. verbo, Idiota. g Catal. Author præf. To. 1. h De Annis. grat. lib. 4. c. 15.

ⁱ *Hic Idiota, verè fuit idiota. Nam opinione sua, B. Virgo est aduocata nostra apud Filium, sicut Filius apud Patrem. Quos iustitia Filij potest damnare, Matris misericordia liberat. Salus nostra in manu illius est. Nec potest esse tam vetustus Author, ac prædicant Papistæ, quondam quidem tam aperte loquitur de Virginis Mariæ immunitate à peccato, non Mortali modò, sed & Veniali, & Originali. Quod tandem aliquando Bellarminus, licet alia ratione motus, confitetur. Sic enim ille in lib. k Recognition. Scripsi Authorem nomine Idiota vixisse paulo post An. 800. à natali Domini. Id autem scripsi sequutus fidem aliorum, sed postea animaduerti verba S. Bernardi usurpàri, ex quo colligitur ut vixerit post An. Domini.* i Bell. loco citato. Coccius To. 1. l. 3. de Deipara. Art. 1. p. 266. k Pag. 94.

Domini 1153, hoc enim Anno S. Bernardus obiit. Hæc ille, qui tamen in postremo libro de Ecclesiasticis scriptoribus, ferme ad vomitum redijt, dum Idiotam recenseret ad An. 902.

Turpini Historia est supposititia.

l Legend. in Com-
memorat. ani-
marum.

m Appar. fac.
verbo, Turpinus.
n Annal. To. 9. ad
An. 812. nu. 18. vi.
de ad An. 816.
o Loco citato.

Turpini Historia, de rebus gestis à Carolo Magno, citatur à Iacobo de Voragine, vt probet Purgatorium.

Libellum qui Turpino assignitur, ab homine imperito ac mendaci, scriptum multa arguunt, inquit^m Possennius. Est mentitus Autor, fabulosus, somniorum ac fabularum vanus contextor sub nomine Turpini, inquit^a Baronius. Libellus ille Turpini, vt recte ait Massonus, ab homine ocioso in gratiam iuuentutis scriptus videtur, inquit idem, quem modo nominavi, o Possennius. Atque mendacem esse ex eo probat, quòd cum Turpinus Archiep. Rhemensis videri vellet, mentionem faciat in 32. capite, mortis Caroli, quum Turpinus aliquot annis ante Carolum emortuus sit. Historia de Carolo Magno inscripta Iob. Turpino Rhemensis Archiep. excusa est Francofurti An. 66. cuius tamen Siebertus non meminit, nec à doctis probatur, inquit P. Molanus.

q Annot. in Vis-
and. Martyrolog.
12238.

Liber Aimoino falso adscriptus.

Aimoinus vixit circa An. 840, teste Bellarmino lib. de script. Ecclesiasticis, ad An. 837. Sub huius nomine extant libri quinque de gestis Francorum: quorum postremus citatur à Bellarmino in Appendice ad lib. de summo Pont. cap. 8. vt minuatur fides Arnulfi Episcopi Aurelianensis, qui Papam Antichristum esse dixerat.

Libenter assentior ijs, qui librum 5. vsque ad natiuitatem Philippi Augusti, id est, An. Redemptoris orbis 1165. protensum, non esse Aimoini, sed alterius censent, inquit Iacobus du Breul, præfat. ad Aimoinum 1603.

Aimoinus

Aimoinus, Historiam Francorum ad hac tempora conscripsit, viz. 844. ipso teste lib. 4. cap. 13. & alia saepe. Certissimum Argumentum falso ei ascribi integrum librum quintum, cum contineat Historiam vsque ad Annum 1165. inquit Pontacus, Chronographiae lib. 2. ad An. 844.

Aimoinus Historiam perducit ad An. Domini 840. Reliqua vsque ad An. Domini 1165. ab aliquo addita esse videntur, inquit Bellarminus de script. Eccles. ad An. 837.

Opera falso adscripta Anselmo.

Nsel. in 1. Cor. 3. citatur à 9 Bellarmino, pro Purgatorio. Ansel in 1. Cor. 11. citatur ab eodem, pro Christi in sacramento reali praesentia. Ansel. in 2. Cor. 5. citatur, pro immaculata conceptione Virginis Mariz. Et Ansel. in 2. ad Tim. 2. citatur, pro

libero arbitrio.

Hi Commentarij perperam adscribuntur Anselmo, ut patet cum ex ipsis Commentarijs, tum aduersariorum confessione. In his Commentarijs sic legimus: Omnes mortui sunt in peccato, nemine prorsus excepto, dempta matre Dei. At hæc doctrina reprobata est prorsus in ingenuinis Anselmi scriptis. Sic enim in ijs legimus: Licet Christi conceptio sit munda, & absque carnalis delectationis peccato, Virgo tamen ipsa, vnde assumptus est, est in iniquitatibus concepta, & in peccatis concepit & am mater eius, & cum originali peccato nata est, quia & ipsa in Adam peccauit, in quo omnes peccauerunt. Quare rectè hic dicere possumus quod Baronius in perfidii causa scriptum reliquit: Procul absit ut Hilarij esse dicamus, quæ aduersus ea quæ in germanis Hilarij scriptis reperiuntur, pugnare noscuntur. Procul absit ut Anselmi esse dicamus, &c.

Spurium esse fatentur aduersarij. Heruæ Natalis scripsit hos Commentarios in Epistolas Pauli qui falso adscribuntur Anselmo, inquit Possseuius. Et alibi. Non Anselmo, sed Heruæ, qui putatur ante 250. annos vixisse, vetusta exemplaria, & docti viri, inter quos fuit Simon Fontanus vir acris iudicij, ascribunt Commentarios in Epistolas Pauli.

H h

q Lib. 1. de Purg. c. 6.

r De Euch. lib. 3. cap. 36.
f De Amiff. gratiæ lib. 5. de gratia & lib. Arb. c. 36.

u 2. Cor. 5.

x Lib. 2. c. 16. cur deus homo.

y Annal. To. 8.

z Appar. Heruæ.
a Appar. Anselmi Cant.
* In Epist. dedicat. ad Episc. Nivernens. edit. Paris. 1549. præfixa.

In

b Bibl. Mb. 4. An-
selmus.

In Paulum Apostolum Commentarius, in vetustis exemplaribus Herueo Monacho inscripto: inuenimus, inquit^b Sixtus Senensis.

Commentaria in Epistolas S. Pauli in editione Parisiensi, anni 1544. tribuuntur Herueo, non Anselmo: & videtur ista inscriptio verior, primò quia hoc opus tam prolixum & magnum ab Edinero non numeratur inter opera S. Anselmi. 2. quia Heruei habet vetus inscriptio, &c. inquit Bellar. lib. de script. Eccles. ad An. 1081.

Anselmus in cap. 5. & 19. Matthæi, citatur à Bellarmino, lib. 1. de Matrimonio, cap. 16. vt probet, Matrimonium insolubile esse quoad vinculum.

De Commentario in Matthæum ambigo, an sit S. Anselmi. Non enim credibile est, ab Edinero potuisse omni, qui tam minute eius Opuscula numerauit. Adhæc in editione Parisiensi, an. 1544. in qua dicuntur esse omnia opera sancti Anselmi, Commentarius in Matthæum non inuenitur, inquit Bellar. de script. Eccles. ad An. 1081.

Ansel. de excellentia B. Virginis Mariæ, citatur à Bellarmino lib. 1. de sanct. beatit. cap. 19. pro Inuocatione sanctorum.

Opusculum de excellentia B. Virginis non videtur Anselmi, non solum quia eius non meminit Edinerus, sed etiam quia non habet stylum, neque grauitatem Anselmi, inquit Bellar. loco citato.

Anselmi Epistola ad Coepiscopos Angliæ, citatur à Bernardino de Buis, pro immaculata Virginis conceptione.

Frater^d Gabriel Barelas affirmat, hæc verba non esse verè Anselmi, sed conficta ab aliquo volente decipere stolidum vulgus.

c Officium de concept. virg. Lectio 3. die. 7. fol. 55. in Mariali impref. Paris. 1515.
d Ser. de sanct. impref. Paris. 1507.

Commen-

Commentarij Oecumenio falsò adscripti.

Oecumenius in 1. Cor. 11. citatur à ^e Bel-
larmino, pro reali præsentia: Et in 1. Cor. 3.
citatur ab ^e eodem, pro Purgatorio: Et in
1. Tim. 3. 8 pro coelibatu sacerdotum.

*Quamvis in Sixto Senensi, & ab alijs hac-
tenus, Oecumenius habitus sit Scholiorum ad
Epistolas Pauli auctor, recte tamen mihi scripsit Fronto Duceus,
ea non esse Oecumenij, nisi ex parte: Neque vero auctorem illius
Catena tam antiquum fuisse; inquit ^b Possseuinus.*

^e Lib. 3. de Euch.
c. 75.

^f Lib. 1. de Purg.
^g Lib. 1. de Clau-
cis, c. 19.

^h Appar. Oecu-
menius.

Bernardo opera falsò adscripta.

Bernardus de Cœna Domini citatur à ⁱ Gre-
gorio de Valentia, pro Transubstantiati-
one. Pulchrè (inquit ille) *Dinus Bernar-
dus, Hostia quam vides, &c.* Citatur eti-
am à ^k Benedicto Verniero, pro reali Christi
in sacramento præsentia.

ⁱ Lib. 2. de transub-
stant. c. 3. p. 387.

^k Magnum & uni-
uers. conc. de sa-
crofane. Euch. ad
an. 1140.

^l Lib. de Consen-
su vniuers. Eccles.
de veritate corp.
Christi in sacra-
ment. Tit. auctores ig-
noti.

*Iohannes ^l Garetius eadem omnino verba citat, quæ
Greg. de Valentia & Vernierus: sed citat tanquam ex ig-
noto Auctore & ex sermone de Sacerdotali dignitate, obser-
uans tamen in margine, Bernardo Abbati ascribi. Verùm
falsò ascribi Bernardo Abbati, testatur ille quicumque
tandem fuit, qui edidit Bernardi opera Parisijs 1517. Is enim
pagina 297 præfixit sermonibus quibusdam, inter quos, hic in
Cœnam Domini, vnus est, hanc Annotationem. *Quamvis hi
qui sequuntur sermones boni & utiles reperiuntur, quia tamen
procul dubio non à nostro Bernardo editi fuerunt, idcirco cum
sua nitidia operibus, sicuti antebac fuerant, interseri nolimus,
sed seorsum imprimendos utilius duximus. Atque ^m alibi, Nec
cuius stylum, minusque spiritum redolere ait, ac propterea ne opus
præclarissimum saluum inculcatione obtenebretur, peritorum con-
silio reiecit. ⁿ Bellarminus ipse, sermonem hunc de Cœna,
longe distare dicit à stylo S. Bernardi.**

^m Fol. 372.

ⁿ Lib. de script.
Eccles. ad an.
1130.

Opera falso adscripta Thomae Aquinatis.

Ellarminus de Translatione Imperij Romani lib. 3. cap. 1. citat librum *Tho. Aquinatis de Regimine Principum*, ut probet: Electores ante Frederici 2. tempora designatos.

Non esse *S. Thomam* eorum librorum auctorem multa ostendunt, ° inquit *Bellarminus*, sed precipue id quod habetur in lib. 3. cap. 20. de successione *Adolphi & Alberti Imperatoris*: scribit enim auctor eorum librorum suo tempore id accidisse, ut *Adolphus Rodolpho, & Albertus Adolpho* succederet; constat autem *S. Thomam* obisse an. salutis 1274. *Adolphum* autem successisse *Rodolpho* an. 1292, & *Albertum Adolpho* an. 1299. Fieri igitur non potest ut *S. Thomas* eorum librorum sit auctor, cum tot annis ante *Adolphi & Alberti* imperium de vita migraverit.

Erasmo falso tributa nonnulla.

Rasmus in Epistola ad Vulturium Neocomum citatur à *P. Bellarmino*, ut probet: *Mores Evangelicorum* esse pessimos.

Theologus quidam Dominicanus *Lutetia*, *Erasmo* viuo, (quod & *Erasmus* liquidò convincit, meritoque taxat) quædam *Erasmi* nomine scripsit, & excudit, ad fidem Pontificiæ doctrinæ conciliandam illius auctoritate, quæ ille nunquam somniavit. Quanto credibilis est hoc factum eo mortuo? Certe, eo viuo, vel mortuo, hanc Epistolam confictam fuisse credibile est, cum in libro Epistolarum suarum quem excudit *Frobenius*, nulla talis reperitur. Nam liber ille completitur Epistolas uniusversas quas quot *Erasmus* unquam evulgavit, aut evulgatas voluit, ut ex Titulo patet.

De Notis Eccle.
L. c. 13 & in Ap-
pend. ad lib. de
summo Pont. c. 23.
q Catalog lucu-
brat suarum ad
Ioh. Abste. to. 1.

x To. 3. operum
Erasmi.

Synodus

Synodus Antiochena spuria.

Omo primo *Conciliorum*,^a editionis Binnia-
 na, habetur *Synodus Antiochena*, cuius cano-
 nes summam describuntur à *Binnio*. Horum
^b vnus citatur pro imaginibus à *Turriano*,
 & *Gresero*, Iesuitis; necnon à *Baronio*
 Cardinale.

a Pag. 18.

b Can 8.

c Li. 1. pro Can.

Apost. c. 15.

d Lib. 2. de Cruce

c. 1.

e Annal. tot. ad
an. 57. nu. 111.

Hanc *Synodum* supposititiam esse, ex eo primò conuin-
 citur; quòd eius nec meminit *Eusebius*, nec *Socrates*, nec
Theodoretus, nec *Ruffinus*, nec è veteribus quiscquam: quòd
 ante editionem *Binnianam*, non extabat in codicibus Con-
 ciliorum à *Merlino*, aut *Crab*, aut *Surio*, aut *Dominico Ni-*
colino editis. Nam è quo (quæso) cœlo decidit iam tandem
 aliquando *Synodus* tam antiqua? aut quo terrarum angu-
 lo per tot centurias annorum delituit, vt non nisi quasi nu-
 diuertius hanc lucem aspexerit?

Turrianus (fateor)^f ait *Pamphilum Martyrem testari se*
in Bibliotheca Origenis reperiisse. Sed nunquid id vidit *Tur-*
rianus in opere aliquo *Pamphilo* illi *Martyri* inscripto? aut
 viditne id quisquam ex popularibus *Turriani*, præter vnum
Turrianum? Viditne *Baronius*? viditne *Binnius*? viditne
Possennius? Audeo dicere neminem prorsus id vidisse, ex-
 cepto solo *Turriano*. Nam quod habet hac de re *Baronius*,
 id acceptum refert *Turriano*. Quod habent *Binnius* & *Posse-*
ninus, à *Baronio* habent; vsque adeo vt penes *Turrianum*
 stet, cadatque tota fides horum Canonum. *Turrianus* au-
 tem quod vrget ad fidem faciendam, id omne ex *anonymo*
 quodam Græco codice vrget, cuius author, ater an *albus*
 fuerit, *hereticus*, an *Orthodoxus*, nescitur. Ex ipso *Pamphilo*,
 aut aliquo, *Pamphilo* non dissimili, ne verbum legisse vi-
 detur. Quod tamen si fortè legisset, nihilo citius persuasis-
 set hos Canones Apostolicos esse, idque *Antiochia* consti-
 tutos. Nam annon cauetur in 7. horum, vt *Christiani ab-*
stineant a sanguine, & suffocato, & fornicatione? Quis autem
 nescit eum Canonem constitutum in *Concilio Hierosolymita-*
no, *Act. 15*? Improbabile verò, vt quod in *Hierosolymitano*

f Loco supra cita-
to.

g A&Apost. 15.

constitu-

h Annal. to. 2. od
an. 102. nu. 19.

i Ad. Apost. c. 11.

k Annal. to. 2. ad
an. 102. nu. 19.

l Loco supra cita-
to.

constitutum sit, id in *Antiocheno* intra pauculos menses re-
nouatum sit. Quod dubio procul vidit *Baronius*, qui sicco
pede hunc canonem præterijt, licet reliquos recensuerit,
h affirmans non esse ociosum, quinam hij *Canones fuerint*, à *Tur-*
riano summatis descriptos intexere. Nam quorsum aliàs hunc
Canonem siluisset, recensitis cæteris, nisi quodd hunc cano-
nem, cum se, tum cæteros, quasi *Soricem* suo iudicio se pro-
dere perspexisset? Sed quod horum *Canonum* fidem minuit
maximè, est falsitas vnius, nempe primi. Nam in primo
Canone, *Credentes in Dominum Iesum* ab illius temporis ho-
minibus *Galileos* vocatos, dicitur: cum tamen ex i *Actis Apo-*
stolicis cognoscimus; *Credentes, non Galileos, sed Discipulos*
vocatos esse. Quem errorem vidit etiam *Baronius*: Quo fit,
vt etiam si profiteretur sesequi *Turrianum*, in referendo ta-
men hoc *Canone*, ab illo diuerit. Non dicens, quemadmo-
dum *Turrianus*: *Primus Canon*, vt *credentes in Dominum Ie-*
sam, quos illius temporis homines vocabant *Galileos*, *Christiani*
deinceps vocarentur: k Sed, *Primus Canon est*, vt *credentes in*
Dominum Iesum quos illius temporis homines (vt habent *Acta*)
appellabant Discipulos, dicerentur Christiani. In quo habet
l *Binnium*, vt in cæteris fere omnibus, sibi consentientem.

Concilium Sinuessanum est supposititium.

m Pag. 225.

n Lib. 1. de conc. c.
17. & 1. 2. de Rom.
Pont. c. 26.

Omo 1. *Conciliorum* m editionis *Binniane*,
habetur *Concilium Sinuessanum*. Quod Con-
cilium citatur à n *Bellarmino*, partim vt pro-
bet, summum Pontificem absolute esse sa-
pra Concilium: partim vt probet, summum
Pontificem à nemine in terris iudicari
posse.

Hoc *Concilium* videtur supposititium esse; nam licet
conuocatum dicatur Anno 303. eius tamen nec meminit
Eusebius, nec *Ruffinus*, nec *Hieronymus*, nec *Socrates*, nec
Theodoretus, nec *Sozomenus*, nec *Europsius*, nec *Damasus*,
nec *Beda*, nec quisquam alius seculo tertio, quarto, aut
quinto, aut sexto, aut septimo. *Nicolaus Papa* primus eius
nominis, qui vixit circa annum Domini 860, primus ex-
titit

titit qui illius meminit. Non habet ^o *Bellarminus* Nicolao antiquiorem testem quem producat pro *Concilio Sinuesano*: Quod magnum indicium est, nullum tale Concilium per illa tempora extitisse.

o Lib. 2. de Rom. Pont. c. 16.

Hoc ipsum euincunt Argumenta quæ sequuntur, quorum primum desumitur ex numero Episcoporum eo congregatorum, qui peruenit ad tricenarium. Nam incredibile est, tot vnâ potuisse conuenire tam sæuis persecutionum temporibus, cum sub *Constantini* Imperio, quando res multò pacatiores erant, ad *Nicenam Synodum* adduci poterant nonnisi 318.

p Synod. Sinuess. c. de Testimon. aduers. Marcellinum.

Secundò, Episcopi qui interfuerunt huic *Concilio* dixerunt; *Neminem unquam indicauisse Pontificem, nec presulem sacerdotem suum, quoniam prima sedes non iudicabitur à quouam*: cum alienissimum à verisimilitudine videtur, eos sic dicturos fuisse, quandoquidam latere eos non potuit, & re tam recenti & celebri, *Paulum Samosatenum*, primæ sedis *Antistitem*, hæresis ab Episcopis Presbyterisque suis condemnatum esse.

q Concil. tom. 1. edit. Binni. Anno 1606. pag. 230.

r Euseb. lib. 7. c. 23. & 24. Hieron. Catalog. script. Eccl. in Malchione.

Tertiò, ante *Synodi* conclusionem, qua *Marcellinus* dicitur damnatus, *Diocletianus* asseritur hoc audisse cum in bello *Persarum* esset. Cum tamen *Diocletianus* de *Persis* deuictis multo antè triumphauerat *Roma*, vt ¹ *Historiæ* testantur. Quæ ratio adeò cogens visa est ^u *Baronio*, & ^x *Binnio*, vt nihil hîc habeant, quod regerant, nisi obsoletum illud, *Corrumpitur textus*. Pro, cum esset in bello *Persarum*: legi debuit, (vt aiunt) cum reuer(us esset à bello *Persarum*). Verum nullum habent exemplum seu scriptum seu impressum, quo Lectori probent hanc textus mutationem. Vide Ioh. Raynoldum Apolog. Thesium nu. 43. pag. 407. &c.

f Cap. ult. de cons. Marcellini.

t Euseb. Chron. u. Annal. To. iad. An. 303. nu. 107. x In Notis. in Conc. Synuess. To. 1 Conc. p. 232.

Commen-

Concilium Romanum sub Sylvestro 1. est supposititium.

y Edit. Crab. pag.
270.

z Sum. de Eccl. lib.
3. c. 34.

a To. 1. Thesauri
Catholici lib. 7. de
Hierarch. Eccl.
art. 21. p. 563.

b Baron. Annal. ad
annum 325. num.
195.

Nr. Tomo 7 Conc. habetur *Concilium Romanum à Sylvestro* celebratum. In quo dicuntur interfuisse 275. Episcopi. Huius *Concily* Canon 1. citatur à ^z *Turrecremata* Cardinale, vt probet: vniuersalia Concilia confirmari solita à Rom. Pont. Canon 4. citatur à ^a *Coccio* vt probet: Non secularem, sed Ecclesiasticum magistratum, Pontifices, Episcopos, & Presbyteros, esse Iudices in causis Religionis & Clericorum.

Hoc *Concilium* videtur supposititium, quod colligitur ex Titulo; in quo celebratum dicitur *presente Constantino Augusto in urbe Roma, intra thermas Domitianas*. Nam in ^b confesso est, *Constantinum* à *Nicea Byzantium* profectum esse, ibique moram diuturniorem fecisse, quam vt interesse posset *Concilio* Romæ habito, intra tempus huic *Concilio* definitum.

Concilium Romanum aliud sub Sylvestro 1. est supposititium.

c Edit. Crab. p. 271.
d Baron. Annal.
To. 3. ad an. 324.
e Lib. 1. de Clericis
cap. 13.
f Lib. eodem c. 11.
g Lib. 1. de confirmat. cap. 8.

Omo 1. ^c *Concil.* habetur aliud *Conc. Romanum*, quod celebratum ^d dicitur à *Sylvestro* 1. ad An. 324. cui interfuerant Episcopi 341. Huius *Concily* Canon 3. citatur à ^e *Bellarmino*, vt probet: Exorcistarum ordinem fuisse reuera ordinem Ecclesiasticum: Et ^f Ordines Ecclesiasticos fuisse antiquitus septem. Canon 5. citatur ab eodem *Bellarmino*, vt probet: 8. Chrisma, quod est materia sacramenti confirmationis, consecrari ac benedici debere. Canon 6. citatur ab eodem, vt ^h probet: Antiquitatem Cardinalium. Canon 8. citatur ab ⁱ eo etiam, vt probet: Cœlibatum rectissime annexum ordinibus sacris. Canon vltimus ab eo citatur, vt ^k probet: Summum Pontificem absolute esse supra Concilium: & ^l rursus, vt probet, Summum Pontificem à nemine in terris iudicari posse.

Hoc *Concilium* eiusdem est farinae, cuius *Sinnessanum*,
de

h Lib. 1. de Clericis
cap. 16.
i Lib. eodem c. 19.
k Lib. 2. de Conc.
c. 17.
l Lib. 2. de Ro.
Pont cap. 26.

de quo superius diximus. Nam non habet *Bellarminus* vltimum *Nicolas* antiquiorem testem, qui huius meminit. *Nicolas* autem ^m vixit annis quingentis ad minimum, post tempus, quo Concilium hoc celebratum dicitur.

Præterea, hoc Conc. celebratum ^a dicitur, *quam ob Constantinum mundatum à Lepra per Syluestrum gauderent multis nobiles*. Atqui nobilem esse fabulam, quod de *Lepra Constantini* quidam referunt, vel ex eo constat, quod eius nec *Eusebii Constantino* probe notus & dilectus, nec alius testis idoneus, aut *Constantini* xuo, aut compluribus seculis sequentibus mentionem fecit, testibus ipsis Pontificijs, ° *Cano*, ° *Platina*, ° *Alciato*, ° *Vino*; Qui *Vinos* aperte fabulam appellat. His adde, quod stylus ipse recentiore olet quam quenquam quarti à Christo nato seculi; siquidem Canon 12. 13. 15. & qui sequuntur omnes, à vocibus, *Nemo enim*, inchoantur in scitè, infulseque. Sed videat, qui plura volet, Ioh. Roynoldum in Apologia Thesium, nu. 43. pag. 407. &c. & *Apologiam Pauli*, p. 396.

Concilij Niceni C. ones 80. ex Arabico conuersi sunt suppositis.

Anones Concilij Niceni 80. ex Arabico conuersi in Latinum, editi sunt à Turriano, & Alfonso Pisano, Iesuitis. Editio Turriani separatim extat in folio ex impressione Plant. anno 1578. Editio Alfonsi Pisani habetur in 1 editionibus quibusdam Concilio-

rum. Horum Canonum 21. & 23. citantur à Pontificijs, vt probent: non posse esse coniugale connubium inter susceptores, & filios (vt appellant) spirituales. 30. citatur à Bellarmino, vt probet: Nomina Christianorum, non Gentilium, fidelium filijs imponenda cum baptizantur. 19. & 20. citantur à Scapletono, vt probet, ad Rom. Pont. pertinere Concilia confirmare: & licere ex toto orbe appellare. 44. citatur à Cope, pro eiusdem Rom. Pont. primatu. Canon 69. citatur à Bellarmino, vt probet: extremam unctionem esse sacramentum, & chrisma, quod est materia sacramenti.

m Nicolum vixit Anno 860. teste Adon. Vim. breuiar. Chron. an. 6. Sigib. in Chron. &c. Hoc Conc. habitum est anno 324. vsupra ex Baronio notauimus. n. A. 1. cap. 1. o Loc. com. lib. 12. cap. 7. p. in Vita Marci Pape. q. Pareg. Iudis lib. 7. cap. 19. r. Lib. 5. de censuris conuersionis.

f. To. Lepid. Bini. an. 1. Durant. de sidibus Ecclesie. l. 1. c. 16. nu. 17. u. Lib. 1. de bape. cap. 16. y. Prim. fidei doctrinal. Relat. cont. 3. q. 2. p. 405. & cont. 3. q. 6. p. 308. z. Dial. 1. cap. 12. u. Lib. 1. de extrema unctione c. 4. & lib. 2. de consuetudine.

ti confirmationis, prius consecrari ac benedici debere. 65. citatur a ^b Coccio, in quaestione de oratione pro defunctis.

Hos Canones spurios & adulterinos esse, ab aliquo amato-
re bestia sub sepe genitos, res ipsa clamat. Nam patres Ni-
ceni, 20. tantum Canones condiderunt, quos huc vsque ha-
bemus integros. S. ^c Augustinus cum 200. eoque amplius E-
piscopis Africanis non agnouerunt plures. ^d Caelestinus E-
piscopus Carthaginensis, qui interfuit Concilio Niceno, &
Concilio plures Canones non retulit. S. ^e Cyrillus Episcopus
Alexandrinus, & ^f Atticus Episcopus Constantinopolitanus,
aiunt 20. fuisse, non plures, non pauciores. Idem constat ex
Ruffino, & ^g Isidoro, & Theodoro, etiam teste ipso Ba-
ronio, Nam Theodoretus 20. tantum Canones in magna Syn-
do statutos affirmat, inquit ^h Baronius,

Acta Concilij Niceni primi sunt supposita.

CTa Concilij Niceni 1. habentur To. 1. *Con-*
ciliorum ex editione Dominici Nicolini, &
Severiani Binnij. Hæc citantur pro multis
fidei Papisticæ Articulis. ^a Coccio citat Act.
Conc. Nic. lib. 2. ut probet Christi ani-
mam ad inferos descendisse, ut sancto-
rum animas inde liberaret. 2. ^b citat, ut probet, Librum Baruch
esse Canonicum. 3. ^c ut probet, baptismum Iohannis non ha-
buisse eandem vim cum baptismo Christi. 4. ^d citat Acta
Conc. Nic. lib. 3. cap. De diuina mensa, &c. ut probet Nestorem
Christi in Eucharistia præsentiam, ad quem finem eadem
Acta citantur. ^e Bellarminus citat etiam idem ^f Bellarminus
& ^g Gregorius de Valentia eadem Acta, ut minuunt fidem
Socratis & Sozomeni, qui referunt celebrem illum, confesso-
rem Papianum in Concilio Niceno surrexisse & contra dix-
isse legi quam sacri erant Patres de contingentia sacerdo-
tum. Citat denique eadem Acta ^h Laudanus Episcopus Aro-
mundensis, ut probet *Homonition* in Concilio Niceno fuisse
magis traditione defensum, quam Scriptura sacra.

Hæc Acta, octolorum hominum sunt Acta, non Concilij
Niceni. Nam in 2. libro ubi tractantur ea quæ acta sunt a

Patribus

^b To. 2. Theodori
Caroli. 9. de po-
nitentia, Art. 5. p.
350.

^c Conc. Carthag.
6. & Aphricanum.
^d Conc. Carthag.
6. can. 9.
^e Conc. Aphrica-
num c. 100. & c.
101.

^f Lib. 1. hist. Eccl.
cap. 6.

^g In Princip. conc.
de Synodis Prin-
cip.

^h Annal. To. 3. ad
An. 335. m. 356.

ⁱ To. 1. lib. 2. de
Christo saluatore,
Art. 4. p. 163.

^k To. eod. lib. 6. de
scriptor. Eccl.
Art. 11. p. 646.
^l To. 2. lib. 5. de
baptismo, Art. 5. p.
306.

^m To. eod. lib. 6. de
Euch. Art. 1. p.
607.

ⁿ Lib. 2. de Euch.
c. 10.

^o Lib. 1. de Cleri-
cis, c. 70.

^p Lib. de Caliba-
tis, c. 6. p. 89.

^q Panoplia, l. 2.
c. fol. 34.

^r To. 2. lib. 5. de
baptismo, Art. 5. p.
306.

^s To. 2. lib. 5. de
baptismo, Art. 5. p.
306.

^t To. 2. lib. 5. de
baptismo, Art. 5. p.
306.

Patribus contra *Arianos*, habetur copiosa disputatio cum Philosopho *Ariano*, inter alia illum locum virgente [*Dominus creavit me in initio viarum suarum*] In qua dicuntur patres promississe se demonstrationem manifestam exhibituros, eamque ex *Scriptura* pronuntiuros. Producent autem duo testimonia, alterum ex libro *Prophetae Adasi*, cui nomen *Analipsi Moysi*; alterum ex libro *Sermoneum in prophetam Adasim*. Quorum prior, Apocryphus est, & *Arthanasio* teste, & ip-
 sis etiam Pontificijs, qui non dignantur vllum ei tribuere locum in excusis *Biblie*, non cum *Esdræ* 3. & 4. Posterior vero confictus sub nomine *Adasi*, & agnoscens *Epiphanius*, quemadmodum probat in prælectionibus: *Ioh. Reynaldus* Quos libros, sacre Scripturæ loco, *Nicæni* Patres citaturos, in tam grandi causa, vix, imò ne vix quidem, est probabile.

Baronius Cardinalis hæc *Acta* rejicit. Nam fuisse quidem *Acta Nicæna accuratissime scripta*, & *Arthanasius* author est in lib. de Synodu, inquit *Baronius*: verum inuria temporis, & *Arianorum* conatibus, passa esse naufragio certum est. Scimus novissimis qui longe post *Conc. Nic.* vixere, profecti *Nic. Acta* reperiri. Dominus *Franciscus Turrrianus* asseruere non dubitat eadem hodie reperiri *Alexandria*, apud illius sedis qui illic moratur *Episcopum*: credidit ipse alijs istac referentibus. Alijs audiri affirmantes eadem *Acta* apud *Arabes* asseruari. Sed ex libere dicam, somnia puto hæc omnia. Nam illud scimus, annus seculum quod ab eo tempore ad nostram usque ætatem interlapsum est, cupidissimū fuisse tam egregie atque omnium nobilissime antiquitatis, nec tamen hominum quenguam positum. — Hactenus ille.

Cuius testimonium eo magis est observandum, quod *Lindanus* in hæc verba proruperit: Si quis innotuerit *Acta Nicæni Concilij Acta*, minus quam par est habeat fidei, quod adhuc orbi incognita iudicabit atque non videatur habere authenticam, si sane mihi imperitus rerum æstimator non immerito videatur, quasi recondita hæctenus veritas minus inueniat apud æquos bonos rerum arbitros ponderis, quæ auctorem vocans fessum habeat valoris, atque aurosum & oblitum. Nam *Baronius* vel ex ratione commotus, quod *Acta* adhuc orbi incognita sunt, rejicienda prorsus putat, vivit *Lindanus* Imperitos censet qui sic sentiunt

In Synopsi

To. 3. her. 39.
 Lecti 6.

To. 3. ad an. 335.
 m. 62. & 63.

Loco super citato, fol. 55.

Canon 4. & 7. Conc. Sardicensis sunt suppositi.

a Baron. Annal. to.
3. ad an 347.
b Lib. 2. de Rom.
Pont. cap. 22.

IN Tomo. 1. Conc. habentur *Canones 11.*
sub nomine Concilij Sardicensis, quod cele-
bratum^a dicitur ad An. 347. Huius Conc.
Canon 4. & 7. citantur à^b *Bellarmino*, vt
probet: Ex quavis parte orbis Christianos
ad Romanum Pontificem legitime posse

appellare:

Hos *Canones* esse suppositicios colligitur à Patribus *A-*
fricanis. Qui cum à tribus Pontificibus Romanis, *Sofino*,
Bonifacio, & *Calistino*, eiusmodi *Canonibus* quasi à Concilio
Niceno editis premerentur: post longam diutnamque rei
consultationem^c significarunt per litteras *Calestino*, & tale
aliquid nec potuisse in *variis Conc. Nic.* exemplaribus
reperire: nec in aliquà *Patrum Synodo*. Qui enim fieri potuit
vt hij *Canones*, si id temporis existissent, tot Patres laterent,
cum Concilium illud *Sardicense* habebatur non ita multo
ante *Conc. Africanum*: & in eo interfuisse ex *Africanis* pau-
lo minus 40. Episcopi^d dicuntur, qui vt verisimile, domum
(vt mos est) reportarunt *Canones*. Sane, *Cusinus Cardinalis*,
hac ratione motus, (verba faciens de altero horum Cano-
ne) ingenue^e profitetur: *Satis posse dubitari an Sardicensis*
Concilij constitutio existat.

c Conc. Africanum
c. 105.

d Athanas. in
Apola.

e De Concord.
Cathol. l. c. 15.

Extrema pars Epistola Concilij Sardicensis
est suppositicia.

IN Tomo 1. Conc. ad finem Concilij *Sardicen-*
sis, habetur *Epistola Concilij Sardicensis ad om-*
nes Episcopos, quæ etiam apud *Theodore-*
tum lib. 2. Hist. cap. 8. Hæc *Epistola* citatur
à^f *Bellarmino* vt probet: librum *Sapientie*
esse *Canonicam Scripturam*.

f Lib. 1. de verbo
Dei. c. 13.

Parva illa *Epistola*, ex qua desumitur *Bellarmini* probatio,
continet tractationem seu *Regulam fidei* à Synodo definitam:
verum illam partem *Epistola* esse suppositiciam fatentur *Ba-*
nanus & Rinimus.

Epistola

*Epistola Synodalis Concilij Sardicensis apud Theodoretum
antela reperitur appendice, nempe irrationis seu regula fidei Ca-
tholica, quam eandem etiam Sozomenus deceptus veram esse pu-
tauit lib. 3. cap. 11. cum nullam prorsus editam esse Catholicæ
fidei regulam, nec priorem illam Nicenam vel uno verbo aut apice
actam, aut quoniam pretextu explanatam locupletissimè testis sit
Athanasius, inquit & Batoni.*

g Analeto. 3. ad
an. 147. m. 18.

*Epistola Synodica qua recitatur à Theodoro, appendice ali-
qua formulam fidei continente, antela reperitur quam subrepti-
tiam esse, & ab aliquo superadditam duplici ratione evidentissime
probat, inquit h Binnius.*

h Tol. Conc. p.
446.

Decreta 9. Conc. Constantinopolitani 6.

una supposita.

*Item, Conciliarum, cum editionis * Petri
Crab, tum * Laurentij Suri, habentur decreta
seu Canones novem, sub nomine Concilij
Constantinopolitani facti, novem capitulis
comprehensa. Horum 7. citatur à * Bellar-
mino, pro invocatione Sanctorum, & vi
probet, confirmationem esse sacramentum.*

* Tol. p. 415.
* Tol. p. 1034

*Sexta Synodus nullos edidit Canones, inquit * Anton. Au-
gustinus Episcopus Tarraconensis. Hac ipsa novem Capita
reperi Theodulfi esse Episcopi Aurelianensis, qui Ludovici Pij
Imperatoris temporibus vixit, & patris sui Caroli Magni,
inquit * idem.*

a Lib. 1. de sancti-
ben. c. 19. & l. 2. de
Confirmat. c. 4.
b De emenda.
Gratian. dial. 15.
l. priora.

*Hij novem sequentes Canones falso adscribuntur Sextæ Syno-
do, inquit d Laurentius Surius.*

* Ibid.

*In Conc. excusis Colonia feruntur novem Canones adscripti
Sextæ Synodo, verum visum est ut notior & adulterinos rejice-
re, inquit e Charanza.*

d Candido LeGo-
n pag. 41. citata.

e Summa Conc.
in prefat. in Conc.
6. Constantinopo.

*Decreta Concilij Florentini super unione Iacobinorum
& Armeniorum sunt suppositicia.*

N^osumus Conciliorum per Charanzam, habentur decreta quedam super unione Iacobinorum & Armeniorum. Quorum unum citatur à ^a Caso, ^b Alphonso de Castro, ^c Andradio, ^d Iohan. Harlema, à ^e Iulio Rugerio, & à ^f Iofanis nostratibus in Epitome Con-

arouensiarum, quo probent: Libros Tobith, Iudith, &c. esse Canonicos.

Hæc Decreta non fuisse constituta à Concilio Florentino, sed ab aliquo falsario sub Concilij nomine supposita, testantur omnia Conciliorum Exemplaria. Nam si omnia perlegantur, nusquam reperitur in Concilio Florentino Canon, quo *Tobias, Iudith, Sapientia, Ecclesiasticus, & duo Machabeorum libri*, recensentur inter Canonicas Scripturas. Nulla mentio catalogi sacrarum Scripturarum in Concilio Florentino, vel apud Petrum Crab, vel Laurentium Sarum, vel Dominicum Nicolinum, vel Severinum Binnium, in suis Conciliorum Tomis reperitur. In Charanza Conciliorum summa habetur hic Catalogus, non alibi. Vetus autem est dictum: *Si rubrica contradicat nigro, nigro potius standum quam Rubrica*: & satis est evidens, Charanza summam quasi Rubricam esse; Conciliorum Tomos, nigri instar: Ex quo sequitur Conciliorum exemplaribus potius quam Charanza summa standum esse. Sed de hoc videat lector plura apud Ioh. Rainoldum, Lect. 41.

*Instructio Armeniorum Concilio Florentino
asscripta, est suppositicia.*

N° 3. Tomo Conciliorum habetur *Instructio* quæ Armenis dicitur data. Hæc sæpe citatur à Belarmino sub nomine Concilij Florentini, quasi Florentinum Concilium eius fuisset Author. Nam Concilium Florentinum Græcis & Latini-

mis

a Loc. Com. lib. 2.

c. 9.

b Cont. hzt. lib. 1.

c. 2.

c Defens. fid.

Trid. l. 3.

d In Catal. lib.

Can.

e Lib. de Can. &

Apoc. script. cap.

36.

f Proemio de ver-

bo Lect. 2.

nis consentionibus instructionem Aramio dedit, inquit Bellarminus lib. 1. de Matrimonio. Et e alibi; *Instructio Aramio data est, toto approbante Concilio, paulo ante eius dissolutionem.* Loca, in quibus Bellarminus hanc instructionem sub nomine Concilij Florentini citat, hæc sunt, viz. lib. 4. de Euch. cap. 10. & 16. lib. 1. 3. de Pœnitentia, cap. 5. lib. 1. de Matrimo. cap. 16. lib. 2. de Confirmat. cap. 4. & 8. & 11. lib. de Extrema vñctione cap. 4. & lib. de Bapt. cap. 7. & lib. 3. de Euch. cap. 21.

lib. 1. de efflu.
lactam. 4. 29.

Hæc *Instructio* falso adscribitur Concilio Florentino, cum sit ipsius Eugenij 4. Schismatici Papæ. Quod ex temporum supputatione satis constat. Nam data dictus hæc *Instructio* decimo Kalend. Decemb. Anno 1438. Cum tamen ipsum Concilium dissolutum fuerit anno 1439. Id est, per quatuor totas menses ante hanc datam. Neque enim potest homo, parens dici eius filij, qui per menses 3. matre sua nascitur; arguebat tunc Concilium excommunicari Augustinus cum dicitur, quod per quatuor integros menses post Concilij finem datum dicitur. Sed de hoc etiam videat Lector Joh. Ramoldus lib. de Deponit contra Bullas.

FINIS.

[illegible]

